



Coordonator,
Prof. înv. primar NEDELCU CORINA EMILIA



LECTURA, MAREA MEA BUCURIE

ÎNDRUMĂTOR
PENTRU ACTIVITĂȚILE
CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE
DE LECTURĂ



Reșită
Numărul 6, 2023

ISSN 2501-9821
ISSN-L 2501-9821



Coordonator,
Prof. înv. primar **NEDELCU CORINA EMILIA**

LECTURA, MAREA MEA BUCURIE

**ÎNDRUMĂTOR
PENTRU ACTIVITĂȚILE
CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE
DE LECTURĂ**

FINALITATE A PROIECTULUI EDUCAȚIONAL JUDEȚEAN

“Culorile anotimpurilor”, Ediția a VII-a

An școlar 2022-2023

**Proiect avizat ISJ Caraș-Severin, inclus în CAEJ 2022-2023,
Nr.10914/12.12.2022, POZIȚIA 30.**



ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 8, REȘIȚA
Județul Caraș - Severin
Str. Alea Bazna, Nr. 2 Cod 320152
Telefon 0255 218215; Fax 0255 / 211202
E-mail : scoala8resita@yahoo.com

Reșița
Numărul 6, 2023

ISSN 2501-9821
ISSN-L 2501-9821

LECTURA, MAREA MEA BUCURIE

ÎNDRUMĂTOR PENTRU ACTIVITĂȚILE CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE DE LECTURĂ

COLABORATORI:

- ❖ Prof. consilier școlar GHITA PATRICIA MELANIA, C.J.R.A.E. Maramureș - Școala Gimnazială "Lucian Blaga", Baia Mare
- ❖ Prof. ENACOPOL GEORGETA, Școala Gimnazială Nr. 1, Tulucești, Galați
- ❖ Profesor în cabinet de consiliere și asistență psihopedagogică CÎRJĂU VALENTINA, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Galați
- ❖ Prof. înv. primar GURGU MARIA LAURA, Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Roman, Județul Neamț
- ❖ Bibliotecar MONA COJGHICEANU, Școala Gimnazială Ipotești, Județul Suceava
- ❖ Prof. ANGHEL NICOLETA, Școala Gimnazială Ațel, Localitatea Ațel
- ❖ Prof. înv. primar STAN DANIELA, Școala Gimnazială „Eroilor”, Lipănești, Prahova
- ❖ Prof. MARIA BORZ, Școala Gimnazială Nr. 1, Pericei, Județul Sălaj
- ❖ Prof. IONAȘCU GRIGORE, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Galați
- ❖ Prof. înv. primar NEDELCU CORINA EMILIA, Școala Gimnazială Nr. 8, Reșița
- ❖ Bibliotecar GHEORGHIU RALUCA-MIRELA, Liceul cu Program Sportiv, Alba Iulia
- ❖ Prof. înv. primar SEVASTIȚA RALUCA ELENA, Școala Gimnazială „Gheorghe Vernescu”, Râmnicu Sărat
- ❖ Prof. înv. primar ANDREEA MARIA ENACHE, Școala Gimnazială „Basarab I”, Curtea de Argeș
- ❖ Prof. ANA-VIOLETA MUNTIANU, Școala Gimnazială Răchiteni, Județul Iași
- ❖ Prof. ANDRONIC CASANDRUȚA, Grădinița cu Program Prelungit "Gulliver", Suceava
- ❖ Bibliotecar prof. GROSS OLIMPIA, Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare
- ❖ Prof. înv. primar BUDACĂ LILIANA, Școala Profesională „Gheorghe Burac”, Vlăsinești, Botoșani
- ❖ Prof. ANA HARAGA, Școala Gimnazială „Aron-Vodă”, Aroneanu, Județul Iași
- ❖ Prof. NICULESCU DANIELA-ELENA, Școala Gimnazială "Ion Petrovici", Tecuci
- ❖ Prof. TÎNȚARCU MARI ILEANA, Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu", Alexandria
- ❖ Prof. înv. primar BAR MIRELA, Colegiul Național "Mihai Eminescu", Oradea
- ❖ Prof. SGUBEA LUMINIȚA, Școala Gimnazială Nr. 3, Cugir
- ❖ Prof. înv. preșcolar SIMONA TANASE, Grădinița cu Program Prelungit „Sf. Sava”, Iași
- ❖ Prof. înv. primar EUGENIA ARUȘTEI, Școala Gimnazială "Al. I. Cuza", București
- ❖ Prof. ANDRAȘ VICTORIA, Școala Gimnazială Nr. 7, Reșița, Colegiul Național „Diaconovici-Tietz”, Reșița
- ❖ Prof. înv. preșcolar TROMPAC FLORENTINA, Școala Gimnazială „Petre Mironescu-Mera”, Structura Grădinița Mera Nr 1, Mera
- ❖ Prof. înv. primar FRANDEȘ CAMELIA LENUȚA, Școala Gimnazială Hodac
- ❖ Prof. JOIȚA TANIA ANDREEA, Grădinița Nr. 242, București
- ❖ Prof. STOICA MARIANA, Liceul Tehnologic "Iordache Zossima", Armășești
- ❖ Prof. înv. primar MUT ILEANA-MARIA, Școala Gimnazială Dognecea
- ❖ Prof. înv. primar DIDRAGA ANESIA MARILENA, Colegiul Național "C. D. Loga", Caransebeș

Reșița
Numărul 6, 2023

ISSN 2501-9821
ISSN-L 2501-9821

LECTURA, MAREA MEA BUCURIE

ÎNDRUMĂTOR PENTRU ACTIVITĂȚILE CURRICULARE ȘI EXTRACURRICULARE DE LECTURĂ

COLABORATORI:

- ❖ Prof. NICULESCU DANIELA-ELENA, Școala Gimnazială „Ion Petrovici”, Tecuci
- ❖ Prof. învă. preșcolar TRIF MARIANA GABRIELA, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 3, Șimleu Silvaniei, Județul Sălaj
- ❖ Prof. învă. primar POPESCU ELENA, Școala Gimnazială Ipotești, Suceava
- ❖ Prof. învă. primar PINTILEI GABRIELA ALINA, Școala Gimnazială Ipotești, Suceava
- ❖ Prof. învă. primar IRIMIA ANCA, Școala Gimnazială Nr. 2, Hunedoara
- ❖ Prof. învă. primar DANIELA BLANARIU, Școala Gimnazială Nr. 2, Piatra-Neamț, Județul Neamț
- ❖ Prof. învă. primar NARAEVSCHI MIHAELA-TEODORA, Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu”, Fetești
- ❖ Prof. învă. primar FĂTU ANIȘOARA, Școala Gimnazială „Maica Domnului”, Roșiori
- ❖ Prof. învă. primar BÎNCĂ LILIANA EMILIA, Școala Gimnazială Coșereni, Județul Ialomița
- ❖ Prof. învă. primar BEIZADEA ANIȘOARA, Școala Gimnazială Vădeni
- ❖ Prof. ENE NICOLETA, Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”, Urziceni, Ialomița
- ❖ Prof. BACIU MIHAELA ANTOANETA, Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”, Urziceni
- ❖ Prof. învă. primar HRISCU NINA, Școala Gimnazială Nr. 97, București
- ❖ Prof. învă. primar LUPEA DANIELA, Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina”, Structura Gimnazială Nr. 3, Urziceni
- ❖ Prof. învă. primar RADU LUCICA, Școala Gimnazială „Sfânta Maria”, Mizil, Județul Prahova
- ❖ Prof. învă. primar BACIU ELENA-ANCA, Școala Gimnazială „Sfântul Vasile”, Ploiești
- ❖ Prof. învă. primar EMILIA-CRISTINA MĂNUCĂ, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Deva
- ❖ Prof. învă. primar MUȘAT MARIANA, Liceul Tehnologic „Sfântul Mucenic Sava”, Berca
- ❖ Prof. învă. primar TUDORACHE MARILENA, Școala Gimnazială Coșereni
- ❖ Prof. învă. primar MIHAI NICOLETA, Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”, Urziceni
- ❖ Prof. învă. primar ANGHEL FLORINA-NICOLETA, Școala Gimnazială „Eroilor”, Lipănești, Prahova
- ❖ Prof. învă. primar CURPAȘ ANA-CORNELIA, Școala Gimnazială „Oltea Doamna”, Oradea
- ❖ Prof. ILOAE OANA, Școala Gimnazială „D. D. Pătrășcanu”, Tomești
- ❖ Prof. învă. primar ANTON CRISTINA, Școala Gimnazială „Oltea Doamna”, Oradea
- ❖ Prof. învă. primar COMĂNESCU VIORICA SIMONA, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu”, Bucium
- ❖ Prof. învă. primar CUCĂILĂ IOANA, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Deva
- ❖ Prof. învă. primar FRANDEȘ MONICA MARIA, Școala Gimnazială Hodac, Localitatea Hodac
- ❖ Prof. învă. primar ASTALĂȘ LILIANA, Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Dej, Județul Cluj
- ❖ Prof. învă. primar MARTIN RAMONA NICOLETA, Școala Gimnazială „Răducanu Rosetti”, Căiuți, Bacău
- ❖ Prof. BÎRLEANU AIME ALINA, Școala Gimnazială Nr. 8, Reșița

* Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine în totalitate autorilor.

Reșița
Numărul 6, 2023

ISSN 2501-9821
ISSN-L 2501-9821

Lectura, marea mea bucurie

DE DRAGUL CĂRȚILOR

Prof. consilier școlar GHITA PATRICIA MELANIA
C.J.R.A.E. Maramureș - Școala Gimnazială "Lucian Blaga", Baia Mare

Ce este cartea? Un morman de foi pline de litere? Aș spune că este un **portal** spre lumi necunoscute, spre aventuri de neuitat, spre întâmplări pline de noutate, spre emoții și suspans, spre prieteni, vise, instigând curiozitatea de a afla mai multe. Cartea deschide file pline de necunoscut. Ne poartă în lumi cu totul și cu totul noi, ne învață cuvinte pe care poate nu le știm, ne dezvoltă limbajul, vocabularul, creativitatea, ne îmbunătățește memoria, ne face mai atenți, mai răbdători, mai curioși. Și toate acestea cu scopul dezvoltării noastre personale.

Sunt convinsă că în lumea aceasta mare, oamenii găsesc mereu oportunitatea de a deschide câte o carte, fiecare cu scopul său personal. Poate să le citim celor mici, sau poate din curiozitatea de a descoperi ceva noi, poate din ambiția de a ne demonstra că putem și reușim, poate din dorința de a afla o nouă activitate de relaxare plăcută.

Mă uit în jurul meu și văd cărți pe raft, care poate se contrazic între ele, dar fiecare are un mesaj bine-gândit, bine-structurat, gata să ajungă la mintea și sufletul nostru, pregătite să ne pună în situația de a gândi, de a simți.

Proiectul despre care vreau să scriu două-trei paragrafe a venit din dorința de a mobiliza elevii înspre noi modalități de a-și petrece timpul în minutele de recreere la școală, de a găsi mici momente în care să deschidă o carte.

"Pauza de bine", un proiect care s-a oprit datorită modificărilor structurale din sistemul intern al instituției, a venit cu oportunitatea de lectură. De fapt am pornit de la conceptul de storytelling cu gândul că va fi mai mult de atât. Aș putea descrie proiectul ca fiind bucuria celor mari de a le citi povești celor mici într-un spațiu organizat, de a le stârni curiozitatea celor mici cu privire la noile aventuri prin care împreună vor călători. De a-i face responsabili pe toți cei implicați privind punctualitatea, deschiderea spre noutate și pregătirea în detaliu a ceea ce urmează să pună în aplicare. Pauză mare, 20 de minute, o dată/ săptămână, ne oferea oportunitatea de a deschide o nouă carte, elevilor din ciclul primar. Elevii dornici de implicare deveneau voluntari pentru o zi. Aveau libertatea de a alege materialul de lectură și spațiul, deoarece la început a fost cabinetul de consiliere psihopedagogică, devenind prea mic pentru micii ascultători, curioși și entuziasmați, punându-ne în situația de a suplimenta numărul de voluntari și spațiile. Noi, organizatorii ne-am mobilizat rapid. Am folosit biblioteca, un spațiu luminos și primitiv. Nici un elev nu a fost constrâns să participe. Toți aveau libertatea de a alege de a fi sau nu prezenți, ca simpli ascultători sau ca voluntari implicați sau poate deloc.

Pornind de la arta de a spune povești, de a-i captiva în activitate, de a le stârni curiozitatea, de a-și dori să mai fie prezenți și de a-i încuraja să citească ne-am atins un nou obiectiv al acestui proiect care viza atragerea elevilor din ciclul primar spre lectură, de aici și colaborarea deschisă cu profesorul documentarist, bibliotecarul instituției.

Noi știm că poveștile au **darul** de a:

- * trezi emoții – acest aspect îmi spune că cel care a ascultat povestea s-a conectat direct cu aceasta, cu întâmplările, cu personajele acesteia. Doar atunci scopul a fost atins.
- * transmite esența mesajului – prin valorile transmise și identificate misiunea a fost îndeplinită
- * inspira audiența – reținerea mesajului profund și transmiterea lui mai departe. Solicitarea unei cărți de la bibliotecă cu o tematică asemănătoare.

De ce poveștile devin atât de importante în lumea aceasta? Acestea reușesc să ne capteze atenția, interesul, devin mult mai ușor de reținut, memorabile, au elementul uman al întâmplărilor apropiindu-ne de ceea ce auzim, simțim și ne determină să acționăm.

Lectura, marea mea bucurie

Proiectul, în singurul an realizabil, și-a continuat dezvoltarea trecând de la simpla lectură la transpunerea acestor povești sub formă artistică - teatru de păpuși. Creativitatea elevilor a ajuns la cote supreme. Dorința acestora de implicare, de abordare într-un nou concept al proiectului a dat frâu liber originalității. Libertatea de a dezvolta proiectul a crescut stima de sine a celor implicați, a adus un plus de valoare colaborării în echipă și a încheiat noi prietenii. Atunci am înțeles că adevăratul scop al proiectului a fost dezvoltarea personală, o evoluție bine de remarcat a celor implicați. Din nou am fost puși în situația de reorganizare a activității. De data aceasta, o sală de clasă devine pentru o scurtă pauză sala de teatru. Un dascăl iubitor de artă devine îndrumătorul în noul context. Zeci de copii fascinați de noile evenimente din școală. Îi lăsăm să se bucure și să se inspire, să exprime emoții prin întregul corp. Și îi așteptăm de fiecare dată cu entuziasm.

Povestea, în felul ei de transpunere, a fost și va fi mereu instrumentul de lucru în educație care învață fără să impună, transmite mesaje pentru a fi descrifrate individual prin propriile înțelesuri de fiecare dintre noi în parte. Povestea este arta în care un povestitor transmite un mesaj, adevăruri, informații, morală sau înțelepciune pentru un public, folosind o recuzită sau orice aptitudine artistică pentru a capta atenția. Povestea este arta prin care se crează imagini în mintea ascultătorului așa cum percepe el lucrurile. Povestea educă, vindecă, aduce oamenii împreună, este interactivă și activă, influențează, creează divertisment și recreere. Lectura poate fi o **sursă stabilă de informații** pe tot parcursul vieții unui copil, dar și a unui adult. Această stabilitate ne permite să accesăm textul într-un mod constant și poate fi deosebit de benefică pentru copiii care cresc în circumstanțe dificile. Poate schimba comportamentul, poate promova și modela idei noi, poate trece granița dezvoltării de moment crescând în valoare cititorul, ascultătorul.

Lectura, în urma studiilor de specialitate are următoarele beneficii:

- * Dezvoltarea cognitivă – prelucrarea informațiilor, dezvoltarea raționamentului, îmbogățirea limbajului
- * Dezvoltarea empatiei – copiii pot folosi această înțelegere a empatiei și ulterior să o utilizeze în lumea reală
- * Înțelegerea mai profundă a informației – descoperirea și crearea de conexiuni între informațiile noi și cele vechi
- * Construirea unor relații mai puternice/interacțiuni socială - oferă copiilor sentimente de atenție, dragoste și reasigurare, care sunt esențiale pentru îngrijire și bunăstare
- * Îmbunătățirea abilității de citire și ascultare
- * Îmbunătățirea vocabular care devine mai bogat, folosind cuvinte și expresii mai puțin uzuale
- * Concentrarea atenției crește – poate fi mai ușor captat și își va menți mai mult timp atenția în activitate
- * Dezvoltarea imaginației și a creativității
- * Creșterea performanțe academice.

Cu siguranță beneficiile enumerate mai sus sunt doar baza ușor de observat în contextul implicării în lectură. Să ne lăsăm inspirați de cei ce iubesc cartea, de cei ce iubesc lectura și o transformă în proiecte care prind aripi cu fiecare nouă aventură. Deși uneori senzația poate fi "a fost în zadar" de fapt conceptul este "a fost în folos" deoarece lectura devine mozaic de informații și trăiri emoționale reactualizate la momentul potrivit.

Bibliografie:

- * www.greatcontent.com
- * www.blog.genial.ly
- * www.highspeedtraining.co.uk

Lectura, marea mea bucurie

„LECTURA, MAREA MEA BUCURIE”

CERCURILE DE LECTURĂ DIN PERSPECTIVA ACTIVITĂȚILOR INTEGRATE

Prof. ENACOPOL GEORGETA

Școala Gimnazială Nr. 1, Tulucești, Galați

Profesorul de limba și literatura română are rolul important de a stimula elevilor plăcerea lecturii, de a găsi în permanență metode inedite care să-i incite la lectură, demers ce trebuie să îmbrace haina destinderii, relaxării, plăcerii. Prin intermediul lecturii se urmărește formarea unui cititor activ pe întreg parcursul vieții, dar și a unui lector competent, implicat într-un dialog activ cu textul, cititor pentru care lectura devine atât act de comunicare, cât și de cunoaștere.

Cercurile de lectură reprezintă un bun prilej de realizare a unui astfel de demers. Acestea presupun grupuri mici de elevi, întrunite cu scopul de a discuta amănunțit asupra unui fragment literar/unei opere literare. Cercurile reprezintă o modalitate prin care elevii, pe măsură ce citesc, discută și își exprimă reacțiile față de un text literar, având ca rezultat dezvoltarea capacității de gândire critică și de reflecție. Această strategie direcționează elevii spre o înțelegere mai profundă a lecturilor. Se folosesc discuții organizate și răspunsuri scrise sau de natură artistică. Elementul cheie al acestei strategii constă în folosirea fișelor de roluri în timpul discuțiilor de grup.

În general, în timpul unor astfel de discuții, elevii citesc aceeași lucrare: un text scurt pe care l-au citit deja sau unul mai amplu care este analizat pe măsura lecturării lui. Discuțiile se pot desfășura inițial cu efectivul complet al clasei, până când elevii se familiarizează și ajung să-și însușească un anumit tipic. Acestea pot fi ulterior restrânse la grupuri mai mici, de patru sau cinci elevi, care se întrunesc simultan.

Cercurile literare se pot desfășura de câteva ori pe săptămână sau mai rar. La începutul anului școlar, durata activității poate să nu depășească 20 de minute, dar, pe măsură ce elevii câștigă experiența și încredere în forțele proprii pentru a vorbi despre literatură, durata poate fi extinsă la 40 de minute, fără a lua în considerare timpul necesar lecturării textului. În cadrul cercurilor literare, toți cei implicați pot face comentarii sau adresa întrebări, iar elevii sunt încurajați să-și îndrepte comentariile și întrebările preponderent spre ceilalți elevi, și nu spre profesor (care are rol de moderator).

Rolurile în cercurile literare - cercurile literare funcționează mai bine atunci când elevii au roluri bine stabilite. Exemple de roluri pe care și le pot asuma elevii:

- *Cel care caută citate*: responsabilitatea acestui elev este de a selecta părți din text pe care membrii grupului ar fi interesați să le audă sau să le citească cu voce tare.
- *Cel care investighează*: acest elev va prezenta informațiile generale în legătură cu opera aleasă/autorul/cu toate subiectele tratate de text.
- *Cel care urmărește personajele*: acest elev va trebui să țină evidența personajelor (rețeaua personajelor, de exemplu) și/ a deplasărilor pe care le fac personajele.
- *Cel care caută legături*: rolul acestui elev este de a găsi conexiuni între lumea fictivă a textului și cea reală sau între textul citit și alte texte literare sau nonliterare.
- *Cel care pune întrebări*: acest elev trebuie să-și noteze (înainte de începerea discuției) teme de discuție sau întrebări pe care ar vrea să le soluționeze împreună cu ceilalți; misiunea a acestui elev poate să îmbrace forma interviului/a reporterului.
- *Cel care caută cuvinte*: rolul acestui elev este să descopere cuvinte interesante, dificile, importante sau cuvinte noi pentru a le supune atenției grupului și a le discuta.
- *Coordonatorul*: responsabilitatea acestuia este de a ajuta participanții să coopereze în cadrul grupului (să nu deraieze de la subiect, să vorbească pe rând, să se implice și să lucreze încadrându-se în anumite bareme temporale etc.).

Lectura, marea mea bucurie

- **Ilustratorul:** acest elev desenează portretele personajelor, redă locații sau întâmplări ce i-au atras atenția.
- **Secretarul:** rolul acestui elev este de a lua notițe sumare privind punctele principale ridicate în discuție.
- **Raportorul:** rolul acestui elev este de a informa toată clasa în legătură cu ceea ce s-a discutat în cadrul grupului.

Coordonatorul activității poate propune și alte roluri

1. *elevii trebuie să fie încurajați să pună întrebări din perspectiva rolului pe care-l joacă, în loc să spună doar ceea ce știu (de exemplu, cel care discută despre personaje își poate invita elevii să construiască o fișă a personajului.*
 2. *se selectează doar rolurile cele mai utile pentru fiecare discuție în parte (câteodată sunt suficiente și patru sau cinci roluri)*
- *elevii pot să-și schimbe rolurile între ei.*

PROIECT EDUCATIV

TITLU: CERC DE LECTURĂ ȘI SCRIERE CREATIVĂ

PROFESOR COORDONATOR: Enacopol Georgeta

SCOP: incitarea la lectură și încurajarea producerii de text literar, încurajarea gândirii critice și reflexive prin corelarea textului literar cu propriul sistem de valori și experiența de viață

GRUP-ȚINTĂ: elevi din ciclul gimnazial (clasa a VII-a), Școala Gimnazială Nr. 1, Tulucești

OBIECTIVE:

- ✓ formarea gustului și a interesului pentru lectură, prin lectura de plăcere;
- ✓ dezvoltarea competențelor specifice privind receptarea și producerea de text literar;
- ✓ cultivarea abilităților de comunicare orală și scrisă pentru o cât mai adecvată utilizarea în viața socială;
- ✓ stimularea gândirii critice, autonome și reflexive;
- ✓ intersectarea universului cotidian al elevului cu cel școlar, printr-o viziune transdisciplinară asupra literaturii și lecturii;
- ✓ valorificarea potențialului creativ al elevilor participanți la activitățile proiectului.

PERIOADA DESFĂȘURĂRII: pe parcursul anului școlar 2020-2021, întâlniri bilunare

MODALITATE DE POPULARIZARE: afișe, diseminare în rândul elevilor la clasă

PARTENERI: C.D.I. al Școlii Gimnaziale Nr. 1, Tulucești

RESURSE MATERIALE: opere aparținând literaturii române și literaturii universale

REZULTATE AȘTEPTATE CA URMARE A IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI: materiale multimedia, expoziții de desene, pliante și afișe de prezentare a proiectului

METODE DE EVALUARE A REZULTATELOR OBȚINUTE: portofoliul, jurnalul reflexiv, înregistrări video, blogul proiectului

TEXT PROPUS: *Cireșarii de Constantin Chiriță*, volumul II- *Castelul fetei în alb*

ROLURI:

- **Coordonatorul (profesorul)** - responsabilitatea acestuia este de a ajuta participanții să coopereze în cadrul grupului, să nu se abată de la subiect, să vorbească pe rând, să se implice și să lucreze încadrându-se în anumite bareme temporale.
- **Rezumatorul** - acest elev va prezenta informațiile generale în legătură cu opera aleasă/cu toate subiectele tratate de text, va rezuma firul epic.
- **Exploratorul** - acest elev va trebui să țină evidența personajelor (rețeaua personajelor) și să le portretizeze (metoda horoscopului).
- **Drumețul** - responsabilitatea acestui elev este de a urmări deplasările personajelor și de a propune un itinerar pentru o posibilă excursie cu familia/colegii.

Lectura, marea mea bucurie

- *Curiosul* - acest elev va oferi răspunsuri la câteva dintre întrebările pe care și le-a adresat în etapa de pre-lectură/lectură/post-lectură.
- *Reporterul* - rolul acestui elev este de a realiza un interviu cu unul dintre personaje.
- *Cercetătorul* - rolul acestui elev este de a găsi conexiuni între lumea textului și cea reală sau între textul citit și alte texte literare sau nonliterare (de exemplu, cercetări științifice: legătura dintre animal și stăpân).
- *Scriitorul* - acest elev va propune un text literar/nonliterar propriu având ca sursă de inspirație „lumea cireșarilor”. Se va folosi platforma de scriere Wattpad.
- *Ilustratorul*: acest elev desenează portretele personajelor, redă locații sau întâmplări ce i-au atras atenția/ l-au impresionat.

Bibliografie:

- * Iser, W., 2006, *Actul lecturii*, Editura Paralela 45, Pitești.
- * Manolescu, Nicolae, 2002, *Cititul și scrisul*, Editura Polirom, Iași.
- * Pamfil, Alina, 2003, *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Editura Paralela 45.

MOTIVAREA ELEVILOR CĂTRE LECTURĂ SPRIJINĂ DEZVOLTAREA GLOBALĂ A PERSONALITĂȚII

**Profesor în cabinet de consiliere și asistență psihopedagogică CÎRJĂU VALENTINA
Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Galați**

Odată ce veți deschide paginile unei cărți, veți porni în cea mai frumoasă călătorie, către o lume care vă va ului – Tărâmul de la Mijloc, un loc incredibil, în care poți întâlni porumbei albi, iepurași fermecați sau covoare năzdrăvane. Acesta este tărâmul miraculos unde, împreună cu alte personaje de poveste, veți vedea cum magia poate să fie adevărată. Să înceapă magia!

Încă din cele mai vechi timpuri, cartea a reprezentat un instrument fundamental în viața omului. Spun acest lucru, întru-cât știm cât de important e să ai reper în viață după care să te axezi. Iar cartea, prin varietatea sa, ne ajută să cunoaștem și să înțelegem mai bine lucrurile din jurul nostru și totodată să ne descoperim pe noi înșine.

Sunt nenumărate motive pentru care toți ar trebui să citim. S-au făcut și se fac în continuare nenumărate studii care să ne răspundă întrebării De ce e bine să citim. Fiecare avem un alt motiv pentru care citim, uneori citim de plăcere, alteori pentru a acumula cunoștințe, cert este că cititul ne este de foarte mare folos.

Cititul „poate deveni unul dintre cele mai importante obișnuințe personale de care copiii vor avea nevoie pentru a avea o carieră de succes și o viață fericită, productivă”. Un studiu efectuat de către cercetători americani au demonstrat că 15 minute de citit pe zi înseamnă mai mult de un milion de cuvinte pe an, iar lectura zilnică a unui copil dă acestuia un avans de un an în fața copiilor care nu citesc.

Indiferent de motivul pe care-l avem pentru citit, dacă ne vom face un obicei din citit, finalitatea va fi că vom avea o viață mai bună. Fără să ne dăm seama vom învăța să luăm decizii mai bune, ne va ajuta să ne înțelegem mai bine (pe noi și pe ceilalți) și ne va ajuta să ne menținem un echilibru/stabilitate emoțională.

Ca părinte, îți dorești pentru copilul tău tot ce e mai bun în lume. Pentru asta, ajută-l să înțeleagă că lectura dezvoltă imaginația. Cum se realizează aceasta ? Cititul te face să visezi, să evadezi în orice lume vrei tu. Călătorești cu mintea peste tot în lume, dar și în alte locuri imaginare. Cititul îți dezvoltă imaginația, despre care Einstein spunea că ”este mai importantă decât cunoașterea. Cunoașterea este limitată. Imaginația face ocolul lumii.” Tot el spunea că ”logica te va duce din punctul A în punctul B. Imaginația te va duce oriunde...”

Lectura, marea mea bucurie

Cititul te învață să fii mai tolerant. Cititul îți dă acces la mințile altor oameni, vezi cum gândesc, vezi că suntem diferiți, înveți că ai dreptul la o opinie personală, îți formează personalitatea. Copiii vor învăța că suntem diferiți, că cineva poate să aibă o altă opinie, că este ok să gândească singur, să-și împărtășească părerile și să fii oaia colorată din turmă.

Prin lectură poți învăța să empatizezi. Cum poate un copil să înțeleagă anumite stări, emoții, comportamente (ale tale sau ale celor din jur), să empatizeze prin lectură? Îl ajută să se descopere pe sine și lumea din jurul său. Citind despre emoțiile personajelor, despre situațiile cu care se confruntă ele, copiii pot descoperi soluții noi la problemele cu care se confruntă chiar ei în viața de zi cu zi. Cărțile îi vor ajuta într-un final să ia decizii, să acționeze, să facă alegeri și să și le asume!

Lectura îi ajută să-și dezvolte abilitățile de comunicare. Cititul te ajută să comunici mai bine, să te exprimi mai bine și să creezi relații mai bune cu cei din jur. Îmbogățindu-și vocabularul, copiii vor putea să-și exprime mai bine gândurile, ideile, vor căpăta încredere în ei și vor socializa mult mai bine. Va găsi oameni cu aceleași pasiuni împreună cu care va împărtăși idei, va crea proiecte, va schimba lumea în bine etc.

Tot prin lectură va învăța să-și depășească limitele. Cititul îți mărește perspectivele, nu te limitează și nu te face să bați pasul pe loc; te face să vrei să descoperi mai mult, să cunoști mai mult, să ai standarde de viață mai înalte. Te ajută să evoluezi prin autodepășire. Dacă mai mulți oameni ar citi, am vedea mai puțini oameni pe bancă în fața blocului, spărgând semințe și bând bere la pet!

Copilul va învăța să gândească liber. Cititul te dezvoltă din punct de vedere mental, te ajută să-ți dezvolti gândirea critică, să știi să alegi din ceea ce ți se transmite, să extragi esențialul, să mergi pe drumul tău. Copilul nu va mai fi atât de ușor de "păcălit" de alții care vor să transmită fel de fel de "pseudo-științe" sau teorii extremiste sau manipulative!

Cititul te ajută să-ți descoperi pasiuni noi. Este nevoie ca fiecare dintre noi să avem o pasiune, ceva care ne face plăcere și ne stimulează pentru a avea o viață mai împlinită și mai sănătoasă.

Cititul te ajută să te concentrezi mai bine și să fii mai atent. Simplul fapt că stă aplecat asupra unui text și că este atent la ce scrie acolo este o mare victorie pentru fiecare copil. Lăudați-l de fiecare dată când îl vedeți citind!

Cititul este ca o terapie. Este un articol extrem de interesant în celebrul The New Yorker în care aflăm despre School of Life, o librărie din Londra care folosește cărțile pentru a-i ajuta să-și îmbunătățească viața, relațiile personale. Cum anume? Prin recomandarea cărților potrivite în funcție de nevoile tale emoționale. Dacă ești timid sau ai o anumită temere, ei îți recomandă o anumită carte în care poți să afli despre alte persoane cu aceleași "probleme" ca și tine și poți găsi soluții.

Cititul este cea mai frumoasă metodă de relaxare și îți împlânzește sufletul. De ce să pierdem așa un dar? Unii copii sunt atrași de dinozauri, alții de lumea găzelor, așa cum unii vor prefera să citească despre vrăjitoare și alții despre ursuleți de pluș. Dacă le place subiectul dezbătut în carte, mai mult ca sigur că nu se vor lăsa până nu termină de citi fiecare detaliu. Curiozitatea cu care sunt înzestrați nu-i va lăsa să pună cartea deoparte prea curând! De exemplu, un copil de 4-5 ani nu va înțelege mare lucru din povestea pe care i-o citesc dacă acolo se folosesc termeni și cuvinte foarte elevate. De asemenea, trebuie să ținem cont de faptul că cei mai mici dintre copii sunt atrași de cărțile cu mai multe imagini și mai puțin text, pe măsură ce înaintează în vârstă această proporție se va inversa.

Cel mai bine ar fi să găsim o modalitate de a face activitatea de citit mai plăcută și mai distractivă. Cum? Am putea transforma totul într-un joc care să-i motiveze și să nu perceapă activitatea ca fiind o obligație. Merită să dai importanță cititului pentru că implicit dai importanță dezvoltării armonioase a copilului tău. Trebuie doar să fii un părinte implicat, care să interacționeze

Lectura, marea mea bucurie

foarte des și variat cu copilul său. Cititul îți oferă posibilitatea de a ghida copilul pe calea cea bună. Data viitoare, când ai de ales între o jucărie nouă și strălucitoare și o carte mică, ce vei alege pentru copilul tău?

Bibliografie:

- * Silvia Nuță, Metodica predării limbii române în clasele primare, Editura Aramis, București, 2000
- * Ioan Șerdean, Didactica limbii române în școala primară, Editura Teora, București 1998.
- * Dinu, Mihai, 1999 – „Comunicarea”, Ed. Științifică, București
- * <https://excelsis.md/wp-content/uploads/2019/03/Articol-R%C4%83dulescu-Iuliana.pdf>
- * <https://www.bucurialecturii.ro/lectii-de-viata-de-la-agatha-christie/>
- * <https://www.bucurialecturii.ro/de-ce-e-bine-sa-citim-10-motive/>
- * <https://www.bucurialecturii.ro/lecturi-de-vacanta-pentru-copiii-de-10-12-ani/>

CLUBUL DE LECTURĂ, ACTIVITATE DE MOTIVARE ȘI ATRAGERE A ELEVILOR

Prof. înv. primar GURGU MARIA LAURA
Școala Gimnazială „Al. I. Cuza”, Roman, Județul Neamț

Lectura este o activitate de bază desfășurată în cadrul mai multor discipline, însă formarea competenței de lectură este prioritară în cadrul lecțiilor de limba română. Lectura este acel instrument care contribuie la dezvoltarea posibilității de comunicare între copiii de astăzi și adulții de mâine, făcându-se un acord între capacitățile de gândire și de limbaj.

Formarea și dezvoltarea motivației pentru lectură nu se poate realiza doar prin simpla dorință de a transforma copilul zburdalnic într-un cititor liniștit și pasionat. Este necesar să formăm copiilor gustul pentru lectură de la vârste fragede, pentru ca cititul să devină o obișnuință, să se transforme în pasiune. A citi înseamnă a parcurge cu ușurință un text, a înțelege și a te instrui fără eforturi prea mari, lectura să reprezinte o delectare.

Învățătorul are un rol important în formarea și educarea gustului pentru citit. Îi ajută pe elevi să devină cititori autonomi, cultivă în sufletul și în mintea micului școlar sămânța plăcerii de a citi, care va rodi pe terenul fertil al curiozității specifice vârstei, dând naștere unei pasiuni care va dăinui toată viața.

Pornind de la ideea că, de cele mai multe ori, creșterea permanentă a calității lecțiilor este un proces de perfecționare continuă a activității instructiv-educative a fiecărui cadru didactic, dimensiunea pe care se poate acționa cel mai bine este strategia didactică. Învățătorii sunt stăpâni la clasă pe strategie și de aici actul perfecționării lecției presupune creație și inovație, pricepere, competență și tendința spre desăvârșire în îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne și în realizarea unor lecții eficiente și valoroase. Astfel, lecțiile de calitate vor deveni modele de creativitate pentru învățător și de activitate interesantă, atractivă și eficientă pentru elevi.

Activitățile desfășurate în cadrul Clubului de lectură contribuie la stimularea interesului pentru lectura particulară, la îmbogățirea vocabularului și la lărgirea orizontului despre realitatea înconjurătoare.

În opinia A. Pamfil **CLUBUL DE LECTURĂ** reprezintă formula didactică predilectă pentru abordarea textului ca suport al lecturii și ca obiect cultural. Ora de Limba și literatura română și Clubul de lectura sunt „locuri” ale inițierii în lectura literară. În cadrul clubului se practică și lectura în grup, elevii sunt dirijați și încurajați să formuleze întrebări pe baza textelor citite sau li se permite schimbul de cărți, pentru ca la final să împărtășească impresii. Acum ei descoperă că prin literatură își pot apropia spațiul, epocile, destinele altor oameni, ceea ce le mediază autocunoașterea [3, p. 192].

Lectura, marea mea bucurie

Clubul de lectură urmărește cultivarea interesului pentru lectură, descoperirea plăcerii lecturii, chiar dacă uneori nu trece dincolo de simple forme de seducție și plăcerea discuțiilor libere despre cărți în care subiectivitatea nu este cenzurată de nimeni.

În cadrul Clubului, elevii sunt în centrul activităților. Accentul se pune pe reacția micilor cititori. Pentru ca obiectivele să fie atinse, este nevoie și de o „punere în scenă”, regizorul așteptat fiind învățătorul. A. Pamfil susține că „actul lecturii fiind în mod esențial sporitor: sporitor pentru că lărgeste nu numai sfera cunoștințelor de limbă, a cunoștințelor despre texte și a celor despre lume, ci și pentru că, în orizontul lui, se reunesc gânduri și sentimente, cunoaștere de sine” [Idem, p. 201].

În cadrul Cluburilor de lectură, ar putea fi realizate următoarele activități:

- dezbateri privind strategii și tehnici de conștientizare la elevi a necesității de folosire a limbii literare;
- modele de utilizare a unor texte aparținând diferitelor stiluri ale limbii;
- aplicarea unor strategii și metode de lectură, precum și interpretare a textului literar și nonliterar;
- realizarea unui proiect didactic în care să fie integrată o secvență de lectură;
- proiectarea, organizarea, desfășurarea unor activități extracurriculare prin care se pot forma la elevi deprinderi și competențe de comunicare, literare și culturale.

Obiectivele vizate sunt:

- folosirea celor mai eficiente căi de acces în vederea formării deprinderii de utilizare a limbii literare în activitatea la clasă și în afara ei;
- îmbunătățirea comunicării orale și scrise prin folosirea unor demersuri accesibile, clare și armonioase;
- dezvoltarea la elevi a disponibilităților de receptare a mesajelor orale și scrise, a sensibilității, precum și stimularea interesului pentru lectura textelor literare și nonliterare;
- utilizarea de strategii și metode active/interactive de promovare a lecturii;
- formarea la elevi a deprinderilor de stăpânire a modalităților principale de înțelegere și interpretare a unor texte literare și nonliterare;
- încurajarea unor strategii riguroase de studiu și de activitate independentă;
- stabilirea materialelor și auxiliarelor didactice utilizate în activitățile de cerc;
- manifestarea unei conduite autonome în selectarea, organizarea și utilizarea informației;
- activarea și dezvoltarea operațiilor specifice gândirii creative;
- proiectarea, organizarea, desfășurarea unor activități curriculare și extracurriculare, prin care se pot forma la elevi deprinderi și competențe de comunicare, literare și culturale.

Cercurile de lectură reprezintă un câștig pentru toți cei implicați. Ele servesc atât interesele elevilor, cât și pe cele ale cadrelor didactice.

În cadrul activităților desfășurate se valorifică lectura cursivă și expresivă a elevilor. Aceștia au posibilitatea de a face cunoștință și cu alte opere, care nu sunt cuprinse în bibliografia școlară. Este o posibilitate de socializare, de grupare a elevilor în jurul unei idei care să contribuie la lărgirea sistemului lor de valori. Cadrul didactic observă și adună date care i-ar permite o discretă modelare a viitorului cititor, el ar putea interveni cu elemente de noutate și în cadrul orelor de Limba și literatura română [4, p. 65].

Bibliografie:

- * Cerghit, I. 1983 *Perfecționarea lecției în școala modernă*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- * Costea, O. et al. 1994, *Literatura pentru copii*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- * Pamfil, A. 2009, *Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare*. Pitești: Editura Paralela 45.
- * Scheau, I. 2004 *Gândirea critică: metode active de predare-învățare*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.

Lectura, marea mea bucurie

STUDIU PRIVIND DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ

Bibliotecar MONA COJGHICEANU
Școala Gimnazială Ipotești, Județul Suceava

Studiul propus urmărește stimularea lecturii elevilor prin căutarea și elaborarea unor strategii specifice, oferind elevilor titluri accesibile și adaptate particularităților de vârstă.

Mi-am propus identificarea nivelului de lectură recreativă prin aplicarea unui pre-test și măsurarea acestui nivel la finalul experimentului. Lipsiți de constrângerea notei din catalog și încurajați de impresia că ei sunt cei care conduc firul activității, elevii au fost îndrumați către lecturarea unor titluri specifice vârstei și către prezentarea în manieră interdisciplinară a impresiilor produse de lectura titlurilor propuse. Elevii au răspuns pozitiv la acest studiu, în urma aplicării sale crescând interesul pentru lectură și capacitatea de exprimare argumentată a unui punct de vedere personal.

Cuvinte-cheie: stimularea lecturii

Conform Dicționarului explicativ român, lectura este *faptul de a citi*. Această accepțiune are un caracter oarecum general, deoarece, din perspectiva bibliotecarului, dar și a profesorului de limba și literatura română, lectura este o activitate complexă, ce presupune decodarea textului citit prin stăpânirea limbii române, dar și abordarea semnificațiilor textului, dezvoltând, în timp, competențe de comunicare generală în situațiile cotidiene.

Lectura literară vizează textul (capacitatea de a citi și a înțelege informația dată), precum și *contextul* (încadrarea textului literar într-un gen literar, într-o specie literară sau în universul literar al scriitorului abordat), *subtextul* (semnificația personajelor, perspectiva naratorului și a narațiunii) și *posttextul* (prin impresiile legate de lectură și argumentele empatică, elevul este condus spre crearea unui sistem de valori și principii morale, precum și dezvoltarea gustului pentru frumos, însușirea și utilizarea cotidiană a unui limbaj expresiv etc). Astfel, în timpul activităților de lectură, bibliotecarul / profesorul îndrumă lectura elevilor, în funcție manualele și programele școlare, dar și în funcție de nevoile de lectură ale copiilor și de particularitățile lor de vârstă. Teama unui eșec școlar, precum și imaginea puternic erodată a școlii în ultima vreme a condus la o reticență a elevului asupra lecturii, mai ales a lecturii suplimentare, cea școlară fiind realizată în cursul programului. Stimularea lecturii și dezvoltarea competențelor de lectură sunt componente ale finalităților educaționale, fapt pentru care atât bibliotecarul școlar, cât și profesorul caută și elaborează permanent noi strategii pentru atingerea lor. Respectând principiul accesibilității textului literar și al adecvării lui la particularitățile de vârstă și de grup, precum și utilizarea unor metode și mijloace specifice, diverse, pentru a facilita receptarea textului literar, mi-am propus medierea culturală între cărți și elevi prin diferite strategii.

Am aplicat unui grup de 20 de elevi – 10 din ciclul primar și 10 din ciclul gimnazial - câte un test de lectură, pentru a identifica următoarele aspecte:

- dacă elevii citesc în timpul liber, ce titluri citesc și dacă lectura le face plăcere;
- ce înțeleg din ceea ce citesc;
- cum aplică informațiile în viața de zi cu zi.

Pentru ciclul primar, testul de lectură a cuprins întrebări cu referire la basmul „Prâslea cel voinic și merele de aur”, iar pentru ciclul gimnazial cerințele au fost formulate cu referire la romanul „Micul prinț”, de Antoine de Saint-Exupery.

Menționez că ambele lecturi au fost inițial dirijate înspre elevii nominalizați a face parte din grupul studiului efectuat la nivelul școlii.

Am constatat că unii elevi nu vor să citească, alții nu cunosc bine conținutul textelor date spre lectură, nu realizează o lectură-recreere sau o lectură-cultură. Doar dând de citit mai multe titluri, în speranța că elevii se vor regăsi în tematicile abordate, nu cred că se poate stimula elevul.

Lectura, marea mea bucurie

Mi-am propus, aşadar, să abordez texte noi, din afara programelor şcolare şi le-am propus elevilor spre lectură următoarele volume: **Matilda** şi **Charlie şi fabrica de ciocolată**, de Roald Dahl.

Nu am obligat elevii să citească, dar am evidenţiat calităţile sau defectele personajelor, acţiunea captivantă, interesantă a ambelor cărţi, modul inedit de creare a unei lumi imaginare, o lume a tuturor posibilităţilor, tipologia a două familii diferite cărora le aparţine fiecare personaj principal – Matilda şi Charlie, întâmplările palpitate prin care trec cei doi protagonişti, îmbinarea planului real cu cel fantastic, evidenţierea valorilor morale desprinse în urma lecturii cărţilor.

Toţi elevii au decis să citească ambele cărţi şi să realizeze o prezentare comună. Au povestit subiectul cărţilor, au caracterizat personajele, au făcut legătura între lumea cărţii şi situaţiile reale cu care se confruntă „cei mici” şi au adus, în sprijinul afirmaţiilor lor, observaţii pertinente, soluţii, exemple concrete de viaţă.

După această activitate, am aplicat un nou test de lectură cu privire la cele două cărţi recomandate, iar elevii au dovedit manifestarea interesului pentru înţelegerea şi aprofundarea conţinuturilor, însă au recunoscut lipsa de orientare spre o tematică anume.

Le-am propus elevilor să prezinte celorlalţi colegi impresiile asupra lecturii celor două cărţi şi să le recomande citirea lor, prin prezentarea unor argumente sustenabile.

După circa două săptămâni, am realizat o activitate de prezentare a unor materiale-suport, invitând elevi, cadre didactice din şcoală, părinţi, reprezentanţi ai autorităţilor locale la această activitate.

În urma acestei activităţi, organizez periodic ateliere de lectură şi elevii citesc diferite creaţii ce conţin abordarea personală a textelor citite. Modalităţile de acţiune pe care le utilizez au rolul de a menţine interesul elevilor pentru lectură, propunându-le lectura unor cărţi atractive pentru vârsta lor, dar şi pentru nevoile lor educaţionale.

Toate activităţile iniţiate şi derulate la nivelul bibliotecii şcolii au scopul de a contribui la dezvoltarea personală a elevilor prin utilizarea lecturii, cultivarea interesului pentru lectură şi a plăcerii de a citi, asumarea unui set de valori morale.

Bibliografie:

***, *Dicţionarul explicativ al limbii române*, ediţia a II-a, coordonator Coteanu, Ion, Seche, Luiza, Seche, Mircea, Editura Univers enciclopedic, Bucureşti, 1998.

* Steele J. L., Meredith, K. S., Temple, C. (1998) „*Lectura şi scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice*”, vol. I şi II, editat de Centrul Educaţia 2000+ în cadrul proiectului „Lectura şi scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice”.

METODE MODERNE DE STIMULARE A LECTURII

Prof. ANGHEL NICOLETA

Şcoala Gimnazială Aţel, Localitatea Aţel

Cartea şi lectura trebuie să ocupe un loc deosebit în viaţa fiecărui elev, iar profesorului de limba română îi revine datoria de a apropia sufletul inocent al elevului de paginile cărţilor. Dacă „o lectură plăcută este tot aşa de folositoare sănătăţii noastre ca şi exerciţiile fizice” (Kant, sec. al XVII-lea), atunci trebuie să găsim o cale pentru a ne antrena zilnic.

Citirea unei cărţi reprezintă o dovadă de mare responsabilitate, deoarece lectura este principalul instrument în însuşirea unei limbi mai bogate, a unei exprimări elevate, nuanţate şi este un mijloc de a ne concretiza ideile, gândurile şi trăirile. Din păcate, elevii generaţiei actuale manifestă un tot mai vizibil dezinteres faţă de lectură, cartea făcând parte din ce în ce mai puţin din viaţa omului modern. Lipsa interesului faţă de lectură nu este un fenomen ivit pe neaşteptate, fiind explicabilă prin coordonate ce ţin de natura evidenţei. Astăzi, computerul şi televizorul

Lectura, marea mea bucurie

reuşesc să ofere mult mai mult decât o făcea până acum lucrarea tipărită, realitatea virtuală cucerind şi îndepărtând tot mai mult de filele cărţilor.

Pentru reducerea acestui fenomen, şcoala ca instituţie- cheie joacă un rol important în apropierea copilului de lumea cărţilor şi, implicit, de lectură. Cartea trebuie să devină părtaşă în viaţa copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îi ajută pe copii să parcurgă drumul cunoaşterii de la concret la abstract, de la intuiţie la reprezentare şi fantezie. Cu ajutorul cărţii, copilul descoperă instrumente care îi pot satisface dorinţa de a descoperi realitatea inconjurătoare, ea însăşi o lume.

Educatorii trebuie să le dezvolte elevilor „gustul pentru lectură”, o cerinţă didactică importantă fiind preocuparea permanentă a cadrelor didactice pentru realizarea contactului direct al copiilor cu lumea operelor literare. Problema îndrumării lecturii şcolare este extrem de importantă, deoarece în anii de formare intelectuală, tânărul cititor trebuie orientat în mulţimea de opere literare care îi stau la îndemână, căci unele cărţi sunt contraindicate din cauza inaccesibilităţii la o anumită vârstă, iar contactul eşuat cu o carte îşi poate pune amprenta în viitor pe calitatea lecturii. Absenţa unei lecturi susţinute e evidentă în vocabularul lacunar, în comportament, în gândire şi chiar într- o înclinaţie spre violenţa limbajului. Tocmai de aceea e nevoie, mai mult ca oricând, să ridicăm bariera dintre copil şi carte, iar îndepărtarea elevului de lectură trebuie să fie un semnal de alarmă.

Mijloacele pentru cunoaşterea preferinţelor elevilor sunt diverse şi variate, de la cele generale (ancheta, sondajul) până la cele individuale (convorbiri cu elevii, cu profesorii clasei sau cu părinţii, examinarea fişei de cititor de la biblioteca şcolii etc.).

Formarea unei atitudini pozitive faţă de lectură reprezintă unul dintre obiectivele cele mai importante şi mai grele ale disciplinei limba şi literatura română. În vederea trezirii interesului elevilor pentru lectură se impun diferite activităţi şi metode:

- Alegerea textelor în concordanţă cu orizontul de aşteptare al elevilor;
- Entuziasmul profesorului când citeşte;
- Valorificarea lecturii inocente;
- Transpunerea textelor literare în alt limbaj : mimă, joc de rol, pantomimă, dramatizare;
- Utilizarea metodelor interactive;
- Însotirea activităţilor de citire cu cele de scriere;
- Parteneriate şi activităţi comune cu biblioteca;
- Întâlnirea cu scriitori şi critici literari ;
- Dramatizarea unor texte cunoscute;
- Organizarea unor cene literare, a unor şezători şi concursuri etc;

Competenţa măsoară cunoştinţe şi abilităţi însuşite în procesul de învăţare, aplicare a materiei curriculare la limba şi literatura română şi în acest sens se impune utilizarea metodelor interactive capabile a transforma elevul în participant activ al lecturii. E bine să urmărim transformarea lectorului inocent în lector competent, avizat, însetat de lectură şi de cunoaştere.

1. **Lista de lecturi** – este metoda ce porneşte de la întrebarea *Care e cartea pe care aş şi de cunoaştere.dori să o citesc/ să o recitesc şi de ce tocmai pe aceasta?*

Se notează titlurile sugerate de elevi pe foi de flipchart şi se constituie o listă de lecturi.

Lista de cărţi e o metodă utilă în stârnirea interesului pentru lectură suplimentară, elevul având posibilitatea să aleagă pentru sine şi pentru colegi cărţi pe care el le consideră captivante, motivându-şi alegerea în funcţie de elementele paratextuale oferite de listă şi de experienţa proprie.

2. **Semnul de carte** - după lectura interiorizată a textului, li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conţină 5 sarcini de lucru : notaţia primei reacţii la lectură , notarea ideii reţinute, a unei nedumeriri sau a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care îşi amintesc în timpul lecturii, a cărţii pe care ar fi ales-o ei pentru a ieşi din labirint.

Lectura, marea mea bucurie

3. **Copacul valorilor** - se desenează un copac al eroilor , pe frunze se scrie numele eroului, iar pe fructe , valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.

4. **Anticipări:** reprezintă o metodă la care elevii lucrează pe grupe sau individual. Pornind de la titlul textului, elevii fac predicții în legătură cu tema textului, folosind jumătăți de pagini ce vor fi revăzute după parcurgerea textului. Cei ce au dat răspunsuri apropiate de tema textului își vor motiva opțiunea. Rolul profesorului este de îndrumător , încurajând pluralitatea răspunsurilor, creând o atmosferă propice discuției, respectând autonomia și opiniile elevilor etc.

5. **Metoda cadranelor** - se împarte tabla în 4 părți și se dau elevilor următoarele cerințe : în primul cadran să realizeze un desen al personajului , în cadranul al doilea sa noteze sentimentele trezite de personaj, în al treilea cadran , să dea un sfat personajului, iar în ultimul, să dea un alt nume personajului, pornind de la trăsăturile acestuia.

6. **Posterul** - copiii au sarcina de a realiza un poster cu prezentarea figurată a conținutului desprins din text.

7. **Prelungirea prin scriere** - activitatea se poate organiza pe echipe, fiecare echipă având ca sarcină de lucru să compună un text care să se inscrie în logica operei, de exemplu: să conceapă un capitol suplimentar, o scrisoare adresată de un personaj altui personaj sau chiar adresată de cititor personajului principal.

8. **Produsul activității:** după parcurgerea unui text, se poate concepe un poster, un cântec, un dans , pantomimă, planșe ilustrative , un afiș, o machetă etc.

9. **Pentru captarea atenției,** ca element de divertisment, se poate așeza o fotografie a unui pisoi ce cascadează. Este elevul plictisit care trebuie convins că lectura este cea mai bună alternativă a plictiselii.

10. **Roluri acordate cititorilor** - presupune regrouparea clasei în grupuri de câte 4- 5 elevi și de la care se așteaptă să citească aceeași carte, jucând mai multe roluri: **animatorul, lămuritorul, ilustratorul, regizorul, cercetătorul, magicianul cuvintelor , sintetizorul.**

Un exemplu de bune practici poate fi aplicat asupra baladei populare " Toma Alimoș", text inclus în manualul clasei a VI- a. Dintre metodele moderne, cu caracter interactiv, se pot folosi:

➤ **Completarea cvintetului**

Elevilor li se cere să răspundă la 5 itemi:

1. Personajul principal al operei studiate
2. Scrie un cîntec care exprimă sentimentele tale față de personaj
3. Enumerați două adjective care descriu personajul.
4. Enumerați trei verbe care exprimă acțiuni ale personajului principal.
5. Notează un cuvînt care exprimă esența personajului.

➤ **Metoda cadranelor:** se împarte tabla în 4 părți și se cere elevilor să formuleze răspunsuri pentru fiecare cadran , după ce în prealabil au fost grupați:

1. Realizați în primul cadran un desen al personajului.
2. În cadranul II, notați sentimentele trezite de personajul principal.
3. În cadranul III, dați un sfat personajului principal.
4. În cadranul IV, dați un alt nume personajului principal pornind de la trăsăturile sale.

➤ **Prelungirea prin scriere** - metodă prin care elevii sunt puși în fața unor teme de reflecție, cum ar fi : *Realizați un alt deznodămînt al operei; reflectați asupra destinului ales de voi și comparați- l cu cel ales de autorul anonim.*

➤ **Semnul de carte**

Elevii vor întocmi un semn de carte care presupune răspunsurile la întrebări de tipul:

1. Care a fost prima reacție la lectură?
2. Ce idee ați reținut din prima lectură?
3. Ați avut nedumeriri sau întrebări stîrnit de text?

Lectura, marea mea bucurie

4. Lectura acestui text vă amintește un alt titlu de carte?

În final, elevii pot primi teme de casă, cum ar fi: *Imaginați-vă că întâmplările nu se termină aici, ci continuă cu alte fapte.*

Redactați o scrisoare pe care ați adresa-o unui personaj.

După toate aceste considerații, mi-aș permite câteva propuneri menite să stimuleze interesul elevilor pentru lectură, să relizeze o punte între elevi și cărți, o transformare a lecturii din constrângere în pasiune:

- ar fi util ca autorii manualelor alternative să aleagă texte adecvate nivelurilor de dezvoltare emoțională și intelectuală a elevilor:

- este necesar ca fiecare profesor să își fundamenteze activitatea pe lectură aprofundată (obligatorie), suplimentară și particulară. Independent de tipul de lectură, profesorul va avea în vedere declanșarea unor activități necesare oricărui mod de lectură.

- pentru realizarea sarcinii de apropiere de lumea literaturii, de a-i ajuta să deprindă gustul cititului este recomandabil alegerea textelor literare atractive, accesibile, variate, texte care produc curiozitatea și stârnesc idei, îmbogățesc experiența de viață și cea culturală.

Miron Costin sublinia că nu există un ideal nobil la fel ca "citatul cărților", de aceea elevii trebuie să înțeleagă că a citi o carte înseamnă a pătrunde într-un univers de gânduri, idei și sentimente ce îmbogățesc mintea și sufletul.

În final, aș putea spune că lectura trebuie să realizeze și ea un deziderat formulat din vechime: "Să nu îi educăm pe copii pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari. Și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să îi învățăm să se adapteze". (Maria Montessori). O doză mare de perseverență și un ocean de dragoste vor putea modela munca dascălului, deoarece prin dragoste, el este chemat să crească și să educe Omul, iar lectura este și ea o fărâma din tot ce reprezintă munca dascălului, vizibilă și capabilă să străbată barierele timpului.

Bibliografie:

* Valeriu Marinescu – *Predarea, învățarea limbii și literaturii române în gimnaziu*, Editura Fundației România de Măine, București, 2007

* Corneliu Crăciun – *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Editura Emia, 2004

* Nicolae Eftemie- *Introducere în metodica studierii limbii și literaturii române*, Editura Paralela 45, 2008

STORY TELLING – ARTA POVESTIRII

Prof. înv. primar STAN DANIELA

Școala Gimnazială „Eroilor”, Lipănești, Prahova

Metoda „Storytelling” sau „Arta povestirii” este o metodă ce are ca punct central povestea, un traseu narativ în care personajul central urmează un șir de etape prestabilite. Povestea nu poate să existe însă, fără povestitor și public. Dialogul dintre aceste trei elemente face ca această metodă să poată fi folosită atât în scop formativ/educațional cât și terapeutic.

Principiul de la care se pornește este acela că oricine poate spune o poveste. Există povești proprii, există cele consacrate, și, cu siguranță există povești nescrise ce pot fi create chiar în momentul utilizării metodei. Ele implică emoții, valori, experiențe individuale și de grup, probleme și, cu siguranță, multiple soluții. Așadar, povestea nu este doar a povestitorului, ci ea există pentru a fi transmisă, transformată, recreată.

Fiecare persoană implicată în proces parcurge, la fel ca și eroul însuși, un traseu inițiativ, unul de învățare. Procesul implică 3 etape: pregătirea publicului pentru poveste (introducerea în temă), povestea în sine (incluzând elemente legate de voce, tonalitate, obiecte utilizate) și iesirea

Lectura, marea mea bucurie

din poveste (creație, reflecție, punere în scenă). Este o metodă participativă ce implică publicul în toate cele trei etape.

Când, unde și de ce? Familiaritatea cu ideea de poveste face ca metoda să aibă aplicabilitate la un public variat din punct de vedere al vârstei, al contextului social, cultural și economic. Cu toții ascultam povești în copilărie, așa încât, povestea construiește un mediu în care ascultătorii se simt în siguranță, pot reflecta asupra experiențelor proprii și iniția dialog cu ei înșiși sau cu ceilalți, fără ca acest lucru să presupună de la început ieșirea din zona de confort. Totul se întâmplă treptat, gradul de implicare fiind dependent de deschiderea fiecărui participant.

Metoda poate facilita accesul ascultătorilor într-un spațiu necunoscut, fie el fizic sau psihic, iar motivele pentru a alege să utilizăm povestea în lucrul cu publicul ținută sunt nenumarate. Cei implicați în proces își dezvoltă abilități de ascultare activă și capacitatea de concentrare, puterea de observație, capacitatea de acceptare și receptivitatea la situații noi și, în același timp, reflectarea asupra propriilor experiențe și rezolvarea de probleme.

Cui ne adresăm și de ce? Povestea există pentru a fi spusă, iar în cazul nostru ea poate fi spusă copiilor de toate vârstele. Povestea trebuie aleasă în funcție de mesajul și valorile pe care dorim să le transmitem ținând cont, bineînțeles, de profilul ascultătorilor. Implicarea povestitorului și atașamentul față de poveste sunt elemente esențiale ce vor asigura autenticitatea procesului.

Cel mai bun instrument în pregătirea decorului și a cadrului de desfășurare este imaginația. Nu doar a celor care vor spune povestea, ci și a celor care o vor asculta. Este foarte important să avem în vedere că o sesiune de „Storytelling” presupune o călătorie din lumea reală în cea de basm, astfel încât ne vom asigura că spațiul permite și facilitează acest lucru. Pentru a transforma orice sală de bibliotecă, clasă, într-un tărâm de basm avem nevoie de un covor sau o pătură și, eventual, mai multe pernițe. Dacă adăugați flori și eșarfe, succesul e garantat.

E necesar ca ascultătorii să fie relaxați, chiar să poată să ia poziția în care ei sunt obișnuiți să asculte povești. După cum spuneam, imaginația este foarte importantă. Există varianta utilizării cărții, a imaginilor, a unor obiecte, sau, pur și simplu de a lăsa imaginația auditoriului să dea formă poveștii.

Pasul 1: Intrarea în poveste

Pentru că „Storytelling” nu presupune doar o experiență de grup, ci și una individuală, conform principiului AICI și ACUM, este necesară crearea unui spațiu propice introspecției, al deschiderii către experiența proprie, dar și un dialog deschis între participanți.

Un alt obiectiv al acestei etape este familiarizarea publicului/participanților cu elementele povestirii. Aceasta se poate face prin: jocuri de grup, interviuri, utilizând mijloace vizuale și media, metoda introspecției (jurnal), exerciții de improvizație, etc.

Pasul 2: Povestea

Există factori ce țin de arta povestirii și care ajută naratorul să comunice efectiv cu ascultătorii, să creeze magia realității pentru ca aceștia să fie transpuși în planul poveștii. Acești factori țin de intonație, volumul vocii, utilizarea pauzelor, a onomatopeelor și a gesturilor, elemente care ajută la transmiterea mesajului poveștii narate.

Elementele externe auditive, vizuale, kinestezice și tactile au, de asemenea, un rol major în transmiterea mesajului și în crearea iluziei realității. Pot fi utilizate instrumente muzicale, înregistrări, imagini, chiar și obiecte reale ce apar pe parcursul poveștii (de exemplu, ascultătorii ar putea gusta din mărul primit de Albă ca Zăpada).

Contactul cu publicul nu ține doar de faptul că povestea le este dăruită, ci și atenția și suspansul trebuie întreținute, la fel și implicarea constantă a fiecărui participant în parte. E foarte important să urmărim gesturile, privirile celorlalți. Ei pot fi chiar implicați în procesul narării prin întrebări de genul: Ce credeți că urmează? Ce ai face tu în locul prințului? Unde credeți că greșește mama vitregă?.

Lectura, marea mea bucurie

În cazul în care există mai mulți naratori iar spațiul permite acest lucru, există posibilitatea realizării unui traseu cu mai multe opriri, un fel de colină cu mai multe castele- în spații special amenajate, câte un narator povestește o poveste unui grup restrâns de personaje; după aceea, grupurile se mută reușind astfel să treacă pe la toate castelele, ascultând astfel mai multe povești. Un grup restrâns de ascultători va asigura un dialog mai centrat pe individ și pe nevoile acestuia.

Pasul 3: **Înșirarea din poveste**

O dată ce ascultătorii au primit povestea, aceasta devine a lor. Ea a trecut, la fel ca ei, printr-un proces transformativ, mesajul ajungând la fiecare participant în forma sa inițială, dar o dată trecut prin filtrul personal, individualizându-se, căpătând nuanțe proprii imaginației și experienței receptorului. Înșirarea din poveste poate fi făcută prin activități ca desenul, teatrul de umbre, teatrul, scrierea creativă, chiar și dezbaterile.

Pornind de la caracteristicile personajelor și de la valorile și mesajul poveștii se pot construi scenarii noi, în care participanții au atât rol de autor cât și de actor.

STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. MARIA BORZ

Școala Gimnazială Nr. 1, Pericei, Județul Sălaj

Motto: *“Copilul se naște curios de lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura îi satisface această pornire și îl încântă” (George Călinescu).*

Școala are ca obiectiv major formarea și dezvoltarea personalității elevului capabil să înțeleagă și să aprecieze frumosul din mediul înconjurător, prin cultivarea pasiunii pentru lectură. În acest sens este nevoie de cărți multiple și în același timp diverse, care să se adreseze nivelului de înțelegere al elevului, în funcție de particularitățile de vârstă și preferințele individuale. În acest sens rolul cadrelor didactice este major în educarea elevilor pentru stimularea interesului pentru lectură, receptarea valorilor culturale, dar și stimularea și formarea competențelor de lectură în vederea asigurării succesului școlar.

Elevii noștri trebuie încurajați să citească, să-și dezvolte vocabularul, să gândească, să aibă puncte de vedere, dar și să observe anumite situații și anumite tipuri de comportament, să înțeleagă că *sunt în trend și dacă citesc și dacă gândesc*.

Literatura trebuie gândită și exprimată ca fiind o artă a cuvântului, prin intermediul căreia realitatea este creată și înțeleasă în toată complexitatea ei, oferind elevului un univers de gânduri și sentimente, de îndrăzneală și aspirații, entuziasm și idealuri înalte.

Literatura oferă elevilor un întreg univers de gânduri și sentimente, de aspirații și îndrăzneală de înapoiare entuziastă și idealuri. Ea este o artă a cuvântului, prin intermediul căreia realitatea este recreată în toată complexitatea ei. Acest univers se va putea constitui într-o zestre spirituală importantă, cu condiția ca opera literară, în ansamblul ei, să răspundă sarcinilor multiple pe care le ridică educația estetică, intelectuală, morală și patriotică. Prin valorificarea creatoare a mesajului artistic, etic și estetic a fiecărei creații în parte se stimulează interesul, pasiunea elevului pentru literatură, setea de cunoaștere și se formează totodată premisele concepției despre lume și viață. Formarea și modelarea caracterelor, deprinderea elevilor cu normele de comportament civilizate precum și cultivarea sentimentelor morale sunt sarcini la realizarea cărora opera literară, prin specificul ei, aduce o contribuție majoră.

Cadrele didactice au un rol major în formarea caracterelor, în formarea intelectuală a elevilor, în trăirea sentimentelor de admirație și înțelegere față de operele literare precum și formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte.

Lectura, marea mea bucurie

În cadrul proiectului educative „Împreună în diversitate și multiculturalitate”, ne-am propus spre desfășurare mai multe activități dedicate *Poetului Național- Mihai Eminescu*, dar și activități legate de *Ziua Culturii Naționale*.

În acest sens, în perioada 11-14 ianuarie 2023, elevii școlii noastre s-au familiarizat cu noțiuni și aspecte legate de viața, personalitatea și operele marelui poet român și au primit temele pentru realizarea portofoliilor și a proiectelor în vederea realizării unei expoziții tematice în instituție, iar la final s-a amenajat o expoziție de carte, referate, portofolii și proiecte realizate de către elevi. În Școala Gimnazială Nr. 1 Pericei o contribuție considerabilă au avut-o bibliotecarul școlii și profesorul de limba și literatura română care s-au implicat activ atât în pregătirea grupelor de elevi, în pregătirea materialelor necesare cât și în prezentarea lor.

În data de 15 ianuarie 2023, toți elevii, însoțiți de cadrele didactice, au putut asista la un moment literar - artistic realizat cu elevii ce aparțin atât secției române, cât și secției maghiare. Activitățile în cadrul proiectului au continuat pe tot parcursul săptămânii dedicate acestor activități.

Elevii Școlii Gimnaziale Nr. 1, Pericei au vizitat biblioteca școlară unde au primit informațiile necesare despre modul cum pot împrumuta o carte, dar și recomandarea de „a citi” mai mult pentru a cunoaște cât mai bine limba română, de a-și îmbogăți vocabularul, de a-și dezvolta capacitatea de exprimare, dar și de a deține mai multe cunoștințe care pot fi folosite la orele de curs, după care au vizitat Biblioteca Comunală Pericei, unde au făcut cunoștință cu noile volume publicate, au recitat poezii, au observat expoziția amenajată cu această ocazie și au ascultat cu atenție explicațiile oferite de doamna bibliotecar.

Următoarea activitate a fost ziua concursurilor de recitări la nivel de instituție, iar elevii au fost recompensați pentru munca lor. A urmat ziua dedicată dezbaterilor celor mai importante teme eminesciene, apoi elevii au vorbit despre sentimentele pe care le au când citesc din creațiile marelui poet. În final au fost determinați să exprime gânduri și impresii în urma activităților derulate.

Ziua internațională a bibliotecarului și a cărții - a fost marcată de către elevii Școlii Gimnaziale Nr.1 Pericei clasele primare și clasele gimnaziale și cei ai Liceului Tehnologic „Ioan Ossian” din Șimleu Silvaniei, împreună cu cadrele didactice, care au derulat o serie de activități specifice. La final de activitate și-au propus să organizeze o expoziție de desene și proiecte tematice.

Elevii celor două unități școlare partenere au vizitat pentru început Biblioteca Liceului „Ioan Ossian” din Șimleu Silvaniei, unde au primit toate explicațiile necesare din partea bibliotecarului, care le-a vorbit celor prezenți despre lectură, despre poezie și despre informațiile de natură tehnologică, care se găsesc stocate atât în format digital cât și în format tipărit, prezente pentru a fi studiate.

Următorul moment în care s-a vorbit mai pe larg despre importanța bibliotecarului și a cărții a avut loc la Biblioteca Orășenească „Alexandru Șterca Șuluțiu” din Șimleu Silvaniei. Le-a fost prezentată elevilor toată baza de carte, de către doamna bibliotecar, precum și modul de stocare, catalogare și păstrare a cărților. *Elevii au fost îndemnați să citească cât mai mult*, să descopere tainele misterioase ale cărții, să se familiarizeze cu noțiuni noi, să înțeleagă contextual unei epoci, dar și să-și dezvolte vocabularul prin noile noțiuni dobândite. Le-a fost explicat faptul că: *sunt în trend și dacă citesc, și dacă gândesc, și dacă au un vocabular dezvoltat*. Au vizitat întreaga bibliotecă însoțiți de către cadrele didactice care îi încurajau mereu pe elevi să citească. Cuvinte precum „carte” și „bibliotecar” au fost cheia discursurilor receptate de către elevi.

Scopul tuturor acestor activități legate de nevoia de „a citi” au fost realizate, de către cadrele didactice implicate, pentru educarea elevilor în sensul receptării valorilor culturale, stimularea interesului pentru lectură și formarea competențelor de lectură în vederea asigurării succesului școlar.

Lectura, marea mea bucurie

Obiectivele specifice pentru elevi, care au stat la baza activităților realizate au fost: formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte, cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea și păstrarea cărților, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, cultivarea sentimentelor, a convingerilor și a comportamentelor morale, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, definirea și aprecierea valorilor morale, formarea discernământului etic, dezvoltarea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare, stimularea capacității creatoare, dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare și lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile ca o anticipare a lumii viitorului.

„Un rol foarte mare în formarea intelectuală a unui tânăr îl are învățătorul, profesorul de limba și literatura română și bibliotecarul, care contribuie indirect la evoluția lui, prin oferirea informațiilor legate de cărțile, broșurile și culegerile care îi sunt necesare în obținerea unor rezultate de excepție la concursurile școlare naționale și internaționale” a conchis Borz Maria profesor de Limba și literatura română la Școala Gimnazială Nr.1 Pericei, județul Sălaj.

METODA SINELG, SISTEM INTERACTIV DE NOTARE PENTRU EFICIENTIZAREA LECTURII ȘI GÂNDIRII

Prof. IONAȘCU GRIGORE

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională, Galați

Metodele de învățământ („odos” = cale, drum; „metha” = către, spre) reprezintă căile folosite în școală de către profesor în a-i sprijini pe elevi să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința.

Metodele de instruire și educare privesc atât modul cum se transmit și asimilează cunoștințele, cât și dezvoltarea unor calități intelectuale și morale, precum și controlul dobândirii cunoștințelor și al formării abilităților. Rezultă, deci, că metodele servesc unor scopuri de cunoaștere (stăpanirea normelor și metodelor de gândire), de instruire (asimilarea unor cunoștințe, priceperi, deprinderi și operații de lucru) și formative (de formare și perfecționare a trăsăturilor de personalitate).

Pedagogia modernă nu caută să impună nici un fel de retetar rigid, dimpotrivă, consideră că fixitatea metodelor, conservatorismul educatorilor, rutina excesivă, indiferența aduc mari prejudicii efortului actual de ridicare a învățământului pe noi trepte; ea nu se opune în nici un fel inițiativei și originalității individuale sau colective de regândire și reconsiderare în spirit creator a oricărui aspect care privesc perfecționarea și modernizarea metodologiei învățământului. În fond, creația, în materie de metodologie, înseamnă o neconținută căutare, reînnoire și îmbunătățire a condițiilor de muncă în instituțiile școlare.

SINELG = sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii

Necesitatea de a dezvolta, prin activitatea didactică, abilitățile de muncă intelectuală reclamă utilizarea pe scară largă a diferitelor tehnici de gândire critică, printre care SINELG-ul este una de bază.

După ce obiectivul-cadru al învățământului primar – lectura – este atins și elevul citește coerent, la prima vedere, orice text scris în limba de instruire, devin importante alte aspecte ale citirii și combinarea acestora cu alte operații intelectuale. Alături de afirmația Elevul citește se pot eșalona toate mărcile interogației: Ce? Cât? Cum? Pentru ce? etc. citește acel elev. Asumează felul în care citește elevul respectiv pare să aibă un impact deosebit asupra formării personalității, mai ales dacă este vorba despre lectura textului științific.

Lectura, marea mea bucurie

Necesitatea de a apela, în demersul didactic, la surse științifice sigure (capitole din manuale și monografii, articole din diverse dicționare și enciclopedii) ne obligă să examinăm și să diferențiem lectura propriu-zisă a textelor recomandate de profesor. În acest sens, lectura cu creionul în mână a fost și este practică de toate generațiile de cititori

SINELG este un instrument foarte util, deoarece permite elevului să își monitorizeze nivelul de înțelegere pe măsura ce citește. Fiecarui cititor i se poate întâmpla să citească o pagină întreaga și să nu își amintească nimic din conținutul acesteia. Este cel mai bun exemplu de citire fără comprehensiune, sau citire fără implicare cognitivă în procesul de citire și citire fără monitorizarea comprehensiunii. Foarte adesea elevii abordează lectura cu aceeași lipsă de implicare cognitivă. Înțelegerea fenomenului este un pas important în procesul de învățare, dar posibilitățile de învățare se pierd dacă cititorul nu se implică în înțelegerea textului.

SINELG-ul este o tehnică de lectură interogativă/analitică a unui text, cu care se operează la etapa de realizare a sensului.

Algoritm de aplicare a tehnicii SINELG:

Se enunță un subiect care urmează să fie elucidat prin lectura textului în tehnica SINELG. Elevii își amintesc ce știu despre acest subiect, profesorul are grijă să monitorizeze procesul de actualizare a cunoștințelor. Pentru aceasta, se desenează tabelul SINELG și se completează, în termeni adecvați, rubrica informație cunoscută, am știut, 3.

La încheierea primei etape, elevilor li se distribuie un text și li se dau instrucțiuni referitoare la lectura acestuia. Textul distribuit poate fi unul multiplicat (un articol științific, un pasaj din monografie - surse la care elevii nu prea au acces), dar în același scop pot fi utilizate și manualul, anexele la manual, dicționarele etc.

Instrucțiunile sînt următoarele:

"Citiți foarte atent textul. " Apoi le explicați elevilor că în timpul lecturii unui text trebuie să marcheze propozițiile sau paragrafele cu următoarele coduri:

„√” Puneți semnul „√” (bifa) pe margine, dacă ceea ce ați citit confirmă un fapt pe care îl știți sau credeți că îl știți

„-” Puneți semnul „-” (minus) pe margine, dacă unele din informațiile din paragraf contrazic sau sunt diferite de ceea ce știți sau credeți că știți

„+” Puneți semnul „+” (plus) pe margine, dacă informația este nouă pentru dumneavoastră

„?” Puneți semnul „?” (semn de întrebare) pe margine, dacă informația va fi neclară sau ați vrea să știți mai mult despre subiect

După ce se încheie lectura, textul citit se analizează din perspectiva semnelor aplicate pe margini. Elevii vor relua informația nouă pe care au aflat-o din lectura textului, o vor analiza, își vor exprima nedumerirea în raport cu unele informații din text, vor discuta asupra necesităților de documentare.

Pentru monitorizare, se va completa un tabel de forma:

(Stiam)	(Stiam altfel)	(Aceasta este o informatie noua)	(Ce inseamna? Chiar asa?)
√	-	+	?

Solicitați elevii să formeze perechi și să compare codurile și tabelele. Cereți elevilor din 4-5 perechi să prezinte clasei rezultatele, în special în coloanele cu „-” și „?”. Clarificați unele probleme sau ajutați-i să identifice modalități pentru a obține clarificări.

În învățămîntul preuniversitar, SINELG-ul se poate aplica în diferite variante.

VARIANTA I

Se aplică pe un text științific vizând problemele disciplinei predate.

Exemplu: În demersul didactic la limba și literatura română, se va recurge la un material de lingvistică, teorie și istorie literară. De exemplu, pentru cercetarea unui subiect cum este comunicarea paralingvistică, se poate oferi un text extras din Dicționarul de artă populară. Înainte

Lectura, marea mea bucurie

de a-l propune elevilor pentru lectură în cheie SINELG, profesorul va avea grijă să actualizeze cunoștințele elevilor săi în legătură cu ideea de comunicare. În procesul actualizării, se va completa tabelul SINELG la prima rubrică – informație cunoscută. Apoi se va distribui textul pe care elevii îl vor citi individual și vor tria informația, utilizând pe campuri semnele respective. După lectură, se va completa în întregime tabelul și se va analiza informația. Ține de măiestria profesorului să exploateze acest text pentru asimilarea unor cunoștințe și pentru crearea motivației de a face și alte lecturi în domeniul dat.

În același fel, se poate recurge la tehnica SINELG pentru documentare din dicționarele de simboluri sau enciclopedii. De exemplu, descifrarea simbolului nopții în paginile de literatură română, după actualizarea cunoștințelor pe care le au elevii la acest capitol, se va realiza prin SINELG pe articolul de citit.

VARIANTA a II-a

Se aplică la un articol de dicționar lingvistic, monolingv, la articole despre cuvinte polisemantice sau la articole de dicționare bilingve.

De exemplu, profesorul enunță întrebarea Ce sensuri are cuvântul SCARĂ în limba română?

În una dintre tehnicile recomandate – brainstorming (colectiv sau de grup), brainwriting, gandește-perechi-prezintă etc. – se enunță sensurile cunoscute ale cuvântului. Elevii vor formula informațiile în termeni adecvați pentru a le înscrie în prima coloană din tabelul SINELG și le vor reformula în caz de necesitate. De regulă, în asemenea situație elevii lansează mai ușor îmbinări ce conțin diferite actualizări ale sensurilor acestui cuvânt: scara unui bloc, scară de lemn, scară socială, scara unei hărți etc. Combinând SINELG-ul pe articolul lexicografic cu formarea și dezvoltarea abilității de a defini sensurile cunoscute ale cuvintelor uzuale, profesorul va dirija activitatea astfel ca să se înscrie structurii de definiție, fără a se pretinde ca elevul să fie lexicograf cu experiență.

După ce se va citi atent articolul lexicografic, elevii vor marca prin semnele convenționale respective sensurile pe care nu le-au știut sau nu și le-au amintit (fiecare treaptă a unei construcții de tipul scării, treptele unui vehicul etc.). Incertitudinile și contradicțiile ar putea să apară în legătură cu inventarul cuvintelor compuse inserate de acest articol lexicografic.

Pentru fiecare cifră - sens al cuvântului, se va aplica unul dintre semnele convenționale și tabelul se va completa în corespundere cu ele. Astfel, dacă dicționarul cu care se lucrează (Dicționarul Universal al Limbii Române) atestă 13 sensuri ale cuvântului scară, semnele convenționale și informația respectivă trebuie să fie aplicate în tabel de 13 ori.

Tehnica SINELG, are avantajul că, aplicată pe articolul de dicționar explicativ, va permite examinarea unui exemplu relevant pentru subiectul științific abordat (polisemia unităților de vocabular, metasemia). În plus, o examinare minuțioasă a articolelor lexicografice se va solda și cu asimilarea unor sensuri noi ale cuvintelor cunoscute.

Aceeași tehnică, în raport cu studierea unei limbi străine, va avea în obiectiv tot polisemia unor cuvinte uzuale, mai ales în situația când elevii sînt familiarizați cu unele sensuri, iar cuvîntul abordat nu e totalmente străin.

Odată asimilată, tehnica SINELG are avantajul că, devine o parte a stilului intelectual personal al elevului, este modul în care – sperăm – liceanul se va apropia individual de o informație științifică, fără să mai fie ghidat de profesor.

SINELG este un instrument util pentru că le permite elevilor să-și urmărească în mod activ înțelegerea a ceea ce citesc.

Bibliografie:

- * Bogdan Bălan, ș.a. – Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași, 2008
- * Gheorghe Tomșa, ș.a – Psihopedagogie preșcolară și școlară, Editura "Coresi" SA, București, 2005
- * Ioan Jinga, Elena Istrate – Manual de pedagogie, Editura All, București, 2001
- * <http://econsiliere.blogspot.ro>

Lectura, marea mea bucurie

IMPORTANȚA COLABORĂRII ÎNTRE ȘCOALĂ ȘI FAMILIE ÎN FORMAREA INTERESULUI COPILOR PENTRU LECTURĂ

Prof. învă. primar NEDELCU CORINA EMILIA
Școala Gimnazială Nr. 8, Reșița

Importanța lecturii în formarea și dezvoltarea personalității umane este evidentă și mereu actuală, făcându-se ecoul capacităților de gândire, limbaj și simțire, imaginație și comunicare. Literatura este o artă a cuvântului, prin intermediul căreia realitatea este recreată în toată complexitatea ei, oferind cititorului un întreg univers de gânduri și sentimente, de aspirații și îndrăzneli, de idealuri și visare.

Astăzi, mijloacele moderne de comunicare și informare reduc foarte mult timpul pe care copiii îl dedică lecturii. Informația este mai rapidă prin televiziune sau prin internet, iar citirea cărților pare ceva plictisitor sau învechit. Fără a le minimaliza importanța, noi, profesori și părinți deopotrivă, trebuie să îi apropiem pe elevi de carte încă de la vârstele mici, dar nu obligându-i să citească, ci trezindu-le interesul pentru această activitate. Gustul pentru lectură, obișnuința și dorința de a citi nu vin de la sine, ci se formează în timp, prin activitățile desfășurate, în colaborare, în familie și școală, cu răbdare, stăruință și continuitate. Când gustul pentru lectură și respectul pentru carte s-au cultivat încă din primii ani de școală, atât la clasă cât și acasă, cititul va rămâne pentru toată viața o obișnuință plăcută și o activitate dorită.

Lectura „de acasă” este influențată într-o măsură esențială de felul în care familia se raportează la activitatea de a citi. Colaborarea dintre școală și familie este deosebit de importantă pentru formarea interesului copiilor pentru carte și lectură. Copiii urmează exemplul părinților, iar sfaturile și îndemnul acestora sunt hotărâtoare. Dacă părinții, bunicii, frații citesc împreună cu copilul, dacă se străduiesc să îi stimuleze interesul pentru cărți, curiozitatea de a cunoaște viața, oamenii și faptele lor, dacă merg împreună la librărie sau la bibliotecă pentru a căuta cărți noi și interesante, dacă de ziua lui, copilul primește în dar o carte, toate acestea vor deveni mici motive pentru acesta de a îndrăgi lectura, de a o privi ca pe o activitate plăcută, ca pe o bucurie și nu ca pe o obligație. Astfel, zi după zi, cu răbdare, se va forma interesul de a citi și gustul pentru lectură.

Alt aspect ce stă în calea activităților de lectură, este faptul că sunt tot mai puțini copii care au acasă o bibliotecă cu cărți pentru ei. Sau, chiar dacă unii au cărți pentru copii în bibliotecă, acestea nu sunt citite deoarece micuții preferă o altă modalitate de petrecere a timpului liber, mult mai atrăgătoare și mai ușoară, jocurile pe calculator sau desenele animate. Cunoscând această realitate, este important ca, la întâlnirile cu părinții, să o aducem în discuție. Putem iniția o dezbatere cu tema „Cum îți poți educa copilul să iubească lectura și să înceapă să citească?”, îndemnând părinții să își răspundă la următoarele întrebări:

- Cât de des vă vede copilul citind o carte?
- Cât de des îi citiți copilului sau îi cereți să vă citească el dintr-o carte?
- Când ați petrecut împreună o jumătate de oră discutând o poveste citită de copil?
- De câte ori i-ați făcut cadou o carte în locul jucăriilor?
- Care a fost ultima carte pe care ați citit-o?
- Ce cărți aveți în bibliotecă?
- Aveți un abonament la bibliotecă?

Cadrul didactic este dator să îi ajute pe părinți să înțeleagă rostul și rolul lecturii în formarea și dezvoltarea personalității, faptul că orice copil poate învăța să iubească lectura, dar că pentru aceasta este nevoie nu doar de activitatea desfășurată la școală, de îndemnul și îndrumarea cadrelor didactice, ci mai ales copilul are nevoie să fie încurajat de către părinții lui. Colaborarea, implicarea și interesul părinților, vor determina interesul copilului.

Lectura, marea mea bucurie

Întocmirea la începutul anului școlar a listei de lecturi suplimentare, discutarea ei cu elevii și părinții este o altă activitate importantă. Elevii vor ști ce au de făcut atunci când citesc o lectură, părinții îl vor provoca pe copil să povestească cele citite, să comenteze împreună faptele personajelor, să exprime ce i-a plăcut sau ce l-a impresionat. De asemenea, este important ca pe acea listă, fiecare copil să poată adăuga cărțile sale preferate. La activitățile de consiliere a părinților și elevilor se va pune accent pe responsabilitatea părinților de a urmări acasă interesul, atitudinea manifestată de copil pentru lectura suplimentară, de a-l ajuta să-și procure cărțile necesare de la bibliotecă sau chiar de la librărie. În acest fel, părinții, elevii și cadrul didactic vor deveni adevărați parteneri în educație.

Lectura are un rol esențial în formarea și dezvoltarea personalității copiilor prin valorificarea creatoare a mesajului artistic, etic și estetic al fiecărei creații literare, contribuind la îmbogățirea cunoștințelor, formarea unui vocabular activ bogat, dezvoltarea gândirii, a creativității și a imaginației, la educarea simțului estetic, deprinderea unor norme de comportare civilizată și cultivarea unor sentimente nobile.

De aceea, îndrumarea lecturii elevilor în afara clasei este deosebit de importantă. Există diverse modalități prin care o putem realiza, în cadrul orelor de lectură, al cercurilor de lectură în care le putem recomanda elevilor diverse texte, dar le putem lăsa și libertate în alegerea a ceea ce își doresc să citească. Vom valorifica apoi activitatea independentă a copiilor prin conversație sau dezbateri, expunere prin povestire, lecții de popularizare a cărții, șezători literare, seri de basme și de poezie, medalion literar consacrat aniversării unui scriitor, concursuri pe teme literare, confecționarea unor albume literare, momente de creație literară, reviste literare.

Pentru ca activitățile de lectură să fie eficiente va trebui să cunoaștem permanent gradul de realizare a obiectivelor propuse, urmărind criterii de evaluare referitoare la ritmul de lectură, capacitatea de asimilare și de prezentare a lecturii, fluența, frecvența și calitatea intervențiilor în discuții, capacitatea de redare dramatică, teatrală, a unor dialoguri, capacitatea de recitare artistică, încercări de creație literară, plastică, originală, capacitatea de asociere interdisciplinară. Pentru ca evaluarea să fie cât mai obiectivă putem folosi o gamă largă de metode și instrumente, precum chestionare care vizează prin conținutul lor interesul copiilor pentru lectură, înregistrarea numărului de texte citite de către fiecare elev, prin consemnarea unor simboluri și acordarea de diplome atunci când a acumulat un anumit număr de simboluri, rezolvarea unor sarcini de lucru săptămânale, completarea unui jurnal de lectură al clasei, analiza produselor activității independente precum fișe de lectură, desene, poezii, scrisori, compuneri, cvintete, jurnale cu dublă intrare, caracterizări ale personajelor, discuții cu elevii și cu părinții, interviuri pe tema lecturii, observarea sistematică a fluenței citirii, a comunicării orale a activităților de grup.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. E important ca elevii să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

Cartea, la fel ca orice alt lucru din viața noastră, are vârstele ei. Pentru fiecare vârstă, există cartea potrivită. Sunt cărți al căror farmec îl trăim doar în copilărie, în adolescență sau la maturitate, dar sunt și cărți „perene”, a căror valoare crește cu timpul, pe care le descoperim mereu altfel, pe măsură ce creștem. La orice vârstă ne-am afla însă, de fiecare dată când citim o carte, sensurile ei capătă profunzimi nebănuite, deoarece „cartea e o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți.” (Tudor Arghezi)

Bibliografie:

- * Șerdean, Ioan; *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*, Editura Teora, București, 2008
- * Goia, Vistian, *Literatura pentru copii și tineret; modele formative*, Cluj- Napoca, Editura Napoca Star, 2000;
- * Pavelescu, Marilena, *Metodica predării limbii și literaturii române*. Editura Corint, 2010

Lectura, marea mea bucurie

PROIECT EDUCAȚIONAL EXTRACURRICULAR "PE ARIPILE CĂRȚILOR" ZIUA INTERNAȚIONALĂ A CITIRII CĂRȚILOR

Bibliotecar GHEORGHIU RALUCA-MIRELA
Liceul cu Program Sportiv, Alba Iulia

ARGUMENT

În fiecare an pe data de 6 septembrie se sărbătorește „Ziua citirii cărților”. Evenimentul se află în calendar începând cu prima decadă a anilor 2000.

Începând cu anul 2000, tot mai multe sărbători internaționale au luat amploare. Printre acestea se numără și „Ziua citirii cărților”. Deși pare că nu ți-ar oferi nimeni o zi liberă doar pentru a te delecta cu o carte bună, această sărbătoare are scopul ei. Conform legendelor care circulă pe internet, se zvonește că ideea acestei zile ar fi pornit de la un bibliotecar care își dorea să-i încurajeze pe tineri să citească. Cu toate acestea, există mai multe date semnificative în istorie referitoare la cărți. Spre exemplu, în anul 1455, oamenilor din întreaga lume li s-a dat șansa de a citi datorită Bibliei Gutenberg, aceasta fiind prima carte tipărită în masă. Deși se presupune că această sărbătoare provine din SUA, ea se celebrează în întreaga lume. Din cauza faptului că trăim în secolul vitezei, iar munca ne ocupă cel mai mult timp, milioane de oameni se plâng că nu le ajunge o zi să facă tot ce își propun, printre care să citească câteva pagini înainte de culcare din cartea care le place. Scopul acestei zile este să încurajeze acest gen de oameni să-și organizeze diferit activitățile, astfel încât să-și îndeplinească această dorință care ne ajută să ne dezvoltăm mintea și să rămânem sănătoși.

Și dacă tot am ajuns la capitolul beneficii, iată câteva motive pentru care trebuie să citești:

- ✓ cititul ne oferă cunoștințe noi;
- ✓ reduce stresul și depresia;
- ✓ dezvoltă creierul;
- ✓ îmbunătățește memoria;
- ✓ extinde nivelul de creativitate;
- ✓ dezvoltă abilități de gândire critică;
- ✓ perfecționează comunicarea, vocabularul și scrisul;
- ✓ ajută la concentrare;
- ✓ te poate motiva;
- ✓ este o formă de divertisment ieftină;
- ✓ devii mult mai empatic;
- ✓ îți crește stima de sine;
- ✓ te ajută să dormi mai bine;
- ✓ dezvoltă capacitatea de a socializa și multe altele.

„Ziua citirii cărților” ne îndeamnă să ne distanțăm puțin de traiul zilnic cotidian, pentru a ne relaxa și a medita la sensul vieții noastre citind o carte bună. Pentru unii oameni lectura a rămas încă cea mai importantă ocupație și formă de deconectare după servicii sau școală.

Proiectul de activitate extracurriculară „Ziua citirii cărților” vizează promovarea lecturii și sublinierea importanței cărților în rândul elevilor din școala noastră. Activitățile propuse au rolul de a-i antrena pe elevi în lectura unor cărți pe teme de interes relevante pentru ei, sub forma unui cerc de lectură și dezvoltarea abilităților artistice și dezvoltarea creativității.

SCOPUL PROIECTULUI

Cultivarea în rândul elevilor a plăcerii de a citi și conștientizarea de către aceștia a importanței pe care o are lectura în construirea și desăvârșirea personalității lor.

OBIECTIVELE PROIECTULUI

- încurajarea și stimularea interesului elevilor pentru lectură;
- cultivarea lecturii de plăcere;
- formarea unor criterii proprii prin care elevul să distingă singur ce și când să citească;
- stabilirea relațiilor de prietenie între elevi.

Lectura, marea mea bucurie

ACTIVITĂȚI PROPUSE

- activități de popularizare a cărților accesibile vârstei lor;
- lectura unor cărți alese de către elevi și prezentarea lor la întâlnirile lunare,
- vizită la biblioteca școlii.

GRUP ȚINTĂ

- elevii claselor din ciclul primar

LOCUL DESFĂȘURĂRII PROIECTULUI

- biblioteca Liceului cu Program Sportiv Alba Iulia;
- sala de clasă.

RESURSE UMANE

- profesori învățământ primar;
- bibliotecar școlar;
- elevi.

RESURSE MATERIALE

- volume de opere literare, calculator, videoproiector, materiale video etc.

REZULTATE SCOTATE

- sporirea interesului elevilor pentru lectură;
- familiarizarea elevilor cu biblioteca;
- formarea elevilor ca cititori pe tot parcursul vieții;
- stabilirea unor relații de prietenie și cooperare între elevi.

DISEMINAREA INFORMAȚIEI

- prezentarea activităților în cadrul instituției

MONITORIZAREA ACTIVITĂȚILOR

- activitatea de monitorizare va fi făcută de către echipa de lucru; vor fi realizate filmulețe, fotografii.

MEDIATIZARE

- în rândul copiilor și al părinților, în comunitatea locală

CUM STIMULĂM INTERESUL PENTRU LECTURĂ?

Prof. înv. primar SEVASTIȚA RALUCA ELENA

Școala Gimnazială „Gheorghe Vernescu”, Râmnicu Sărat

Stârnirea interesului și deschiderea apetitului pentru lectură sunt provocări ale învățământului primar și este de la sine înțeles că învățătorului îi revine rolul de a găsi soluții, mai mult sau mai puțin inovative, pentru a-i face pe elevi să îndrăgească lectura și să conștientizeze importanța acesteia în viața unei persoane.

Primul pas spre lectură constă în motivarea elevilor pentru citit, folosind metode moderne, activ-participative, prin planificarea unor activități interesante, care să-i transforme pe elevi în cititori curioși, dornici să intuiască magia cărților. Învățătorul trebuie să-i încurajeze pe elevi să-și împărtășească impresiile de lectură și să le descrie folosind registrul emoțiilor, să încurajeze entuziasmul cititului prin dramatizări ale unor secvențe, vizionarea unor filme legate de ceea ce au citit, discuții pe marginea acestora, crearea unui roman grafic pornind de la cartea citită.

După ce primul pas a fost făcut, se abordează teme simple, explicite, familiare care aparțin universului lor de referință, propunând activități care să le valorifice creativitatea și să stimuleze imaginația și talentele elevilor. În același timp, elevii sunt în permanență încurajați și le sunt adresate mesaje și un feed-back pozitiv.

La clasele mici, vom folosi cărți cu formate diferite, neobișnuite. Cărțile, la fel ca prietenii, sunt unice și diferite: subțiri sau groase, cu multe desene, culori sau doar cu scris, cu fermoar, lacăt

Lectura, marea mea bucurie

sau arici, dreptunghiulare, pătrate sau ovale, foarte mici sau uriașe. Dintre toate cele enumerate, cărțile uriașe au un impact mare asupra copiilor datorită bogăției suportului imagistic și mărimii scrisului.

Prezentăm câteva metode ale gândirii critice și tehnici interactive:

1. Predarea reciprocă

Elevii joacă rolul învățătorului și au ocazia să-și consolideze învățarea, să înțeleagă mai bine rolul și sarcinile acestuia. Aceasta este o metodă eficientă de a-i implica pe toți elevii în predare, de a crea un climat favorabil învățării.

2. Mozaic

Elevii sunt împărțiți în grupuri de câte cinci elevi și colaborează pentru a analiza un anumit aspect al textului, fiecare elev devenind expert în predarea subtemei învățate. Se fac permutări circulare și experții trec în alte grupuri, astfel încât toți elevii ajung să stăpânească întreaga temă. La final, se discută tema cu toată clasa. Învățătorul supraveghează întreg procesul, pentru ca informațiile să fie corect transmise.

3. Lasă-mi ultimul cuvânt!

Elevii aleg aspecte interesante din temă, scriu ideea pe o fișă, iar pe verso, un comentariu despre idee (acord sau dezacord, dezvoltarea ideii etc.). Un elev prezintă ideea aleasă, dar nu și comentariul. Alți elevi sunt invitați să comenteze aceeași idee, dar ultimul cuvânt îl va avea cel care a ales ideea, pentru a reflecta asupra celor spuse de colegul care a avut ultimul cuvânt.

4. Jurnal de observații

Observațiile elevilor legate de temele studiate, realizate în diverse situații, sunt editate într-un caiet pus la dispoziție în clasă (Jurnal de observații) și discutate periodic cu elevii.

5. SINELG („sistem interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și a gândirii”)

Cu ajutorul acestei metode, elevul are posibilitatea să citească și să înțeleagă activ un conținut. Este eficientă în etapa de realizare a sensului, de învățare și înțelegere a cunoștințelor, mai ales pentru textele nonliterare.

SINELG presupune parcurgerea următoarelor etape:

- elevii citesc textul individual, în perechi sau în grup de câte 3-4 colegi, marcând pe marginea textului, în dreptul informațiilor, următoarele simboluri: „√” dacă ceva din ce au citit confirmă ceea ce știau sau credeau că știu, „-” dacă o anumită informație pe care au citit-o contrazice sau diferă de ceea ce știau sau credeau că știu, „+” dacă o informație pe care au întâlnit-o este nouă și „?” dacă au găsit informații care li se par confuze sau dacă elevii doresc să afle mai multe despre un anumit lucru.

- la terminarea lecturii, elevii trebuie să treacă informațiile în următorul tabel:

√	-	+	?

- informațiile obținute se discută în grup sau cu întreaga clasă, profesorul centralizându-le în tabelul de mai sus iar cunoștințele incerte, notate în ultima coloană, pot constitui teme de cercetare pentru ora următoare.

6. Lectura creativă

Pentru stimularea lecturii creative, cu sens pentru copii, profesorul poate formula sarcini care să pună în valoare abilitățile individuale și profilul fiecărui elev, din perspectiva inteligențelor multiple. Textele literare sau nonliterare pot fi abordate interdisciplinar și elevii să învețe să caute în text cu creionul în mână, să interogheze, să reflecteze, să integreze și să reevalueze ideile și sentimentele exprimate în text. Se pot da următoarele sarcini:

- Ilustrați printr-un desen/colaj caracteristicile spațiului din textul/fragmentul citit.
- Ilustrați printr-un desen/colaj aspectele legate de timp din textul citit.
- Ilustrați printr-un desen/colaj/pantomimă însușirile personajului principal.

Lectura, marea mea bucurie

- Ilustrați printr-un desen/colaj evenimentele pe care le considerați cele mai importante.

- Căutați un fragment muzical prin care să exprimați sentimentele provocate de lectura textului/un personaj etc.

7. Lectura din prelungiri este îndrăgită atât de elevii mici, cât și de cei mari. Textul este împărțit în fragmente și se folosește tabelul de mai jos, care va fi derulat progresiv, pe măsură ce se fac predicții și se completează ultima coloană.

Ce crezi că se va întâmpla?	Ce dovezi ai?	Ce s-a întâmplat?
-----------------------------	---------------	-------------------

8. Organizatorii grafici

Aceștia organizează vizual informația iar aceasta este comprimată și redată într-o structură spațială, ușor de citit și de înțeles. Există patru tipuri de organizatori grafici: hărți conceptuale, schițe logice, diagrame și matrici. Organizatorii grafici pot fi folosiți pentru a-i motiva pe elevi să citească activ, cu creionul în mână.

În concluzie, utilizând aceste metode ale gândirii critice, elevii sunt antrenați să interogheze orice text citit, să reflecteze și să dea un răspuns personal, să aibă o opinie pertinentă și să reacționeze emoțional față de cele citite, își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate. Lectura contribuie esențial la educația copiilor sub aspectul formativ, etic și estetic.

Bibliografie:

- * Cucos, C., 1996, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași;
- * Gardner, H., 2006, *Mintea disciplinată*, Editura Sigma, București;
- * Oprea, C.L., 2007, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- * Manguel, A., 2011, *Istoria lecturii*, Editura Nemira, București.

CUM CULTIVĂM PLĂCEREA DE A CITI ÎN RÂNDUL COPIILOR?

Prof. înv. primar ANDREEA MARIA ENACHE
Școala Gimnazială „Basarab I”, Curtea de Argeș

Lectura reprezintă o activitate fundamentală în dezvoltarea personală și intelectuală a fiecărui individ. De-a lungul timpului, s-au dezvoltat diverse metode și strategii menite să motiveze și să atragă elevii către carte și lectură. Aceste activități au ca scop cultivarea plăcerii de a citi, dezvoltarea vocabularului, îmbunătățirea abilităților de comunicare și dezvoltarea imaginației. În acest referat, vom explora câteva dintre aceste activități de motivare și atragere a elevilor către carte și lectură.

Unul dintre cele mai eficiente mijloace de a stimula interesul elevilor pentru lectură este prin intermediul cluburilor de lectură. Acestea pot fi organizate la nivelul clasei sau al întregii școli. Cluburile de lectură îi încurajează pe elevi să citească cărți din diferite genuri și să discute despre ele. Prin intermediul dezbaterilor și schimbului de idei, elevii își dezvoltă gândirea critică și capacitatea de a-și exprima opiniile în mod argumentat.

O altă activitate captivantă și interactivă este scrierea de recenzii de carte. Elevii pot fi încurajați să împărtășească experiențele lor de lectură prin scrierea de recenzii pe care să le posteze pe platforme online sau să le prezinte colegilor în clasă. Aceasta le oferă oportunitatea de a-și exprima creativitatea, de a-și dezvolta abilitățile de scriere și de a-i inspira și pe alți elevi să descopere noi cărți.

Pentru a aduce o notă de varietate și entuziasm în activitățile legate de lectură, școlile pot invita autori, jurnaliști sau personalități publice pentru a interacționa cu elevii și a împărtăși experiențele lor în lumea cărților și a scrisului. Aceste întâlniri pot include sesiuni de întrebări și

Lectura, marea mea bucurie

răspunsuri, lecturi publice sau ateliere de scriere. Prin contactul direct cu profesioniști din domeniu, elevii pot fi motivați să exploreze și să descopere mai multe despre lumea cărților.

Organizarea de competiții și concursuri legate de lectură poate fi un mijloc eficient de a atrage interesul elevilor. Acestea pot include concursuri de recitare, de rezolvare de enigme sau de interpretare a personajelor din cărți. Prin intermediul acestor competiții, elevii își pot demonstra cunoștințele și își pot dezvolta abilitățile de comunicare.

Un mod captivant de a implica elevii în lectură este prin intermediul proiectelor de lectură și dramatizări. Aceste proiecte pot consta în adaptarea cărților în piese de teatru sau realizarea unor prezentări vizuale interactive ale poveștilor citite. Prin participarea activă în astfel de proiecte, elevii își dezvoltă creativitatea, abilitățile de colaborare și își aprofundează înțelegerea și interpretarea textelor literare.

Biblioteca școlii poate juca un rol crucial în motivarea și atragerea elevilor către carte și lectură. Este important ca biblioteca să fie un spațiu prietenos, accesibil și atrăgător, cu o varietate de cărți și resurse potrivite pentru diferite vârste și interese. Activități precum vizite ghidate în bibliotecă, ore de lectură în grup sau proiecte de realizare a propriilor cărți pot fi organizate pentru a stimula dorința elevilor de a explora și a citi mai mult.

Având în vedere mediul digital în care trăim, este important să integrăm tehnologia în activitățile de promovare a lecturii. Platformele online de lectură, aplicațiile mobile și e-book-urile pot fi folosite pentru a oferi elevilor acces facil la cărți și pentru a-i implica în activități interactive precum jocuri literare, quiz-uri sau cluburi virtuale de lectură. Astfel, se creează un spațiu virtual captivant și modern în care elevii pot explora și aprofunda lectura.

În concluzie, motivarea și atragerea elevilor către carte și lectură sunt aspecte esențiale în educația lor. Prin intermediul activităților precum cluburile de lectură, recenziile de carte, întâlnirile cu invitați speciali, competițiile, proiectele de lectură și dramatizări, biblioteca școlii și integrarea tehnologiei, elevii sunt încurajați să descopere plăcerea de a citi, să-și dezvolte imaginația și creativitatea, să-și îmbogățească vocabularul și să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare și gândire critică. Prin aceste activități, se formează o legătură durabilă între elevi și lumea cărților, pregătindu-i pentru o viață de lectură și învățare continuă.

Bibliografie:

- * Bojin, Adina. (2010). Educația literară și stimularea lecturii în școală. Editura Polirom.
- * Cazacu, Cornelia. (2012). Metode de promovare a lecturii în școală. Editura Didactică și Pedagogică.
- * Puiu, Gabriel. (2011). Educație literară și cultură în școală. Editura Didactică și Pedagogică

METODE DIDACTICE DE DEZVOLTARE A COMPETENȚEI LECTORIALE ȘI STIMULAREA EI ÎN ACTIVITĂȚILE DIDACTICE

Prof. ANA-VIOLETA MUNTIANU
Școala Gimnazială Răchiteni, Județul Iași

„Cultivarea interesului pentru lectură, a plăcerii de a citi și a gustului estetic în domeniul literaturii, stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate sau formarea unor reprezentări culturale sunt dezideratele cunoscute de fiecare cunoscător al limbii și literaturii române.”

Noțiunea de competență a fost introdusă în lingvistică de Noam Chomsky și implică relații de tipul „și...și”, relații conjunctive, adică abilitatea de a produce și de a înțelege un număr cât mai mare de enunțuri. Totodată, „competența lectorală reprezintă totalitatea cunoștințelor necesare citirii și înțelegerii textelor.”

Lectura, marea mea bucurie

Fiecare cititor are datoria să cunoască fiecare capitol care detaliază etapele subsecvente lecturii: „prelectura, percepția; comprehensiunea la nivel propozițional și frastic; comprehensiunea textuală și performare cu aspectele ei centrale; negocierea sensului; utilizarea cheilor de lectură; recodificarea sensului și memorizarea; investirea imaginativă; interpretarea.”

Profesorul de limba și literatura română este obligat să stăpânească dublul instrumentar teoretic necesar oricărui demers didactic centrat pe stimularea interesului pentru lecturile școlare. Așadar, profesorul de limba și literatura română trebuie să stăpânească teoria lecturii, dar și conceptele didactice propriu-zise.

În fiecare dintre etapele înțelegerii textului citit, profesorul are libertatea să aleagă o strategie didactică pe care o consideră potrivită, în raport cu trăsăturile clasei de elevi. Astfel, în etapa de prelectură a romanului *Baltagul*, studiat în clasa a VIII-a, dar și în clasele liceale, dintre metodele didactice, s-ar putea utiliza:

- ✓ conversația euristică, plecând de la interogații precum: La ce vă gândiți când parcurgeți prima pagină a romanului *Baltagul*? Care credeți că este principala temă a romanului *Baltagul*? Ce vă sugerează discursurile de escortă ale operei *Baltagul*?
- ✓ brainstormingul, plecând de la sugestiile pe care le provoacă titlul *Baltagul*.
- ✓ explozia stelară, prin care să se reprezinte aceleași aspecte.
- ✓ explicarea contextului ideologic în care a apărut romanul *Baltagul*.

Pe de altă parte, în etapa interpretării în adâncime a romanului lecturat, *Baltagul*, în scenariul didactic s-ar putea utiliza:

- ✓ diverse exerciții de redactare.
- ✓ forme de dezbateri: Philips 6/6, dezbateri tip panel, mozaicul. Metoda mozaicul este utilizabilă cu succes în activitățile de teorie literară (curent literar, gen literar, specie literară). De pildă, în cazul romanului *Baltagul*, elevii pot desfășura activități dedicate convențiilor genului epic.
- ✓ jurnalistulameleon, prin care elevii pot ilustra diverse trăiri emoționale (bucurie, înțelegere, mulțumire, anxietate, tristețe sau revoltă) referitoare la evenimentele din romanul *Baltagul*. Această metodă se poate întreprinde des atât în activitățile de formare și de evaluare a competenței lingvistice, cât și în activitățile de valorificare a lecturilor literare.
- ✓ Frisco. Metoda Frisco, similară pălăriilor gânditoare, presupune interpretarea unor roluri: conservatorul, exuberantul, pesimistul și optimistul. De pildă, Frisco poate fi aplicată cu succes în receptarea unor opere literare, în cazul lecțiilor de caracterizare a personajelor literare, dar și în lecțiile de aprofundare a cunoștințelor despre genurile și speciile literare. În cazul romanului *Baltagul*, elevii pot fi solicitați să interpreteze din patru perspective diferite (conservatoare, exuberantă, pesimistă, respectiv optimistă semnificația călătoriei pe care o întreprinde Vitoria Lipan.

În etapa de evaluare a competențelor lectoriale ale elevilor, profesorul de limba și literatura română poate opta, pe de o parte, pentru strategii evaluative alternative precum:

- ✓ eseul de cinci minute. Prin această metodă, elevii sunt solicitați, în faza de reflecție a lecturii unei opere literare, să noteze într-un minieseu un concept aflat în acea secvență, respectiv o întrebare legată de acel concept. De pildă, în cazul romanului *Baltagul*, elevii pot justifica reacția finală a Vitoriei Lipan în fața lui Calistrat Bogza.
- ✓ cutia cu provocări. Elevii sunt solicitați să scrie pe un bilețel o sarcină de evaluare referitoare la romanul *Baltagul*:
 - Te provoc să propui o altă intrigă a romanului *Baltagul*:
 - Te provoc să ilustrezi în trei minute scena în care Lupul, câinele lor credincios le semnalează Vitoriei și lui Gheorghiuță râpa unde zăceau osemintele lui Nechifor Lipan, alături de cele ale calului său.

Lectura, marea mea bucurie

Totodată, profesorul de limba și literatura română, în etapa de evaluarea competenței lectoriale, poate opta pentru:

- ✓ chestionare.
- ✓ fișe de autoevaluare.

Pe de altă parte, profesorul de limba și literatura română poate opta și pentru soluții evaluative creative, nonconformiste, pentru a evalua competența lectorială. Spre exemplu, salata pentru colegi este o soluție care poate fi utilizată cu succes după parcurgerea unei opere literare. Fiecare elev formulează o întrebare de verificare a lecturii, pe care o scrie pe un bilețel. Castronul care are toate întrebările formulate va fi folosit la o altă clasă, fiecare copil extrăgând câte un bilețel și răspunzând imediat. Câteva exemple de întrebări de verificare a lecturii romanului *Baltagul* sunt:

- * Unde a plecat Nechifor Lipan?
- * Ce a visat Vitoria într-o noapte?
- * Ce a decis Vitoria să facă după acel vis?
- * Unde a decis Vitoria să plece?
- * Unde au fost găsite osemintele lui Nechifor Lipan și ale calului său? etc.

Nu există o schemă metodologică anume privind demersurile centrate pe dezvoltarea competenței lectoriale. În *Didactica literaturii. Reorientări*, Alina Pamfil sugerează că vitală este „o alegere esențială, care determină, la rândul ei, alegerile ulterioare. Acestea vor viza: a. conținutul efectiv al orelor de literatură, b. etapele secvenței de învățare sau de receptare și c. tehnicile care susțin învățarea, respectiv receptarea literaturii.”

Bibliografie:

- * Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Minerva, București, 1988.
- * Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Ediția a II-a, Iași, 2020.
- * Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016.

DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR PRIN INTERMEDIUL POVEȘTILOR ȘI AL LECTURII

Prof. ANDRONIC CASANDRUȚA

Grădinița cu Program Prelungit "Gulliver", Suceava

Ce rol au poveștile în dezvoltarea copiilor? Cum știm care poveste este potrivită pentru copilul nostru, pentru nivelul de vârstă și dezvoltare? De ce lectura este atât de importantă în activitățile școlare? Ce beneficii ne aduce lectura?

Poveștile sunt peste tot în jurul nostru, sunt în cărți și în imagini, în filme și desene animate, în conversațiile și în visurile noastre. Poveștile ne învață despre viață, despre noi înșine și despre ceilalți. Povestirea este o modalitate unică pentru copii de a dezvolta o înțelegere, respect și apreciere pentru alte culturi și neamuri, și poate cultiva o atitudine pozitivă față de oamenii din jur, din diferite religii, culturi și țări. Poveștile citite cu voce tare sunt deosebit de importante atât pentru adulți cât și pentru copii, limbajul fiind perceput în mare parte prin sunet.

Poveștile au un rol foarte important în formarea, dezvoltarea și educarea personalității copiilor preșcolari. Perioada timpurie a copilăriei este o perioadă în care copiii își dezvoltă limbajul oral, abilitățile lingvistice, și mai ales ascultarea unui mesaj transmis pe cale orală.

Dezvoltarea limbajului este importantă pentru că este parte inseparabilă a procesului de învățare, comunicare și interacțiuni sociale. Cititul cu voce tare le oferă copiilor oportunități de a auzi și dezvolta vocabularul prin intermediul cuvintelor noi din textele literate. Copiii dobândesc limbajul în primul rând prin ascultare. Atunci când copiii aud cuvintele ei pot vizualiza că vorbele scrise sunt strâns legate de cuvintele rostite, iar acest lucru îi ajută să recunoască diferența dintre

Lectura, marea mea bucurie

aranjamentul limbii vorbite și textul tipărit. Cititul cu voce tare îi face pe copii mai interesați să descifreze tainele literelor, a cuvintelor și mai prezenți în actul lecturării unei povești.

Atunci când copiii sunt expuși în permanență unui limbaj elevat, a literaturii de calitate, ei învață să își aplice abilitățile cognitive pentru a înțelege textul. Citirea unui text cu voce tare în care se explorează emoții îi ajută pe copii să-și înțeleagă sentimentele și să înțeleagă cum se simt alții, dar și să comunice cu cadrul didactic despre emoțiile și stările lor de moment, fără să aibă rețineri sau temeri legate de împărtășirea emoțiilor.

Pe lângă beneficiile cititului cu voce tare pentru copii, acest lucru aduce deopotrivă beneficii și stare de bine cadrului didactic, acesta putându-se exprima în mod artistic prin intermediul gesticulației, a mimicii dar mai ales prin modelarea vocii și schimbarea tonalității, fapt care dă o stare de bine cadrului didactic. De asemenea citul poveștilor de către cadru didactic copiilor îi oferă acestuia reale ipostaze și momente unice prin care poate observa trăirile copilului care ascultă cu atenție povestea.

Prin intermediul poveștilor, copiii descoperă lumea, prin lupta dintre binele și răul învață strategii de viață, descoperă consecințele unor fapte și atitudini și își însușesc comportamente sociale pozitive. **Momentul de poveste** prezent zilnic în activitățile din grădiniță deține un rol important în organizarea și planificare activităților zilei respective, în jurul lui putând lua naștere scenarii de activitate atractive și interesante, care, poate genera posibilități de integrare variate cu diferite domenii de activitate.

În contextul educației, studiile de specialitate spun că **interdisciplinalitatea** este un concept modern cu ajutorul căruia se pot realiza activități educative centrate pe nevoile copiilor și pe ritmul lor de învățare. Abordarea activităților din punct de vedere interdisciplinar reprezintă o necesitate dată de nevoile copiilor de a explora mediul înconjurător, de modul lor natural de a învăța despre tot ceea ce îi înconjoară. Activitățile interdisciplinare presupun alegerea unei teme care pe o perioadă mai lungă sau mai scurtă de timp (tema zilei, tema săptămânii, a proiectului tematic desfășurat) va fi studiată din perspectiva tuturor categoriilor de activitate. Se vor stabili obiective care să interrelaționeze precum și obiective comune. Așadar, prin intermediul unei povești putem să transmitem informații specifice diferitelor domenii de cunoaștere, iar eficiența activităților interdisciplinare constă în conexiunea bine aleasă dintre disciplinele sau domeniile care trebuie să fie prezentate copiilor.

Pentru activitățile desfășurate în cadrul Domeniului Limbă și Comunicare, dacă nu se intervine din punct de vedere interdisciplinar, principalul obiectiv de referință rămâne îmbogățirea și activizarea vocabularului copiilor. În momentul în care proiectăm și integrăm domeniul Limbă și Comunicare cu alte domenii de activitate, direcțiile de dezvoltare pot fi multiple. Am integrat cu succes în cadrul numeroaselor activități din grădiniță Domeniul Limbă și comunicare cu Domeniul Științe, acolo unde preșcolarii stimulați și motivați de a ajuta personajele din poveste, parcurg și rezolvă anumite sarcini din sfera activităților matematice sau a experimentelor. Am integrat cu succes "Povestea Curcubeului Iacom" domeniul DȘ, unde preșcolarii au experimentat formarea curcubeului prin intermediul bomboanelor Skittles. Astfel, copiii au empatizat cu personajul principal, curcubeul, care și-a pierdut culorile, ajutându-l să le recapete prin intermediul experimentului.

O altă integrare reușită a domeniului Limbă și comunicare a reprezentat-o integrarea cu Activitățile liber alese (ALA), - centrele de interes, acolo unde, preșcolarii marcați de drumul greoi al fluturașilor din "Povestea celor trei fluturi" au lucrat cu interes și s-au implicat în rezolvarea sarcinilor de la fiecare centru, construi grădina de flori, pictând aripile fluturilor spălate de ploaie și parcurgând drumul fluturilor prin centrul Nisip și apă.

Întâlnim povești și în domeniul Om și Societate, povești ale căror conținuturi conțin mai degrabă trăsături moral civice ale oamenilor, le prezintă copiilor fapte de viață, fapte care contribuie esențial la formarea personalității. Activitățile interdisciplinare sunt recomandate a fi

Lectura, marea mea bucurie

folosite în munca cu preșcolarii, deoarece contribuie la modernizarea sistemului de învățământ, excluzând obstacolele dintre domeniile de cunoaștere, conexiunile interdisciplinare realizate astfel fundamentând și condiționând partea sistemică a activităților instructiv-educative a activităților desfășurate în grădiniță.

Pornind de la momentul de poveste se pot construi o sumedenie de activități integrate, jocuri didactice, jocuri cu probe sub formă de concurs, combinând domeniile experiențiale în funcție de obiectivele propuse. Exemple de povesti cu caracter interdisciplinar: "Omida mâncăcioasă", "Povestea curcubeului lacom", "Povestea celor trei fluturi", "Monstrul culorilor", "Povestea unui bob de grâu", "Povestea unui polonic", "În țara jeleurilor curcubeu", "Povestea meseriilor", "Pâinea", "Ghiocelul cel curajos" și exemplele pot continua.

Pentru introducerea copiilor în atmosfera de poveste, un rol deosebit îl ocupă și pregătirea pentru acest moment care implică așezarea scaunelor sau a pernuțelor în formă de semicerc, pregătirea tuturor elementelor necesare actului poveștii (carte de povești, planșe, imagini, siluete, sort). De asemenea și captarea atenției copiilor este la fel de importantă, astfel putem ascunde sau introduce elementul cheie al momentului într-o geantă, cutie sau într-un plic mare trimis de un personaj misterios din depărtare. Putem de altfel să cântăm un cântecel prin care să chemăm povestea la noi: "Vine o poveste, vine de departe, iar noi toți o ascultăm și ne liniștim. Vine o poveste, care se numește ...".

Printre mijloacele cele mai importante în redarea unui text, specialiștii recomandă cadrelor didactice prezentarea cărții, titlului și a autorului. De altfel, dacă autorul este unul contemporan le putem arăta copiilor imagini și fotografii cu autorului, sau de ce nu, îl putem invita online sau fizic la activitate. Prezentare coperților este la fel de importantă, deoarece preșcolarii pot observa imaginile de pe copertă, culorile și își pot configura o idee despre conținutul poveștii. Carte trebuie îndreptată către copii, pentru ca aceștia să poată observa cu o mai mare ușurință imaginile și ilustrațiile reprezentative pentru poveste. În momentul poveștilor se recomandă cadrului didactic a fi cât mai expresiv din punct de vedere al limbajului. Pe parcursul unui dialog se recomandă ca vocea să fie schimbată, citirea să fie rară astfel încât copilul să aibă timp să își formeze imagini ale întâmplărilor pe care tocmai le-a auzit. Citirea cu voce joasă, înaltă, groasă sau mai subțire, menține și stărnește atenția și interesul copiilor pentru poveste și pentru firul poveștii. De asemenea, se poate întrerupe ocazional povestea pentru a explica copiilor cuvintele necunoscute și pentru a le arăta copiilor imaginile reprezentative. La final se pot adresa întrebări copiilor cu rolul de a fixa conținutul poveștii și cu rol de a dezvolta vocabularul copiilor, prin construirea de către aceștia a unei propoziții logice. Copiii pot fi provocați să găsească un alt final al poveștii, să identifice mesajul transmis sau să se pună în pielea personajelor și să exprime modul de gândire sau acțiune dacă ar fi făcut parte din poveste.

Astfel spus, lectura și poveștile ocupă un rol important în dezvoltarea și formarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere. Există o multitudine de beneficii atât personale, cât și profesionale pe care lectura ni le aduce. Iată câteva dintre ele:

- În primul rând, lectura ajută la îmbogățirea vocabularului, cei mici având oportunitatea de a învăța cuvinte noi și semnificația acestora cu cât citesc mai mult;
- Lectura dezvoltă imaginația și creativitatea, când le citiți o poveste celor mici vă puteți opri și îi puteți încuraja să se gândească la poveste și să vă zică ce cred ei că se va întâmpla mai departe și ce decizii își imaginează ei că vor lua personajele principale;
- Deși pare o simplă abilitate, cititul este cea mai sigură și rapidă metodă de a învăța și de a ne consolida cunoștințele față de un anumit domeniu;
- Înțelegând ce este lectura și intrând în lumea acesteia, cei mici vor face cunoștință cu personaje interesante și fabuloase și își vor dezvolta și îmbunătăți empatia, un element de bază al inteligenței emoționale;

Lectura, marea mea bucurie

- Un aspect pozitiv care se aplică la orice vârstă este faptul că lectura îmbunătățește memoria;
- Este o ocupație interesantă și relaxantă ce oferă inspirație și din care cei mici vor învăța de fiecare dată ceva nou și util.
- De altfel vizează dezvoltarea limbajului (sub aspectele vocabularului, gramaticii, sintaxei, dar și a înțelegerii semnificației), a comunicării (cuprinzând abilități de ascultare, comunicare orală și scrisă, nonverbală și verbală) și pre achizițiile pentru scris-citit și însoțește dezvoltarea în fiecare dintre celelalte domenii.

Lectura joacă un rol foarte important în dezvoltarea tuturor oamenilor și este esențial de a îi încuraja și îndruma pe cei mici să afle ce este lectura și să cunoască această lume fascinantă ce va crea o bază solidă pentru aceștia pentru toată viața. Ajutându-i pe cei mici să pătrundă în lumea interesantă și misterioasă a cărților unde imaginația nu are limite putem genera interesul și curiozitatea micuților de a citi din plăcere și de a-și dori să citească cât mai mult și să cunoască cât mai multe personaje.

Bibliografie:

- * Anghelache Valerica (coordonator) , 2017, "Metodica activităților instructive educative din grădiniță" Ed. Didactică și Pedagogică, București
- * <https://www.twinkl.ro/teaching-wiki/lectura>
- * Ionescu Mihaela (coordonator), et alii , "Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani"
- * MEN, 2019, " Curriculum pentru educația timpurie"

CARTEA ȘI PRIETENII EI

Bibliotecar prof. GROSS OLIMPIA
Școala Gimnazială „Lucian Blaga”, Baia Mare

"Biblioteca este complementul indispensabil al școlii. Aș spune cu plăcere că învățământul nu este decât o cheie care deschide porțile bibliotecilor" (A. Maurois)

Biblioteca este o carte a cărții, o carte a miracolelor. Despre valoarea educativă și formativă a cărții și a bibliotecii au scris prin vreme cu dăruire multe figuri de seamă, cărturari de vocație, literați și pedagogi, oameni de știință, subliniind infinitele cuprinsuri de adevăr și de frumos ale cuvântului scris.

A avea biblioteci înseamnă a potoli, a înteți cea mai arzătoare sete a omului, aceea de a trăi prin veșnicia dinaintea lui și de dincolo de el, chemarea clipei pe care o străbate. Lectura este forma spirituală absolut necesară în procesul de formare a elevului, și bibliotecarul este chemat să ofere reperele necesare și să vegheze asupra conținutului ei.

Bibliotecarul are menirea să călăuzească pașii cititorului spre cartea dorită. Numai bibliotecarul, în afară de faptul că știe, are dreptul să umble prin labirintul cărții, și singur el știe să le găsească și unde să le pună la loc, numai el răspunde de păstrarea lor.

Elevii școlii noastre au intrat în lumea basmelor gustând frumusețea textului scris, lăsând fantezia să lucreze, trăind împreună cu eroii cărților lecturate și simțind bucuria, tristețea și speranța faptelor evocate prin proiectele educaționale și concursurile organizate de bibliotecă: "Cel mai bun povestitor", "Recunoaște personajul", "Ion Creangă a fost, este și rămâne printre noi" "Călătorie prin lumea poveștilor", "Grații Grimm, desene după poveștile sale", "Cititul- o călătorie în lumile de frumuseți", "Atelierul de lectură" și multe alte activități desfășurate cu mult succes.

Lectura, marea mea bucurie

Lectura la o vârstă fragedă ajută la dezvoltarea intelectului și are consecințe favorabile în parcursul educativ. Lectura poate deveni un hobby care să-i însoțească toată viața. Elevii, adânciți în lectura unei cărți bune, se identifică cu eroii înfățișați de scriitor. Mulți elevi își aleg un anumit gen de cărți, în măsura în care problemele abordate de scriitor au o oarecare afinitate cu preocupările lor, eroii unor cărți devenind modelele de comportare în viață.

Interesul pentru lectură nu vine de la sine, ci se formează printr-o străduință comună a familiei și școlii, muncă ce presupune voință, răbdare și perseverență. Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi o dorință permanentă, e potrivit ca și familia să se implice activ în descoperirea de către copil a miracolului cărților.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul și modelul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu.

O elevă a școlii noastre, în urma unei „anchete” desfășurate cu privire la biblioteca școlii și lectura elevilor a răspuns:

„Îmi aduc aminte cu nostalgie, că a fost o după amiază foarte frumoasă de toamnă, când doamna învățătoare ne-a dus pentru prima dată la bibliotecă.

Cum am pășit în bibliotecă, am simțit că pătrund într-o lume de vis. Când am citit primul basm, am avut impresia că încet, încet, voi intra în lumea lor și că îmi va plăcea să fiu și eu, la fel ca personajele basmului, „nemuritoare”.

Fără să-mi dau seama cum citeam mai multe cărți, personajele mă conduceau spre o lume în care totul mi se părea că este un vis frumos, care nu se va sfârși niciodată.

Așa am început să pășesc în lumea nemuritoare a basmelor, împrumutând cărți de la bibliotecă, am început să trăiesc și eu alături de aceste personaje pline de bucurie, fiecare sentiment pe care îl simțea personajul. Tot așa, citind multe cărți, am început să scriu eseuri, povești sau poezii”.

„Căci nu este alta și mai frumoasă și mai cu folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul...” scria cărturarul Miron Costin.

METODE DE ATRAGERE A COPIILOR SPRE LECTURĂ

Prof. înv. primar BUDACĂ LILIANA

Școala Profesională „Gheorghe Burac”, Vlăsinești, Botoșani

Jocurile didactice fac plăcere copiilor și în această situație ei își dezvoltă curajul, atenția, dorința de a relaționa cu grupul din care fac parte. Jocul didactic poate fi folosit cu succes în captarea atenției copiilor, un joc bine pregătit și organizat constituind un mijloc de cunoaștere și de familiarizare a elevului cu mediul înconjurător, sau pentru fixarea cunoștințelor și realizarea feed-back-ului.

Și eu am aplicat pe elevii care fac parte din cercetarea mea un set de jocuri didactice, dintre care amintesc:

Drumul pe hartă

Jocul are drept scop să obișnuiască elevii cu urmărirea pe hartă a drumului parcurs de eroii unei cărți sau de găsirea localităților unde se petrece acțiunea.

Conducătorul jocului prezintă regulile:

- cel care greșește va primi o „față tristă” iar cel care nu greșește „o față veselă”;
- cine adună cele mai multe „fețe vesele” câștigă jocul.

Acest joc este un prilej minunat de a înnoi cunoștințele de geografie ale copiilor dar și de a urmări conștiințiozitatea cu care a fost făcută lectura. Conducătorul jocului poate interveni cu momente hazlii, poate să-și folosească ingeniozitatea pentru a face participarea cât mai plăcută.

Lectura, marea mea bucurie

- Elevii au avut de citit „Pe Marea Neagră” de Alexandru Vlahuță.
 - Este nevoie de Harta României pentru a începe jocul
 - Conducătorul jocului anunță care elev începe. Acesta trebuie să indice punctul de plecare folosind atât citatul din text cât și harta pentru a arăta localitatea.
1. Prima localitate care apare în text este **Sulina** : „Așa liniștită și blândă s-arăta când am plecat de la Sulina!”

Elevul după ce a răspuns corect (sau incorect) este recompensat cu „fața” corespunzătoare, apoi elevul indică următorul coleg care să răspundă.

2. A doua localitate amintită în text este **Constanța**: „Constanța de azi- stă pe mormântul vechiului oraș Tomi...”
3. **Dobrogea**: „...un somn îndelungat și greu, ca o robie, s-a întins peste întreaga Dobrogea”.
4. **Dunărea**: -„ Dar iată că dinspre Dunăre se-nalță deodată, ca un freamăt reînvietor, cântecele de biruință ale românilor”.
5. **Bulgaria**: -„...și aceleași brațe vânjoase cari-au semănat moartea în câmpiile Bulgariei vin să împrăștie viață, putere și lumină în câmpiile și orașele Dobrogei”
6. **Dobrogea**
7. **Cernavodă**: „ Astăzi, în portul Constanței, sireneta vapoarelor românești cheamă vijelioase trenuri din depărtările Apusului...”.

Acest tip de joc didactic va fi o reușită dacă elevii sunt anunțați din timp, pentru a se pregăti temeinic.

Eu am observat că atunci când am lansat acest joc, rezultatele nu au fost cele scontate, deoarece doar le-am spus ce au de citit; iar atunci când le-am prezentat regulile jocului și efectiv am trecut la activitate, ei nu au reușit să se încadreze în timp, în sensul că nu au putut parcurge toate localitățile prezentate în text în timpul acordat jocului, fiind însoțiți și de citate din text.

Lanțul povestirii

Am ales „Amintri din copilărie” de Ion Creangă.

Primul jucător începe povestirea. La un moment dat conducătorul jocului îl întrerupe și pune alt elev să continue. Cei care nu știu să povestească, sau greșesc primesc „fața tristă”, cei care povestesc corect primesc „fața veselă”.

Prin acest tip de joc, elevii sunt continuu atenți la desfășurarea activității, corectează acolo unde este cazul, povestesc respectând firul evenimentelor, iar pentru toate acestea este nevoie de o lecturare atentă, conștientizată.

Elevii pot să aibe ca suport rezumatul, fișa de lectură sau orice material care cred ei că le este de folos pe parcursul jocului.

Elevii sunt foarte încântați de modul de desfășurare a activității. Toți elevii au parcurs cartea, au încercat să rețină întâmplările în ordinea în care au fost prezentate de autor, sunt atrași de acest tip de activități, doresc să răspundă cât mai bine pentru a aduna cât mai multe „fețe vesele”.

După această activitate au avut ca activitate individuală să își aleagă un personaj din operă și să îl caracterizeze.

Rezultatele obținute au fost îmbucurătoare, din cei 21 de elevi, 19 au participat la activitate, 1 elev a fost absent din motive medicale, iar un elev nu a citit opera fiind nevoit astfel doar să asiste la activitate.

Bibliografie:

- * Apostol Aurelia (2001)- „Cu ochi de copil”- Editura Axa, Botoșani
- * Balotă Nicolae (1978)- „ Arta lecturii”- Editura „Cartea românească”, București
- * Cerghit Ion(2006)- „Metode de învățare”- Editura Polirom, Iași
- * Cristea Sorin (1996)- „Pedagogie generală”- E.D.P., București

Lectura, marea mea bucurie

- * Nuță Silvia (2000)- „Metodica predării limbii române în clasele primare”- Editura Aramis, București
- * Parfene Constantin (1999)-„Metodica studierii limbii și literaturii române în școală”- Editura Polirom, Iași
- * Pedagogia Freinet (1999), Editura Polirom, Iași
- * Popescu Elena, Logel Dumitru, Logel Stroescu Elena (2010)- „Sinteze de metodică a predării limbii și literaturii române în învățământul primar”- Editura Carminis, București

CULTIVAREA GUSTULUI PENTRU LECTURĂ PRIN PROIECTE EDUCAȚIONALE

Prof. ANA HARAGA

Școala Gimnazială „Aron-Vodă”, Aroneanu, Județul Iași

Cauzele diminuării apetitului pentru lectură au fost și sunt în continuare analizate în literatura de specialitate, dar, în cele mai multe dintre cazuri, vinovat pare a fi elevul, despre care se vorbește de parcă ar fi exponentul unei rase noi. În realitate, copiii și tinerii citesc măcar cantitativ ca și altădată, cu precizarea că ritmul lecturii și sfera de interes sunt influențate de ritmurile accelerate ale vieții sociale, de numeroșii factori perturbatori, dar și de programele școlare care, sub pretextul aplicării modelului curricular centrat pe competențe, propun o mare cantitate de informație, care furnizează a deseori cunoștințe aproximative.

Trezirea interesului și a pasiunii pentru lectură presupune răgaz, tihnă, delectare, lectură de plăcere.

Lectura, ca formă de cunoaștere și modelare a personalității elevului, necesită îndrumarea, supravegherea și evaluarea de către profesorul de limbă română, căruia i se recunoaște rolul decisiv în orientarea copilului către practica cititului. Conceptul relativ nou de *consilier de lectură* vine ca reacție sau chiar soluție la o realitate dezarmantă – elevii nu mai sunt pasionați de lectură, nu mai prezintă interes și nu sunt motivați pentru acest efort intelectual.

Profesorul Constantin Vică, Centrul de Cercetare Etică Aplicată – Universitatea București constată că *„Literatura școlară nu-și găsește locul printre tentațiile lumii digitale. Înconjurați de ustensile electronice, orientate aproape exclusiv către escapism și distragerea atenției, elevii și profesorii duc o luptă pentru salvarea lecturii.”*

Relevantă și alarmantă este constatarea Rodicăi Zafiu: *„Am asistat la o serie de lecții în care - cu metode moderne, individual sau pe echipe, în dialog cu profesorul, se trecea victorios peste lectura textului și lipsea cu totul o discuție simplă, firească, despre el, în termeni de gust, emoționali, de raportare la experiențe umane fundamentale (de tipul: V-a plăcut? Ce anume? Vi se pare vesel sau trist?). Elevii se aruncau peste text ca niște ulii, extrăgând cu dibăcie tropi sau argumente ale apartenenței la genul epic. Obişnuințele de interpretare ale elevilor buni la literatură, deveniți studenți la Litere, sînt cel mai adesea rezultatul unor antrenamente de acest gen. Subiectele de teze unice și de bacalaureat reflectă aceeași practică. Aparent, ea ar trebui să-i bucure pe lingviști, pe stilisticieni, pe teoreticienii literaturii, care pot constata că teoriile lor au căutare și difuzare; de fapt, cred că mulți se simt mai curînd stînji și îngrijorați. Ideea corectă de a subordona cunoștințele de lingvistică și teorie literară înțelegerii textului literar nu se realizează automat atunci cînd subiectul de examen pornește de la un text. Trebuie ca cerințele să verifice efectiv înțelegerea ansamblului. Or, cred că multe dintre subiectele în curs - cerințe punctuale, abilități de recunoaștere previzibile - pot fi rezolvate de un elev inteligent fără ca acesta să citească atent, integral, textul.”*

Cum descrierea unei ore de literatură, făcută de Rodica Zafiu, este realistă, profesorul de literatură, în calitate sa de consilier de lectură, trebuie să dovedească întreaga sa măiestrie didactică și, mai ales, tact pedagogic pentru a-și convinge elevii că înțelegerea unui text citit nu se reduce la acest mecanism steril de recunoaștere a conceptelor de teorie literară, anevoios însușite în orele de curs. Consilierea lecturii necesită, prin urmare activități de *teaching și coaching*, prin care elevul este convins că lectura unui text literar este o activitate intelectuală relaxantă și

Lectura, marea mea bucurie

profitabilă sub aspect intelectual, că deschide largi orizonturi de cunoaștere și înțelegere a lumii și a sinelui.

În anul școlar 2021-2022, am propus elevilor proiectul educațional „Itinerare culturale. Pe urmele scriitorilor români”, care își propunea ca obiective: să mobilizeze elevii în activități de documentare și prezentare a informațiilor; să antreneze elevii în activități de lectură și interpretare a textelor; să dezvolte spiritul de inițiativă, dorința de cooperare, atitudinea tolerantă față de opiniile celorlalți; să contribuie la formarea profilului moral-civic al elevilor.

Includerea activităților care au ca principal scop dezvoltarea gustului pentru lectură este justificat de importanța deosebită a acestui tip de activitate în formarea elevilor, care implică stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive.

Lectura - ca activitate intelectuală – contribuie decisiv la dezvoltarea personalității copilului. Sub aspect cognitiv, îmbogățește orizontul cultural al elevilor. Sub aspect educativ, oferă modele de conduită morală superioară, îndeamnă la reflecție, la cunoaștere și autocunoaștere. Sub aspect formativ, lectura dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare.

Prin derularea proiectului propus, am oferit elevilor din comunitatea școlară Dorobanț oportunitatea de a cunoaște valorile culturale ale județului Iași și de a-și lărgi orizontul informațional.

Scopul proiectului este dezvoltarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi.

Beneficiarii proiectului/ grupul țintă sunt elevii claselor V-VIII ai Școlii Gimnaziale „Aron-Vodă” Aroneanu-Dorobanț și familiile acestora.

Beneficiari indirecti: membrii comunității; instituțiile partenere de la nivelul comunității.

Activitățile proiectului s-au derulat în trei etape, fiind structurate în trei secțiuni:

1. Atelier de lectură: 15 ianuarie – 1 iunie 2022, la care au participat toți elevii claselor V-VIII, care au fost încurajați să citească și să-și exprime opinia personală.

În cadrul atelierelor de lectură, am inclus activități cu caracter integrativ, atractive și eficiente, care au înlesnit efortul intelectual. Dintre acestea, cele mai îndrăgite au fost: literația vizuală - integrarea tehnologiei în descoperirea universului lecturii; ore de lectură comune pentru părinți și copii; dramatizarea conflictului; activități de documentare la bibliotecă și online; jurnalul de lectură.

2. Vizite de documentare la casele memoriale: 1 – 20 martie 2022, sub deviza „Pe urmele scriitorilor români”.

Toți elevii de gimnaziu au făcut vizite de documentare la casele memoriale din municipiul Iași. La casele memoriale din Mircești (Alecsandri), Humulești (Creangă) și Trifești (Negruzzi). S-au deplasat 27 de elevi: 18 din cls. a V-a și câte 3 elevi din cls. a VI-a, a VII-a și a VIII-a.

3. Realizarea portofoliilor 20 martie-3 mai;

Elevii fiecărei clase, organizați în grupe de 4-5, a realizat un proiect având ca subiect viața și opera unuia din scriitorii vizitați. În portofolii, pe lângă prezentările PPT, fișe de lectură și eseuri, elevii au inclus obligatoriu pagina de jurnal personal care reflectă impresiile din vizitele de documentare, reportajul, albumul fotografic.

Resurse umane: 97 de elevi ai Școlii Gimnaziale „Aron-Vodă”, Aroneanu, Structura Dorobanț; cadrele didactice din unitatea școlară; parteneri locali: primar, preot, referent cultural, bibliotecar.

Resurse materiale: cărți, reviste, CD-uri, softuri educaționale, casete; aparat foto, casetofon, computer, video-proiector, imprimantă, xerox; materiale consumabile: mape, instrumente desen, hârtie A4, scotch, markere, etc.

Surse de finanțare: sponsorizări, donații, fonduri proprii ale coordonatorilor

Buget total estimativ, aproximativ 2000 lei.

Lectura, marea mea bucurie

Activitățile din cadrul proiectului „Itinerarii culturale. Pe urmele scriitorilor români” au fost proiectate pentru a contribui atât la educația intelectuală, estetică, moral-civică a elevilor din comunitatea școlară, cât și la creșterea stimei de sine a acestora, a abilităților de comunicare și socializare.

Indicatori și modalități de monitorizare și evaluare ale rezultatelor proiectului: raport final de activitate, evaluări curente, intermediare și finale; participare la concursuri școlare; fotografii, PPT; prezentarea proiectelor în cadrul Cercului pedagogic al profesorilor de Limba și literatura română.

Bibliografie:

- * <https://www.mindlearners.ro/coaching-school>
- * Revista „Consilierul de lectură” nr. 4 - 8/2016, Ed. ART, București, 2016
- * Whitmore J., 2014, *Coaching pentru performanță*, Ed. Publica, București

BUNE PRACTICI LA ORA DE LIMBA ROMÂNĂ ÎN RECUPERAREA ELEVULUI CU TULBURĂRI SPECIFICE DE ÎNVĂȚARE

Prof. NICULESCU DANIELA-ELENA
Școala Gimnazială "Ion Petrovici", Tecuci

Fiecare disciplină de învățământ contribuie, în funcție de conținutul ei, prin modalități și căi specifice, la formarea personalității elevului. Prin natura sa, limba și literatura română trezește și cultivă sentimente, creează acele stări afective de care are nevoie orice ființă umană pentru a-și valorifica capacitățile creatoare în conformitate cu cerințele progresului și cu interesele societății. Limbii și literaturii române îi revine un rol esențial în formarea personalității elevilor. Vizează atât latura cognitivă, cât și cea rațional-afectivă, contribuind la dezvoltarea cunoștințelor din toate sferele existenței sociale.

Evoluția metodelor de predare-învățare determină transformarea elevului, dintr-un receptor al informației într-un partener în procesul de predare, care colaborează activ la procesul de formare a propriei personalități.

La copiii cu deficiență intelectuală, antrenând limbajul, în strânsă legătură cu gândirea, contribuim la realizarea unor progrese în sfera personalității, realizând o mai bună adaptare a lor la mediu. Curriculumul actual promovează sistemul comunicativ-funcțional, sistem ce presupune formarea integrată a capacităților de receptare/exprimare orală și a celor de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă. Calitatea procesului de comunicare eficientă va duce în final la formarea capacității de comunicare corespunzătoare pentru tinerii pe care îi formăm.

Lectura are ca scop, pe lângă dezvoltarea gustului elevilor pentru citit, satisfacerea interesului pentru cunoașterea vieții, a oamenilor și faptele lor. Din cărți, elevii descoperă multe informații despre anotimpuri, viața animalelor și a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente și personalități literare, artistice, istorice, despre frumusețile și bogățiile spațiului înconjurător. Cărțile le vorbesc și despre sentimentele omenești, despre prietenie, cinste, omenie. În egală măsură însă, copiii au nevoie să fie îndrumați să își descopere propriile modalități de exprimare a mesajului pe care l-au receptat. Un copil care nu răspunde așteptărilor profesorului său, nu înseamnă că nu are nimic de spus. Înseamnă mai degrabă că trebuie ajutat să își găsească propria modalitate de exprimare: prin desen, prin pantomimă, prin colaj, etc. Orice text spune o poveste, iar această poveste poate fi redată în nenumărate chipuri: de la reșezarea secvențelor, la redarea lor prin intermediul desenelor, la colaje și până la rescrierea lui, dându-i un alt final sau schimbând sexul personajelor.

Lectura, marea mea bucurie

Disciplina Limba și literatura română își propune să evidențieze importanța metodelor de predare și învățare active, centrate pe elev. Este de preferat ca, în măsura posibilităților, să fie alese texte care plac copiilor și care să le stimuleze creativitatea.

În cadrul unei ore de limba și literatura română cu elevii cu tulburări de învățare, următoarele activități pot avea rezultate eficiente:

1. Lectura cu voce tare a textului.
2. Identificarea cuvintelor necunoscute și notarea lor în caiete.
3. Stabilirea subiectului textului/ideii principale/ideilor secundare.
4. Identificarea a 5- 6 cuvinte-cheie din text, în jurul cărora se construiește mesajul textului.
5. Întocmirea unor desene pornind de la cuvintele-cheie care vor înfățișa secvențele

principale din lectură.

6. Realizarea unui covor, a unei scheme figurative a textului din aceste desene.

Profesorul ajută elevii să opteze pentru identificarea unui substantiv din lista celor 5-6 pe care pot și doresc să îl reprezinte grafic și care vor înfățișa secvențele principale din lectură. De asemenea, elevii pot identifica expresii care se pot exprima prin imagini și culoare. Durata concentrării atenției în timpul unei activități este redusă deoarece copilul își pierde repede interesul. Există elevi care pot reacționa la propunerile profesorului, râzând sau deranjând activitatea. Este modul lor de a se apăra de un lucru cu care nu sunt obișnuiți și care le-ar putea dezvălui aspecte necunoscute ale personalității lor. Profesorul va trebui să evite comentariile descurajante, depreciative.

În funcție de numărul elevilor din clasă, grupurile vor fi de 1-2-3 elevi, același grup fiind nevoit să realizeze 2-3 mesaje.

Abilitățile exersate de elevi sunt:

- siguranță de sine în exprimarea modalității de receptare și redare a mesajului unui text literar

- exersarea creativității
- implicarea afectiv-motivațională în secvențele lecției
- formarea și consolidarea abilităților de a termina munca începută
- disponibilitatea de a colabora și a împărtăși rezultatele muncii
- lucru în echipă și cooperarea

O metodă eficientă pentru dezvoltarea limbajului și a gândirii este metoda Stauffer-această metodă de învățare a lecturii prin rezolvarea problemelor în grup, a fost elaborată de Russell Stauffer. Iată principiile esențiale ale acestei metode:

1. Lectura se poate realiza întotdeauna în raport cu nivelul gândirii.
2. Achiziția de către elev a aptitudinilor de a gândi convergent și divergent este unul dintre principalele obiective ale acestei învățări.
3. Învățarea lecturii trebuie să se axeze în toate etapele pe stabilirea semnificațiilor.
4. Elevii realizează progrese mai mari la lectură dacă textele sunt adaptate nivelului lor școlar.

5. Învățarea în grup este importantă, deoarece permite elevilor să elaboreze ipoteze și să analizeze ideile rezultate din text.

6. Elevii dintr-un grup de lectură trebuie să aibă același nivel al cititului.
7. Profesorul va alege texte necunoscute de elevi.
8. Profesorul trebuie să asigure o atmosferă deschisă, propice discuțiilor libere.
9. În texte trebuie să se găsească termeni noi.

De metoda Stauffer pot beneficia toți elevii ce sunt capabili să citească la nivelul clasei întâi. Iată principalele etape ale acestei metode:

Lectura, marea mea bucurie

- ♣ Previziunea- elevul face previziuni asupra întâmplărilor ulterioare din povestire.

Profesorul pune întrebări: Ce crezi? De ce? După părerea ta, ce se va întâmpla? După o discuție generală, fiecare elev va reține câte un element pe care îl va verifica după lectură.

- ♣ Lectura- elevii citesc textul în gând și verifică singuri dacă previziunile lor sunt exacte.

♣ Confirmarea-elevii discută în grup dacă previziunile lor s-au adeverit. Pentru aceasta se citesc cu voce tare pasaje reprezentative ale textului. Modelele de intervenție au rolul de a corecta sau elimina deficiențele.

Tendențele de aplicare actuală pornesc de la următoarele ipoteze de bază:

- a) toți elevii au puncte tari și puncte slabe;
- b) combinarea acestora se află la originea capacității de a învăța sau nu;
- c) învățarea se poate axa atât pe punctele tari, cât și pe cele slabe.

Bibliografie:

- * Gherguț, A.- Sinteze de psihopedagogie specială, Polirom, Iași, 2005
- * Ionel Mușu(coord)- Ghid de predare pentru copiii cu CES, Marlink, București, 2000
- * Popovici, D.V.-Dezvoltarea comunicării la copiii cu deficiențe mintale, Pro.Humanitate, București, 2000
- * Preda, V.(coord)- Dinamica educației speciale, Presa Universitară Clujeană, Cluj, 2010

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA COPILULUI, ADOLESCENTULUI

Prof. TÎNȚARCU MARI ILEANA

Liceul Tehnologic "Nicolae Bălcescu", Alexandria

„Copilul” - scria Călinescu - „se naște curios pe lume și nerăbdător de a se orienta în ea. Literatura, care îi satisface această dorință îl încântă. Ca să fie opere de artă, scrierile pentru copii trebuie să intereseze și pe oamenii maturi și instruiți. A ieși din lectură cu stima sporită pentru om, acesta este secretul marilor lecturi pentru tineret.”

Indiferent de timp sau loc arta scrierii a avut și are un loc primordial în viața semenilor săi. Tot ceea ce știm sau suntem este urmare a drumului ales de noi încă din copilărie. Așa cum primele vorbe, primii pași sunt călăuzite de familie și literatura își are începutul sub ochii blânzi ai părinților, apoi mai târziu sub ochii ageri ai dascălului.

Ușurința cu care copilul percepe și se adaptează la solicitările vieții, performanțele intelectuale, precum și gradul de implicare și participare sunt rezultatele directe al factorului educațional și afectiv al relației familie – copil - școală. Rolul pe care și-l asumă părintele în primii ani de viață a copilului, atitudinea și aspirațiile acestuia, vor pune amprenta semnificativ asupra dezvoltării intelectuale și sociale a acestuia.

La vârsta copilăriei, desenul ca mai apoi poveștile sunt principalele mijloace de exprimare a vieții afective a copilului. În această etapă de vârstă se fixează principalele valori și modele de viață, iar copilul se identifică întotdeauna cu personajul preferat care corespunde cu modelul educațional existent. Personajele din basme îi însoțesc în anii copilăriei și le oferă modele pe care să le urmeze, și de aceea primele lecturi alese sunt determinante în viața lui : „A ieși din lectură cu stimă sporită pentru om, acesta cred că este secretul marilor literaturi pentru tineret.”(G. Călinescu)

Literatura destinată copiilor ar trebui să fie caracterizată de anumite trăsături:

- specificul extras dintr-o anume viziune asupra vieții, de exemplu, aceea a basmului și a literaturii științifico-fantastice;
- umorul;
- caracterul instructiv-educativ;
- elogiul, cu ajutorul artei cuvântului, al marilor valori umaniste, cultul pentru om și omenie.

Lectura, marea mea bucurie

Mai târziu la vârsta adolescenței prin prisma modelelor prezente în textele literare, el își va putea dobândi anumite concepții care vor conduce la descoperirea treptată a propriei personalități, însușindu-și calitățile sau defectele descoperite prin desfășurarea acțiunilor relatate. Calitatea idealului de viață al adolescentului depinde chiar și de potențialul moral și etic al personajului pe care acesta îl studiază. Astfel, prin strategii și metode specifice gândirii critice, poate diferenția aspectele pozitive de cele negative și să descopere ce rol pot avea în propria sa dezvoltare personală.

Gândirea logică este consolidată, posibilitățile de înțelegere ale copilului sunt multiple, experiența lui este bogată, cunoștințele variate. Preocuparea de bază la această vârstă e cea a viitoarei lui ocupații, a vieții pe care o va duce când va fi mare. În această perioadă a vieții romantismul se manifestă nestingherit. Copiii visează fapte mărețe, sentimente înalte, întâmplări extraordinare în care ei să-și poată dovedi curajul, vitejia, iscusința. Este vârsta marilor contradicții, a veseliei nebunatice, a melancoliei neexplicate, a îndrăzelii dusă pâna la obrăznicie sau a timidității exagerate. Este perioada marilor pasiuni. Ei se vad călătorind precum multele personaje sau având o viață lipsită de griji. Este perioada marilor generozități, a marilor sentimente. Citind romanele lui Jules Verne sau Stevenson, Jack London sau Wells, copii zboară cu gândul într-o lume în care oamenii sunt îndrăzneți și curajoși. Romanul istoric, romanul de aventuri, povestirile științifice, biografiile oamenilor celebri, schițele, nuvelele și romanele privind viața de ieri sau de azi a popoarelor toate oferă cu generozitate cititorului pasiunea de cunoaștere și dorința de acțiune.

Literatura este o modalitate de exprimare a unor sentimente, trăiri sau concepții despre lume și viață, într-o formă artistică, realizând astfel o comunicare între oameni și o cunoaștere mai bună a personalităților din trecut.

Cărțile, fie ele de dezvoltare personală, de ficțiune, memorii sau aparținând oricărui gen, ne pot inspira, ne pot deschide mintea, ne pot face fericiți și, uneori, ne ajută să ne conturăm drumul spre succes. Experiențele noi, trăite prin intermediul lecturii, pot constitui elemente de motivare, precum și o resursă de sfaturi prețioase pe care le putem adapta vieții noastre, însă esența cărții o constituie cunoașterea bogăției și frumuseții artei scrise a unui popor și a limbii acestuia.

Că suntem sau nu de acord, este evidentă strânsa interdependență dintre istoria actelor de cultură și istoria limbii, iar una dintre trăsăturile definitorii ale unei națiuni este unitatea de limbă. Cine altcineva, dacă nu scriitorul, este acela care-i rostește vechimea, bogăția și plasticitatea, capacitatea de a mărturisi gânduri și sentimente, totodată apeluri vibrante la păstrarea, cultivarea și îmbogățirea virtuților ei, căci limba este instrumentul esențial de exprimare a spiritualității unui popor, ea modelează și este modelabilă în aceeași măsură de gândirea și simțirea vorbitorilor.

Scriitorii creează situații și personaje tipice sau unice, idealizează sau surprind cu realism scene de viață, mitizează anumite personaje. În cărțile pe care le citim sau recitim, ne regăsim pe noi înșine sau așa ne dorim, învățăm să ne cunoaștem mai bine sau să găsim spectaculosul, miraculosul, imposibilul din viața noastră. Cu toate acestea, e important de reținut că nicio carte nu ne schimbă cu forța. Lecturile ne oferă informații, idei, strategii, însă cei care decid ce să aplice în realitate sau nu suntem noi.

În concluzie, literatura are o contribuție enormă în dezvoltarea copilului – adolescentului - adultului în devenire și este necesară pentru evoluția sa în societate.

Bibliografie:

* Rațiu Iuliu, 2003, O istorie a literaturii pentru copii și adolescenți, Editura Biblioteca Bucureștilor .

* Corniță Georgeta, 1993, Metodica predării și învățării limbii și literaturii române, Editura Umbria, Cluj-Napoca.

Am aflat de alternativa Step By Step de la prima întâlnire cu americanii care au promovat-o în 1999 și m-a încântat atât de mult că de atunci am rămas în acest sistem. Mi-a plăcut de la început această alternativă, fiind centrată pe elev, promovând cooperarea și lucrul în echipă, în locul competiției între elevi, descoperirea și jocul fiind metode cel mai adesea utilizate. Învățarea prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe interacțiunea socială a membrilor grupului când lucrează pe centre de activitate.

Ziua de vineri este folosită pentru proiecte, care se desfășoară după o anumită temă aleasă de copii în urma unui brainstorming. În cadrul acestor proiecte care se desfășoară pe mai multe săptămâni elevii lucrează atât individual cât și în echipă, atât în programul zilei cât și cu familia acasă, implicându-i în activități comune. Proiectul este o metodă activă prin care tehnologia este integrată, care dezvoltă capacități de organizare, originalitate și imaginație. Una din temele preferate de elevi este „Era dinozaurilor” sau „Lumea dinozaurilor”. Ei își caută singuri informații pe internet, citesc din cărțile puse la dispoziție din biblioteca clasei, descoperă curiozități, decupează imagini, realizează colaje, machete, desene. Toate aceste informații le strâng într-un dosar, iar la finalul proiectului împărtășesc colegilor din ce au aflat și pregătesc o lucrare finală pe tema dată. Ascultând prezentările colegilor, ei pun întrebări, fac aprecieri și se bucură de rezultate, apoi sunt puse la panoul de expoziție din clasă.

Specific alternativei Step By Step este sărbătoarea celor ”100 zile de școală” care are loc după notarea în tabel zilnic a zilei petrecute la școală. Cea de-a o suta zi se sărbătorește cu tort și voie bună prin activități care presupun o legătură cu numărul 100, la fiecare centru de activitate, de exemplu citim o poveste cu 100 de cuvinte, scriem 100 de cuvinte în ordine inversă alfabetului sau de la coadă la cap, rezolvăm exerciții cu numărul 100, decupăm 100 de piese pentru o lucrare comună sau construim cu 100 piese de lego. Toate aceste activități au o temă comună. Activitatea e mai interesantă pentru elevi, iar învățătoarele compun sarcini cât mai atractive sau amuzante, fiind o sărbătoare mult așteptată de copii. Partea cea mai interesantă a acestei zile este prezentarea lucrărilor, realizate de ei acasă împreună cu părinții. Aceste lucrări conțin 100 de piese, cuvinte, desene, material mărunț sau reciclabil, fiecare lucrare realizată după propria imaginație și reprezentând ceva. Expunerea acestor lucrări presupune și o scurtă descriere a modului de lucru cât și răspunsul la întrebările colegilor. De exemplu o elevă a realizat pe un panou la care a pus și o instalație de becuțe, reprezentând bolta cerească cu planete, stele, asteroizi numărând în total 100.

Îmi amintesc cu plăcere de prima carte pe care o facem la clasa pregătitoare sau clasa I, care presupune atât compunerea cât și lecturarea ei. Cartea se face din file de hârtie colorată albastră tip A4 îndoite la mijloc și legată cu sfoară pe care elevii o pregătesc la centrul de arte. Tot acolo ei decupează din hârtie albă diferite forme pe care le pot lua norii pe cer și care seamănă cu ceva, poate fi un obiect, animal, lucru. Astfel ei își compun prima carte, pe fiecare pagină lipesc un desen, apoi scriu propoziții cu litere de tipar mari ca în exemplele următoare:

„Privesc un albastru senin și deodată văd laptele vărsat pe masă dimineața de mama.”

„Totul este albastru și deodată văd un rechin alb.”

Prima propoziție este un model și ei compun la fiecare desen propoziții asemănătoare.

Cartea se încheie cu o ultimă propoziție: „Până la urmă aceștia erau doar niște nori pe cer.”

La final fiecare copil poate să-și citească cartea pe scaunul autorului sau pot lucra în perechi

Lectura, marea mea bucurie

de câte doi facând schimb de cărți între ei, lecturând și discutând impresii despre cartea fiecăruia.

O întrebare bună la final este:

“Ce ți-a plăcut cel mai mult în carte ?De ce?” sau

“Ce sentimente ai avut când ai citit cartea mea?”

Astfel că lectura nu este plictisitoare pentru ei ci este o modalitate de exprimare artistică și emoțională.

Una din metodele aplicate și preferate de elevi în alternativa step by step și utilizată la centrul de lectură este jocul de rol. Astfel că atunci când le propun spre lecturare un text, am grijă să poată fi interpretat printr-un joc de rol și le menționez acest aspect dinaintea lecturării pentru ca fiecare să își leagă un personaj preferat în interpretarea rolului. Ei trebuie astfel să citească cu atenție textul, să comunice în jocul de rol prin propoziții cu înțeles, să pună emoție și binențeles să fie creativi. Elevii sunt dornici de a veni în fața clasei și de a deveni mici actori, colaborează împreună în echipă pentru a stabili o strategie, iar după realizarea rolurilor primesc aplauze și aprecieri din partea colegilor. Pentru a nu deveni plictisitor după două sau trei runde, stabilim o regulă nouă, de exemplu să joace rolul cântând sau să execute mișcări sau chiar dans în timpul prezentării. Alteori stabilim să reprezinte rolul prin mimă, iar colegii trebuie să ghicească ce personaj a interpretat din text. Puțin amuzament nu strică, dimpotrivă îi relaxează pe elevi și astfel chiar și cei timizi sau cei care au dificultăți la citit au curajul de a veni în față pentru a juca un rol, ceea ce îi provoacă chiar dacă nu au citit textul cu atenție să reproducă prin imitare ce au făcut colegii. Pentru că avem la centrul de arte ocazia de a ne face și măști reprezentative, așa cum am făcut pentru povestea “ Ridichea uriașă”, le utilizăm la jocul de rol cu plăcere, găsindu-și astfel o utilitate și un mod mai interesant de a juca rolul ales.

Stimularea imaginației și creativității la copii se face prin jocul de rol atunci când le cerem să găsească ei un alt final poveștii.

De obicei realizăm acest lucru în momentul evaluării muncii de la centre, când deja toți elevii au trecut prin centrul de citire, alteori o facem în programul de după amiază după ce avem centrul de lectură. Astfel lecturarea unor povești nu este o corvoadă, ci un pas spre joc, atât de dorit și apreciat de copii. Muzica și mișcarea sunt și ele integrate în jocul de rol, așa cum am precizat, iar la clasele mai mari reușim să jucăm chiar și muzicaluri.

Astfel prin jocul de rol elevii vor învăța nu doar cum să comunice, ci chiar cum să acționeze în anumite situații de viață, vor putea să se pună în „papucii” altora și să înțeleagă mai bine atitudinile sau comportamentele lor. Iată cum o simplă lecturare a unei povești devine o poveste a fiecăruia trăită cu emoție și bucurie, apreciată de publicul clasei și coordonată de învățătoare.

LECTURA SPIRITUALĂ - CALE SPRE BUCURIA CUNOAȘTERII

Prof. SGUBEA LUMINIȚA
Școala Gimnazială Nr. 3, Cugir

Motivația elevilor pentru lectură constituie o provocare importantă pentru activitatea profesională a unui dascăl. Orice pedagog, conștient de chemarea sa, este dator să trezească dragostea de lectură în sufletele tinerilor. Un profesor responsabil este acela care reușește să sădească în inimile copiilor dorința de cunoaștere a adevărului mântuitor; de a trăi potrivit acestui adevăr; de a iubi și de a păzi valorile noastre creștine, pe care le-am moștenit de la înaintași.

Epoca în care trăim se caracterizează printr-o criză spirituală, manifestată prin lipsa idealurilor, a sensului vieții, a cunoașterii adevărului și de aici adoptarea unor false valori, *de împrumut*, și răstăcirea căii mântuitoare. În acest context, cartea și lectura se afirmă ca imperios necesare, atât pentru valențele culturalizatoare, cât și pentru dezvoltarea unei conduite morale de apartenență la o comunitate.

Lectura, marea mea bucurie

Educația spirituală a fost și rămâne un factor și un mediu de formare a omului întrucât, prin cunoașterea învățăturii de credință, se urmărește educarea comportamentului moral al elevilor, formarea caracterului uman. Valorile oferite de educația religioasă sunt extrem de necesare, mai ales în această perioadă de secularizare a societății românești, întrucât ele reprezintă pentru elevi un reper spiritual esențial și un liant existențial între toate cunoștințele teoretice, dobândite prin studiul celorlalte discipline.

Lectura religioasă reduce efectele negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare, propune modele viabile de bunătate, de sfințenie și oferă totodată tinerilor repere în viața de familie și în societate. Ea reprezintă pentru tineri un factor de comuniune și de stabilitate în societatea românească, prin aceea că apără și promovează identitatea spirituală și demnitatea persoanei care trăiește azi într-o lume din ce în ce mai fragmentată din punct de vedere spiritual și social. Bucuria cunoașterii și a comuniunii se descoperă dincolo de *gândurile subtile și de părerile complicate, care îndepărtează de Dumnezeu* (Sf. Isaac Sirul, *Cuvinte despre nevoință*, Edit. Bunavestire, Bacău, 1997, p. 87).

Lectura spirituală se adresează întâi inimii și mai apoi gândirii. Între cele două nu există antinomie, ci ele se împletesc în mod armonios, spre a forma adevăratul om, inima fiind lăcașul iubirii, iar rațiunea cel al științei.

Lectura constituie un mijloc de comunicare a valorilor culturii universale, dar și o *hrană spirituală* care îl ajută mult pe tânăr în lupta cu tentațiile vieții. Astfel, o lectură bine aleasă îl determină pe om să mediteze la adevărurile esențiale ale vieții. Cea mai importantă carte este Sfânta Scriptură, „cartea de căpătâi” a creștinului, de aceea, Părinții duhovnicești recomandă citirea zilnică a cel puțin un capitol din Evanghelie. „Lectura Sfintei Scripturi e o lucrare duhovnicească în sensul că Duhul Sfânt luminează intelectul pentru ca astfel, să poată cuprinde sensurile profunde ale textelor pe care le abordează” (Sabino Chiala, „Isaac Sirianul – asceză singuratică și milă fără sfârșit”, Edit. Deisis, Sibiu, 2012, p. 160).

Sfântul Paisie Aghioritul afirmă că Sfânta Scriptură este singura carte în cuvântul căreia, de fiecare dată când o citim, Iisus Hristos este prezent. El îndeamnă credincioșii să se lumineze, studiind cărți care explică cuvintele scripturistice, pentru că acestea sunt cuvintele care dau sănătate duhovnicească. Cel care cercetează în fiecare zi cuvântul lui Dumnezeu, rămâne neatins de atacurile păcatului. Evanghelia însă trebuie să devină pentru noi viață, adică să participăm la durerea celui alt. Atunci Sfânta Scriptură devine „arsenalul” cel mai bun al creștinului.

De mare folos sufletească sunt și *Viețile Sfinților Părinți, Patericul, Everghetinosul, Scara, Războiul nevăzut*, deoarece încălzesc sufletul și dau cunoaștere și râvnă în lupta duhovnicească. De asemenea, cititul *Sinaxarelor* are un rol deosebit întrucât îi ajută pe tineri să dobândească deprinderile bune. Nu trebuie însă uitat că lectura cărților duhovnicești este un mijloc bun, dar mult mai bine este ca omul să pună în lucrare învățăturile citite, să se cunoască pe sine și să își îndrepte viața după cuvântul lui Dumnezeu.

În acest sens, lectura Sfintei Scripturi precum și a altor cărți religioase, a fost realizată în cadrul cercului de lectură religioasă, inițiat de profesorul de religie Luminița Sgubea, în anul școlar 2022-2023. Acest fapt își are punctul de plecare în participarea elevilor *din și cu inima* la aceste activități, nu din constrângere sau obligație. Ele pot fi adevărate *creuzete* unde sufletele copiilor se eliberează de zgura singurătății și a egoismului, pentru a se înnobila cu sentimentul prieteniei și al iubirii sincere. Scopul realizării acestui cerc a fost acela de a crește interesul pentru lecturarea individuală și colectivă a Sfintei Scripturi și a scrierilor Sfinților Părinți, sub călăuzirea profesorului de religie, dezvoltarea abilității de a corela mesajul textelor sacre cu viața cotidiană precum și cultivarea interesului pentru lectură.

Omul contemporan preferă lectura fără a mai pune în lucrare cele citite: „Din nefericire, în vremea noastră s-au înmulțit cuvintele și cărțile, dar s-au împuținat trăirile, pentru că oamenii au cedat duhului lumesc, care urmărește numai lucrurile ușoare și fuge de osteneala trupească.

Lectura, marea mea bucurie

Adică, cei mai mulți dintre noi se odihnesc în multa citire, și mai puțin sau deloc în trăire.” (Paisie Aghioritul, „Mica Filocalie”, Edit. Egumenița, Galați, 2009, p. 8).

Scrierile nu trebuiesc doar citite ci și cercetate cu multă atenție, întrucât cultivarea minții este tot atât de necesară ca și hrana pentru trup. Cel care citește fără să aprofundeze, se aseamănă celui care „mâncă fără să digere”.

Cercetarea de sine este așadar cea mai folositoare dintre toate. Omul poate să studieze multe cărți dar, dacă nu se cercetează pe sine, tot ceea ce citește se pierde. De aceea, este important ca fiecare să se cunoască pe sine, altfel este robit de patima mândriei. „Un om cultivat este acela care îi cunoaște pe ceilalți, însă înțelept este cel care se știe bine pe sine. Primul pas spre cunoaștere este ca cineva să-și înțeleagă propria ignoranță. Ca să aprecieze însă mărimea ei, trebuie să cerceteze mult și de toate. Astfel, cu cât studiem mai mult, cu atât descoperim neștiința noastră” (Paisie Aghioritul, „Mica Filocalie”, p. 134).

Prin urmare, e necesar să ne străduim să nu adunăm material didactic fără a pune în lucrare cuvintele de învățătură. Ceea ce am auzit sau am citit, să lucrăm duhovnicește. Lectura este un mijloc bun, însă dacă tânărul nu va pune în lucrare învățăturile citite, nu va reuși să se cunoască și nu va înainta pe calea împlinirii de sine.

Bibliografie:

- * Chiala, Sabino 2012, *Isaac Sirianul – asceză singuratică și milă fără sfârșit*, Edit. Deisis, Sibiu;
- * Sfântul Isaac Sirul, 1997, *Cuvinte despre nevoință*, Edit. Bunavestire, Bacău;
- * Sfântul Paisie Aghioritul, 2009, *Mica Filocalie*, Editura Egumenița, Galați;
- * Idem, 2005, *Epistole*, traducere din limba greacă de ieroschim. Ștefan Nuțescu, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Edit. Evanghelismos, București.

DE CE POVEȘTI ȘI POVESTIRI?

Prof. înv. preșcolar SIMONA TANASE
Grădinița cu Program Prelungit „Sf. Sava”, Iași

„Când citesc literatură de bună calitate, pot fi o mie de oameni în același timp, și totuși rămân eu însumi ... mă transpun”, spunea C.S.Lewis.

Povestirile traversează timpul și scurtează intervalul între acțiuni și consecințe. În ele sălășluiește înțelepciunea din care se poate învăța; sunt prinse aici, ca într-un buchet, într-un mod poetic sau narativ rezultatele negative ale comportamentelor imorale și egoiste, dar și rezultatele pozitive ale unui comportament bazat pe compasiunea față de alții și pe slujirea celorlalți. Povestirile îi motivează pe oameni, dezvăluindu-le viitorul prezentelor angajamente.

De ce povești și povestiri? De multe ori este pusă în discuție și ilustrată totodată slăbiciunea unor metode educaționale tradiționale de a transmite valori. Explicarea normelor morale, învățarea eticii, descrierea alegerilor bune pot transmite ceea ce este bine la nivel teoretic, dar nu pot face ca tinerii să-și dorească să facă ceea ce este bine și să urmeze învățăturile în viața lor.

Intră în scenă povestirile și poveștile, care au o putere nebanuită de a inspira dorința de a se comporta așa cum trebuie și de a îndemna sufletul să trăiască în spiritul adevărului. În același timp, vorbim despre un atașament emoțional față de ceea ce este bine, printr-o admirație și o identificare a cititorilor cu personajele. Tinerii caută mai mult eroii, decât etica abstractă. Povestirile care oferă copiilor eroi, modele cu care aceștia se pot identifica și pe care le pot admira sunt instrumente puternice în învățarea valorilor morale și spirituale și în formarea caracterului.

Povestirile creează empatie – unul dintre factorii cruciali în dezvoltarea morală a individului, pentru că permite tinerilor să descopere trăsături de caracter și să își dorească să le urmeze. Povestirile cer empatie; spre deosebire de televiziune și filme, cer cititorilor să trăiască în plan imaginar și chiar să devină personaje. Abilitatea de a te transpune, de a te identifica cu

Lectura, marea mea bucurie

gândurile și sentimentele altora, deseori face trecerea de la imaginar la realitate, iar tinerii, care de obicei citesc povestiri bune, descoperă că sunt de asemenea capabili să se identifice și să-i înțeleagă pe oamenii care sunt diferiți de ei;

În aceeași ordine de idei, ele sprijină educația morală și spirituală, pentru că îi provoacă pe cititori să tragă propriile lor concluzii și să vină cu propriile soluții, construitele personalității consolidându-se în mod armonis. Elevii pot să vadă consecințele morale și spirituale ale deciziilor care sunt reflectate în povestire, astfel încât să nu învețe pe calea cea mai dificilă – aceea a învățării din propriile greșeli – ci să învețe din greșelile altora. O povestire are mai multe niveluri de înțelegere: îl face pe individ să se gândească și conduce la discuții de grup, interiorizând astfel valori precum sinceritatea și dragostea. Acest lucru are loc prin conexiunea învățăturilor cu practica. Adevărul nu este ceva abstract, ci ceva care poate fi trăit, experimentat, iar povestirile, metaforele și limbajul țintesc spre dezvoltarea spirituală. Atunci când alegem o povestire, trebuie să ținem cont de valoarea morală, nivelul de provocare, elementul de încântare. De asemenea, o povestire trebuie să aibă sens în raport cu experiența de viață sau să dea sens experienței trăite (acest ultim element este realizabil fie printr-o selecție atentă, fie în momentul în care realizăm interpretarea).

Valoarea morală. Povestirile pot fi folosite pentru a învăța copiii valorile morale și spirituale. Povestirile bune se adresează caracterului. Ele oferă caractere credibile, umane, cu care cititorul se poate identifica și ilustrează consecințele alegerilor bune și rele în egală măsură. Valorile sunt întărite prin întâmplări și consecințe ale diferitelor decizii.

Să căutăm povestirile care pot fi folosite drept catalizator pentru discuții, nu care oferă toate răspunsurile; nu trebuie să declarăm de la început valoarea morală pe care vrem să o transmitem, ci să găsim o povestire care să aibă legătură cu aceasta și punerea sa în evidență.

Să folosim povestiri adevărate, biografii sau evenimente actuale ca punct de plecare în discuție. Povestirile bune nu au nevoie să-și explice morala; ele vorbesc de la sine. Majoritatea povestirilor pot fi folosite pentru a transmite diverse valori morale, dar într-o scurtă discuție, este de obicei bine să ne axăm doar pe o valoare morală.

Nivelul de provocare implică luarea în considerare a vârstei și abilităților grupului.

Este necesar să evaluăm abilitățile de citire: o povestire n-ar trebui să fie greu de citit, pentru ca elevii să o poată înțelege, dar nici să fie prea simplă, pentru a nu se simți subapreciați. Abilitățile de citire sunt determinate de lungimea și vocabularul povestirii; cu cât o povestire este mai lungă și mai complexă, cu atât solicită mai mult cititorul. Există povestiri pentru copii care pun în discuție aspecte complexe și au multe nivele de înțelegere, făcându-le să fie foarte potrivite pentru discuțiile cu adolescenții sau chiar cu adulții;

Lungimea povestirii trebuie să țină cont de timpul avut la dispoziție și de abilitățile de citire; dacă vrem să citim și să discutăm o întreagă povestire în cadrul unei întâlniri, atunci evident aceasta trebuie să fie scurtă. De asemenea pot fi folosite și fragmente din cărți sau povestiri mai lungi, secționate, care pot fi discutate pe o perioadă mai lungă. De asemenea, să luăm în considerare și solicitările emoționale și imaginative ale povestirii (cei de la gimnaziu preferă povestirile emoționante, pline de fantezie).

Elementul de încântare/distractiv este, de fapt, testul final atunci când alegem o povestire. Să găsim nivelul de provocare corespunzător este un factor important pentru nivelul de încântare; dacă o povestire este prea dificilă sau prea simplă pentru un grup, nu va fi primită cu plăcere. Tinerilor le plac povestirile care se adresează preocupărilor lor; cu cât ne cunoaștem mai bine participanții, cu atât mai bine pregătiți vom fi în alegerea acelor povești care îi interesează. De asemenea, să ținem cont că povestirea trebuie să fie în strânsă legătură cu tema întâlnirii, sau cu proiectul la care grupul lucrează (dacă este cazul), dar și mai important trebuie să fie aleasă în funcție de dinamica grupului, de problemele pe care propunem să le rezolvăm.

Lectura, marea mea bucurie

Cum facem ca povestirea să fie înțeleasă?

■ Alegem cu grijă momentul povestirii. De exemplu, nu începem întâlnirea cu o povestire, nici nu terminăm cu ea. Cel mai indicat moment este după un joc introductiv sau poate face obiectul unei întâlniri, dar atunci trebuie aleasă o formă dramatică de lectură.

■ Alegem persoanele potrivite pentru a citi! Mesajul povestirii nu o să fie clar dacă citește cineva care are probleme de citit, iar ceilalți nu înțeleg.

■ Atunci când e posibil și povestirea are mai multe personaje, este necesar să cerem citirea pe roluri. Trebuie să stabilim pentru fiecare personaj al povestirii câte un cititor. Valoarea precum munca în echipă sunt bine exprimată în citirea pe roluri, pentru că cititorii chiar asta fac - muncă în echipă. După ce povestirea a fost citită, să lăsăm un timp scurt participanților pentru a „sedimenta” mesajul povestirii și apoi să cerem ca cineva să facă un rezumat pentru a vă asigura că toată lumea a înțeles.

Jocurile, povestirile, proiectele și celelalte metode pe care le utilizăm în învățarea experiențială au un avantaj enorm: ne ajută să renunțăm la control, la iluzia că predarea este cheia succesului, pentru că avem totuși ceva de făcut: să generăm un context de învățare în care **nevoia de explorare și de siguranță** a fiecărui participant este satisfăcută.

„COPĂCELUL LECTURII”

PROIECT PENTRU STIMULAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar EUGENIA ARUȘTEI

Școala Gimnazială ”Al. I. Cuza”, București

„Probabil că nu există zile mai fericite din copilărie, ca acelea petrecute citind o carte extraordinară.” (Marcel Proust)

Cum îi determinăm pe copii să citească? O întrebare rostită de foarte mulți dascăli și părinți. Afirm cu convingere că părinții și profesorii trebuie să se susțină reciproc pentru a dezvolta dorința copiilor pentru citit. Aceasta ar trebui să înceapă de la vârste foarte mici, în cadrul familiei.

Copiii chiar vor citi, dacă sunt încurajați să facă acest lucru cu răbdare, perseverență și entuziasm. Unui copil căruia i s-a citit acasă, de către părinți, va avea suficientă motivație să învețe la școală într-un mod firesc și cu bucurie.

Am încercat în cadrul activităților mele de la clasă să mențin și să dezvolt motivația cu care copiii au venit din familie, dar și a celorlalți copii cărora nu li s-a citit în perioada preșcolară, printr-o consecventă consiliere a părinților. Am încercat să-i îndrum spre a-i face să înțeleagă că prin intermediul lecturii copiii își dezvoltă imaginația, își dezvoltă vocabularul, își dezvoltă abilitățile cognitive și pe cele socio-emoționale.

Unul dintre proiectele pe care le-am inițiat și desfășurat pe parcursul a primilor trei ani (clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a) a fost „Copăcelul lecturii” - proiect prin care am încercat să trezesc interesul elevilor pentru citit.

Acesta a atras după sine cel puțin alte trei proiecte „surori”, despre care voi face referire în cele ce urmează. Iată câteva activități prin care am reușit să ating obiectivele principale ale acestor proiecte:

- Alegerea textelor în concordanță cu orizontul de așteptare a elevilor și cu particularitățile de vârstă;
- Entuziasmul cadrului didactic când citește;
- Transpunerea textelor literare în alt limbaj: mimica, jocul de rol, pantomima, dramatizarea;
- Utilizarea metodelor interactive;
- Însotirea activităților de citire cu cele de scriere;
- Parteneriate și activități comune cu biblioteci;

Lectura, marea mea bucurie

- Întâlnirea cu scriitori pentru copii;
- Dramatizarea unor texte cunoscute;
- Organizarea unor cercuri de lectură, ateliere de lectură, șezători și concursuri etc.

La începutul clasei pregătitoare, le-am prezentat copiilor un copăcel confecționat pe un panou, afișat în clasă. Copăcelul, însă, nu avea „roade” așa că le-am adresat copiilor următorul îndemn: „Ajutați copacul să rodească, doar voi o puteți face!”. Deoarece copacul a primit denumirea „Copăcelul lecturii”, copiii îl puteau ajuta punând în copac câte un „fruct (măr)”, cu fiecare poveste (carte) care i se citea de către părinte sau învățător. Pe „fruct”, un post-it în formă de măr, părintele sau învățătorul, scria titlul și autorul poveștii (cărții).

Prin citirea expresivă și cu entuziasm atât a mea ca învățător, cât și a părinților, am provocat elevii la ascultare și am încercat să construim un puternic imbold în înțelegerea mesajelor textelor citite. Totodată, prin citirea expresivă a unor povești scurte, activitate de bază în perioada preabecedară, am încercat să pun bazele dragostei pentru lectură și a dorinței de a începe cât mai repede să citească.

„Copacul lecturii” i-a ajutat pe copii să vizualizeze cum pe zi ce trece, acesta avea din ce în ce mai multe „roade”, iar ei mai manifestau mai mult interes spre ascultare și apoi, când au deprins tainele cititului, spre lecturare.

La sfârșitul anului școlar al clasei întâi, „Copăcelul lecturii” a fost „invitatul de onoare” al serbării clasei. În cadrul acestei activități a avut loc și carnavalul personajelor preferate ale copiilor, din cărțile citite. Părinții copiilor au făcut cunoștință, cu acest prilej, atât cu prietenul copiilor, „copăcelul”, cât și cu personajele preferate. La festivitate, spectatorilor le-a fost prezentat de către fiecare copil, personajul preferat al acestuia din lectura parcursă.

În clasa a II-a, s-au continuat activitățile de citit cărți potrivite vârstei și prezentare a acestora în cadrul „Copăcelului lecturii”. Această activitate a fost însoțită și de activități de scriere creativă. I-am stimulat pe copii, prin tehnici de joc didactic, să compună povestioare pe care să le ilustreze și să le prezinte atât colegilor din clasă, cât și a colegilor din alte clase.

Cele mai bune dintre aceste lucrări au fost publicate într-o cărticică, pe care copiii au ales să o numească „Cărticica prieteniei”. Această lucrare a copiilor a fost lansată cu un mare entuziasm, într-un cadru festiv, la serbarea de sfârșit de an școlar, la Biblioteca Națională a României. Părinții au primit cu mare bucurie acest frumos dar al copiilor.

În urma acestor activități, copiii au înțeles că lecturarea unor cărți, alese cu grijă, îi ajută să se exprime mai bine oral și în scris, îi ajută să își dezvolte creativitatea, stima de sine, curajul, empatia, altruismul.

Prin lucrul cu copiii, am aflat că cei mici au nevoie de povești. Ei mă uimesc mereu cu creativitatea lor, iar eu doresc să le stimulez și să le folosesc cât mai mult imaginația.

Prin proiectele „Copăcelul lecturii”, „Cărticica prieteniei”, „Carnavalul personajelor” și serbările școlare, am citit, am scris, am ilustrat și am interpretat povești minunate. Ne-am descoperit talentul, ne-am exprimat liber propriile trăiri și emoții, având grijă ca totul să se desfășoare într-o atmosferă motivantă în care elevii să fie încurajați, nu sancționați. Parteneri ne-au fost și părinții.

Cărțile citite împreună ne-au dat teme de gândire, au dat naștere la conversații. Acestea vor fi suporturi înțelepte pentru discuțiile dintre copii și profesori, copii și părinți. Cărțile reprezintă un parcurs de învățare abil deghizat în poveste.

Acestea sunt portaluri de călătorie în lumi minunate. Câte cărți citite, atâtea vieți trăite!

Bibliografie:

- * Pânișoara, I-O Enciclopedia metodelor de învățământ, București, Polirom, 2022.
- * Costea, O. Didactica lecturii, o abordare funcțională, Iași, Ed. Institutul European, 2007.
- * Marin, M. Didactica lecturii, Ch. Cartier, 2014.
- * Pamfil, A. Limba și literatura română, perspective complementare, Pitești, Ed. Paralela 45, 2009.
- * Parfene, C. Literatura în școală, București, E.D.P., 1977.

Într-o încercare de a combate lipsa interesului elevilor de astăzi pentru lectură, consider utilă înființarea unui club de lectură cu clasa a cărei dirigintă sunt, astfel încât să îi mai îndepărtăm de calculator și de telefon și implicit de jocurile violente care îi atrag mai mult decât lectura. Este știut faptul că cei mai mulți dintre elevi citesc doar sub constrângerea notei pe care urmează să o primescă pe ceea ce au citit, de aceea de multe ori citesc mecanic, fără să își însușească cu adevărat învățămintele din ceea ce au lecturat.

Drept urmare, este necesar să îi învățăm cum să citească de plăcere, cum să se raporteze la text și cum să acționeze ca răspuns la ceea ce au citit, nu doar să reproducă, ci să poată și analiza complet textul și să îl înțeleagă în profunzime. De aceea în cadrul orelor de dirigință am citit textele din manualul de consiliere, le-am analizat și am răspuns la întrebări, am reflectat asupra lor pentru a ne asigura că toți elevii au înțeles sensul celor citite și că le pot aplica în propria viață. De aceea am vizitat biblioteci unde li s-au prezentat cărți și li s-au făcut carduri de cititori, pe care mulți dintre ei le-au și folosit, ceea ce nu poate decât să mă bucure.

Consider că este de datoria mea ca dirigintă ca cel puțin la clasa mea să găsesc o strategie și o punte de comunicare prin care să cultiv la elevi plăcerea de a citi. Acesta este scopul prezentului demers didactic/proiect educativ pentru promovarea lecturii în rândul copiilor.

1. Denumirea proiectului educativ: Clubul de lectură "Luceafărul"

2. Echipa de proiect:

Coordonator proiect: Prof. Andraș Victoria

Elevii clasei a V-a B de la Școala Gimnazială Nr. 7, Reșița

3. Beneficiari (grup țintă): Membrii clubului de lectură

4. Parteneri: Biblioteci județene, librării

5. Scopul proiectului:

Cultivarea în rândul elevilor a plăcerii de a citi și conștientizarea de către aceștia a importanței pe care o are lectura în construirea și desăvârșirea personalității lor.

6. Obiective:

- încurajarea și stimularea interesului elevilor pentru lectură, precum și cultivarea lecturii de plăcere (orientarea elevilor și spre lecturi din afara programei școlare);
- formarea unor criterii proprii prin care elevul să distingă singur ce și când să citească;
- dezvoltarea atitudinii de relaționare a elevilor cu ei înșiși și cu ceilalți;
- însușirea unor instrumente de analiză și valorizare a operelor literare prin încurajarea experimentării libere a impresiilor și trăirilor provocate de lectură;
- conștientizarea importanței lecturii;
- încurajarea aptitudinilor de creație literar-artistică ale elevilor talentați;
- stabilirea relațiilor de prietenie și colaborare între elevi.

7. Competențe specifice:

- dezvoltarea capacității de exprimare orală, de studiu individual și de lectură;
- lărgirea orizontului literar și cultural al elevilor de gimnaziu;
- capacitatea de a valorifica în felul propriu mesajul cărților citite;
- elaborarea unor liste de lectură de genul Goodreads, unde fiecare să scrie ce cărți a mai citit și o recenzie a cărților respective, iar ceilalți să îi ofere feedback după ce citesc și ei;
- dezvoltarea gândirii critice.

Lectura, marea mea bucurie

8. Activități recomandate:

- constituirea unui grup de lucru în care să fie incluși și elevi considerați dificili sau cu rezultate mediocre la învățătură, dar care manifestă interes pentru lectură și care îi poate ajuta să se exprime mai ușor;
- organizarea de activități lunare în cadrul clubului de lectură;
- concurs de creații literar-artistice sau de cel mai activ cititor;
- vizite la biblioteci locale/județene

9. Perioada de desfășurare a proiectului: Pe parcursul unui an școlar

10. Resurse umane: elevi, cadre didactice, bibliotecari

11. Resurse materiale: - volume de opere literare, calculator, videoproiector, xerox, aparat foto, materiale video, foi, markere etc.

12. Resurse de spațiu: Sala de clasă, Biblioteci, Librării

13. Modalități de evaluare: concursuri cu premii, chestionare, afișe sau desene inspirate din cărțile citite

14. Valorificarea proiectului

- afișe, poze, prezentarea proiectului pe social media
- expoziție cu creațiile elevilor, desene, picturi, mesaje pro lectură

15. Rezultate așteptate:

- sporirea interesului elevilor pentru lectură;
- familiarizarea elevilor cu mediul cultural;
- formarea elevilor ca cititori pe tot parcursul vieții;
- stabilirea unor relații de prietenie și colaborare între elevi.

Anul acesta s-a sărbătorit în cadrul școlii Ziua Internațională a Cititului Împreună (ZICI), în contextul căreia fiecare și-a adus cartea preferată și am citit toți împreună în tăcere sau cine a vrut a putut să citească fragmente interesante din cartea preferată. Cred că această activitate va fi favorită și anul următor. Acest schimb de informații privind cărțile citite/preferate consider că este foarte util pentru a descoperi cărți/autori noi și interesanți.

CARTEA, CEL MAI PREȚIOS PRIETEN PROIECT EXTRACURRICULAR

Prof. învă. preșcolar TROMPAC FLORENTINA

Școala Gimnazială „Petre Mironescu-Mera”, Structura Grădinița Mera Nr 1, Mera

MOTTO:

„Citește! Citind mereu, creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțeleșul și filosofia vieții!” Mihai Eminescu

Argument:

Am ales ca motto, pentru acest proiect, afirmațiile marelui nostru poet național, Mihai Eminescu. De altfel, toți marii scriitori ai lumii au încurajat lectura lăsând în urma lor adevărate comori pentru suflet, minte și trup prin mărturisirile lor.

Ce poate fi mai frumos decât mirosul unei cărți noi care te poartă peste mări și țări?

Pentru mine cititul e cel mai plăcut lucru, de aceea m-am gândit să transmit și să împărtășesc cu elevii dragostea pentru lectură și pentru cărți. Iubirea pentru cărți începe la vârste foarte fragede, chiar de când copiii sunt bebeluși. Părinții educați în sensul acesta au copii care au un limbaj mult mai dezvoltat decât al celor care nu citesc copiilor niciodată. Lucrând cu preșcolarii am putut să observ acest lucru și să fac activități care să încurajeze lectura. Copiii nu pot citi însă pot fi stimulați să asculte povești, să povestească și să creeze povești. Activitatea de povestire este foarte importantă în comunicarea verbală și poate fi utilizată în toate tipurile de activități.

Numărul 6, 2023

Lectura, marea mea bucurie

Prezența cărților de la vârste mici va demonstra mai târziu copiilor că: „O casă fără cărți e ca o cameră fără ferestre.”(Heinrich Mann)

Scop:

- Dezvoltarea dragostei pentru lectură
- Audierea și înțelegerea unui text

Obiective:

- Să cunoască părțile componente ale unei cărți;
- Să asculte cu atenție textul citit;
- Să povestească conținutul poveștii;
- Să înțeleagă mesajul poveștii citite;
- Să aibă o poziție corectă față de suportul de lucru;
- Să realizeze o cărtică alături de părinți

Grup țintă: preșcolarii, părinții

Locul de desfășurare: grădina școlii, sala de grupă

Perioada de desfășurare: mai

Materiale și metode de lucru: cărți, pliante, creioane colorate, coli albe, lipici

Metode: observația, expunerea, conversația, demonstrația, exercițiul, activități practice, jocul.

PROGRAM ACTIVITĂȚI

Nr crt.	Activitatea	Conținutul activității
1	„De unde vine cartea”	Se prezintă materiale informative despre cărți și despre realizarea acestora sub forma unui PPT. La sfârșitul activității copii vor face desene pe care le vom folosi în realizarea unei cărți.
2	„Mămica mea îmi citește”	Activitatea se desfășoară în aer liber (sau în clasă la centrul bibliotecă) alături de părinți. Mamele sunt invitate să citească în locul profesorului.
3	„Tăticul meu îmi citește”	Activitatea se desfășoară în aer liber (sau în clasă la centrul bibliotecă) alături de părinți. Tații sunt invitați să citească în locul profesorului.
4	„La bibliotecă”	Vizită la bibliotecă.
5	„Un invitat de onoare”	Profesorul va invita să citească copiilor un scriitor, directorul, etc
6	„Și eu pot să scriu o carte!”	Activitatea se va desfășura alături de părinți și are ca obiectiv ca fiecare copil să realizeze cu părintele lui o carte(se vor anexa și fișele de la activitățile anterioare) Cărțile vor fi puse la expoziție.

Evaluarea activității: Expoziția cărților realizate de copii.

Bibliografie:

* PREDA V.; DUMITRANA M. *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Editura V&I Integral, București, 2000

ARBORELE LUI SAPIRO

"Fata babei și fata moșneagului", de Ion Creangă

Prof. înv. primar FRANDEȘ CAMELIA LENUȚA
Școala Gimnazială Hodac

Disciplina: Comunicare în limba română

Unitatea de învățare: Copilăria

Tema: „Fata babei și fata moșneagului”, de Ion Creangă

Scopul activității:

- Dezvoltarea creativității și a expresivității în comunicarea orală;

Obiective operaționale:

- Să audieze cu atenție un text;
- Să răspundă corect la întrebările legate de text;
- Să comunice gânduri și sentimente legate de personaje și întâmplări;
- Să-și exprime opinia proprie față de modul cum au procedat personajele;
- Să găsească soluția potrivită pentru a rezolva conflictul.

Strategii didactice:

Metode și procedee: conversația, explicația, observația, arborele lui sapiro.

Mijloace didactice: planșe cu povestea, arborele, hârtie colorată, carioci, lipici,

Copiii au vizionat povestea pe youtube, apoi le-am prezentat câteva planșe cu întâmplările din poveste. Le-am spus că ne vom juca cu o metodă bazată pe conflict, ceartă, neînțelegere. Această metodă reprezintă un copac, le prezintă componentele arborelui. La fiecare parte a copacului va lucra un elev sau în perechi, în funcție de numărul elevilor prezenți la activitate. În continuare le prezint rolul fiecărei părți a copacului.

- Rădăcina are rolul de a găsi cauzele conflictului;
- Solul ne arată unde a izbucnit acest conflict și când;
- Tulpina ne indică părțile, personajele implicate în conflict;
- Scorbura are rolul de găsi problema conflictului, ce a stârnit acest conflict;
- Frunzele ne arată acțiunile concrete ale personajelor;
- Ramurile au rolul de spune ce simt aceste personaje;
- Fructul ne arată soluția rezolvării conflictului.

1. Rădăcina

Care sunt cauzele conflictului? De ce se tot ceartă baba cu fata moșneagului?

Copiii au răspuns: "Cauzele conflictului sunt: neînțelegerea, nemulțumirea, răutatea, invidia babei față de fata moșneagului. Baba se tot certa cu fata moșneagului pentru că baba era tot timpul nemulțumită de fata moșneagului, de parcă aceasta nu ar lucra nimic, îi plăcea să-i spună numai minciuni moșneagului."

2. Solul

Când și unde se petrece acțiunea, conflictul?

Elevii au răspuns: "Acțiunea se petrece primăvara, acasă, în familie."

3. Tulpina

Care sunt personajele implicate în acest conflict?

Copiii au răspuns: "Personajele implicate în conflict sunt baba și fata moșneagului."

4. Scorbura

Ce a provocat plecarea, alungarea fetei de acasă?

Răspunsul elevilor este: "Baba era indiferentă și niciodată nu aprecia munca fetei moșneagului. Era nemulțumită de fata moșneagului crezând că dacă o alungă de acasă vor rămâne ele stăpâne, baba și fata ei."

Lectura, marea mea bucurie

5. Ramurile

Ce simt aceste personaje?

Răspunsul copiilor este: "Personajele din poveste simt: supunere, fericire, bucurie, nemulțumire, invidie, indiferență, tristețe, mulțumire".

6. Frunzele

Ce fac personajele, care sunt faptele lor?

Elevii au răspuns: "Personajele ajută, curăță, spală, hrănește, refuză, ironizează, îngrijește, pansează, mătură, arde mâncarea, obraznică, lipește, refuză, opărește lighioanele".

7. Fructul

Cum putem rezolva acest conflict? Care ar fi soluția?

Răspunsul elevilor este: "Acest conflict se poate rezolva astfel: Baba să o aprecieze pe fata moșneagului pentru că era harnică, ascultătoare și făcea de toate prin casă. Fata babei să muncească, să ajute și să învețe din greșeli. Fata moșneagului să o îndrume, să-i spună când greșește. Bunătatea, hărnicia și dăruirea sunt calități ce nu trebuie să ne lipsească și ar trebui să le avem de mici copii".

La sfârșitul activității, elevii au fost felicitați pentru activitatea desfășurată, pentru modul de a transmite un mesaj oral, pentru claritatea și expresivitatea cu care au vorbit și pentru comportamentul lor exemplar de care au dat dovadă.

Bibliografie:

- * Neacșu, Ioan, (2015), Metode și tehnici de învățare eficientă, Fundamente și practici de succes, Editura Polirom, Iași.
- * Pamfil, Alina, (2016), Limba și literatura română în școala primară, Perspective complementare, Ediția a II-a, Editura Art, București
- * Roco, Mihaela, (2004), Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași.
- * Programa școlară pentru disciplina Comunicare în limba română, clasa pregătitoare, clasa I, clasa a II-a, (2013), Ministerul Educației Naționale, București

CULTIVAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA PREȘCOLARI

Prof. JOIȚA TANIA ANDREEA
Grădinița Nr. 242, București

„O carte este o grădină, o livadă, un depozit, o petrecere, o companie de altfel, un consilier, o multitudine de consilieri.” Charles Baudelaire

Într-o lume modernă, cu un ritm alert, din punct de vedere al informației, cartea nu mai reprezintă sursa principală de informare, ci doar o verificare a informațiilor preluate din mediul online, fie platforme de socializare sau diferite site-uri. Dacă în trecut citatul lui Charles Baudelaire era într-un totu adevărat, în prezent veridicitatea acestuia depinde de profesor, care trebuie să cultive interesul pentru lectură.

Perioada preșcolară este descrisă în psihologie ca marcând cea de-a doua copilărie, iar datorită complexității sale, din punct de vedere al dezvoltării psiho-afective a copilului, această perioadă reprezintă „vârsta de aur a copilăriei”. Preșcolaritatea presupune stadiul în care copilul are parte de o dezvoltare psihică spectaculoasă, cu salturi și achiziții calitativ-cantitative, ce au ca rezultat adaptarea individului la mediul de viață prin organizarea și reglarea comportamentelor și a personalității. Încurajarea lecturii de la o vârstă fragedă oferă copilului o multitudine de beneficii: dezvoltarea creativității, imaginației, dezvoltarea vocabularului și a artei oratorice, precum și crearea unei imagini de sine pozitive prin lectura poveștilor terapeutice.

Lectura, marea mea bucurie

Lectura poate fi, cu ajutorul profesorului, o modalitate atractivă, interesantă, educativă pentru preșcolari dacă nu o privim doar ca pe cititul, în liniște, a unor texte ci ca pe o aventură la care pot participa toți.

Există multe modalități prin care lectura poate deveni atractivă pentru copii, spre exemplu, citirea textului având suport vizual: material powerpoint; teatru de păpuși/ marionete.

PROIECT DE ACTIVITATE

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: "Când, cum și de ce se întâmplă?"

TEMA SĂPTĂMÂNII: "Călătorie în cosmos"

FORMA DE REALIZARE: Activitate pe domenii experiențiale

DOMENIUL EXPERIENȚIAL: Domeniul limbă și comunicare

DISCIPLINA: Educarea limbajului

TEMA ACTIVITĂȚII: "Cu avânt înapoi pe Pământ"

TIPUL DE ACTIVITATE: Transmitere de cunoștințe

MIJLOC DE REALIZARE: Povestea educatoarei

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

D.1 – Mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute

COMPORTAMENTE VIZATE:

D.1. 2. Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, ca urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor, etc. (comunicare expresivă).

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Dezvoltarea capacității de exprimare orală, de înțelegere și utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O₁: să asculte cu atenție povestea „Cu avânt înapoi pe Pământ”, povestită de către educatoare;

O₂: să așeze imaginile în ordinea desfășurării momentelor principale;

O₃: să formuleze propoziții cu cuvintele noi întâlnite în textul poveștii: **a o zbughi, vastă, văzduh, a vui**

STRATEGII DIDACTICE:

METODE ȘI PROCEDEE DIDACTICE: povestirea, conversația, explicația, exercițiul, metoda exploziei stelare

MIJLOACE DIDACTICE: astronautul Marti, planșe cu imagini reprezentative din poveste, stea, plicuri cu întrebări.

FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual

DURATA: 25-30 minute



DEMERSUL DIDACTIC

Etapale activității	Conținutul științific	Strategii didactice			Evaluare
		Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare	
1. Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor necesare desfășurării activității: - așezarea mobilierului în formă de semicerc; - pregătirea materialelor didactice - intrarea copiilor în sala de grupă				

Lectura, marea mea bucurie

2. Captarea atenției	Se va realiza prin prezentarea lui Hal, care dorește să le spună copiilor cum a salvat universul.	Conversația	Păpușa băiețelului Hal	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
3. Anunțarea temei și a obiectivelor	Astăzi, copii, vom asculta povestea „Cu avânt înapoi pe Pământ”. Dacă veți fi atenți pe tot parcursul activității veți ști și voi să le spuneți povestea părinților.	Explicația		Frontal	Observarea comportamentului copiilor
4. Desfășurarea activității	Educatorea va reda conținutul povestirii cu ajutorul imaginilor reprezentative, utilizând totodată o mimică și o gestică adecvată menținerii atenției copiilor. PLANUL DE IDEI : 1. Hal se pregătește de somn, când, dintr-o dată, patul lui devine rachetă și zboară-n spațiu. 2. Pământul are o misiune pentru Hal: să dezlege misterul soarelui dispărut, salvând universul. 3. Pe parcursul misiunii sale de salvare a universului, Hal descoperă alte corpuri cerești: luna, stelele, Marte, Pământul. 4. Hal a dezlegat misterul soarelui dispărut: soarele se arată ziua pe cer, iar noaptea luna îi i-a locul. 5. După o călătorie lungă, Hal și patul său rachetă ajung din nou acasă pentru un somn bine meritat. Pe parcursul povestirii sunt explicate cuvintele noi întâlnite în textul poveștii: a o zbughi- a o lua deodată la fugă vastă- de mari dimensiuni/proporții văzduh- cer / atmosferă a vui- a produce un zgomot prelungit, puternic sau înăbușit.	Conversația Explicația Povestirea	planșe cu imagini reprezentative din poveste	Frontal	Observarea comportamentului copiilor
5. Asigurarea retenției și a transferului	Pentru a se asigura că toți copiii au înțeles și reținut în mod corect conținutul poveștii, educatoarea va utiliza metoda exploziei stelare, în centrul stelei aflându-se imaginea ce ilustrează povestea recent prezentată iar	Explicația Explozia Stelară	Stea Plicuri cu întrebări	Frontal Individual	Observarea comportamentului copiilor

Lectura, marea mea bucurie

	pe cele cinci capete întrebări pe baza poveștii cu structura „Cine/Ce/Cum/ Unde/Când? ”. Copilul numiți de educatoare va veni la panou, va alege un plic de pe stea, va înmâna plicul educatoarei pentru a citi întrebarea apoi va răspunde. Dacă răspunsul este corect primește aplauze și vine următorul copil. Dacă răspunsul nu este corect copilul numit își va alege un partener de sprijin. Se va proceda astfel până la rezolvarea celor 5 sarcini.				
6. Obținerea performanței	Educatoarea solicită copiii pentru a formula propoziții folosind cuvintele noi întâlnite în poveste.	Conversația Exercițiul		Frontal	Aprecieri verbale
7. Încheierea activității	Se vor face aprecieri asupra modului în care au răspuns copiii pe tot parcursul activității. Hal le mulțumește copiilor pentru atenția pe care au oferit-o.	Conversația		Frontal	Aprecieri verbale

Bibliografie:

- * M.E.N, 2019, Curriculum pentru educația timpurie;
- * Dumitrana, Magdalena 1999, "Educarea limbajului în învățământul preșcolar", vol. I Comunicarea orală, Editura Compania.

CUNOAȘTEREA PERSONAJULUI LITERAR PRIN JOCURI DIDACTICE

Prof. STOICA MARIANA

Liceul Tehnologic " Iordache Zossima", Armășești

Pornind de la cuvintele lui Jean Chateau putem spune că într-adevăr copilul se dezvoltă prin joc formându-se ca om, acesta fiind preocuparea lui preferată. Tot Jean Chateau afirma: " prin intermediul jocului putem părăsi lumea nevoilor și tehnicilor noastre, această lume interesantă care ne înconjoară și ne încâtușează. Scăpăm de forța constrângerii exterioare, de povara trupului pentru a ne crea lumi de utopie. Punem atunci în joc ... funcții pe care acțiunea practică le-ar fi lăsat nefolosite și intrând în joc cu trup și suflet, ne realizăm pe deplin."

Copiii găsesc aproape în orice un joc. Ei par a fi ființe care doar se joacă și atât. La copiii, jocul înseamnă spontaneitate, curiozitate, întrecere, dorință de a cunoaște și de a ști mai mult, dar și dorință de autodepășire. Prin joc, copilul își dezvoltă personalitatea, capacitățile și competențele de bază.

Dacă cercetăm de ce se joacă copilul înseamnă să ne întrebăm de ce este copil. Nu putem să ne imaginăm copilăria fără râsetele și jocurile sale. Dacă deodată copiii ar înceta să se mai joace, în școli ar fi liniște, n-am mai fi distrași de strigătele sau plânsetele care vin din grădina sau din curtea școlii, atunci n-am mai avea în preajma noastră minunata lume a copiilor, care ne aduce bucurii și griji, am fi triști și am simți un gol imens în suflet.

Lectura, marea mea bucurie

Punând în acțiune disponibilitățile psihicului, învățarea devine o acțiune serioasă. Folosindu-se resursele jocului în procesul instructiv-educativ, se pot încheia legături strânse între joc și învățare.

Jucându-se, copilul nu dorește decât să-și satisfacă dorințele sau aspirațiile. Atingându-și scopul, el este fericit. Astfel se restabilește echilibrul vieții psihice. Fiind o activitate cu o serioasă implicații psihologice, jocul ocupă un loc important în viața lui deoarece satisface dorința sa de afirmare, dezvoltându-se inițiativa și curajul de a fi competitiv, de a concura. Revenind la importanța implicațiilor pe care jocul le are asupra copilului, putem spune că, prin joc, copilul se eliberează de emoții, depășește momentele de timiditate și teamă și intră cu toate puterile sale în acțiune. Se consolidează așadar atenția și voința, copilul reușind să nu se mai sperie de faptul că ajunge să fie certat, criticat, ironizat. Aici au un rol foarte important și cei din jur, care pot avea o atitudine critică valorizantă, nu distructivă.

Jocul din perioada preșcolară se transformă în perioada școlară prin îmbinarea elementelor distractive cu cele de învățare devenind astfel un mijloc important de educare. Obiectivele instructiv-educative ale predării personajului literar pot fi mai bine realizate prin utilizarea jocului.

Principală dorință a noastră, a educatorilor, este aceea de a găsi cele mai bune căi pentru provocarea setei de cunoaștere a elevilor. Însă pentru a realiza acest lucru trebuie să descoperim cele mai bune metode active și interactive, să utilizăm cele mai eficiente strategii pentru a stimula creșterea ritmului de învățare a copiilor, pentru a forma capacități, atitudini, competențe și, nu în ultimul rând, pentru a asigura însușirea de cunoștințe în conformitate cu cerințele societății secolului XXI. Numai astfel putem reuși să ne atingem obiectivele educaționale propuse. Măiestria pedagogică și metodele didactice utilizate joacă un rol decisiv în reușita elevilor, în formarea cunoștințelor acestora.

Jocul didactic utilizat în predarea personajului literar reprezintă modalitatea prin care se îmbină perfect elementele instructiv-educative și cele distractive conducând la o unitate deplină între sarcina didactică propusă și acțiunea de joc. Folosit ca activitate de învățare și predare, chiar și de evaluare, jocul didactic asigură varietate, diversitate, implicare emoțională, dinamism, bună dispoziție, antrenare, restabilind echilibrul psiho-fizic, furnizând motivații stimulatorii, fortificând energiile fizice și intelectuale ale elevilor.

Din activitatea desfășurată la catedră am constatat faptul că jocul didactic este o formă de activitate foarte îndrăgită de elevi, antrenantă și motivantă, care ajută la dobândirea de noi cunoștințe, consolidarea acestora, evaluarea priceperilor și deprinderilor. Cunoscând particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, precum și nivelul de pregătire al acestora, am introdus jocul didactic în momente cheie ale lecției pentru a le menține trează atenția, pentru a le stârni curiozitatea, pentru a le stimula interesul pentru învățare. Zâmbetul lor și bucuria pe care aceștia mi-au transmis-o, m-au determinat să continui perfecționarea în acest sens. Atmosfera ce se poate crea este uimitoare, caldă și relaxată.

De aici a pornit și ideea aprofundării acestei teme în dorința de a perfecționa metodele didactice utilizate la clasă, metode în care să primeze inventivitatea, originalitatea și creativitatea, dar și cunoașterea, prin intermediul elevilor, a metodelor ce pot contribui la creșterea randamentului școlar și deci la îmbunătățirea performanțelor școlare.

EXEMPLE DE JOCURI:

• JOCUL DE ROL

Imaginați-vă că sunteți un reporter și că ați aflat că elevii unei clase tocmai au recapitulat personajul literar Prâslea/Goe/Ioniță/Lefter/Vitoria. Scrieți pe fișele primite trei – cinci întrebări pe care ați dori să le adresați.

Grupa I – Prâslea

Grupa II – Goe

Grupa III - Ioniță

Grupa IV – Lefter Popescu

Grupa V – Vitoria Lipan

Lectura, marea mea bucurie

- **PUZZLE-UL**

Fiecare grupă primește un plic cu puzzle-ul schiței și al nuvelei (coli albe de hârtie sub forma unor piese de puzzle). Elevii trebuie să scrie și așeze piesele puzzle-lui, astfel încât să obțină trăsăturile particulare, realizând o paralelă între trăsăturile specifice ale acestora.

- **BINGO**

Completează fiecare căsuță, răspunzând la întrebări:

Autorul schiței <i>D-I Goe</i>	Numele satului în care s-a născut I.L.Caragiale	Titlul unei alte schițe
--------------------------------	---	-------------------------

Avantajele cunoașterii personajul literar prin jocuri didactice:

- Favorizează instituirea unui climat de lucru relaxant și reconfortant;
- Este un avantaj pentru elevii timizi: în lipsa unei evaluări vizibile aceștia devin mai implicați, dobândesc mai multă încredere în sine;
- Stimulează un interes crescut față de activitate;
- Ajută la transmiterea, exersarea cunoștințelor și abilităților sub formă ludică;
- Diminuează rezistențele unor elevi la învățarea clasică de tip școlar și crește eficiența învățării;
- Prin intermediul elementelor ludice se ating cu mai mare eficiență obiectivele educaționale;

Dezavantajele cunoașterii personajul literar prin jocuri didactice:

- Par lipsite de consistență, superficiale: apare riscul deprecierii jocului didactic de către unii elevi, mai ales în situațiile în care profesorii nu valorifică valențele educaționale ale jocului;
- Obişnuiesc elevii cu activități ludice, ceea ce deformează așteptările lor privind activitatea școlară și implicit cantitatea de efort depusă (nu toate activitățile pot fi realizate sub formă de joc);
- Pot genera haos și dezorganizare în clasă, situații conflictuale între elevi.

Bibliografie și Webografie:

- * Jean Chateau, 1972, Copilul și jocul, E. D. P., București,
- * Gheorghe Lăzărescu, 2023, Înțelegerea textului literar, Editura Univers Enciclopedic
- * Ioan Nicola, 2003, Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis Print
- * Secrieru Mihaela, 2004, Didactica limbii române, Editura Universității „Al. I. Cuza”
- * Tomașevski Boris, 1973, Teoria literaturii. Poetica, București, Editura „Univers”
- * Wolfgang, Kayser, Wolfgang, 1979, Opera literară – o introducere în știința literaturii, București, Editura „Univers”
- * <http://programe.ise.ro>
- * <https://www.manuale.edu.ro>
- * <http://www.bibnat.ro/Biblioteca-Digitala-Nationala-s135-ro.htm>

METODE ACTIV-PARTICIPATIVE ÎN ORELE DE LECTURĂ APLICAȚII PRACTICE

Prof. înv. primar MUT ILEANA-MARIA
Școala Gimnazială Dognecea

Pentru a utiliza la maximum resursele inconștientului, care are un rol important în procesul de creație, s-au preconizat metode având în centru asocierea liberă, adică consemnarea acelor idei care ne vin spontan în minte, fără un efort special de memorie ori raționament. Este vorba de tehnici care sunt operante mai ales în condiții de grup. Acestor metode, care au deja o îndelungată tradiție de utilizare, li s-a adăugat, în ultimii ani, ceea ce s-a numit rezolvarea creativă a problemelor (creative problem solving, prescurtat CPS). Aceste tehnici pot facilita exprimarea membrilor grupului, se explorează potențialul intuitiv și asociativ, se pot extrage idei și sugestii novatoare.

Lectura, marea mea bucurie

Sunt considerate activ-participative toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevilor, să le concentreze atenția, să-i facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să le câștige atașamentul logic și afectiv față de cele nou învățate, care-i îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc. (Franț, Ancuța ; Franț, Ioan, Metode interactive de predare-învățare- suport de curs)

Exemple de metode activ-participative utilizate în orele de lectură:

a) Metoda pălăriilor gânditoare - Poveste cu broasca țestoasă, Mircea Sântimbreanu

Elevii își aleg pălăriile gânditoare și primesc sarcini în funcție de culoarea aleasă.

Pălăria albă: Care este titlul textului ?/ Cine este autorul textului? / Care sunt personajele?

Pălăria roșie: Ce moment ți-a plăcut mai mult din text?

Ce părere ai despre comportamentul broaștei țestoase?

Pălăria neagră: Ce greșeli a făcut broasca țestoasă?

Pălăria galbenă: Cum trebuia să procedeze broasca?

Pălăria verde: Imaginează-ți că ariciul și veverița nu ar fi lipit bilețele pe ușă.

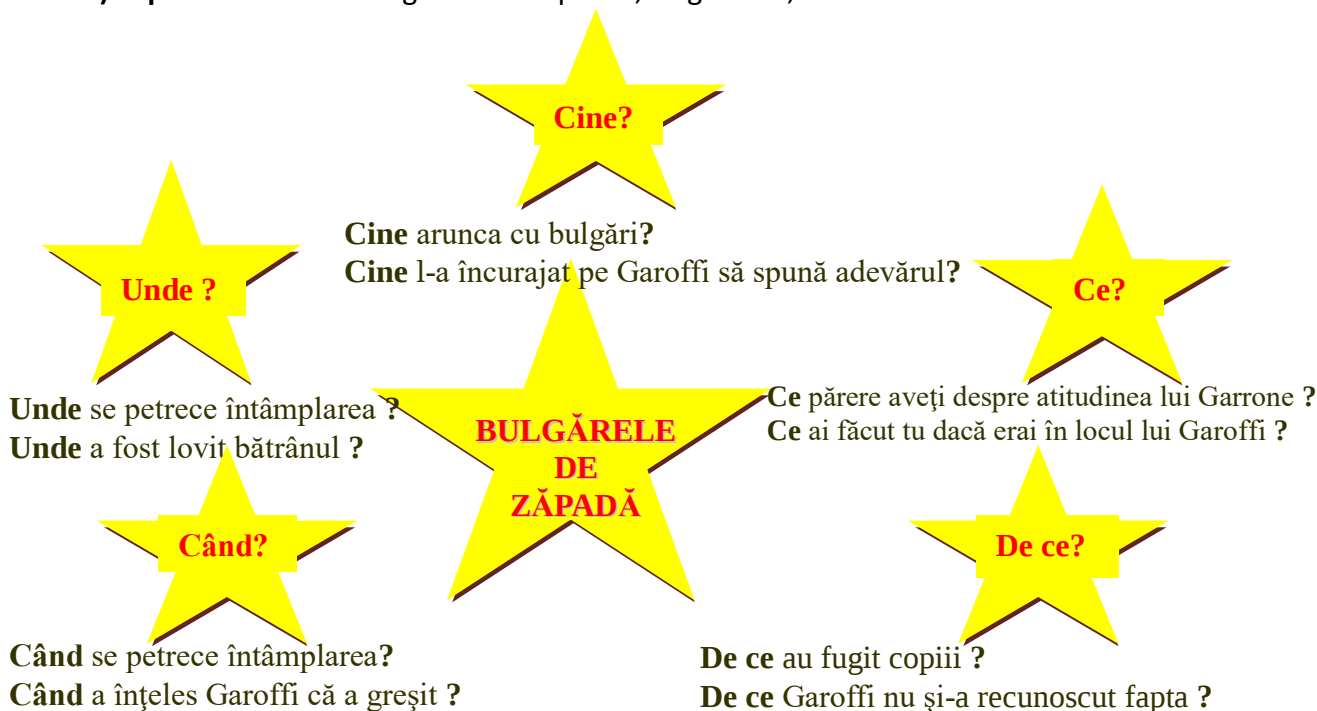
Ce s-ar fi întâmplat?

Pălăria albastră: Prezintă-ne activitățile broaștei țestoase din acea zi!

b) Cvintetul - "Fetița care a călătorit pe lună", Boris Crăciun



c) Explozia stelară – "Bulgărele de zăpadă", fragmente, Edmondo De Amicis



Lectura, marea mea bucurie

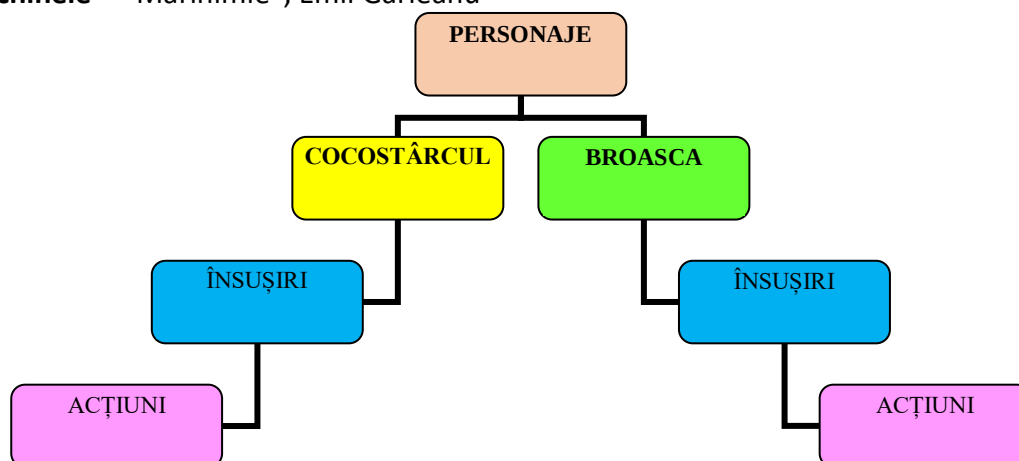
d) Cadranele – "Balada unui greier mic", George Topârceanu

1. Scrie din memorie strofa care ți-a plăcut.	2. Lămurește înțelesul pe care-l dă poetul expresiilor: - dealuri zgribulite - țărini zdrențuite - pudrat cu brumă
3. Descrie, folosind expresii din text: - chipul toamnei - ciulinii - greierașul	4. Realizează un desen inspirat de versurile textului.

e) Scheletul de recenzie – "Muma lui Ștefan cel Mare", Dimitrie Bolintineanu

- Redă într-o propoziție conținutul textului;
- Într-o expresie redă conținutul textului;
- Redă printr-un cuvânt conținutul textului;
- Precizează o culoare pe care o putem asocia textului;
- Notează cel mai important moment al textului;
- Redă într-un desen un moment din text.

f. Ciorchinele – "Mărinimie", Emil Gârleanu



g. Jocul propozițiilor- Fiecare elev extrage un bilet cu o întrebare și un bilet cu un cuvânt.

Sarcina este să formuleze un răspuns la întrebarea extrasă, în care să folosească, obligatoriu, și cuvântul de pe bilet.

Exemple de propoziții: Unde pleacă păsările călătoare? Ce îți place să faci în timpul liber? Care este tipul de mașină preferat? Cu ce îți place să te îmbraci? Care este felul de mâncare preferat? Cu ce îți place să te joci? Ce îți place mai mult la școală? Ce apreciezi mai mult la prietenul tău? Cu cine îți place să te joci? Ce te supără foarte tare? Cum reacționezi când ești supărat? Ce disciplină îți place să studiezi mai mult? Cu ce fel de haine îți place să te îmbraci? Ce culoare preferi? Ce animal preferi? Ce floare îți place? Unde îți place să călătorești? Ce îți place cel mai mult să desenezi? Ce poți face pentru oprirea poluării? Ce fel de locuință ți-ar plăcea să ai? Cum îți imaginezi că va arăta trenul viitorului? Ce îți place să lucrezi la calculator? Ce carte dorești să citești? Care este povestea ta preferată?

Lectura, marea mea bucurie

Cuvinte propuse:

COVOR	ASCENSOR	BARZĂ	CREION
CRAVATĂ	VEIOZĂ	SAVARINĂ	ORANJ
RIDICHE	GREBLĂ	OCEAN	LACRIMĂ
STEJAR	VEVERIȚĂ	ȘCOLAR	TEST
COMPUTER	CĂRUȚĂ	GREIERE	PĂPUȘĂ
CARTE	DISCHETĂ	CRIN	MUNTE

h) Jocul cuvintelor

h.1. Copiii primesc o listă de cuvinte și au sarcina să adauge câte o literă la fiecare cuvânt pentru a obține cuvinte noi. Jos se vor nota literele adăugate, obținându-se pe verticală un cuvânt nou.

Exemplu: ARE/RAR/MIC/AC/LAN

Rezolvare: SARE

ORAR

AMIC

RAC

ELAN (SOARE)

h.2. Înlocuirea unei litere din fiecare cuvânt pentru a obține cuvinte noi. Această înlocuire se poate face la începutul, la mijlocul sau la sfârșitul cuvântului.

Exemplu: LOC / COPT/ PARTE / ALBINĂ / FLORI / GRÂU / CURAT / SIROP.

Rezolvare: LOT/ CORT/ CARTE/ ALPINĂ/ FIORI/ BRÂU/ MURAT/ STROP

h.3. Se dă câte un fragment de cuvânt, din patru litere. Elevii vor trebui să adauge alte două litere, pentru a obține două cuvinte noi.

Exemplu: PLAN + ȘĂ = PLANȘĂ

PLAN + TĂ = PLANTĂ

i) Lanțul cuvintelor- Sarcina: scrie un cuvânt care sugerează o persoană dragă ție. De la acest cuvânt trasează o săgeată și scrie în dreptul ei un alt cuvânt care se leagă de primul. Continuă „lanțul ” până la șase cuvinte.

prieten → cinste → înțelegere → jocuri → ajutor → cățel

î) Înghețați – dezghețați: fiecare elev scrie pe un bilețel o întrebare cu referire la textul studiat, apoi se ridică în picioare. La comanda moderatorului (Dezghețați!) elevii se plimbă prin clasă. La comanda moderatorului (Înghețați!) se opresc și își caută perechea. Are loc schimbul de bilețele și fiecare răspunde la întrebarea de pe bilețul partenerului.

j) Textul fără viață - copiii primesc fișe pe care sunt scrise texte lacunare, fragmentate aleatoriu. La citirea lor, copiii nu înțeleg mesajul, semnificația. Împărțiți în grupe mici, ei încearcă să reconstituie „viața” textului cu propoziții, fraze compuse de ei.

Bibliografie:

- * Charles Temple, Jeannie L. Steele, Kurtis S. Meredith, adapt. Nicolae Crețu, (2002), Strategii de dezvoltare a gândirii critice pentru toate disciplinele școlare, Ghidul 2, Editura Pro Didactica;
- * Franț, Ancuța și Franț, I., (2011), Metode interactive de predare-învățare- suport de curs, Editura Neutrino, Reșița;
- * Oprea, Crenguța, (2003), Pedagogie. Alternative metodologice interactive, Editura Universității din București;
- * Sălăvăstru, Dorina, (2004), Psihologia educației, Editura Polirom, Iași;

Lectura, marea mea bucurie

„COMOARA DIN BIBLIOTECĂ” PROIECT EDUCAȚIONAL

Prof. înv. primar DIDRAGA ANESIA MARILENA
Colegiul Național ”C. D. Loga”, Caransebeș

Un proiect este o lucrare temporară întreprinsă pentru a atinge un anumit scop. În mod normal, proiectele implică un număr de persoane, care execută activități legate între ele, un sponsor și/sau un beneficiar principal, care este interesat în valorificarea resurselor, pentru terminarea proiectului într-o manieră eficientă și într-un anumit timp.

Termenul de «proiect» provine din latinescul *projicere* – *aruncare înainte*. Rădăcina sa latină evocă o mișcare, o traiectorie și o raportare în timp și spațiu, deoarece sugerează implicarea următoarelor elemente:

- un punct de plecare utilizat ca și bază, de la care se pornește;
- aruncare înainte, planificare (funcția cea mai importantă în managementul proiectului);
- scopul, obiectivul.

Majoritatea definițiilor date termenului de „proiect” converg către menționarea principalelor *elemente specifice* ale acestora: obiective date, resurse special alocate, activități planificate, echipă dedicată, durată determinată.

Plecând de la toate acestea, putem concluziona că «proiectul»:

- este o metodă care permite trecerea de la idee la acțiune structurând diversele faze ale acestui proces;
- se pune în practică modificând mediul în care se derulează;
- ia formă într-un context social spațial și temporal specific;
- deține o dimensiune educativă și permite indivizilor să învețe experimentând;
- este produsul unei munci colective;
- implică obligatoriu o evaluare, care permite efectuarea unei legături între idee și acțiune.

În Săptămâna Altfel a anului școlar 2022-2023, am derulat proiectul educațional **COMOARA DIN BIBLIOTECĂ**, împreună cu domnul director, Mircea Moscovici de la Biblioteca Municipală ”Mihail Halici”, Caransebeș.

ARGUMENT

Ritmul tot mai accelerat de evoluție a lumii contemporane și al acumulării progresive de informații a pus amprenta asupra preocupărilor și modului de viață al familiei de azi. „Oamenii ocupați” s-au îndepărtat de lumea cărților, iar televizorul, calculatorul, internetul au devenit pentru ei cele mai importante surse de informație, făcând tot mai rar sau deloc „gestul” de a citi o carte, de a intra într-o bibliotecă, într-o librărie, de a-și construi o bibliotecă proprie.

Proiectul educațional pe care-l propunem, reprezintă o încercare de a repune în drepturi „cartea” și „biblioteca”, de a le aduce în atenția copiilor și părinților, de a contribui la redescoperirea lecturii ca o plăcere, o relaxare, un izvor de cunoaștere și visare fără de egal! Proiectul promovează conduita pozitivă a copilului spre literatură.

Lectura are acum rivali redutabili care amăgesc cel mai mult pe cei mici. Televizorul, calculatorul, internetul au devenit repere pereche pentru fiecare generație din ultimii ani. Viața noastră trăită la început de secol XXI este marcată de la mic la mare de amprenta marilor descoperiri științifice care au făcut pași uriași în timp foarte scurt. Aceste trei mijloace de informare rapidă și comodă care oferă elevilor meniul complet în orice domeniu al cunoașterii acoperă deja o plajă substanțială a timpului liber, care rămâne din ce în ce mai puțin. Și atunci se naște întrebarea: mai este cartea ”o făgăduință, o bucurie, o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți” cum afirma scriitorul român Tudor Arghezi?

Lectura, marea mea bucurie

Lectura suplimentară ne devine familiară din anii de școală. Selectarea lecturii suplimentare revine învățătorului, care cunoaște cel mai bine afinitățile sufletești ale elevilor precum și conținutul educativ necesar într-o anumită etapă a dezvoltării lor. Dacă elevul începe a citi din curiozitate și insistă motivat fiind și de aprecierile primite la clasă, el va realiza mari progrese:

- prin deprinderea cititului coerent, conștient
- prin implicare afectivă
- prin însușirea unui vocabular expresiv
- prin îmbogățirea vocabularului

Pornind de la această constatare cadrele didactice au încercat prin acest proiect să găsească modalități și tehnici prin care să contribuie la stimularea interesului elevilor pentru lectură. Cultivarea interesului pentru lectură se poate realiza cu mai multă ușurință dacă activitățile desfășurate în acest sens depășesc spațiul sălii de clasă sau al camerei copilului, bibliotecile sau unele case memoriale fiind mediile cele mai potrivite ce oferă posibilitatea familiarizării cu ambientul ce păstrează atmosfera de lucru și parfumul celor care au așternut pe hârtie creațiile lor.

Dorim, de asemenea, prin schimbul real de experiență dintre participanți, să-i convingem pe copiii valoarea culturală și spirituală a cărților, să-i determinăm să descopere și să înțeleagă că ele sunt rodul marilor spirite ale omenirii și că le pot deveni cei mai fideli prieteni și mentori.

MOTTO:

<i>"Dragii mei copii deștepti,</i>	<i>Însă, pe de altă parte,</i>
<i>Înțelegeți foarte bine:</i>	<i>Dragii mei copii deștepti,</i>
<i>Una este să ai cărți,</i>	<i>Cine vrea să aibă carte</i>
<i>Alta este să ai carte.</i>	<i>Trece mai întâi prin cărți."</i> Vasile Romaniuc

TIPUL DE PROIECT:

Educație pentru dezvoltare personală

SCOPUL:

Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă în perioada școlarității, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului și a dobândirii tehnicilor de muncă intelectuală.

Dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru lectură, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

OBIECTIVE:

***Privind elevii:**

- stimularea gustului pentru lectură;
- apropierea copiilor preșcolari de carte și de cuvântul scris;
- formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte;
- familiarizarea copiilor cu diferite tipuri de scriere;
- îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit-scris;
- cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea sau păstrarea cărților;
- stimularea imaginației și a creativității verbale;
- împărtășirea experiențelor personale.

***Privind cadrele didactice implicate în proiect:**

- familiarizarea cadrelor didactice cu metode noi de stimulare a interesului pentru lectură;
- abilitarea cadrului didactic cu capacitatea de a construi un mediu educațional care să motiveze copilul în procesul de apropiere față de carte și față de cuvântul scris;

Lectura, marea mea bucurie

-educarea unei atitudini pozitive față de abordarea metodelor interactive, ca metode de lucru folosite în sprijinul realizării obiectivelor programului.

*Privind părinții:

-conștientizarea părinților cu privire la rolul lor în dezvoltarea și educația propriilor copii;
-creșterea implicării părinților în activitatea școlii și în crearea unui mediu cald și sigur pentru copil.

GRUPUL ȚINTĂ: Elevii clasei IV-a C, C. N. "C. D. Loga", Caransebeș

DURATA: o săptămână, 27 februarie – 3 martie 2023

RESURSE :

***umane:** elevii, părinții elevilor, cadre didactice

***spațiale:** sala de clasă, Biblioteca Municipiului Caransebeș

* **materiale:** calculator, imprimantă, cărți diverse

ACTIVITĂȚILE PROIECTULUI:

NR. CRT.	PERIOADA	MODALITĂȚI DE REALIZARE	LOCUL DE DESFĂȘURARE
1.	27 februarie 2023	ÎNTOCMIREA DOCUMENTELOR <i>Realizarea materialelor informative și popularizarea proiectului</i>	Sala de clasă Biblioteca "Mihail Halici", Caransebeș
2.	28 februarie 2023	POVEȘTEA CĂRȚII / DRUMUL CĂRȚII <i>Prezentare Power Point (informații despre cărți)</i>	Sala de clasă
3.	1 martie 2023	CĂRȚILE, COMORI PENTRU SUFLET <i>Vizită la biblioteca municipiului (teme, idei, discuții, recomandări de lectură)</i>	Biblioteca "Mihail Halici", Caransebeș
4.	2 martie 2023	CEL MAI BUN CITITOR <i>Completarea fișelor de lectură</i>	Sala de clasă

REZULTATE SCOTATE:

- Dezvoltarea relațiilor de colaborare și împărtășirea experienței pozitive între cadre didactice și întrecerile de elevi pe care îi îndrumă;
- Realizarea unor expoziții-concurs cu lucrări realizate;
- Implicarea activă a cadrelor didactice și a copiilor în activitățile desfășurate în cadrul proiectului;
- Cultivarea disponibilităților practice ale copiilor prin activități extracurriculare;
- Stimularea potențialului artistic-creativ al copiilor.

BUGETUL: - sponsorizări din partea părinților elevilor implicați în proiect

ACTIVITĂȚI DE INFORMARE ȘI DOCUMENTARE:

- întâlniri periodice între colaboratorii proiectului; - întâlniri periodice cu părinții elevilor

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

- gradul de implicare și comunicare;
- portofoliul proiectului;
- valorificarea și popularizarea rezultatelor acțiunilor;

DISEMINAREA:

* Realizarea unui afiș și expunerea acestuia în sala de clasă

* Prezentarea proiectului în cadrul ședinței cu părinții

FINALITATEA PROIECTULUI

Album cu fotografiile realizate în timpul desfășurării activităților din cadrul proiectului.

Elevii au fost încântați de această vizită la bibliotecă, realizând, încă o dată, că împrietenindu-se cu cărțile, vor avea foarte multe de câștigat pe parcursul școlarizării.

Lectura, marea mea bucurie

CARACTERIZAREA PERSONAJULUI PRINCIPAL

"Cititorul din peșteră" de Rui Zink

SCENARIU DIDACTIC

Prof. NICULESCU DANIELA-ELENA

Școala Gimnazială „Ion Petrovici”, Tecuci

Clasa: a VI-a

Aria curriculară: Limbă și comunicare

Disciplina: Limba și literatura română

Unitatea de învățare: Pasiuni.Hobby-uri

Subiectul lecției: *Cititorul din peșteră, de Rui Zink – Caracterizarea personajului principal*

Tipul lecției: de consolidare și sistematizare a cunoștințelor

Durata: 50 minute

Competența generală:

3. Receptarea mesajului scris, din texte literare și nonliterare, în scopuri diverse;

Competențe specifice:

- 1.1. Înțelegerea semnificației generale a mesajului oral, sesizând progresia și coerența ideilor exprimate;

- 2.1. Construirea unui discurs oral pe o temă dată;

- 3.1. Dovedirea înțelegerii unui text literar sau nonliterar, pornind de la cerințe date;

Competențe derivate / Obiective operaționale:

La sfârșitul activității, elevii vor fi capabili:

- O1 – să facă referiri pertinente cu privire la încadrarea personajului în operă;
- O2 – să explice semnificația unor pasaje semnificative din operă;
- O3 – să raporteze personajul principal la celelalte personaje, fapte personale sau acțiuni;
- O4 – să stabilească evoluția interioară/exterioară a personajului secundar;
- O5 – să-și exprime păreri, atitudini, sentimente față de actant.

Strategia didactică: mixtă

- **Resurse procedurale:** conversația euristică, exercițiul, explicația, problematizarea, lucrul cu manualul digital, activitatea independentă, joc online, metode ale gândirii critice, power-point
- **Resurse materiale:** fișe de lucru, manualul digital, resurse digitale, dispozitive electronice
- **Forme de organizare:** frontal și individual
- **Forme de evaluare:** aprecieri verbale, observația curentă, autoevaluare
- Platforme on-line: [kidibot](http://kidibot.ro), [voxvalachorum](http://voxvalachorum.ro), didactic.ro

Bibliografie:

- Zink, Rui, *Cititorul din peșteră*, București, Editura Humanitas, 2013;
- Goia, Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002;
- Pamfil, Alina, *Limba și literatura română în gimnaziu-structuri didactice deschise*, Pitești, Editura Paralela 45, 2003;
- Ciobănuș M., Himeria, *În lumea personajelor*, Editura PaxAura Mundi, Galați, 2007.

Resurse educaționale deschise:

<https://www.kidibot.ro/cititorul-din-pestera/>

<https://voxvalachorum.ro/tag/text-narativ/>

Lectura, marea mea bucurie

DEMERS DIDACTIC

- 1. Moment organizatoric:** prezența elevilor, pregătirea manualului digital, prezentarea omentelor desfășurării orei.
- 2. Verificarea temei**– se verifică tema, care constă într-o serie de cerințe vizând romanul *Cititorul din peșteră* de Rui Zink. Pentru a stimula inițiativa și interesul elevilor, sarcinile de lucru au fost diferențiate, în funcție de capacitățile cognitive și afective ale fiecăruia, fiind apreciați verbal și, eventual, corecți cu ajutorul celorlalți participanți la discuție. Se accesează platforma <https://www.kidibot.ro/cititorul-din-pestera/>
- 3. Actualizarea cunoștințelor – verificarea cunoștințelor dobândite anterior**
Profesorul partajează exercițiile spre rezolvare <https://voxvalachorum.ro/tag/text-narativ/>
- 4. Captarea atenției:** Se lecturează un scurt fragment din romanul *Cititorul din peșteră* și pe cartonașele pe care le primesc, elevii notează cât mai multe trăsături ale personajului principal, Anibalector.(3min)
- 5. Anunțarea lecției noi și prezentarea obiectivelor lecției**
Cititorul din peșteră, de Rui Zink – Caracterizarea personajului principal
- 6. Desfășurarea lecției**
Se fixează termenii din câmpul semantic al cuvântului-cheie;
Se discută despre eroul din romanul portughezului **Rui Zink**, insistându-se pe semnificațiile **monstrului** și pe evoluția acestuia în literatură
([prezentare Power- Point https://prezi.com/xzbop5spq_vb/cititorul-din-pestera/](https://prezi.com/xzbop5spq_vb/cititorul-din-pestera/)).
Se conturează și se notează definiția **personajului literar**, **mijloacele de caracterizare** care pun în valoare actantul romanului.
Se explică elevilor că vor lucra, folosind **cutiuțele-surpriză**, scopul fiind realizarea caracterizării lui Anibalector. Acestea conțin **o imagine, o fișă cu citate, un emoticon și tipul de caracterizare** pe care trebuie să-l evidențieze. Fiecare indiciu va conduce la constituirea unei definiții cât mai complexe a personajului.
- 7. Evaluare:** Elevii primesc o fișă de autoevaluare pe care o completează. Se fac aprecieri individuale și generale legate de modul și gradul de participare la lecție și calitatea răspunsurilor.

PROIECT DIDACTIC

"Cursa prieteniei"

Prof. înv. preșcolar TRIF MARIANA GABRIELA
Grădinița cu Program Prelungit Nr. 3, Șimleu Silvaniei, Județul Sălaj

Grupa: Mare B

Tema anuală: "Când, cum și de ce se întâmplă?"

Tema proiectului: "În lumea celor care nu cuvântă"

Tema activității: "Cursa prieteniei"

Categorii de activități de învățare: Educație pentru societate + Educație artistico-plastică + Educație fizică

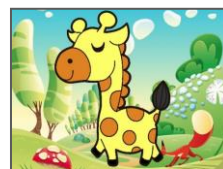
Domenii experiențiale: DOS + DEC + DPM

Tipul de activitate: mixtă

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei + desen + joc de mișcare

Competențe generale:

- Manifestarea unor comportamente prosociale, de acceptare și respectare a diversității;
- Activarea și manifestarea potențialului creativ;
- Utilizarea motricității grosiere și a motricității fine în contexte de viață familiare.



Lectura, marea mea bucurie

Competențe specifice:

- Exprimarea recunoașterii și a respectării asemănărilor și deosebirilor dintre oameni;
- Coordonarea mușchilor în desfășurarea unor activități diversificate, specifice vârstei copiilor;
- Participarea la activități fizice variate, adecvate nivelului de dezvoltare al copiilor;
- Dezvoltarea creativității prin activități artistico – plastice, muzicale și practice, în conversații și povestiri creative.

Scopul activității: Stimularea manifestării unor comportamente pozitive-acceptare, prietenie, întrajutorare în contexte variate

Obiective operaționale:

- să adreseze un compliment colegului referitor la papucii pe care acesta și i-a pictat pentru a-i folosi în cursa prieteniei,
- să denumească cel puțin două comportamente pozitive manifestate de personajele din poveste,
- să prezinte comportamentul negativ manifestat de personajul principal al poveștii,
- să deseneze diverse elemente de limbaj plastic (puncte, linii) pentru a decora papucii,
- să alerge printre obstacole.

Strategii didactice:

- a) **Metode și procedee didactice:** povestirea, conversația, explicația, demonstrația, explozia stelară, exercițiul, turul galeriei, jocul
- b) **Materiale didactice:** jucării din pluș-girafă, zebra, vulpe, elefant, maimuță, broască țestoasă, furnici din plastic, măști reprezentând animalele surprinse în povestea "Girafa și prietenia", papuci din carton, bandă dublu adezivă, creioane colorate, crengi de copaci
- c) **Forme de organizare:** frontal, pe grupe, individual

Durata: 60 min

SCENARIUL ZILEI

Activitatea zilei va începe cu Activitățile liber alese, copiii fiind îndrumați către centrele deschise: Știință, Artă și Construcții.

La sectorul artă, copiii vor decupa fețe de papuci din carton. La centrul Știință, copiii vor descrie animalul de pluș, apoi le vor grupa în funcție de categoria din care fac parte. La construcții vor construi adăposturi pentru animale.

După întoarcerea de la masă vom efectua exercițiile de înviorare, apoi cu ajutorul tranziției "Câte unul pe cărare" ne vom îndrepta spre zona unde are loc întâlnirea de dimineață.

Copiii sunt așezați în semicerc pentru a putea stabili un contact vizual cu toți membrii grupei. Voi recita versurile:

„Dimineața a sosit,

Copiii și multe animăluțe au venit!

În cerc să ne adunăm,

Cu toți să le salutăm!”

Urmează salutul și completarea Calendarului Naturii.

Împărtășirea cu ceilalți - o întâmplare trăită sau imaginată cu un animal domestic sau sălbatic.

La întâlnirea de dimineață observăm că lângă calendarul naturii este pregătită o machetă mare cu care se va realiza și captarea atenției. Le expun povestea "Girafa și prietenia", apoi copiii vor fi invitați să își decoreze cu puncte și linii papucii pentru a putea participa și ei, alături de animăluțe, la cursa prieteniei.

Prin tranziția "Ce se aude?", copiii se deplasează la măsuțe pentru a desena papucii.

Prin intermediul exercițiilor care vizează pregătirea organismului pentru efort, copiii ajung din nou la pernuțe, loc unde se va purta o discuție despre personajele poveștii, comportamentele manifestate de acestea.

Lectura, marea mea bucurie

Copiii sunt invitați de girafă să participe și ei la întrecere. Voi explica și demonstra modul de executare a deprinderii motrice de bază, insistând asupra respectării regulilor jocului de mișcare.

După finalizarea cursei, copiii sunt invitați să descrie cum s-au simțit pe parcursul întrecerii, să enumere situații similare cu cele ale personajelor de care au avut și ei parte. În final vor trebui să își adreseze complimente referitoare la papucii desenați

Activitatea zilei se va încheia cu o invitație la petrecere.

Bibliografie:

* LĂZĂRESCU, PĂIȘ, M., EZECHIL, L.(2011) - *Laborator preșcolar-ghid metodologic, ediția a IV-a revizuită*, Editura V&Integral, București

* www.clicpsihologic.ro

*Curriculum pentru educatie timpurie a copilului de la naștere la 6 ani, MEN, 2018

Nr. crt.	Evenimentul didactic	Conținutul științific	Strategii didactice		Evaluare
			Metode	Materiale didactice	
1.	Moment organizatoric	Se pregătesc condițiile optime pentru desfășurarea activității: pernițe pe covor, macheta, materialele pentru desen, traseu pentru jocul de mișcare.			
2.	Captarea atenției	Se descoperă macheta care cuprinde animalele surprinse în poveste, copaci. Acestea se pregătesc pentru a participa la o întrecere.	Conversația	Machetă	
3.	Reactualizarea cunoștințelor	Se inițiază o scurtă conversație despre animalele prezentate și încadrarea lor în categoria potrivită.	Conversația	Animale din pluș	Probe orale
4.	Anunțarea temei și a obiectivelor	Se comunică într-o manieră accesibilă obiectivele urmărite în cadrul activității.	Explicația		
5.	Dirijarea învățării	Se expune povestea "Girafa și prietenia" în mod cursiv și expresiv, cu ajutorul jucăriilor din pluș. Ideile principale ale poveștii: 1 Animalele s-au adunat dis de dimineață pentru a participa la mult așteptată cursă de papuci. 2. Girafa adresează cuvinte jignitoare elefantului și broaștei țestoase. 3. Cursa e gata să înceapă, dar girafa își dă seama că nu poate să își lege șireturile, astfel că începe să plângă. 4. Vulpea îi spune girafei că deși toți sunt diferiți, e bine să fie prieteni și să se ajute unii pe alții. 5. Girafa își cere scuze pentru cuvintele urâte adresate celorlalte animale venite la cursă. 6. Furnicuțele vin în ajutorul girafei și îi leagă șireturile.	Povestirea	Machetă și animale din pluș	
6.	Obținerea performanței	Copiii sunt invitați de girafă să participe și ei la cursă. Copiii vor preciza ce mai au nevoie pentru a participa și ei la cursă.	Conversația	Măști reprezen tând animalele	Probe orale

Lectura, marea mea bucurie

		Sunt invitați să își aleagă o mască ce reprezintă un personaj din poveste, apoi se vor deplasa la măsuțe imitând zgomote auzite în pădure, așezându-se în funcție de animalul pe care îl vor interpreta (vulpi, elefanți, maimuțe, furnici, broscuțe țestoase, girafe). Copiii vor desena puncte de diferite mărimi și culori și linii variate. După ce sunt finalizați toți papucii pentru cursă, copiii execută diverse exerciții pentru pregătirea organismului pentru efort până ajung iar la locul unde sunt pregătite pernițele. Se inițiază o scurtă discuție pe baza întrebărilor: -Cine participă la cursă? -Unde are loc cursa? -Ce a spus girafa elefantului și broscuței țestoase? -Ce au simțit cele două animale la auzul cuvintelor jignitoare? -De ce a început să plângă girafa? -Ce faptă bună a făcut, totuși, girafa? -Cum o ajută furnicile? Povestea continuă ... 7.Cursa este reluată, iar apoi toate animalele sărbătoresc victoria și faptul că au câștigat un prieten. Copiii sunt invitați să se pregătească pentru întrecere.	Explicația Demonstrația Exercițiul Explozia stelară	din poveste Papuci din hârtie caronată care se vor prinde deasupra papucilor pe care îi poartă copilul cu bandă dublu adezivă Creioane colorate	Probe practice
7.	Asigurarea retenției	Li se explică și demonstrează executarea corectă a deprinderii motrice pe care urmează să o exerseze-alergarea cu ocolire de obstacole. Se grupează în patru echipe. La semnalul educatoarei, primii copii din rând aleargă printre obstacole, apoi revin până la linia de start predând ștafeta următorului copil. Copiii sunt invitați să precizeze cum s-au simțit pe parcursul întrecerii, accentuându-se ideea de prietenie, întrajutorare. Copiii sunt invitați să menționeze situații similare în care cineva i-a întristat, jignit. Pentru că și-au decorat papucii, copiii sunt invitați să adreseze un compliment referitor la papucii desenați de copilul de lângă el.	Exercițiul Jocul Conversația Turul galeriei	Crengi de copaci	Proba practică Probe orale
8.	Evaluarea	Se fac aprecieri referitoare la modul în care copiii s-au achitat de sarcini pe parcursul activității și comportamentul manifestat.	Conversația		

Lectura, marea mea bucurie

Girafa și prietenia

A venit, în cele din urmă, ziua cea mare. Toate animalele din pădure s-au trezit devreme pentru că era ziua mării curse de papuci! La ora nouă deja se strânseseră toți la lac. De asemenea era și girafa, cea mai înaltă și frumoasă din pădure. Dar era atât de încrezută, că nu vroia să fie prietenă cu celelalte animale.

Nici nu se adunaseră bine toți la un loc, că girafa începu să râdă de ceilalți:

– Ha ha ha ha ... râdea de broasca țestoasă, că era atât de scundă și atât de lentă.

– Ho ho ho ho ... râdea de rinocer că era atât de gras.

– Heh heh heh heh ... râdea de elefant că avea trompa prea lungă.

Și apoi, a sosit timpul să înceapă cursa.

Vulpea purta papuci cu dungi galbene și roșii, Zebra, unii roșii cu funde foarte mari, Maimuța avea niște papuci verzi cu pete portocalii. Papucii broaștei țestoase erau albi ca niște norișori.

Și când era pe cale să înceapă cursa, girafa a început disperată să plângă. Era atât de înaltă încât nu și-a putut lega șireturile de la papuci!

– Ahhh, Ahhhh, cineva să mă ajute! strigă girafa.

Toate animalele au rămas uitându-se la ea, numai vulpea a mers să vorbească cu ea și a zis: – Tu râdeai de celelalte animale, deoarece acestea erau diferite. Adevărat, toți suntem diferiți, dar fiecare avem ceva bun și am putea fi prieteni și să ne ajutăm atunci când este nevoie.

Atunci girafa a cerut scuze tuturor pentru că a râs de ei. Apoi au venit furnicile, care au urcat rapid pe papucii girafei și i-au legat șireturile.

Și, în sfârșit toate animalele s-au așezat la linia de start. Pe locuri, fiți gata, start!

Când au terminat cursa, toată lumea a sărbătorit pentru că au câștigat un nou prieten, care, de asemenea, a învățat ce înseamnă prietenia.

Morala povestirii : ***“Dacă doriți să aveți mulți prieteni, acceptați-i așa cum sunt!”***

INVITAȚIE LA LECTURĂ

Clasa a IV-a

Prof. înv. primar POPESCU ELENA
Școala Gimnazială Ipotești, Suceava

Suntem din nou împreună, dragi copii!

Revin cu îndemnul de a citi, pentru că știu că sunteți copii care vor să aibă un bagaj de cunoștințe pe măsura unor campioni. Citind, veți avea parte de atâtea aventuri fascinante, veți vedea cu ochii minții atâtea locuri interesante, vă veți împrieteni cu atâtea personaje minunate, încât sigur nu veți regreta!

Vă propun o lectură fascinantă. Este vorba despre ”Cartea junglei”, de Rudyard Kipling.

A. Dacă ai citit cu atenție textul, rezolvă cerințele următoare:

- Întâmplările narate se petrec:
a) într-o pădure din Europa; b) într-o junglă din India; c) într-o pădure de pe o insulă.
- Lupul, lupoaca și puii lor trăiau:
a) într-o vizuină; b) într-o scorbură mare; c) într-o peșteră; d) într-o colibă din crengi.
- Tabaqui, șacalul, este disprețuit de către lupii din India, pentru că este:
a) bârfitor, ticălos și se hrănește cu resturi; b) urât, nesățul și hoț; c) laș și mincinos.
- Shere Khan, tigrlul, dorea să vâneze în acea noapte:
a) bivoli; b) ciute; c) maimuțe; d) om
- Legea Junglei interzice omorul oamenilor, pentru că acest fapt ar aduce asupra animalelor:
a) boli necruțătoare; b) oameni mulți, cu puști, lănci și torțe aprinse; c) blesteme ucigătoare.
- Lupul, șeful haiticului, și lupoaca se numesc:
a) Akela și Raksha; b) Aleeka și Kashida; c) Asaka și Kooshida; d) Alakee și Kimika.

Lectura, marea mea bucurie

7. Puiul de om adoptat de către familia de lupi a primit numele de:
 - a) Mawery; b) Moowgly; c) Mowgli; d) Moonly.
8. Dintre membrii Poporului liber, ia cuvântul pentru apărarea puiului de om:
 - a) șacalul Tabaqui și șarpele Kaa; b) ursul Baloo și pantera Bagheera;
 - c) tigrlul Shere Khan și elefantul Winifred; d) regele maimuțelor, Louie, și vulturul Buzzie.
9. Însușirile care nu i se potrivesc lui Akela, conducătorul haicului, sunt:
 - a) curajos și hotărât; b) inteligent și bun conducător; c) lăudăros și laș.
10. Precizează o faptă prin care lupoai ca Raksha dovedește că este înfricoșătoare.
Scrie însușirea și fapta.

Fapta	Însușirea

B. De educația lui Mowgli s-a ocupat ursul Baloo, care l-a învățat limbajul animalelor, semnele care indică primejdia, precum și care sunt prietenii și dușmanii din împărăția junglei.

Privește imaginile din pelicula de film și notează, în casetele alăturate, însușirile personajului Baloo așa cum sunt ele sugerate vizual.

C. Alcătuieste un text de 8-10 rânduri după banda desenată de mai jos! Dă un titlu potrivit textului scris de tine!

- Ce bine mă distrez!



- Tigrlul Shere Khan se apropie.



- Iată puiul de om!





- Nu mă tem de tine!

Lectura, marea mea bucurie

D. Scrie ortogramele potrivite în cadrul enunțurilor de mai jos:

- Ursul Baboo învățat pe Mowgli cum să aibă grijă de viața (la / l-a; s-a / sa)
- Tigrlul rău spus lui Akela că vrea puiul de om. (ce-l / cel; i-a / ia)
- Mowgli pleca din junglă, dar prietenii nu-l vor uita. (v-a / va; săi / să-i)
- Șarpele Kaa supune tigrlului, dar nu vrea să fie umilit. (sar / s-ar; m-ai / mai)
- Bagheera a zis lupta cu Shere Khan, dar opus toți din junglă (car / c-ar; s-au / sau)

E. Explică înțelesul cuvintelor de mai jos printr-un sinonim și un antonim. Consultă un dicționar!

Cuvânt	Sinonim	Antonim
odihnă		
a pleca		
noroc		
flămând		
larmă		
nemaipomenit		
a vorbi		
înțelept		

„FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI”, ION CREANGĂ

Fișă de lectură - Clasa a III-a

Prof. învă. primar PINTILEI GABRIELA ALINA
Școala Gimnazială Ipotești, Suceava

Este o fișă de lectură ce poate fi folosită după studierea textului „Fata babei și fata moșneagului” de Ion Creangă. Fișa urmărește înțelegerea textului de către elevi precum și însușirea corectă a sensului unor cuvinte și expresii și integrarea lor în vocabularul propriu.

1. Personajele poveștii sunt:

- a) moșul b) baba c) Sfânta Vineri d) fata moșului e) pisicuța f) cățelușa g) fata babei

2. Fata babei era:

- a) slută b) silitoare c) țâfnoasă d) tăcută e) leneșă f) rea la inimă

3. Personajele reale cu puteri supranaturale ale poveștii sunt:

- a) moșul b) cățelușa c) baba d) părul e) fata babei f) fântâna g) cuptorul

4. Care dintre fete se alinta cum „s-alintă cioara-n laț”?

- a) fata moșului b) fata babei

5. Fata moșului curăță părul de:

- a) omizi b) de frunze c) uscături

6. Fântâna era:

- a) dărmată b) mîlită c) părăsită

7. După ce a plecat de acasă, fata moșului a ajuns la casa:

- a) Sfintei Miercuri b) Sfintei Vineri c) Sfintei Duminici

8. Pe colacul fântânii erau:

- a) trei pahare de aur b) două pahare de argint c) cinci pahare de aramă

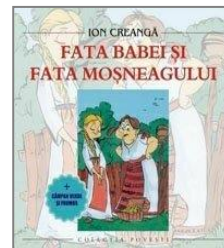
9. Cățelușa i-a dăruit fetei moșului:

- a) o brățară de aur b) o salbă de galbeni c) o pereche de cercei

10. Când fata babei a vrut să ia pere, părul s-a făcut mai înalt de:

- a) o sută de ori b) o mie de ori c) zece ori

Lectura, marea mea bucurie



11. Din lada fetei babei au ieșit:

- a) cai b) balauri c) iepuri

12. Cine a întinerit pe loc când a văzut atâtea bogății:

- a) fata babei b) moșul c) baba

13. Moșul și-a măritat fata după un om:

- a) sărac b) bun c) harnic

14. Recunoaște personajul !

“Degeaba-mi spui, babo, că fata mea e leneșă, supărăcioasă și rea la inimă. Mie parcă tot nu-mi vine să cred.”

15. “Fata babei și fata moșneagului” este o poveste cu tâlc. Răspunde printr-o propoziție dezvoltată care este tâlcul poveștii.

.....
.....

Pentru fiecare răspuns corect ai primit un punct.

În total ai obținut puncte. Astfel, te-ai clasat pe locul Felicitări !!!

TESTE SCURTE PENTRU DIFERITE LECTURI

Clasa a II-a

Prof. învă. primar IRIMIA ANCA

Școala Gimnazială Nr. 2, Hunedoara

Povestea găștelor, George Coșbuc

1.Ce a pierdut găscanul?

- a) papucii b) pălăria c) haina

2.Care este continuarea versului: “Un găscan cu pene.....”?

- a) albe b) lucii c) sure

3.Alegeți versurile care arată frumusețea papucilor:

a) “Nu știu cum i s-a-ntâmpat

Că papucii lui căzură.”

b) “Căci erau cu-alesătură

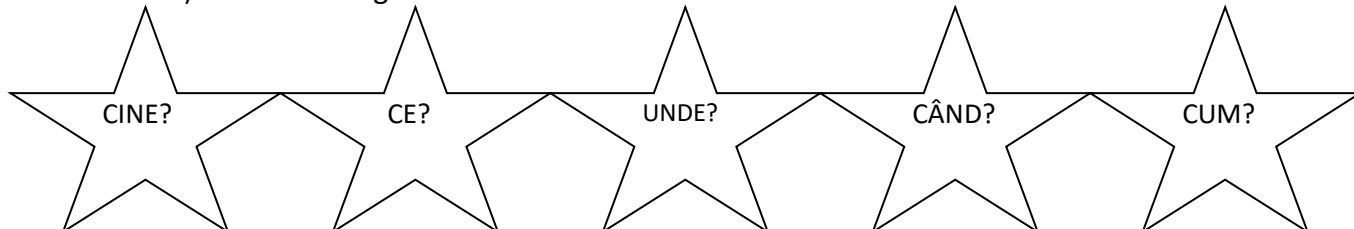
Fără leac de tivitură.”

c) “Vara-ntreagă tot umblară,

Dar papucii duși au fost!”

4.Explozia stelară:

Scrieți 5 întrebări legate de această lectură:



Lectura, marea mea bucurie

Capra cu trei iezi, Ion Creangă

1. Continuarea versului " Trei iezi cucuieți.." este:

- a) Frunze-n buze b) Drob de sare c) Ușa mamei descuiеți

2. Unde s-a ascuns iedul cel mic?

- a) sub covată b) în horn c) după ușă

3. Lupul și-a ascuțit limba:

- a) la fierar b) la hornar c) la morar

4. Lupul a mâncat:

- a) 3 iezi b) 2 iezi c) un ied

5. Încercuieți imaginea în care lupul îl găsește pe iedul mijlociu:

a)



b)



c)



Punguța cu doi bani, Ion Creangă

1. Alegeți propoziția adevărată:

- a) Moșul a bătut cocoșul pentru că era prea mare.
b) Moșul a bătut cocoșul pentru că vroia bani.
c) Moșul a bătut cocoșul pentru că nu făcea ouă.

2. Ordinea corectă a locurilor unde a fost aruncat cocoșul este:

- a) fântână, cuptor, cireada de vite, cămara cu bani
b) cuptor, fântână, cireada cu vite, cămara cu bani
c) cămara cu bani, fântână, cuptor, cireada cu vite

3. Găina i-a adus babei:

- a) bani b) păsări și vite c) o mărgică

4. Alege din fragmentele de mai jos, cel în care vorbește cocoșul:

- a) -„ Na! ori faci ouă, ori du-te de la casa mea, că stric mâncarea degeaba pe tine.”
b) “Cucurigu ! boieri mari, Dați punguța cu doi bani !”
c) -„Dacă ai poftă de ouă, bate și tu cucoșul tău, să facă ouă.”

Neghiniță, Barbu Ștefănescu Delavrancea

1. Neghiniță era mic:

- a) cât un bob de porumb b) cât o neghină c) cât un măr

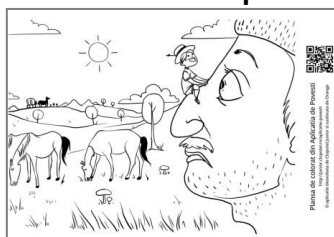
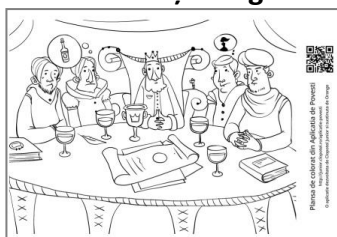
2. Neghiniță a fost vândut pentru:

- a) 2 pungi de galbeni b) 20 pungi de galbeni c) 4 pungi de galbeni

3. Unde se așeza Neghiniță pentru a auzi gândurile oamenilor?

- a) în ureche b) pe mână c) pe umăr

4. Ordonați imaginile în ordinea în care s-au petrecut faptele:



Lectura, marea mea bucurie

Bunica, Barbu Ștefănescu Delavrancea

1. Bunica este:

- a) naltă, uscățivă, cu părul alb b) scundă cu părul negru c) ochi albaștri, păr alb

2. Împăratul din povestea bunicii avea în grădină:

- a) doi pruni b) doi meri c) doi caiși

3. Împăratul, sfătuit de bătrâna mică trebuie să meargă la Zâna Florilor care trăiește în:

- a) Valea Frumoasă b) Valea cu flori c) Valea Plângerii

LECTURA ÎN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

Prof. învă. primar DANIELA BLANARIU

Școala Gimnazială Nr. 2, Piatra-Neamț, Județul Neamț

Comunicarea trebuie să ușureze “învățarea rolurilor sociale și contactelor umane” (N. Radu, 1997, p.7), ceea ce înseamnă asimilarea deprinderilor de dialogare civilizată, de a asculta și a vorbi, de a pune întrebări și a răspunde, de a emite și a descifra mesajele verbale, paraverbale și nonverbale.

Comunicarea didactică este un transfer complex, multifazial prin mai multe canale ale informațiilor între două entități (indivizi sau grupuri) ce-și asumă simultan sau succesiv roluri de emițători și receptori în contextul procesului educativ – instructiv.

Scopul informativ și formativ al lecturii este atins când linia de comunicare dintre emițător și receptor este deschisă, când mesajele sunt clare, bine orientate și structurate, când învățătorul are o bună capacitate empatică, este echilibrat afectiv, dă dovadă de mult tact pedagogic, posedă valeități de adevărat actor și regizor.

Activitățile pe care le-am organizat au permis elevilor să exploreze și să folosească legăturile interdisciplinare și crosscurriculare, instrumentele intelectuale și emoțional afective proprii unei comunicări integrale. Aceste tipuri de activități au cuprins: excursii, drumeții, vizite, programe artistice, șezători literare, spectacole de teatru și altele.

Importanța acestor activități extrașcolare este deosebită deoarece: largesc orizontul spiritual al elevilor ce contribuie la acumularea de noi cunoștințe, îmbogățesc viața afectivă stimulând sentimente nebănuite, contribuie la dezvoltarea simțului de răspundere prin dorința de reușită, favorizează concentrarea atenției și a memoriei, trezesc în copil energia de a învinge emoțiile și timiditatea, stimulează independența de acțiune și capacitatea de comunicare.

Astfel, sub genericul “Cartea - cel mai bun prieten” am inițiat o activitate practică menită să asigure învățarea deprinderilor de a o folosi, receptarea mesajului scris și oral, folosirea corectă a limbii române pentru exprimarea gândurilor și sentimentelor. Elevii, au organizat o “lecție spectacol” - “Guliver în Țara Piticilor” - prima incursiune în lumea poveștilor.

În pregătirea activităților au fost antrenați toți copiii și părinții care au ajutat la crearea cadrului necesar, la procurarea materialelor și costumelor folosite în montajul literar – muzical. Elevii au fost solicitați să recunoască personajele și să prezinte însușirile specifice ale acestora. În acest fel, s-au urmărit aptitudinile și atitudinile copiilor, competența lor în anumite situații pe baza unei motivații susținute, adaptarea relațională, competențe de comunicare.

Lectura artistică, cântecul, recitarea, povestirea, dansul sunt mijloace prin care elevii au trăit dorința de a oferi o frumoasă activitate numită “Pe urmele lui Ion Creangă”. Cei mari au avut posibilitatea să-și exprime păreri, opinii, să emită ipoteze, să-și imagineze scene din viața povestitorului.

Lectura, marea mea bucurie

Copiii îmbrăcați în strai popular, desprinși parcă din satul lui Creangă au apelat la talentul de recitator al unora, la calitățile de ritm și grație ale altora, la înclinațiile muzicale și au prezentat o șezătoare “Să-l cunoaștem pe Nică”.

Pe fondul muzical, de horă moldovenească, activitatea s-a desfășurat la Biblioteca județeană G.T.Kirileanu la care au participat colegi din alte clase, părinți, reprezentanți ai bibliotecii cât și reprezentanți mass-media. O legătură strânsă o avem cu postul Radio Iași în care copiii noștri prezintă cele mai interesante activități.

Pentru a-i atrage pe copii și a le menține interesul, activitățile extrașcolare le-am conceput și le-am desfășurat în forme cât mai interesante. Astfel, activitățile dedicate zilei de 1 Decembrie, 24 Ianuarie, 9 Mai le-am desfășurat în medii instructive la Muzeul de Istorie și la Muzeul de Artă din orașul Piatra Neamț.

În preajma tradițiilor și a obiceiurilor de primăvară am participat cu elevii la “Târgul de Paște”, urmărind stimularea interesului pentru tradiții și pentru dezvoltarea capacității de creație.

Încondeiatul ouălor, pregătirea bucatelor tradiționale, curățenia în casă și în curte ocupă un loc central în preajma sărbătorilor pascale. Copiii, îndrumați de un meșter popular, au început incursiunea în istoria creștinătății prin însușirea deprinderii de a încondeia ouă. Li s-a explicat tehnica de încondeiat și ordinea culorilor: galbenul ce simbolizează divinitatea (prima nuanță), roșul ce reprezintă viața, fiind și un semn al distincției spirituale; urmează în ordine celelalte culori, finalizând cu negrul – simbolul supunerii și al smereniei. Culorile vii ale ouălor pictate de copii, melodiile de primăvară, colindele de Paște interpretate au fost percepute cu mare emoție de copiii noștri. Ei au pregătit coșuri cu bucate tradiționale și ouă încondeiate pe care le-au oferit în scop caritabil bătrânilor de la Căminul din oraș.

Am dori să oferim câteva sugestii ce pot fi completate, îmbunătățite, adaptate în funcție de imaginația și originalitatea fiecărui învățător:

- activitatea să se desfășoare în spații adecvate;
- elevii vor fi familiarizați cu cadrul real de desfășurare a unui spectacol;
- elevii să recunoască personalități din lumea teatrului;
- copiii vor fi familiarizați cu noțiuni ce țin de lumea teatrului: scenă, décor, actori, regizor, cortină, culise, spectacol;
- elevii vor fi consultați în confecționarea unor decoruri și costume;
- conținuturile activităților ce se vor desfășura la interesele, preocupările și aptitudinile copiilor vor fi adaptate;
- evaluarea se va realiza pe baza observațiilor curente asupra comportamentului elevului (implicarea acestuia, receptivitatea, disponibilitatea);
- învățătorul trebuie să creeze cadrul favorabil exprimării libere a tuturor elevilor, să stimuleze spiritual de echipă;
- învățătorul trebuie să fie un bun animator, capabil să stabilească legături afective, puternice cu toți participanții;
- activitățile trebuie să fie cât mai aproape de universul copiilor, accesibile, dar care să permită valorificarea eficientă a tuturor posibilităților de educație morală, estetică, afectivă;
- dascălul trebuie să stimuleze potențialul creative, imaginația, spontaneitatea, adoptând el însuși o atitudine degajată, coparticipativă.

Elevii clasei a IV-a B au desfășurat o activitate sub forma unui spectacol, numită “Șezătorea folclorică”. Activitatea a avut ca formă principală de desfășurare jocul de rol și s-au sincretizat cunoștințele dobândite în cadrul ariei curriculare de limbă și comunicare, cu cele din cadrul artelor. În pregătirea întregii activități au fost antrenați toți elevii și părinții care au ajutat la crearea cadrului necesar desfășurării acțiunii, la procurarea materialelor și a costumelor folosite.

Lectura, marea mea bucurie

În realizarea acestei activități s-a urmărit:

- să cunoască și să interpreteze corect atât versurile cât și textele;
- să cânte în grup sau individual cântecele învățate cu și fără acompaniament;
- să îmbine armonios lectura artistică, cântecul, recitarea, povestirea, dansul.

Sezătoarea este cea mai teribilă demonstrație a inteligenței poporului nostru care a știut să îmbine atât de frumos munca cu distracția, efortul cu destinderea, suprapunând timpul muncii cu timpul necesar revigorării sufletești, de care omul are nevoie.

Respectând tradiția, am organizat această activitate, impresionând prin costumele populare pe care le-au purtat copiii, prin dansul lor, voia bună, cântecele alese, decorul prezentat.

Pornind de la ideea că "Fără obiceiurile, portul și limba ce-o avem, nu mai putem fi români" ne-am desfășurat activitatea de educare în spiritual valorificării tradițiilor după o hartă a unui proiect educațional, numită sugestiv "Moldova noastră-I colț de rai". Planificarea activităților desfășurate în cadrul acestui proiect thematic au cuprins conținuturi ce au urmărit:

- Arta, cultura și tradițiile din județul Neamț:
 - ✓ descoperirea artei cu cele mai înalte valori morale: hărnicia, bunătatea, dragostea de locurile natale, a frumuseții relațiilor interumane;
 - ✓ cunoașterea unor proverbe, zicători, strigături, cântece, colinde, dansuri specifice zonei;
 - ✓ cultivarea dragostei pentru frumusețea și armonia limbii române, pentru bogăția folclorului, a obiceiurilor și tradițiilor poporului nostru;
 - ✓ păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor din această zonă.
- Folclorul ocazional – datini și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou:
 - ✓ familiarizarea copiilor cu anumite evenimente sociale, sărbători religioase;
 - ✓ cunoașterea semnificației sărbătorilor religioase și descrierea lor;
 - ✓ exersarea calităților artistice prin interpretarea de colinde.
- Graiul și cântecul popular:
 - ✓ cunoașterea unor melodii îndrăgite;
 - ✓ interpretarea de cântece populare din zonă;
 - ✓ dezvoltarea simțului estetic;
 - ✓ dobândirea unor cunoștințe despre frumusețea și bogăția cântecului popular.
- Tradiții și obiceiuri de primăvară:
 - ✓ cultivarea dragostei pentru frumusețe și armonia limbii române, pentru bogăția obiceiurilor și a tradițiilor poporului nostru;
 - ✓ păstrarea tradițiilor și a obiceiurilor din zona Moldovei;
 - ✓ familiarizarea copiilor cu sărbătoarea religioasă a Învierii Domnului.
- Folclorul neocazional – doina și balada:
 - ✓ cunoașterea unor doine și balade românești;
 - ✓ cultivarea dragostei pentru frumusețea folclorului neocazional;
 - ✓ identificarea cu personaje pozitive, negative în vederea trăirii unor sentimente de atașament, aprobare – dezaprobare față de faptele lor.

Activitățile extracurriculare artistice le-am finalizat și prin înființarea unui grup vocal în școală ce a participat la activități și competiții artistice care să identifice în mod concret talentele și să le promoveze. Toate acestea se pot realiza dacă pregătirea copilului se face temeinic și modern, prin promovarea interdisciplinarității. Copiii s-au angajat cu un plus de spontaneitate și sinceritate, fără niciun fel de constrângere sau opreliști în astfel de jocuri și activități. Ne preocupă interesele

Lectura, marea mea bucurie

fiecărui copil, acordăm fiecăruia atenția necesară, îi ajutăm să reușească în activități, găsind modalități de stimulare pentru fiecare.

Standardele curriculare de performanță vor oferi un sistem comun de referințe, încurajând dezvoltarea capacităților la nivel înalt: comunicarea, interacțiunea și inserția socială, gândirea critică și creativă, formularea de opinii personale, structurarea unui univers afectiv ce duc la formarea motivațiilor pentru învățarea continuă și la structurarea capacității proprii învățării prin acțiune.

În concluzie, prin activitatea tematică, activitățile extrașcolare solicită mobilitate în folosirea cunoștințelor dobândite, oferă o învățare activă, capacități de exprimare și de adaptare la situații noi, formarea unor inteligențe flexibile și a unor reacții rapide impuse de civilizația modernă.

Bibliografie:

- * Văideanu, Grigore, "Promovarea interdisciplinarității în învățământul preuniversitar", 2004
- * Bruner, J.S., "Procesul educației intelectuale", Editura Științifică, București, 1970
- * Rugină, A., "Modalități de stimulare și formare a capacității creatoare a elevilor în cadrul disciplinelor opționale", Învățământul primar nr.3, anul 2000
- * Iucu, R.B., "Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative", Editura Polirom, Iași, 2001
- * Curriculum Național pentru învățământul primar, MEN, C.N.C., Editura Corint, București

CITITUL ÎMPREUNĂ

Prof. învă. primar NARAEVSCHI MIHAELA-TEODORA
Școala Gimnazială „Aurel Vlaicu”, Fetești

Ziua Internațională a Cititului Împreună este o oportunitate pentru oamenii de pe tot globul să sărbătorească bucuria de a citi cu voce tare și să pledeze pentru alfabetizare ca drept fundamental al omului. Aflat la a VII-a ediție națională, evenimentul ZICI (Ziua Internațională a Cititului Împreună) este parte a unui eveniment internațional inițiat de organizația LitWorld din 2010, sub denumirea World Read Aloud Day. Ziua ZICI este coordonată la nivel național de organizația *Citim Împreună România* din anul 2017. Anul 2023 a avut ca temă „O carte, un glas, multe urechi.”

A citi cu voce tare înseamnă a te expune în fața celorlalți, citești pentru a binedispune și nicidecum pentru a plictisi. Cititul cu voce tare este cea mai importantă activitate pentru succesul cititului. Pe lângă faptul că se oferă o demonstrație fluentă de lectură, se dezvoltă interesul ascultătorului pentru cărți și dorința de a citi.

Ce se întâmplă când citim cu voce tare:

- ♣ dăm un înțeles auditiv cuvintelor din fața noastră;
- ♣ ne familiarizăm mai bine cu exprimări pe care nu le întâlnim adesea în viața de zi cu zi;
- ♣ devenim mai fluenți în lectura cu voce tare și apoi în dialogurile zilnice;
- ♣ ne îmbogățim vocabularul (reproducem mai ușor cuvintele citite cu voce tare);
- ♣ transmitem o poveste/informație cuiva care nu poate citi;
- ♣ bucurăm/relaxăm persoana care ne ascultă;
- ♣ oferim ocazia de antrenare a concentrării celui care ascultă;
- ♣ se creează o legătură de socializare între cititor și ascultător;
- ♣ experimentăm mai intens emoțiile transmise de autorul cărții;
- ♣ depășim anxietatea care apare când trebuie să vorbim în fața uneia sau mai multor persoane;

Pe parcursul evenimentului organizat la bibliotecă, am desfășurat un maraton al cititului cu voce tare. Au fost implicați diferiți actori de diferite vârste din comunitate, personalități

Lectura, marea mea bucurie

remarcate, actori, politicieni, activiști civici care au înregistrat un video cu mesajul: „De ce trebuie să citim?”

Apoi am citit eu cu voce tare. Acum „am mai crescut”, trecem la text mai mult, și anume la renumitul și iubitul Eric Carle. Cărțile lui Eric Carle sunt inspirate în primul rând din natură și oferă copiilor șansa să învețe mereu lucruri noi despre lumea care îi înconjoară, după cum a spus chiar el: „Copiii se confruntă adesea cu teama de necunoscut. În cărțile mele încerc să combat această teamă și s-o înlocuiesc cu o atitudine pozitivă. Copiii au o curiozitate instinctivă și o tendință naturală către creativitate. Vreau să le arăt copiilor că a învăța lucruri noi e ceva fascinant și distractiv.”

Am ales cartea „Ursule brun, ursule brun, tu ce vezi?”, scrisă de Martin, Bill, jr., în mod special pentru textul ritmat, care îi atrage pe copii atunci când îl aud. Aceștia vor fi atenți și la ilustrațiile amuzante și antrenante, care-i fac curioși să vadă ce va urma pe următoarea pagină. Cartea invită copiii de vârste mici să se joace și să se familiarizeze cu primele noțiuni despre culori și despre animale. Datorită structurii sale repetitive și dinamice, este o carte-jucărie foarte potrivită pentru numeroase activități și jocuri atât acasă, cât și la grădiniță sau școală.

Ziua a continuat cu jocuri menite să dezvolte arta conversației - copiii au jucat rolul autorului sau al personajelor favorite, din cărțile lecturate. Aceștia au răspuns la întrebările adresate de ceilalți participanți. Astfel, esența celor citite va fi înțeleasă și dezbătută, din mai multe perspective.

Am redactat apoi un jurnal al concluziilor, pornind de la lectura cărților alese și pe baza discuțiilor libere. Acesta l-am continuat pe parcursul întregului an școlar. S-au selectat apoi citate din cartea lecturată și reflectate în cadrul întâlnirii.

Un grup de elevi au organizat și o piesă de teatru - cei mici adoră să fie pe scenă alături de prietenii lor. Atunci când au ocazia de a face acest lucru deghizați în personajele lor favorite din cărți, ai scenariul perfect al unei zile de distracție. Au stabilit rolurile, au pregătit costumele și scenariul piesei de teatru, iar distracția a fost garantată pentru cei mici și cei mari.

În urma acestui eveniment, am hotărât împreună cu elevii realizarea unui concurs literar. Comun tuturor concursurilor literare este crearea condițiilor pentru identificarea, dezvoltarea și susținerea copiilor talentați. Este cunoscut faptul că fiecare persoană are competențele și abilitățile proprii, de aceea formele și probele de concurs trebuie să fie complexe pentru a da posibilitate să se încadreze cât mai mulți participanți. Se poate folosi ipoteza psihologului american G. Gardner despre inteligențele multiple, lăsând participanților alegerea formei/probei de concurs, oferindu-le posibilitatea de a-și demonstra competențele, de a-și găsi singuri un traseu. Iată și câteva sugestii pentru a înțelege și a clasifica inteligențele multiple, conform teoriei lui Gardner, care vor fi o îndrumare atunci când vom da o formă definitivă a unui concurs literar.

Inteligența verbală/lingvistică	Capacitatea de a folosi eficient cuvintele oral/scriș Persoanele cu tipul acesta de inteligență vor agreea în mod deosebit să citească, să scrie, să povestească.	Concurs de scriere a biografiei și a activității literare în 500 de cuvinte, recital
Inteligența logică/matematică	Capacitatea de a utiliza raționamente inductive și deductive, de a înțelege relațiile complexe dintre concepte, idei și lucruri Deprinderea de a emite raționamente are aplicabilitate în multe arii ale cunoașterii, utilizând gândirea logică în știință, studii sociale, literatură.	Concurs de eseuri, Quizz-uri booktrailer din creația scriitorului
Inteligența vizuală/spațială	Această inteligență a „imaginilor și tablourilor” cuprinde capacitatea de a percepe corect lumea înconjurătoare pe cale vizuală, precum și	Atelierul de creație plastică pe baza operelor scriitorului

Lectura, marea mea bucurie

	capacitatea de a recrea propriile experiențe vizuale. Acest tip de inteligență începe să se dezvolte odată cu acutizarea percepțiilor senzoriomotorii.	
Inteligența corporală/kinestezică	Inteligența la nivelul corpului și al mâinilor ce permite să controlăm și să interpretăm mișcările corpului, să manevrăm obiecte, să realizăm coordonarea (armonia) dintre trup și spirit	Teatrul intrigilor și eroilor din operele scriitorului
Inteligența muzicală/ritmică	Acest tip se conturează prin gradul de sensibilitate pe care individul îl are la sunet și prin capacitatea de a răspunde emoțional la acest tip de stimulări.	Interpretarea melodiilor pe baza operelor literare
Inteligența interpersonală	Reprezintă abilitatea de a sesiza și de a evalua cu rapiditate stările, intențiile, motivațiile și sentimentele celorlalți. Aceasta include sesizarea expresiei faciale, a inflexiunilor vocii, a gesturilor.	Concurs de caracterizare a personajelor, concurs de aforisme, citate
Inteligența intrapersonală	Aceasta presupune capacitatea de a avea o reprezentare de sine corectă (de a cunoaște calitățile și punctele slabe), de a avea conștiința stărilor interioare, a propriilor intenții, motivații, de a-ți cunoaște temperamentul.	Recital din creația scriitorului

MODALITĂȚI DE CULTIVARE A GUSTULUI PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. primar FĂTU ANIȘOARA
Școala Gimnazială „Maica Domnului”, Roșiori

„Lectura este un pașaport pentru nenumărate aventuri.” Mary Pope Osbourne

Așa cum deja știm, învățătorul are un rol important în dezvoltarea lecturii la copii. El declanșează dragostea pentru lectură cu acordul și desigur implicarea părinților. Lectura, ca activitate intelectuală, dezvoltă personalitatea copilului din punct de vedere cognitiv, educativ, formativ. În vederea dezvoltării gustului pentru lectură există variate modalități, cum ar fi: conversația sau dezbateră literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unei cărți, lecții de popularitate a unor cărți, organizarea expozițiilor de carte, expunerea prin povestire, șezători literare, medalion literar, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu scriitorii, biblioteca familiei și altele.

Cartea reprezintă cel mai complet depozit al inteligenței omenеști, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, emoții, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataliptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, calculatorul, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Acest prieten tăcut îți oferă de fiecare dată același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea te plimbă prin lumi necunoscute și descoperi culturi neimaginate.

Există nenumărate mărturii ale oamenilor de cultură care relatează impactul extraordinar pe care l-au avut asupra lor lecturile la vârsta copilăriei. Sub influența cărților citite și, mai ales, recitate, ei nu numai că evocau momente extraordinare de noblețe, vitejie, aventură ale altora, dar

Lectura, marea mea bucurie

se imaginau ca participanți activi ai acțiunilor din acele cărți. Mulți scriitori și-au amintit cu drag de primii ani de școală de la Creangă, Arghezi sau Eliade.

Lectura elevilor din învățământul primar se desfășoară sub îndrumarea învățătorului. În această activitate se angajează, uneori din proprie inițiativă, familiile elevilor, care pot avea un rol determinant în constituirea bibliotecii personale și în alegerea unui tip de carte pentru citit. Rolul important deținut de lectură - ca activitate intelectuală - este determinat de contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului din mai multe puncte de vedere. În continuare voi prezenta câteva modalități de dezvoltare a lecturii la copii desfășurate în sala de clasă.

Convorbirea sau dialogul

În clasa a II-a această metodă este utilizată în scopul dezvoltării vorbirii și conversației. Convorbirea nu trebuie confundată cu conversația, deși în esența ei se bazează pe același principiu fundamental: circulația informației între doi sau mai mulți interlocutori.

Convorbirea este mai ușor de realizat, dar are efecte pedagogice mai scăzute; tema este prestabilită de către învățători. De obicei, toți elevii din clasă primesc aceeași cantitate de informații și sunt solicitați la sarcini comune, de nivel mediu stabilite în ordinea dificultăților la un nivel mediu. Tematica convorbirilor frontale se stabilește conform cerințelor formulate în programa școlară.

Convorbirea cu grupuri mici vizează stimularea unor elevi cu reticențe, timizi, sau cu un anumit deficit verbal - logic. Atunci când constituirea grupurilor se face după norme pedagogice dialogul duce la rezultate pozitive.

Convorbirea individuală este mai greu de realizat, mai ales în clasele cu un număr mare de elevi. Convorbirile își justifică valoarea lor în măsura în care sunt corelate cu celelalte forme de activitate, deoarece succesul unui dialog depinde de nivelul de dezvoltare al participanților. Elevii trebuie să dispună de suficiente cunoștințe pentru a participa la dialog și, totodată trebuie să aibă și deprinderile de exprimare prin care să poată participa efectiv.

Expunerea prin povestire

Se folosește îndeosebi la clasele mici (I și a II-a). Aceste ore se pot desfășura pe baza povestirii model, expresiv, nuanțat, de către învățător sau elevi a cuprinsului unei cărți, al unei lecturi pusă în discuție în ora respectivă. Povestirea poate fi însoțită de imagini, fotografii sau film. Aceasta presupune lecturarea textului înainte de oră, pentru a putea povesti în clasă.

Munca cu cartea

O modalitate de formare a deprinderii de citire cursivă și expresivă o constituie citirea cu voce tare începând chiar din primele luni ale clasei a II-a. Trebuie acordată o deosebită atenție alegerii cărților care se citesc cu voce tare. Pentru școlarii de clasa a II-a citirea expresivă a învățătorului constituie un puternic imbold în perfecționarea deprinderilor citirii la elevi. Acum se pun bazele dragostei pentru lectură; acum apare la copii dorința de a încerca o citire mai nuanțată respectând punctuația și expresivitatea cuvintelor din propoziție.

Învățătorul trebuie să pună bazele formării deprinderilor de citire cursivă printr-un exercițiu continuu atât la orele de lectură, cât mai ales prin muncă independentă.

Lecții de popularizare a cărții

O carte nou apărută în librării și mai ales cele care se adresează elevilor mici trebuie popularizate de către învățător și bibliotecarul școlii. Aceasta presupune ca învățătorul să fie un cititor pasionat și să urmărească în permanență noutățile editoriale. Acestea se pot populariza în lecțiile de lectură organizate și desfășurate de învățător. Curiozitatea îi îndeamnă pe elevi la actul citirii.

Organizarea expozițiilor de carte

Periodic, învățătorul și bibliotecarul școlii pot să organizeze asemenea manifestări cu cartea. Expozițiile se organizează în clasa respectivă, pe culoarul școlii sau în cadrul bibliotecii. Ele se organizează pe baza unei tematici. Vitrina se ornează cu ilustrații atrăgătoare.

Lectura, marea mea bucurie

Șezători literare

Șezătorile literare se organizează în cadrul clasei sau cu clase diferite. În cadrul acestor manifestări se invită și părinții elevilor. Se recită poezii, de dramatizează povestiri, de povestesc episoade mai interesante din opera unui scriitor. Se cântă în cor sau solo melodii pe versurile unor poeți.

Șezătoarea reprezintă o formă atractivă, recreativă și dinamizatoare, foarte potrivită pentru realizarea cu succes a obiectivelor propuse în domeniul de dezvoltării vorbirii. Este cadrul cel mai adecvat manifestării libere a elevilor, cel mai eficient mijloc de exersare și cultivare a relațiilor de colaborare, de încredere, fiind o formă de activitate colectivă. Prin intermediul celor mai accesibile producții literare - poezii, snoave, ghicitori, povești, povestiri, basme, proverbe, zicători-elevii află, culeg o bogăție de idei, impresii, trăiesc autentic, spontan și sincer situațiile redade. Memorarea se realizează mai puternic atunci când fondul afectiv pozitiv este mai mare. Ceea ce s-a fixat într-un cadru plăcut, cu stimulări variate, devine mai temeinic prin conexiunile multiple. Actualizarea este mult facilitată. Aceasta dă o notă în plus de siguranță participanților la șezătoare, educându-și promptitudinea, flexibilitatea, suplețea proceselor intelectuale care susțin actul vorbirii (gândire, imaginație, etc)

Stimularea și educarea atenției este, de asemenea o latură importantă care se realizează prin intermediul șezătorii. Varietatea răspunsurilor ce trebuie urmărite pe parcursul derulării conținutului, intervenția, la momentul oportun, cu răspunsul sau rolul pe care-l are de îndeplinit fiecare elev, susținute de suportul afectiv-motivațional, contribuie la mărirea stabilității atenției, fără a-i resimți efortul, în felul acesta se cultivă, încetul cu încetul, atenția postvoluntară, sporește capacitatea de rezistență la efort.

Contribuie într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale a personalității. Latura artistică, declamarea, dansul, cântecul, sunt puternice stimulări ale sensibilității estetice. Cadrul organizatoric (sala de festivități, un colț din natură) amenajate în chip sărbătoresc, adaugă sporite valențe estetice.

Stabilirea tematicii, alegerea din timp a materialului și ordonarea acestuia într-un repertoriu cu o temă centrală este o cerință la fel de importantă ca orice cerință didactică prin care se asigură o lecție de bună calitate.

Copiilor le face deosebită plăcere să constate și chiar să participe la amenajarea sălii de clasă, să o transforme într-o „sală de teatru”. Dacă este posibil, elevii vor fi așezați în altă formație decât cea zilnică, fie pe scăunele sau chiar pe bucățele de trunchi de lemn pregătite pentru foc, care pot servi drept scăunele, sau pe un covor frumos adus în mod special.

Medalion literar consacrat aniversării unui scriitor

Această manifestare culturală se organizează din timp, întocmind un program de desfășurare a activității: organizarea activității, culegerea datelor despre sărbătorit, repartizarea materialului literar elevilor cu talent: cine recită, cine cântă, cine prezintă referatul despre viața și opera scriitorului sărbătorit, etc. Se fac repetiții, se amenajează sala cu portretul omului de artă, se fac invitațiile, și se stabilește locul și data desfășurării manifestării.

Cu elevii clasei a II-a e foarte greu să se organizeze o asemenea manifestare însă, cuplarea acestui colectiv cu elevii clasei a IV-a este mai potrivită. Se invită cadre didactice, părinți și elevi de la alte clase. În derularea programului se pot folosi aparate audio- vizuale.

Lectura pe parcursul vacanței

Vacanța este timpul cel mai prielnic lecturii efectuate de elev. Lecturile conform programei școlare sunt recomandate de învățător la sfârșitul anului școlar. Controlul trebuie să fie mai mult stimulator și imediat după deschiderea cursurilor. Când se recomandă lectura pentru vacanță este bine să se aleagă nu numai ceea ce este util și necesar, ci și ceea ce poate să antreneze pe elevi la lectură, ceea ce este accesibil.

Lectura, marea mea bucurie

Concursurile

Concursurile pe temă literară se organizează în cadrul clasei sau cu elevi din serii paralele în cadrul școlilor mai mari, sau cu elevi din clasele apropiate în școli cu predare simultană. Se fixează bibliografia ce trebuie studiată de elevi pe un timp mai îndelungat. Concursul e bine să fie dotat cu premii pentru stimularea câștigătorilor.

În organizarea concursurilor pe temă literară este condus de un juriu din care fac parte: intelectuali și elevi, părinți sau alte categorii de persoane. Juriul are menirea să decerneze premiile acordate celor care se situează pe locul I, II, III.

Biblioteca familiei

Într-un articol publicat în revista „Semănătorul”, Alexandru Vlahuță spunea: „...în casa în care nu intră o carte, acolo este întuneric”, iar despre neglijența lecturii susținea: „ce de lucruri bune și frumoase dorm uitate în cărți pe care nu le mai deschide nimeni!”

O bibliotecă nu înseamnă unul sau mai multe rafturi cu cărți, ea reprezintă gustul, interesele, concepțiile posesorului, atât în privința selecționării, cât și în organizarea propriu-zisă a cărților.

Din biblioteca fiecărei familii nu trebuie să lipsească cărțile de căpătâi copilăriei și ale culturii noastre naționale, pe care trebuie să le citim și să le recitim, căci ele sunt limanul spiritualității noastre comune.

Bibliografie:

* Crăciun, Corneliu, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva, 2002

* Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Dușescu”, 1993

STIMULAREA GUSTULUI PENTRU CITIT – LECTURĂ LA ELEVII DIN CLASELE PRIMARE

Prof. învă. primar BÎNCĂ LILIANA EMILIA
Școala Gimnazială Coșereni, Județul Ialomița

Cu toată amplexarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea și lectura ei rămân calea cea mai sigură pentru formarea culturii generale, pentru formarea personalității cititorului.

În urmă cu sute de ani, Miron Costin spunea: „că nu iaște mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”, realizând o caracterizare metaforică atât de izbutită a lecturii în viața omului.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitățile de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj; un instrument dintre cele mai prețioase ale activității intelectuale și de petrecere minunată a timpului liber; de cantitatea și calitatea lecturii depinzând armonizarea personalității umane.

Importanța lecturii constă în faptul că ea contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, la formarea gustului pentru citire independentă, la dezvoltarea vocabularului elevilor, la formarea unei atitudini pozitive.

Perioada de formare a gustului pentru lectură coincide cu cea în care se pun bazele citirii, clasele I-IV. De aceea, învățătorul trebuie să aplice și să cunoască modalitățile cele mai eficiente de formare a gustului pentru lectură, încă din clasa I.

În primul rând, el trebuie să asigure tuturor copiilor posibilitatea de a-și însuși tehnica citirii corecte, rapide, conștiente și fluente. De asemenea, să-i obișnuiască pe elevi să lucreze cu cartea, să se orienteze în textul citit, să utilizeze dicționarele, fișele de lectură, fișele cu citate etc.

Lectura, marea mea bucurie

Lecturile selectate pentru școlarii mici sunt cele create de marea literatură clasică și populară care, chiar dacă nu au fost destinate copiilor, sunt accesibile acestora sau lecturile care se adresează direct copiilor, cum ar fi: „Povești” de Ion Creangă, „Basme” de P. Ispirescu, unele povești ale lui M. Sadoveanu („Dumbrava minunată”, „Făt Frumos”) și ale lui E. Gârleanu („Din lumea celor care nu cuvântă”).

Din cărți elevii află lucruri interesante despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesii, educație cultural – artistică și moral religioasă.

La această vârstă, lectura lasă impresii deosebit de vii care pot determina atitudinea și comportamentul viitor al copilului. De aceea, încă din clasele primare, este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă.

O atenție specială acordăm orelor de lectură suplimentară, cuprinzând cele mai adevărate texte recomandate elevilor.

Recomandarea lecturii o fac învățătorul, părinții și bibliotecarul școlii, ținând seama de gusturile și interesul elevilor la această vârstă. Lectura recomandată nu trebuie să fie percepută de școlari ca o obligație obositoare, deoarece va fi privită și tratată ca atare.

La clasa a doua, elevul trebuie învățat să rețină titlul cărții, să poată răspundă mai mult sau mai puțin dezvoltat la întrebările învățătorului, să recunoască o lectură după un fragment din ea sau după ilustrații, să ordoneze ilustrații în legătură de o lectură, să participe la concursuri, să adopte o atitudine și un comportament adecvat. Învățătorul trebuie să transforme elevul din ascultător pasiv în cititor activ care să-și procure singur bucuria lecturii.

În practica școlară se pot folosi o multitudine de forme care să trezească interesul pentru lectură, să-l dezvolte și să-l mențină.

Una dintre cele mai utilizate tehnici în scopul dezvoltării la elevi a gustului pentru citit – lectură este citirea expresivă de către învățător a unor texte accesibile vârstei, dar neapărat interesante.

Se pot face audiții ale unor casete, CD-uri cu povești sau poezii citite (recitate) de actori consacrați, vizionarea unor spectacole de păpuși, teatru, film.

Un alt mijloc ar putea fi povestirea realizată de învățător sau în cazul unei lecturi citite de elevi începută de acesta și terminată de ei. Povestirea realizată de copii îi îndeamnă pe ceilalți colegi să citească și ei lecturile ascultate.

O metodă care asigură creșterea interesului este citirea fragmentată sau întreruptă în momentul cel mai interesant și solicitarea copiilor să continue ei lectura.

Alte metode pentru trezirea gustului pentru citit și lectură ar putea fi notițele cu privire la cărțile citite, mai întâi doar titlul și autorul, însoțite de desen care să sintetizeze conținutul, mai târziu cu notarea pe scurt a conținutului, a unor fragmente, expresii sau cuvinte care le-au plăcut mai mult.

Pot fi folosite și fișele cu citate, dar în cadrul claselor a III-a, a IV-a, acestea putând fi utilizate în orele de limbă și literatură română în special la compuneri.

Se poate recurge, de asemenea, la citirea selectivă din operele unor scriitori de valoare, accesibile vârstei copiilor sau la expozițiile de carte, lansare de carte.

O metodă extrem de interesantă și atractivă poate fi șezătoarea literară unde copiii pot povesti, spune ghicitori, prezintă dramatizări, întrecându-se în interpretare frumoasă. Dramatizările sunt mult agreate de copii deoarece se pot identifica cu eroii poveștilor pe care le citesc.

Uneori chiar elevii pot recomanda anumite lecturi. Această formă de stimulare a celor mai buni cititori prin prezentarea lor în fața clasei trezește și în ceilalți elevi dorința de a citi mai bine printre a fi ales ca prezentator.

Lectura, marea mea bucurie

De o mare importanță în educarea gustului pentru lectură este colaborarea învățătorului cu familiile elevilor pentru a realiza o îndrumare corectă și în afara școlii, cu bibliotecile școlare pentru a oferi elevilor cărți potrivite vârstei, atractive, valoroase din punct de vedere literar.

Cu cât vor citi mai mult, cu atât vor înțelege copiii că mare e puterea cărții, că acest minunat ospăț al gândurilor la care este invitat în timpul liber, este un prieten în compania căruia niciodată nu este sigur.

Cartea – nu face zgomot, nu se supără că o ții prea mult sub ochii tăi, nici nervi nu face dacă o părăsești. Ea te face să vibrezi la ceea ce nu-ți oferă viața, îți lasă răgaz să meditezi, te urmărește cu stăruință în gând, te recheamă insistent să o iei dacă a fost bine, dacă ți-a plăcut.

Cartea e darnică pentru oricine.

Bibliografie:

* Silvia Nuță, *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Ed. Aramis, București, 2000;

* Eugenia Șincan, *Îndrumător pentru învățători, părinți și copii*, Ed. Gh. Alexandrescu, Craiova, 1993.

DESPRE LECTURĂ ȘI IMPORTANȚA EI ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. inv. primar BEIZADEA ANIȘOARA
Școala Gimnazială Vădeni

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate.

„*lubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult !*” ne îndeamnă G.F.Morozov în lucrarea sa „Cărți prietene”, arătând importanța cărții pentru cititor. Tot el a afirmat că în compania personajelor nu i se urăște niciodată. „*Personajele sunt gata să-mi răspundă la orice întrebare. Unii îmi povestesc despre lucruri de demult, alții îmi dezvăluie tainele naturii, mă învață cum să trăiesc, alții, cum să mor...Acești prieteni sunt cărțile mele...*”

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omenești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Instruirea și cultura nu se fac numai prin presă, prin radio și cinematograf, prin televiziune sau cale orală. În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, pe care le implică:

- **aspectul cognitiv**: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- **aspectul educativ**: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;

Lectura, marea mea bucurie

- **aspectul formativ** constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc **finalitățile**: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității creative, formarea idealurilor etice și estetice, dezvoltarea capacității de a gândi, și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

Obiectivul lecturii îl constituie consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă. Fluența înseamnă citire aparent lipsită de efort, cu expresivitate și inflexiuni relevante ale vocii. Ea poate fi dezvoltată prin instruire direct, folosind cititul repetat sau prin incorporarea cititului repetat într-un context care este interesant și are sens.

Metodele și tehnicile didactice aplicabile în scopul dezvoltării fluenței sunt:

- **citirea repetată**: Cercetările arată că citirea aceluiasi material din nou și din nou conduce nu doar la îmbunătățirea cititului acelui text, dar cititul fluent se poate transfera și la alte texte. Pentru a fi eficientă, metoda presupune alegerea unor texte la nivelul de instruire al elevilor (să conțină între 90- 96% cuvinte pe care elevii să le recunoască, să fie interesante și cu sens, dar nu prea ușor predictibile).

- **citirea în gând**: Fiecare elev își alege ce să citească (reviste, cărți de povești, poezii, enciclopedii) iar învățătorul face același lucru- citește. După o sesiune de 15-20 minute de citire în gând, urmează o discuție cu elevii, care fac un scurt rezumat oral a ceea ce au citit și recomandă și altora. Se notează ceea ce au citit copiii.

- **cititul cu un prieten**: Elevii sunt împărțiți pe nivele de lectură și se fac perechi: un cititor fluent cu un cititor mai puțin fluent. Câte doi, citesc pe rând paragrafe ale aceluiasi text.

- **teatrul cititorilor** (citirea pe roluri): Reprezintă transformarea în lucruri spuse a textului scris. Este o modalitate naturală de a promova fluența pentru că elevii exersează cititul fluent fără să-și dea seama că fac acest lucru. Elevii câștigă încredere pentru a vorbi în public. Pentru această activitate, avem nevoie de o piesă scurtă sau un basm transcris. Textul ar trebui să fie destul de scurt pentru a fi citit în 10-15 minute și să aibă mai multe secvențe dialogate pentru ca fiecare actor să aibă ceva de spus.

Pașii care trebuie urmați sunt:

- învățătorul parcurge textul și îl împarte în părți pe care le pot lectura copii diferiți;
 - se solicită voluntari pentru diferitele părți și se împarte câte un exemplar din text;
 - învățătorul citește cu voce tare textul pentru ca elevii să îl audă citit fluent;
 - elevii vor citi în ecou părțile textului (învățătorul citește o secțiune, apoi elevii citesc aceea secțiune);
 - elevii desemnați vor citi diferitele părți ale textului;
 - dacă nu sunt suficiente părți pentru fiecare, unii elevi vor fi spectatori;
 - se poate înviora atmosfera cu elemente de costumație și de decor;
 - elevii vor folosi gesturi pentru a-și acompania textul și pot reacționa la ce au spus alte personaje prin limbaj corporal;
 - se exersează citirea scenei respective de mai multe ori pentru a deveni mai fluenți.
- **cititul în cor și repetarea**: Citirea în cor a unei poezii este o modalitate naturală de a dezvolta fluența. Poeziile sunt menite să fie citite/ recitate cu voce tare. Cititul în cor al unor poezii poate fi distractiv pentru că elevii vor explora potențialul dramatic al poeziei și al vocilor proprii. Scopul

Lectura, marea mea bucurie

pentru care cerem elevilor să citească în cor este cel de a le menține vocile animate, nu tăgădate. Copiii vor învăța să se concentreze pe sunete dacă sunt provocați să pronunțe, astfel încât poezia să sune într-un anume fel.

Prin intermediul orelor de lectură elevii sunt antrenați și dirijați să-și formeze capacitatea de a surprinde, de a descoperi conținuturi și forme ale realității exprimate printr-o multitudine de modalități, să-și extindă astfel aria cunoașterii. Pătrunzând în diversitatea textelor literare elevii descoperă minunata împărăție a basmelor și poveștilor, atât de dulce și atât de frumoasă!

Să nu uităm, că scopul lecturii, este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om.

Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. Ea îți oferă posibilitatea să te oprești mai multă vreme asupra unui pasaj, să te întorci la altul pe lângă care ai trecut în grabă, dar la care simți nevoia să revii, să meditezi îndelung în timpul lecturii și după ce ai terminat-o, să reiei cartea oricând dorești. Să urmărim exemplul scriitorului Mihail Sadoveanu, care a spus: "Mi-a plăcut să caut frumusețile limbii și puterea vie a imaginilor. Le-am găsit în multe cărți ale trecutului și în creația anonimă a folclorului spre care m-am aplecat totdeauna cu interes și prețuire,... le-am învățat de la înaintași și de la dascălul meu de limbă..."

Bibliografie:

- * Onojescu, M., Pamfil, A., (2004), (coordonatori), *Lectura. Repere actuale*, Lucrările Simpozionului de didactica limbii și literaturii române, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca
- * Pamfil, A., (2009), *Limba și literatura română în școala primară- perspective complementare*, Ed. Paralela 45, Pitești
- * Sita, A., Toader, A.V., Ursache, A., (2005), *Caietul meu de lectură*, Editura Soteria Didact, Cluj-Napoca
- * Șerdean, I., (1993), *Metodica predării limbii române la clasele I-IV*, Editura Didactică și Pedagogică, București

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR DE LECTURĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. ENE NICOLETA

Școala Gimnazială "Alexandru Odobescu", Urziceni, Ialomița

Gustul pentru lectură se formează încă de la vârste fragede, în familie. Dar câte mame mai stau să citească povești și basme copiilor? Câți părinți urmăresc împreună cu copiii un film educativ? Câți părinți selectează cărțile sau emisiunile TV? Câți părinți comentează activitatea de la școală cu copiii lor?

Să nu uităm, că scopul lecturii, este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. La vârsta școlară mică se pun bazele formării personalității copilului: valorificarea capacităților intelectuale prin formarea unei motivații intrinseci pozitive, dezvoltarea intereselor, asigurarea echilibrului emoțional, formarea unei imagini despre sine și despre alții, capacitatea de a opera cu criterii morale și de adaptare normativă.

Evoluția individului uman are loc pe baza unor legități proprii ale căror mecanisme sunt ereditatea, mediul și educația. La vârstele mici, factorii biologici imprimă evoluției copilului un ritm alert. Dar dezvoltarea psihică și socială este dependentă de experiența de viață, de acumulările și conduitele exersate și concretizate în priceperi, deprinderi și obișnuințe, de structurile generate de procesele de acomodare la mediul concret. Achizițiile în planul proceselor, funcțiilor și caracteristicilor psihice se structurează în comportamente diferențiate pe vârste și individual. Valorificarea de către copil a datelor ereditare prin experiențe proprii în anumite cadre de mediu

Lectura, marea mea bucurie

vor duce la construirea unei identități proprii și definitorii. Între nivelul dezvoltării individuale și calitatea învățării există o relație de interdependență.

Efectele învățării se evidențiază mai pregnant în copilărie și tinerețe datorită plasticității, permeabilității și receptivității mai pronunțate la această vârstă. La rândul său, învățarea este dependentă de nivelul dezvoltării. Aprecierea nivelului de dezvoltare al individului se face în funcție de gradul maturizării și dezvoltării sale psiho-individuale și psihosociale permițând evaluări și previziuni cu privire la integrarea lui socială, la comportamentul real sau probabil. Esența acestor fenomene se particularizează în funcție de vârstă și se individualizează în funcție de interacțiunea ereditate-mediu-educație, fapt care impune din punct de vedere pedagogic adoptarea unor strategii instructiv-educative adecvate evoluției subiecților. Tendința ultimilor ani, în ceea ce privește studierea limbii române în învățământul primar, înclină către inițierea elevilor în primul rând, în actul comunicării pentru formarea unui tânăr cu o cultură comunicațională, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete în viața de zi cu zi, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare. Atenția care se dă comunicării în clasele primare și nu numai, nu este întâmplătoare. Elevii sunt pregătiți pentru viață și în viață, în primul rând, ei comunică. Limba română, ca limbă maternă și ca obiect de studiu, ocupă locul central în ansamblul general de pregătire al elevilor, fiind principalul mijloc de comunicare și informare. A comunica este numai aparent ușor. Trebuie să cunoști și să stăpânești regulile fără de care mesajul transmis nu este perceput sau nu produce efectele dorite.

Curriculum-ul actual promovează sistemul comunicativ-funcțional, sistem ce presupune formarea integrată a capacităților de receptare/ exprimare orală și a celor de receptare a mesajului scris și de exprimare scrisă. Calitatea procesului de comunicare eficientă va duce în final la formarea capacității de comunicare corespunzătoare pentru tinerii pe care îi formăm. Un alt element care se urmărește prin intermediul predării integrate constă în faptul că obiectivele nu mai vizează, în mod expres, asimilarea de cunoștințe, ci ele se formează în situații concrete de comunicare. Noua abordare impune ca o necesitate formarea elevilor în spirit activ-participativ, dezvoltă la elevul de vârstă școlară mică un ansamblu de atitudini și motivații ce-l vor ajuta în continuare în studiul limbii și literaturii române, stimulează interesul pentru formarea și dezvoltarea competențelor elementare de comunicare. Comunicarea este deosebit de importantă. Ea poate fi grea sau plictisitoare dacă nu este bine organizată, cu obiective clare, nu se realizează în forme de activitate variate și atrăgătoare. În lecții nu vom transmite reguli pe care elevii să le învețe, ci vom forma și consolida deprinderi de comunicare. Școlarii înțeleg logica limbii, bogăția ei și se deprind să folosească în mod corect și conștient, atât în vorbire, cât și în scriere, o exprimare corectă. Ei reușesc să înțeleagă mai bine gândurile altora și să se folosească de limbă ca mijloc de comunicare, de acumulare a unor cunoștințe. Învățarea cunoștințelor de limbă asigură, în același timp, cultivarea „zestrei” lingvistice a copiilor și contribuie la stimularea proceselor de cunoaștere, a gândirii abstracte, în mod deosebit. Privit în contextul prezentat mai sus, scopul fundamental al studiului limbii române este cultivarea limbajului elevilor, înțelegând prin limbaj, procesul de exprimare a ideilor și sentimentelor prin mijlocirea limbii. Această disciplină are un pronunțat caracter practic, deși operează cu abstracțiuni. Finalitatea studierii acestei discipline nu o constituie acumularea unui anumit număr de reguli, fără ca acestora să li se asigure o valoare funcțional - practică. A nu ține seama de acest lucru înseamnă a face de-a dreptul imposibilă însăși învățarea regulilor și normelor gramaticale, deoarece acestea nu pot fi însușite decât prin procesul aplicării lor în practica exprimării. Cunoscându-se faptul că în studiul limbii se operează cu abstracțiuni, este cât se poate de elocvent rolul pe care-l are această disciplină în dezvoltarea gândirii logice a elevilor. Acest adevăr este și mai relevant dacă se are în vedere

Lectura, marea mea bucurie

legătura indisolubilă dintre limbă și gândire, faptul că gândirea se concretizează prin intermediul limbii.

Cultivarea **limbajului oral** și scris se realizează practic prin toate disciplinele de învățământ ale ciclului primar, cu precădere prin obiectul limba română. Rafinarea exprimării, diversificarea și nuanțarea ei depind de modul de stăpânire a resurselor limbii române, de operaționalizarea normelor gramaticale într-o situație de comunicare. Descrierea categoriilor gramaticale, efectuarea analizelor sintactice și morfologice, prezentarea teoretică, toate vor fi subordonate actului comunicării. Realizarea unei exprimări corecte, expresive și nuanțate, civilizate, presupune un efort de elaborare privind alegerea cuvintelor, organizarea contextului sub coordonarea normelor standard de constituire și operaționalizare a limbii. Învățarea limbii se realizează în situații simulate de viață, contribuind astfel nu numai la dezvoltarea limbajului activ, ci și la cultivarea unui simț lingvistic, la sesizarea semnificațiilor sociale și funcționale ale limbii, pregătind elevii pentru cunoașterea și întrebuițarea stilurilor funcționale ale limbii literare. Deficiențele de exprimare, care îngreunează comunicarea verbală, vizează, în general: sărăcia vocabularului, decalajul mare între vocabularul activ și cel pasiv, folosirea unor cuvinte a căror semnificație nu a fost corect înțeleasă. Curriculumul de limba română pentru învățământul primar, componentă fundamentală a parcursului de învățare oferit elevilor în contextul școlarității obligatorii, insistă asupra dezvoltării competențelor elementare de comunicare orală și scrisă a copiilor, precum și pe structurarea la elevi a unui sistem de atitudini și de motivații care vor încuraja studiul limbii române, vor forma la elevi deprinderi de civilizația comunicării, dezvoltând armonios personalitatea micilor școlari sub aspect atitudinal și comportamental. În societatea de azi, din cauza altor componente informative – radioul, televiziunea, cinematograful și Internetul – cartea poate trece aproape neobservată.

Fără a minimaliza importanța celorlalte mijloace moderne de informare și culturalizare, trebuie spus că nimic nu poate înlocui cartea. În afara cărții nu poate fi concepută o cultură sistematică a individului și a societății.

Lectura are ca scop să dezvolte gustul elevilor pentru citit și să-i facă să iubească cartea, să le satisfacă interesul pentru a cunoaște viața, oamenii și faptele lor. Din cărți, copiii află multe lucruri despre anotimpuri, viața animalelor și a plantelor, despre descoperiri geografice, despre evenimente și personalități literare, artistice, istorice, despre frumusețile și bogățiile patriei. Cărțile le vorbesc și despre sentimentele omenești, despre prietenie, cinste, omenie. Citirea cărților contribuie la îmbogățirea cunoștințelor elevilor, la formarea unui vocabular bogat, la dezvoltarea exprimării. Eroi cărților devin modele pentru elevi. Copiii au impresia că participă direct la fapte și evenimente din cuprinsul cărții. Pe unii eroi îi iubesc, pe alții îi urăsc. Ceea ce citesc în copilărie se întipărește în amintirea lor pentru toată viața și influențează dezvoltarea personalității. Lectura oferă copilului posibilitatea de a-și completa singur cunoștințele, de a le îmbogăți.

Gustul pentru citit se formează printr-o muncă perseverentă a factorilor educaționali (familia și școala). Pentru a fi eficientă lectura necesită nu numai îndrumare ci și control. Deoarece în programa școlară nu era prevăzută, la disciplina Limba și literatura română, o oră specială, de lectură, am propus elevilor, la clasa a II-a și a III-a opționalul Literatura pentru copii. Astfel, pe parcursul acestor ore poate fi îndrumată și verificată lectura elevilor.

Forma de îndrumare a lecturii folosită cel mai des este povestirea. Elevii citesc povestirea, de regulă acasă, iar în oră povestesc lectura citită. Conținutul povestirii este redat de mai mulți elevi ceea ce duce la activizarea și antrenarea lor în activitate. Elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, antrenând astfel și pe cei mai puțin dornici de lectură. Deoarece și familia are un rol important în formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, am încercat să implic și părinții elevilor în anumite acțiuni. Au fost invitați să participe la concursurile, șezătoarele organizate. Fiind prezenți au avut ocazia de a observa cum se prezintă fiecare copil. Au fost îndrumați cum să acționeze, pentru a-i obișnui pe copii să lectureze. Am recomandat părinților, să povestească

Lectura, marea mea bucurie

copilului, în fiecare zi câte o poveste, ținând cont și de dorința lui de a reasculta o poveste foarte îndrăgită. Să roage copilul să povestească pentru a-i îmbunătăți capacitatea de concentrare și de redare a informațiilor. Am amintit faptul că, stând un număr mare de ore în fața calculatorului, copilul întâmpină numeroase probleme în redarea unei întâmplări reale sau din lecturile sale.

Orice plimbare poate fi un motiv pentru lectură, dar un alt fel de lectură - cea a semnelor de circulație, a comportamentului, a culorilor, a reacțiilor celorlalți. Orice călătorie prin și în afara localității este, de asemenea, un prilej pentru a povesti istoricul locurilor, pentru amintiri și impresii. Am sugerat părinților, ca în momentele lecturii, copilul să fie încurajat să redea prin desen ceea ce a înțeles sau să asculte muzică potrivită textului audiat. Ținând cont de faptul că dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor este diferită, părinții trebuie să fie atenți la dezvoltarea armonioasă, evitând comparațiile cu alții copii și observațiile care îi pot inhiba.

Acțiunile întreprinse cu biblioteca școlii, au dat roade. Încă din clasa I, când am vizitat întreaga școală, am intrat și la bibliotecă. Au avut posibilitatea de a vedea rafturile cu cărți, fișele cu evidența cititorilor, registrul în care sunt trecute cărțile existente în bibliotecă. Deși au putut citi numai la sfârșitul clasei I, elevii au împrumutat diferite reviste sau albume cu imagini, pe care le-au „citit”.

“Minibiblioteca clasei” – fiecare elev a adus câte o carte și am realizat o mică bibliotecă. Am notat toate cărțile într-un „registru”. S-a făcut un instructaj, despre rolul bibliotecii din clasă, despre cum trebuie să se păstreze aceste cărți, despre modul cum trebuie să fie citite, fără a fi rupte, pătate sau pierdute. Elevii au posibilitatea să împrumute cărți, dar trebuie să noteze titlul cărții luate în „registru” de evidență, data când a luat-o și când a adus-o.

Realizarea unui catalog al cărților din biblioteca personală și selectarea acestora după conținut. Dacă la început, unii au notat un număr mic de cărți, la anumite intervale de timp, au mai apărut și altele.

Acțiunile prezentate au contribuit atât la formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, îmbogățirea și activizarea vocabularului precum și la dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă, a elevilor.

Îndrumarea lecturii se face și prin formarea bibliotecii în clasă, precum și prin indicații în formarea bibliotecii personale de acasă. Pentru realizarea unei biblioteci în clasă elevii și învățătorul aduc cărți, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților. Pentru a fi implicați activ în căutarea și citirea cărților elevii sunt solicitați să realizeze fișe de autor pentru fiecare din scriitorii pe care îi citesc. Aceste fișe cuprind date biografice, titluri de cărți din opera acestora. În acest fel vor fi stimulați să caute și alte cărți ale autorului respectiv, pe lângă cele deja cunoscute. Jocurile literare sunt mijloace pasionante care-i invită pe copii la lectură. “Povestirea în lanț” este un joc prin care conținutul poveștilor citite este redat de cât mai mulți elevi. Povestea este cunoscută de toții elevii. Elevii sunt așezați în cerc formând un “lanț”. Este numit primul elev să povestească. Acesta povestește un fragment, altul continuă povestirea de acolo de unde s-a oprit primul și tot așa până la sfârșitul acesteia. Copilul care nu poate continua povestirea “rupe lanțul” și drept pedeapsă trebuie să citească cu o lectură mai mult. Alt joc Recunoașteți povestirea place mult elevilor și îi determină să citească povestirea pentru a putea câștiga jocul. Elevii sunt împărțiți în grupe de câte patru. Se prezintă câte un fragment dintr-o povestire și li se cere să recunoască titlul și autorul. Câștigă cei care au recunoscut toate povestirile. La fel se desfășoară și jocul Recunoașteți personajul, cu deosebirea că din fragmentele prezentate trebuie să recunoască numele personajului și titlul povestirii.

În afară de citirea independentă am folosit și citirea în colectiv. Această citire se realizează de către învățător sau câțiva copii care citesc mai bine și are rolul de a aprofunda și a purta discuții pe marginea lecturii citite. Citirea lecturii cu voce tare îi determină și pe alții care citesc mai dificil sau într-un ritm mai lent să asculte cu plăcere, putând astfel să participe la discuțiile despre

Lectura, marea mea bucurie

conținutul povestirii citite, să evidențieze trăsăturile personajelor, să explice cuvinte sau expresii mai puțin cunoscute.

Pentru a stimula interesul și curiozitatea elevilor pentru lecturile pe care le au de citit, acestea pot fi citite parțial în clasă, continuarea lecturii urmând să o citească fiecare acasă pentru a observa ce s-a întâmplat mai departe în povestire.

Dramatizările după diferite lecturi "Doi prieteni", "Bunicul", "Puișorii" i-au determinat pe copii să participe cu mult entuziasm la citirea și redarea conținutului acestora. Foarte îndrăgite de copii sunt diafilmele. Ele prezintă opera în imagini, astfel că elevii vin mai repede în contact cu conținutul lecturii. De asemenea discurile sau CD-urile cu povești îi atrag în mod deosebit.

Lecturile citite sunt notate pe caiet sub formă de scheme. Aceasta permite realizarea unei clasificări a elevilor. Cei care citesc mai mult se situează pe primele locuri iar la sfârșitul anului școlar vor primi o diplomă. Astfel crește interesul celor care citesc mai puțin sau uită să citească. Rezultatul acumulărilor pe parcursul orelor de opțional se poate concretiza în compunerea de poezii sau scurte povestiri care sunt adunate la sfârșitul anului școlar în revista clasei.

Bibliografie:

- *** (2006), *Învățământul primar*, Nr.4, Ed. Miniped, București;
- * Crăciun, Corneliu: *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Ed. Emia, Deva, 2001;
- * Cornea, Paul: *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Minerva, București, 1988;
- * Goia, Vistian: *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
- * Pamfil, Alina - *Didactica limbii și literaturii române*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 2000;
- * Nuță, Silvia - *Metodica predării limbii române în clasele primare, vol. I și II*, Ed. Aramis, 2000, București;
- * I. Șerdean - *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, E.D.P București, 1988.

ROLUL CĂRȚII ȘI AL LECTURII ÎN VIAȚA ȘCOLARULUI MIC

Prof. BACIU MIHAELA ANTOANETA

Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”, Urziceni, Ialomița

Motto:

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris

Încet gândită, gingaș cumpănită;

Măinile mele, care te-au deschis.” (T. Arghezi)

„Cartea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole al vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate. Iubiți cartea, îngrijiți-o și citiți cât mai mult. Cartea ne este prieten credincios, de nădejde.” (G. F. Morozov)

În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și ori de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare, încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

În același timp putem spune că ea poate fi un învățător care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. De aceea trebuie să comentăm puțin funcția ei ca mijloc de educare a omului.

Cartea îndeplinește numeroase funcții. Între acestea cea mai înaltă menire a cărții e cea instructiv-educativă. Întregul proces de învățământ, de la cel preșcolar la cel post-universitar se bazează pe cartea-manual. Transmiterea sistematică și cât mai completă a cunoștințelor dobândite de omenire de-a lungul timpului prin stăruitoare eforturi nu se poate face decât prin intermediul școlii, al cărților școlare.

Lectura, marea mea bucurie

Dar nu numai manualul are o funcție instructivă. Drumul învățării și citirii unei cărți n-are sfârșit; toate cărțile bune pot să ne învețe câte ceva pe planul științei, tehnicii, artelor, moralei, comportamentului etc. Cine consideră că după ce a încheiat procesul de învățământ în școală și a obținut o diplomă a încheiat totodată și contactul cu cartea, acela a renunțat la ambiția progresului.

Efortul și dorința spre lectură continuă sistematic, vizând o perspectivă, reprezintă condiția oricărui succes personal.

O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele lor tehnice.

Alegerea cărților potrivite este numai primul pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. E un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj.

Una dintre acțiunile prioritare propuse de Ministerul Educației Cercetării Tineretului și Sportului pentru anul școlar 2011-2012 este „Îmbunătățirea competențelor de lectură”. Prin această acțiune se urmărește introducerea lecturii, a înțelegerii și interpretării textelor ca practică obligatorie la toate disciplinele.

Există factori care determină lectura elevilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, care pot transforma lectura într-o necesitate, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură este format din primii ani de școală, acesta rămâne pentru toată viața, o obișnuință utilă. Gustul pentru lectură nu vine de la sine ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă caracterizată prin răbdare, perseverență, continuitate, voință. Este cunoscut faptul că de la vârsta preșcolarității atât familia cât și grădinița depun eforturi pentru a influența universul copilăriei prin basme, povești și poezii. Această dificilă muncă e situată la nivelul superior, în primele clase ale școlii. Perioada de formare a gustului pentru citit coincide cu cea când se pun bazele acestuia, în clasele I-IV. Elevului mic trebuie să i se trezească curiozitatea spre lecturi, să i se cultive interesul spre cunoaștere.

Lectura în afara clasei lărgeste orizontul cunoștințelor primite în clasă. Este foarte important ca învățătorul să știe care sunt formele de îndrumare a lecturii în afara clasei. Forma cea mai cunoscută și cea mai des folosită în această activitate este *povestirea*. Cei care au citit, povestesc în clasă lectura citită. Se completează conținutul povestirii de către mai mulți copii. În ora de lectură elevii se întrec în a povesti cât mai mult și mai frumos, fapt care antrenează și pe cei mai puțini dornici de lectură. Tot ca o activitate atractivă care se poate desfășura pe marginea unui text citit este completarea unei *fișe de lectură*. Acesta poate cuprinde mai multe aplicații pe textul citit, cum ar fi: numirea titlului textului, a autorului, a personajelor principale/secundare, pozitive/negative etc., morala textului (dacă e cazul), realizarea unui desen reprezentativ, extragerea unor expresii frumoase, caracterizarea personajului preferat și multe altele.

O altă formă de îndrumare a lecturii în afara clasei o constituie *formarea bibliotecii de clasă*, precum și a *bibliotecii personale* acasă. Cea dintâi se realizează cu cărți aduse de copii și învățător, se fixează un bibliotecar elev și apoi se procedează la împrumutarea cărților.

Ghicitorile literare sunt mijloace atractive ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel: se citește un fragment și se cere elevilor să indice în ce operă au găsit acest fragment.

Învățătorul trebuie să țină o evidență a lecturii copiilor. Astfel în acest an școlar am propus spre desfășurare *proiectul educațional* „SĂ ZBURĂM PE ARIPI DE POVESTE!” în parteneriat cu Biblioteca Municipală Urziceni "Constantin Țoiu". Am introdus elevii în universul minunat al cărții, printr-o activitate de recondiționare de carte. În cadrul proiectului de desfășurare și concursul cu

Lectura, marea mea bucurie

același nume în care elevii care citesc cele mai multe opere literare vor fi premiați la sfârșitul anului școlar.

Tot ca o activitate inedită, dar prin care am încercat să implic părinții în mod direct în activitatea de studiere a cărții, am desfășurat o *lecție demonstrativă de lectură* în care am lucrat pe grupe (grupa părinților și grupa elevilor) pe un text adaptat după textul „Banul muncit” de Al. Mitru. În această lecție am folosit metode alternative de lucru cu cartea: diagrama Venn, rețeaua personajelor, lectura predictivă, jurnalul dublu etc.

Orele speciale de lectură au fost mulți ani prevăzute în programele școlare, iar manualele cuprindeau texte special alese pentru aceste lecții. O perioadă de timp lectura a fost considerată ca fiind parte integrantă din orele de limbă și literatură română. Din acest an școlar s-a revenit și astfel se pot desfășura activități specifice de citire, analiză și înțelegere a unor texte literare variate: operele unor cunoscuți autori, dar și diverse articole din reviste pentru copii, chiar și rețete de bucate.

Oricum s-ar desfășura o oră de lectură, nu trebuie ignorate *cerințele psihopedagogice* care determină eficiența în dirijarea procesului de însușire a tehnicii lecturii. Dintre aceste cerințe mai importante menționez:

- asigurarea unei permanente interferențe între toate componentele studiului limbii române la clasele I-IV;
- corelarea conținuturilor cu obiectivele psihopedagogice și cu cele specifice;
- selectarea și dezvoltarea volumului de informații;
- definirea clară a obiectivelor operaționale urmărite pe parcursul activității;
- utilizarea celor mai potrivite metode și procedee în realizarea obiectivelor propuse;
- concordanța deplină dintre obiectivele, conținuturile, strategiile didactice și posibilitățile de învățare proprii elevilor de această vârstă.

Limitarea actului citirii, în cadrul lecțiilor, la conținutul cognitiv al textului, înseamnă a diminua

în mare măsură valențele formative ale citirii, a familiarizării elevilor cu instrumentele muncii cu cartea, mai ales în claselor III-a și IV-a. Cititul nu poate fi mărginit numai la exercițiul citirii; înțelegerea mesajului prilejuiește însușirea unor cunoștințe despre mediul înconjurător, a unor fapte, evenimente, întâmplări etc. absolut necesare în formarea și dezvoltarea orizontului de cunoștințe la elevi.

„Lectura - spunea istoricul N. Iorga - joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Bibliografie:

* Alexandru Gheorghe, *Lecturi literare pentru ciclul primar – îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 1995

* *Învățământ primar, volumul I/1991, Culegere metodică destinată cadrelor didactice care predau la clasele I-IV*, București, 1991

„Lectura este pentru spirit ceea ce exercitiul este pentru trup”. (Mihai Beniuc)

Trăim într-o perioadă caracterizată printr-o dinamică deosebită în toate domeniile, în plină restructurare și sincronizare a învățământului românesc cu cel european. De câțiva ani încoace, se vorbește tot mai insistent despre o „criză a lecturii” care atinge societatea și școala românească. Nu este, însă, o criză specific românească. Ea există pe plan internațional și este combătută, cu toate forțele, de mulți ani deja, în America de Nord, dar și în majoritatea țărilor Europei Occidentale. Încă din anii '80, de exemplu, în Franța există numeroase asociații, programe educative și culturale la nivel național, create în sprijinul promovării literaturii și dezvoltării plăcerii lecturii în rândul tinerilor.

O importantă amenințare împotriva lecturii vine însă din partea mijloacelor audio-vizuale, a computerului și a televiziunii, care și-a extins enorm influența, grație dezvoltării posturilor private, a transmiterii emisiunilor prin cablu și satelit, a multiplicării unor programe cu succes la marele public (sport, „talk-show”-uri, concursuri etc.), în genere a aplicării unei politici abile de adaptare la gustul majorității telespectatorilor. E incontestabil că mai toată lumea consumă azi un timp cu mult mai mare decât în trecut în fața micilor ecrane, dar, după cum o arată indicii concordante, pare că elevii și adolescenții suportă impactul principal, cu alte cuvinte ei sunt în primul rând cei care se îndepărtează de lectură în favoarea audio-vizualului.

Preocupate de soarta lecturii - și considerând că este de datoria școlii și a profesorului de română de a găsi puntea de comunicare prin care să cultive plăcerea de a citi - ne-am propus un demers prin care să aflăm cum să îmbunătățim competențele de lectură în rândul elevilor noștri. Am format elevilor noștri competențele necesare integrării în lumea contemporană? Au elevii noștri un „profil de formare european”? Acțiunile întreprinse de noi rezonază în timp? Ce ar mai fi de făcut în această direcție?

Ne punem aceste întrebări cu atât mai mult cu cât, programele școlare au fost elaborate din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curricular centrat pe obiective la modelul centrat pe competențe și, începând cu acest an școlar, „*Foaia de parcurs pentru anul școlar 2011-2012*” elaborată de MECTS semnalează necesitatea îmbunătățirii competențelor de lectură ale elevilor prin alocarea unei ore de lectură distinctă în orarul săptămânal. S-a constatat faptul că rezultatele evaluărilor internaționale cât și naționale impun intervenția imediată și unitară pentru ameliorarea performanțelor elevilor în domeniul lecturii, lectura înțeleasă atât în dimensiunea sa tradițională cât și ca alfabetizare în înțelegerea textului. Cititul, în sens larg, este cel mai bun drum spre cunoaștere iar lectura, înțelegerea și interpretarea textului trebuie să devină practici și preocupări obligatorii pentru profesori, indiferent de disciplină.

Din 2004, odată cu lansarea de către ANPRO (Asociația Profesorilor de Limba și Literatură Română), în parteneriat cu Institutul Cultural Român și a Fundației „Dinu Patriciu” a proiectului *Cercuri de lectură*, interesul față de lectură prinde contur: crește numărul profesorilor interesați de problematica lecturii; oameni de cultură se implică în promovarea lecturii; televiziunile promovează și ele, timid, programe dedicate lecturii cărții de literatură; promovarea cărților de către marile edituri are, în secundar, și rolul de promovare a lecturii; Asociația Editorilor din România a realizat câteva campanii pentru susținerea lecturii; Coca-Cola, Oriflame, unele agenții și ONG-uri s-au implicat și ele. Dar totul funcționează izolat, pe felii mici, fără gândire în perspectivă.

Sunt de apreciat inițiativele celor de la Adevărul, Jurnalul Național sau Saptămâna Financiară care, în ultimul timp, concurează în a oferi cititorilor titluri importante din literatura

Lectura, marea mea bucurie

română și universală. Chiar dacă includerea cărților alături de ziar reprezintă un truc al redacțiilor de a mări vânzările, ele au reușit să insufle cetățenilor o nouă sau mai veche pasiune: cartea.

În 2006, Parlamentul European și Consiliul UE au adoptat o **Recomandare** cu privire la stabilirea de competențe cheie pentru învățarea de-a lungul întregii vieți, cu scopul de a ne integra cât mai armonios în societatea în care trăim și de a rezolva problemele pe care societatea ni le pune în față. Una dintre aceste competențe este cea de comunicare în limba maternă și ea presupune:

- capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații variate ;
- capacitatea de a citi și de a înțelege diferite texte adoptând strategia potrivită scopului citirii (informare / instruire / de plăcere) și diferitelor tipuri de text;
- capacitatea de a scrie texte pentru o varietate de scopuri; monitorizarea procesului de scriere, de la „draft” (șablon) până la „bun de tipar”;
- capacitatea de a distinge informația relevantă de cea nerelevantă;
- capacitatea de a-ți formula propriile argumente într-o manieră convingătoare și a lua în considerare alte puncte de vedere experimentate atât verbal cât și în scris.

Este unanim recunoscut faptul că foarte multe conflicte sau neînțelegeri apar din cauza unui deficit de comunicare. Aceasta înseamnă că, cu cât vom ști mai bine să comunicăm, cu atât mai multe șanse avem de a preîntâmpina conflictele.

Competența cheie de comunicare în limba maternă este un țel care trebuie atins la finele învățământului obligatoriu. Ea se formează și se atinge treptat prin competențele generale și specifice limbii și literaturii române și prin intermediul obiectivelor operaționale stabilite pe parcursul lecției.

Despre lectură și importanța ei în ciclul primar

Cartea este o comoară fără de preț, în care unii își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie. Ea reflectă ca o oglindă lungul șir de secole ale vieții omenirii, istoria luptei sale pentru existență, pentru un viitor mai luminos, suferințele, bucuriile, înfrângerile și biruințele sale toate.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți. Cartea reprezintă mai întâi cel mai complet depozit al inteligenței omeniești, înmagazinând în filele ei cunoștințe, sensibilitate, fapte pe care le păstrează intacte un timp nedefinit. Uitate între file de sute de ani, par moarte, dar ele reprezintă de fapt o stare cataleptică a istoriei omului, pe care fiecare dintre noi o poate risipi, înviind o lume nebănuită.

Nu ignorăm radioul sau televiziunea, dar spre deosebire de aceste surse informaționale și de culturalizare trebuie să spunem că nimic nu poate înlocui cartea. Instruirea și cultura nu se fac numai prin presă, prin radio și cinematograful, prin televiziune sau cale orală. În afara cărții nu poate fi concepută azi o cultură sistematică a individului și implicit a societății. O carte o citești când vrei, cum vrei și de câte ori vrei. Acest prieten tăcut îți oferă ori de câte ori ai nevoie același răspuns fidel la fiecare întrebare și-l repetă cu nesfârșită răbdare până ce l-ai înțeles. Cartea este atât de înțelegătoare încât atunci când n-ai înțeles-o nu se supără, nu jignește, te așteaptă să revii. O regăsești oricând la fel de credincioasă și discretă.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se eoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie. Importanța lecturii este dată de aspectele educative pe care le implică: **-aspectul cognitiv:** prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate; **-aspectul educativ:** lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice; **-aspectul formativ** constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de

Lectura, marea mea bucurie

muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Prin lectura elevilor la clasele primare se urmăresc **finalitățile**: consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă, formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură, lărgirea ariei de informație a elevilor, creșterea interesului pentru cunoașterea realității, îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă, cunoașterea și înțelegerea valorilor etice, cultivarea sentimentelor, convingerilor, comportamentelor morale, dezvoltarea gustului estetic, îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității creative, formarea idealurilor etice și estetice, dezvoltarea capacității de a gândi, și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare, lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca o anticipare a lumii viitorului.

Obiectivul lecturii îl constituie consolidarea deprinderilor de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă. Fluența înseamnă citire aparent lipsită de efort, cu expresivitate și inflexiuni relevante ale vocii. Ea poate fi dezvoltată prin instruire direct, folosind cititul repetat sau prin incorporarea cititului repetat într-un context care este interesant și are sens.

Metodele și tehnicile didactice aplicabile în scopul dezvoltării fluenței sunt:

- **citirea repetată**: Cercetările arată că citirea aceluiași material din nou și din nou conduce nu doar la îmbunătățirea cititului acelui text, dar cititul fluent se poate transfera și la alte texte. Pentru a fi eficientă, metoda presupune alegerea unor texte la nivelul de instruire al elevilor (să conțină între 90- 96% cuvinte pe care elevii să le recunoască, să fie interesante și cu sens, dar nu prea ușor predictibile).

- **citirea în gând**: Fiecare elev își alege ce să citească (reviste, cărți de povești, poezii, enciclopedii) iar învățătorul face același lucru- citește. După o sesiune de 15- 20 minute de citire în gând, urmează o discuție cu elevii, care fac un scurt rezumat oral a ceea ce au citit și recomandă și altora. Se notează ceea ce au citit copiii.

- **cititul cu un prieten**: Elevii sunt împărțiți pe nivele de lectură și se fac perechi: un cititor fluent cu un cititor mai puțin fluent. Câte doi, citesc pe rând paragrafe ale aceluiași text.

- **teatrul cititorilor** (citirea pe roluri): Reprezintă transformarea în lucruri spuse a textului scris. Este o modalitate naturală de a promova fluența pentru că elevii exersează cititul fluent fără să-și dea seama că fac acest lucru. Elevii câștigă încredere pentru a vorbi în public. Pentru această activitate, avem nevoie de o piesă scurtă sau un basm transcris. Textul ar trebui să fie destul de scurt pentru a fi citit în 10- 15 minute și să aibă mai multe secvențe dialogate pentru ca fiecare actor să aibă ceva de spus.

Pașii care trebuie urmați sunt: învățătorul parcurge textul și îl împarte în părți pe care le pot lectura copii diferiți; se solicită voluntari pentru diferitele părți și se împarte câte un exemplar din text; învățătorul citește cu voce tare textul pentru ca elevii să îl audă citit fluent; elevii vor citi în ecou părțile textului (învățătorul citește o secțiune, apoi elevii citesc acea secțiune); elevii desemnați vor citi diferitele părți ale textului; dacă nu sunt suficiente părți pentru fiecare, unii elevi vor fi spectatori; se poate înviora atmosfera cu elemente de costumație și de decor; elevii vor folosi gesturi pentru a-și acompania textul și pot reacționa la ce au spus alte personaje prin limbaj corporal; se exersează citirea scenei respective de mai multe ori pentru a deveni mai fluenți.

- **cititul în cor și repetarea**: Citirea în cor a unei poezii este o modalitate naturală de a dezvolta fluența. Poeziile sunt menite să fie citite/ recitate cu voce tare. Cititul în cor al unor poezii poate fi distractiv pentru că elevii vor explora potențialul dramatic al poeziei și al vocilor proprii. Scopul pentru care cerem elevilor să citească în cor este cel de a le menține vocile animate, nu târăgănite. Copiii vor învăța să se concentreze pe sunete dacă sunt provocați să pronunțe, astfel încât poezia să sune într-un anume fel.

Lectura, marea mea bucurie

Stimularea interesului pentru lectură începe din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut. În clasa I un rol important îl are conversația problematizată, care menține vie relația dascăl- elev. După studierea textelor din abecedar care se analizează și comentează în mod amănunțit, se recomandă lecturi potrivite vârstei, pe marginea cărora se poartă discuții. După ce textele au fost parcurse, pot fi formulate următoarele cerințe: să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite; să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.

La clasa a II-a, la ora de lectură, sub îndrumarea învățătorului, elevii pot fi deprinși să se orienteze în structura unei cărți, ceea ce îi va ajuta mult la efectuarea notațiilor scrise în legătură cu cărțile citite în clasele următoare. Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie formarea bibliotecii de clasă, precum și a bibliotecii personale. Prima se compune din cărți aduse de copii, sau numai de învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și apoi se trece la împrumutarea cărților.

La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori se urmărește stimularea elevilor în citirea și a altor opere scrise de aceștia. Se pot întocmi cu elevii portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care poate fi stârnită curiozitatea și interesul pentru lectură. În orele de lectură la clasa a III- a se va urmări: exersarea actului citirii în cadrul lecțiilor de citire, a lecturilor cuprinse în manuale și a lecturii suplimentare; se va insista pe fluența, ritmul citirii și intonația adecvată; exersarea citirii cu voce tare, în ritm lent sau mediu impus de specificul învățării care în faza inițială oferă posibilități de depistare și ameliorare a greșelilor; asocierea conținutului de caracterul conștient al celor citite, lăsând autonomie elevilor pentru lectura în gând; dirijarea și controlul lecturii în permanență atât de către învățător cât și de către părinți; evaluarea periodică asupra vitezei cititului, urmărindu- se evoluția formării deprinderilor de citire rapidă și corectă; asimilarea activă și conștientă a celor comunicate în scris (sau oral) care să permită efectuarea unei lecturi funcționale; stimularea stăruinței, perseverenței copiilor de a parcurge un text pentru a căuta răspunsuri la întrebări sau pentru a desprinde idei esențiale.

Primul mediu de viață, social și cultural, al copilului este familia, care, prin valorile pe care le transmite, pune bazele dezvoltării sale intelectuale, morale și estetice. Trezirea și educarea interesului pentru lectură se realizează prin acționarea asupra raportului dintre obiect și necesitate, astfel încât obiectul - în cazul nostru cartea - să răspundă unei necesități intelectuale și afective a copilului. Acest fapt nu impune existența unui anumit nivel de instruire din partea părinților, dar cere tuturor conștiința clară asupra importanței lecturii în dezvoltarea deplină a copilului și preocuparea permanentă și constantă de a-i trezi interesul pentru această activitate.

Ca exemplificare ne putem gândi la modelul Smarandei Creangă, mama marelui nostru scriitor care, în inegalabilele sale *Amintiri din copilărie* notează: «Și când învățam eu la școală, mama învăța cu mine acasă și citea acum la ceaslov, la psaltire și *Alexandria* mai bine decât mine și se bucura grozav când vedea că mă trag la carte.» La vârsta preșcolară, lecturile facute de părinți sau buni, în anumite momente ale zilei, îndeosebi înainte de culcare, constituie cea mai bună modalitate de a stabili primele contacte cu lumea cărților. Poveștile, povestirile din lumea pasărilor sau animalelor sau cele având ca eroi copii de vârstă apropiată, cu care deseori copilul se poate identifica, este genul de literatură menită să încante copilăria.

Bibliografie :

- * Bernat, E.S., (2003), Tehnica învățării eficiente, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca
- * Manolescu, N.,(2004), Lectura pe înțelesul tuturor, Editura Aula, Brașov
- * Onojescu, M. (coordonator) ,(2005), Lecturiada, Cercuri de lectură, Editura Cărții de Știință, Cluj- Napoca
- * Pamfil, A., (2003), Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, Editura Paralela 45, Pitești

Lectura, marea mea bucurie

CLUBUL DE LECTURĂ - BUCURIA DE A CITI

Prof. înv. primar LUPEA DANIELA

Liceul Tehnologic „Sfânta Ecaterina”, Structura Gimnazială Nr. 3, Urziceni

Fiecare om își amintește cu mare drag de ABECEDAR, prima carte a unui școlar, în care literele mari și mici, înșirate ca niște mărgele pe o ață, aveau la început un anumit mister, o taină anume, pe care numai copilul îndrumat de dascăl, cu pricepere și răbdare, reușea să o deslușească.

Una dintre marile misiuni ale unui dascăl este aceea de a-i ajuta pe copii să pătrundă cu bucurie în lumea fascinantă a cărților și să descopere, pas cu pas, minunile cunoașterii.

Experiența pe care am dobândit-o în anii anteriori m-a determinat să reiau colaborarea cu editura Arthur.

Aceasta, prin cărțile extraordinare pe care le editează și le promovează, a devenit pentru mine un susținător al proiectului CLUBUL DE LECTURĂ. Astfel, în luna martie a acestui an școlar, elevii clasei pe care o îndrum au cumpărat cartea **SHILOH** de Phyllis Reynolds Naylor, o scriitoare americană, autoare a peste 130 de cărți pentru copii și adolescenți.

La început, paginile erau parcurse mai greoi, însă, pe măsură ce întâmplările se derulau cu repeziciune, elevii au fost captivați de subiectul cărții. Unii citeau și pe băncuțe, în pauzele în care ieșeam la joacă, la programul de după-amiază destinat efectuării temelor pentru acasă.

Luna aprilie a adus și un eveniment cultural deosebit, cu mare impact în rândul elevilor școlii noastre: 23 Aprilie - Ziua Mondială a Cărții. Pentru a marca această zi, am organizat activitatea CLUBUL DE LECTURĂ, activitate în care elevii clasei I A și-au împărtășit ideile, trăirile despre subiectul cărții SHILOH.

Așezați în semicerc, cu ecusonul în piept, special comandat pentru acest club, elevii au povestit conținutul cărții. Și povestea a început. Marty, un băiat american de unsprezece ani, găsește un câine din rasa beagle (sau poate câinele îl găsește pe Marty, cine știe). Și pentru că acesta este găsit pe lângă vechea clădire a școlii Shiloh, băiatul îi pune numele SHILOH. Câinele îl urmează pe copil până acasă. Băiatul află de la părinți că proprietarul animalului este Judd Travers. Copilul are o părere foarte proastă despre acesta. Judd e o persoană nemiloasă, care terorizează câinii pe care îi crește pentru vânătoare. De altfel, suferința lui Shiloh i se citește chiar în privire, privire care îl înduioșează pe băiat din prima clipă a întâlnirii.

Părinții lui nu sunt de acord să păstreze câinele, deoarece nu își permit să-l hrănească și să-l ducă la veterinar. Băiatul este atât de hotărât să îl păstreze, încât e în stare, după cum spune el, să se lupte cu întreaga lume. În strădania lui de a-i oferi un adăpost ferit de pericole, copilul se trezește prins într-o avalanșă de evenimente dintre cele mai nefericite. Dar, cum în joc e soarta celui mai bun prieten, nu renunță niciodată la speranță.

Și de aici începe aventura lui Marty. Câinele este adăpostit în secret de băiat chiar acasă și hrănit cu resturile de la mesele servite de întreaga familie. Ba, mai mult, copilul strânge de pe unde apucă ambalaje de sticlă și aluminiu pe care le vinde și, cu puținii bani primiți pe acestea, cumpără hrană la preț redus pentru câine. Nu spune absolut nimic nici părinților, dar nici celui mai bun prieten, David Howard. Păstrează secretul cu strășnicie. Dacă Judd Travers ar auzi că Shiloh nu s-a pierdut, ci este adăpostit de Marty, l-ar lua de la el și câinele ar fi din nou bătut cu cruzime. Bineînțeles că băiatul nu ar suporta să se mai întâmple așa ceva. Ar vrea să cumpere câinele de la Judd Travers, dar știe că nu are banii necesari și acest om rău oricum nu l-ar vinde.

Se întâmplă însă ca Shiloh să fie rănit foarte tare de câinele ciobănesc al unor vecini și secretul este dat în vileag, vrând-nevrând. Câinele este îngrijit de medicul veterinar și Judd Travers se învoiește ca Shiloh să rămână la familia lui Marty doar până se însănătoșește. Apoi, băiatul face

Lectura, marea mea bucurie

o înțelegere cu Judd pentru ca Shiloh să îi rămână lui: muncește enorm pentru el două ore pe zi, cinci zile pe săptămână.

Cartea are un final fericit. Marty devine stăpânul câinelui și, așa cum spune băiatul, „pentru un copil de unsprezece ani, nu-i puțin lucru”.

Ce i-a impresionat pe acești copii din clasa I? Menționez doar câteva din răspunsurile elevilor: hotărârea lui Marty de a nu renunța la câine, indiferent de obstacolele pe care le avea de depășit, puterea de a ține secret adăpostirea câinelui, istețimea de care dă dovadă pentru a-l ascunde pe Shiloh și pentru a cădea la învoială cu Judd Travers, dar mai ales acea legătură unică și emoționantă care s-a stabilit încă de la început între băiat și câine.

O carte minunată pentru copii despre dragostea pentru animale, despre devotament, sacrificiu, responsabilitate și perseverență. O adevărată lecție de viață atât pentru copii, cât și pentru părinți. Dar și o mare bucurie: BUCURIA DE A CITI.

Sfârșitul clasei I a adus nu numai mult așteptata vacanță de vară, dar și un eveniment devenit o tradiție în învățământul românesc: SERBAREA ABECEDARULUI. La încheierea acesteia, elevii au primit diplomele binemeritate și cărți din literatura pentru copii. Una dintre acestea a devenit tema întâlnirii la CUBUL DE LECTURĂ, activitate organizată și susținută la începutul clasei a II a, în luna octombrie din acest an școlar.

Este vorba despre cartea **DANNY, CAMPIONUL LUMII**, scrisă de bine-cunoscutul Roald Dahl, autor al unei serii de cărți în care aventura, ingeniozitatea, imaginația și curajul personajelor îi captivează deopotrivă pe copii și pe adulți. Cartea, scrisă cu mult umor și ironie subtilă, cuprinde 22 de capitole cu titluri care i-au incitat și i-au îndemnat pe elevi spre a fi citite cu plăcere în timpul vacanței de vară. Iată câteva din aceste titluri: *Mașini, zmeie și lampioane chinezești, Marea partidă de vânătoare, Frumoasa din pădurea adormită, Marele și întunecatul secret al tatălui meu, Surpriza doctorului Spencer*.

Nerăbdători, elevii clasei a II a A și-au ocupat locurile și povestea a început din nou.

Danny, personajul principal al cărții, este un băiat de opt-nouă ani care locuiește în Marea Britanie. La vârsta de patru luni, mama lui moare pe neașteptate, astfel că toată copilăria a fost doar el cu tatăl său. Cei doi locuiesc într-o veche rulotă țigănească, în spatele unei benzinării micuțe, situată la marginea unui drumeag de țară. Rulota, benzinăria și terenul din spatele acestora reprezintă toată averea tatălui.

Acesta este un mecanic auto priceput, dar și o persoană inventivă, plină de imaginație: îi spune lui Danny povești în fiecare seară, meștește împreună cu el lampioane chinezești, zmeie de hârtie, ba chiar îl învață să repare mașini ale unor oameni veniți de la mulți kilometri depărtare. Este cel mai minunat și mai aventuros tată pe care și l-ar putea dori un băiat, dar are un secret periculos, care le-ar putea aduce celor doi multe neazuri. Și, odată ce-i descoperă secretul, Danny îl ajută pe tatăl său să-l „pedepsească” pe cel mai antipatic om din ținut, domnul Hazel. El este un om bogat, proprietarul unei păduri în care mii de fazani erau hrăniți regește, ca mai apoi să fie împușcați doar pentru distracția acestuia și a celor invitați la partidele de vânătoare. E de la sine înțeles că o astfel de persoană nu era deloc îndrăgită de oamenii din acel ținut.

Băiatul află într-o noapte că tatăl său braconează fazani în Pădurea lui Hazell situată la vreo zece kilometri distanță de locul în care își duceau modestul trai. Și nu este singura persoană din ținut care face acest lucru. Nu din dorința de a face rău acestor păsări, ci doar pentru a asigura din când în când câte o masă îmbelșugată familiei. Metodele de prindere a fazanilor sunt ingenioase, așa cum sunt și denumirile lor: „Dopul din păr de cal” și „Coiful lipicios”.

După ce tatăl îi dezvăluie cu mândrie băiatului toate secretele braconajului, Danny participă și el la o „partidă de vânătoare”. Totul este organizat în cele mai mici detalii. Cei o sută douăzeci de fazani pe care tatăl și Danny reușesc să-i prindă sunt în cele din urmă eliberați nu în mod voit, ci printr-un concurs de împrejurări de tot hazul: după ce efectul somniferului a

Lectura, marea mea bucurie

trecut, fazanii se dezmeticesc și încep să-și ia zborul. Doar șase păsări magnifice, trei fazani și trei făzănițe, au devenit materie primă pentru pregătirea unor cine delicioase.

La această adevărată aventură sunt părtași și domnul Spencer, doctorul ținutului, un om minunat, Charlie Kinch, șoferul taxiului cu care au transportat fazanii, doamna Clipstone, soția părintelui din sat, ba chiar și sergentul Samways.

Și pentru că Danny este un copil cu o inimă mare, el îi propune tatălui să îi invite într-o seară, la cină, în umila lor rulotă, pe doctorul Spencer la care băiatul ține foarte mult și pe soția lui.

La finalul activității, elevii au completat **Jurnalul de lectură** : au răspuns la întrebări, au formulat propoziții cu expresiile propuse, au comentat, în scris, unele fragmente.

Și ce bucurie mai mare pentru un dascăl decât atunci când îi vede pe elevii săi cu chipurile luminate de bucuria cu care au citit această minunată poveste despre un băiat excepțional care are un tată excepțional, ce reușește să-i transforme fiecare zi a copilăriei, de altfel presărată cu multe lipsuri și nevoi, într-o adevărată aventură!

Bibliografie:

* Phyllis Reynolds Naylor, *Shiloh*, Editura Arthur, București, 2016

* Roald Dahl, *Danny, campionul lumii*, Editura Arthur, București, 2016

ROLUL CĂRȚII ÎN FORMAREA GUSTULUI PENTRU LITERATURĂ

Prof. înv. primar RADU LUCICA

Școala Gimnazială "Sfânta Maria", Mizil, Județul Prahova

Cu toată amplexarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, care a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire, de formare a omului societății moderne. Mai mult decât oricare dintre tehnicile audio – vizuale prin care sunt vehiculate valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație; ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ – educative, care-și pun amprenta în întregul comportament al cititorului.

Tocmai de aceea se consideră – pe bună dreptate – că cititul reprezintă unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale. El se află, neîndoielnic, printre cele mai răspândite și intense activități ale omului contemporan. Aceasta cu atât mai mult cu cât, în epoca noastră, numărul exemplarelor de cărți, reviste, ziare, tipărite, etc crește în progresie geometrică¹.

Învățarea cititului ca principal instrument al muncii de învățare și de formare a elevilor constituie un obiectiv de prim ordin al școlii. Se poate afirma, nu fără temei, că întreaga evoluție a elevilor, atât în școală cât și în viață, depinde de măsura în care ei și-au însușit instrumentele muncii intelectuale, în primul rând cititul, până la nivelul la care acestea vor constitui modalități de autoinstruire.

De felul în care elevii și-au însușit, încă din ciclul primar și chiar din primele clase aceste tehnici de muncă depinde în cel mai înalt grad randamentul școlar și prevenirea rămânerii în urmă la învățătură. Dealtfel, este un fapt necontestat, cel puțin în primele clase ale școlii, că cititorii buni sunt, în cele mai multe cazuri, buni și la celelalte obiecte de învățământ. Dimpotrivă, elevii care nu realizează actul cititului la nivelul corespunzător sunt predispuși insucceselor și la celelalte discipline școlare.²

Deși multiple, sarcinile lecturii ar putea fi grupate astfel:

a) însușirea de către elevi a mesajului unui text, a valorilor multiple ale acestuia (cognitive, formativ-educative, cultural-artistice, stilistice, gramaticale);

b) familiarizarea elevilor cu capacitatea de a se orienta în textul citit (instrumentele muncii cu cartea);

Lectura, marea mea bucurie

c) dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor (povestirea cu schimbarea formei, povestirea prin analogie, continuarea povestirii, introducerea unor episoade în povestire, dramatizarea unui fragment, selectarea și prelucrarea unor texte pentru serbări, etc.);

d) manifestarea curiozității și interesului pentru diferite tipuri de lectură (istorice, mitologice, geografice, științifice, etc.).

Activitatea extrem de complexă, de dificilă, de eficientă prin valențele etice și estetice pe care le oferă, lectura literară urmărește în principal să formeze la elevi interesul și gustul pentru lectură, să-i sensibilizeze la literatură și, pe de altă, parte, să-i învețe cum să citească o carte.³

Rezultă de aici că o activitate eficientă de lectură presupune formarea la elevi a unei motivații interne, neimpuse prin lectură. În planul pregătirii elevilor claselor mai mari ale ciclului primar, aceasta ar însemna lecturi bogate, adecvate vârstei și nivelului de școlaritate, ca și capacităților de receptare a literaturii. Este ceea ce, din păcate, nu aflăm la toți elevii care termină ciclul primar.

În lecția de lectură se lucrează uneori pe alte texte decât cele din manual, cu intenția vădită de a-l învăța pe elev să se apropie singur de cartea de literatură și să poată citi productiv.

La vârsta școlară mică elevii sunt însetați să citească, să afle lucruri noi, minunate, prin propriul lor efort. La această vârstă îi pasionează povestirile despre animale, plante și din viața copiilor. Basmul îi introduce într-o lume aparte în care se produc lucruri nemaipomenite, se dezleagă taine, iar copilul trăiește o bucurie sinceră atunci când află că binele învinge răul, că minciuna e strivită de adevăr, ș.a.m.d.

Toate acestea produc o adâncă impresie asupra copilului și contribuie din plin la formarea trăsăturilor de caracter ale viitorului adult.

Lectura în afara clasei cuprinde două categorii de opere literare:

a) opere ale unor mari scriitori, care, deși n-au fost destinate copiilor, pot fi citite de către copii, datorită conținutului de idei prezentat la un nivel accesibil, atractiv, cum sunt unele poezii ale lui Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, George Coșbuc, în care se descrie natura patriei și frumusețile ei, unele legende ale lui Dimitrie Bolintineanu, în care se înfățișează vitejia poporului, unele din schițele lui Ion Luca Caragiale, „*Amintiri din copilărie*” ale lui Ion Creangă, etc.

b) opere scrise special pentru copii, ca de exemplu: „*Ursul păcălit de vulpe*”, „*Capra cu trei iezi*”, „*Punguța cu doi bani*”, „*Fata babei și fata moșneagului*”, povestirile „*Înul și cămeșa*”, „*Acul și barosul*” de Ion Creangă, basmele „*Prâslea cel voinic și merele de aur*”, „*Greuceanu*”, „*Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*”, unele povestiri de Mihail Sadoveanu: „*Dumbrava minunată*”, „*Făt Frumos Măzărean*”.

De asemenea, scriitorii consacrați care au scris literatură pentru copii sunt: Emil Gârleanu, Demostene Botez, Marcel Breslașu, Tudor Arghezi, Victor Eftimiu, Otilia Cazimir, Nicolae Labiș, Mihai Beniuc, etc.

Cu deosebită plăcere și interes citesc micii școlari nenumărate opere din literatura universală, ca cele scrise de Frații Grimm, H. Chr. Andersen, La Fontaine, etc.

Printre cele mai importante forme de îndrumare a lecturii în afara clasei sunt: povestirea, citirea expresivă a învățătorului, notațiile cu privire la cărțile citite, lecțiile de popularizare a cărții, organizarea expozițiilor de cărți, sezătorile literare, concursurile școlare literare, jocurile literare, jocul cu versuri, serbările școlare, organizarea bibliotecilor personale, etc.

Fiind preocupată de descoperirea aptitudinilor literare i-am îndrumat pe elevi în alcătuirea unor compuneri cât mai frumoase, scrierea unor poezii și basme și publicarea lor în revista școlii.

Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, pentru lărgirea continuă a orizontului lor cultural, pentru însușirea tezaurului de gândire și experiență umană se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor.

Învățătorul trebuie să facă tot ce-i stă în putință, să folosească întregul arsenal pedagogic de care dispune, să aibă un ton sfătos, să fie afectiv cu copiii, să fie calm și înțeleghător, dar în

Lectura, marea mea bucurie

același timp și exigent, pentru ca elevii să-și însușească limba română ca instrument de cunoaștere și autoformare, nu numai ca mijloc de comunicare. Pentru a însuși altora dragostea pentru literatură, nevoia interioară pentru lectură, trebuie ca educatorul însuși să fie un om cultivat, un foarte bun cunoscător al valorilor naționale și universale.⁴

Așa cum spunea Miron Costin **„Nu e alta și mai frumoasă și de mai folos în toată viața omului zăbavă, decât cititul cărților.”**

Bibliografie:

* BLIDEANU E., ȘERDEAN I., *„Orientări noi în metodologia studierii limbii române în ciclul primar”*, E.D.P., București, 1981 (pag. 11)

* FURLAN I., *„Învățământul modern și instruirea intensivă”*, E.D.P., București, 1975, (pag. 88 - 97)

* STOICA C., VASILESCU E., *„Literatura pentru copii”*, E.D.P., București, 1982.

CALEA SPRE LECTURĂ

Prof. învă. primar BACIU ELENA-ANCA
Școala Gimnazială "Sfântul Vasile", Ploiești

Cum le arătăm copiilor cât de frumoasă este lumea cărților? Cum deschidem către ei acest univers fascinant, în care se va regăsi orice copil, indiferent de vârstă și preocupări? Ca profesor de învățământ primar am fost permanent preocupată de a deschide gustul lecturii elevilor mei, convinsă fiind că un copil care citește, va fi un adult care citește. În acest sens, am desfășurat de-a lungul anilor câteva proiecte și activități.

Una dintre cele mai îndrăgite activități desfășurate a fost realizarea unei expoziții de cărți preferate, lucrate manual și adaptate de copii, la nivelul de limbă al acestora. Îmbinarea lecturii cu manufacturarea unor obiecte unice, în care copiii au avut șansa de a-și etala și alte abilități, au dus la realizarea unei activități reușite.

Tot în sprijinul dezvoltării iubirii de lectură, am conceput un curs opțional, venit în sprijinul nevoilor și cerințelor elevilor, menit să dezvolte competențele de comunicare atât în formă orală, cât și scrisă, având ca punct de plecare textele literare, adaptate la nivelul elevilor. Astfel, vor fi exersate abilități de citire și înțelegere a textului, dar și de ascultare, vorbire și scriere. Activitățile propuse la fiecare capitol sunt variate și oferă elevului posibilitatea de comunicare, stimulând creativitatea, imaginația și independența. Sunt avantaje unice, pe care doar textul literar ni le poate oferi atât de ușor. Formele de evaluare vor reflecta specificul cursului: proiecte și portofolii, produse de elevi în echipe de lucru. Astfel, elevii vor comunica mai eficient, folosind beneficiile pe care textul literar le oferă, încă de la simpla parcurgere: magia lumii imaginare, bagajul cultural implicat, originalitatea limbajului, complexitatea personajelor, implicarea personală, diversitatea situațiilor în care se află personajele.

Utilizarea limbii prin texte literare va avea în vedere promovarea de valori fundamentale, necesare întregii vieți, deoarece textele literare reprezintă o forță puternică de a pregăti copiii pentru viață. Introducerea elementelor de gramatică prin texte literare este o tehnică eficientă, deoarece copiii vor înțelege și utiliza mai ușor limba în comunicare.

O altă cale de a deschide o ușă către lumea cărților a fost implicarea elevilor mei într-un proiect între clase paralele, în care au participat cu entuziasm, fiind o oportunitate de a lega noi prietenii. Tematica aleasă a vizat legendele românești, ceea ce a stimulat interesul atât pentru lectură, dar și pentru a descoperi noi aspecte istorice și culturale ale poporului nostru. Curiozitatea de a afla legende și din alte culturi, a dus de asemenea la stimularea lecturii. Și în acest proiect am îmbinat lectura cu dezvoltarea simțului estetic, prin crearea unor postere și cărți ilustrate manual.

Lectura, marea mea bucurie

Ca iubitor de carte, consider că lectura are o forță incredibilă în dezvoltarea copiilor și în pregătirea lor pentru viață. Nicio altă formă de activitate nu oferă o forță atât de mare, precum o face magia lumii ascunse într-o carte. În mediul școlar, textele pot fi preluate din literatură și utilizate ca instrumente în predarea unei noțiuni anoste, mai puțin iubite de către elevi. Copiii savurează magia lumii create de text și absorb astfel, elemente mai dificile. În timpul acestor momente elevii devin cooperanți și interesați.

Sub îndrumarea mea, elevii au ajuns la concluzia că cititul ne deschide noi orizonturi, ne ajută să cunoaștem lumea înconjurătoare și poate fi un moment de relaxare, de petrecere a timpului.

Fie că lecturile sunt în format Petric sau electronic, cititul poate fi stimulat și cultivat de la vârstă fragedă, prin colaborarea strânsă a familiei cu școala, cu răbdare și cu stăruință.

E de datoria noastră, a cadrelor didactice să promovăm literatura română, să le cultivăm copiilor dragostea pentru cărți și să ducem mai departe sensul culturii. Să insuflăm elevilor plăcerea de a citi, precum savurează o prăjitură care le place, să rămână cu acea dorință de a mai vrea, de a dori să citească, să le dezvoltăm gustul pentru lectură, izvor nesecat de plăcere.

MODALITĂȚI DE CULTIVAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. învă. primar EMILIA-CRISTINA MĂNUCĂ
Colegiul Național Pedagogic "Regina Maria", Deva

„Citește! Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și imaginații” (Mihai Eminescu)

În ultimii ani, în educația copiilor și a tinerilor, un loc important îl ocupă computerul și televiziunea. Acestea sunt tot mai solicitate în detrimentul lecturii individuale. Într-o lume guvernată de calculator se pune tot mai des întrebarea: „De ce elevul trebuie să atingă foile de hârtie și să urmărească cu privirea rândurile tipărite când, după accesarea unor adrese pe site, poate urmări tot ce-și dorește?”

Răspunsul este că, oricât este de atractiv computerul, acesta nu poate asigura atmosfera emoțională generată de citirea pe „nerăsuflăte” a unei cărți palpitate. Totuși nu este suficientă această citire. Numai atunci când noi, învățătorii și părinții, ne vom găsi timp să ascultăm părerile copiilor despre ce au citit, să trăim alături de ei emoțiile produse de personajele favorite, numai atunci se poate realiza puntea între imaginile din cărți și realitate.

Chemarea în lumea cărților nu vine doar din interior, ci și din afară, fiind generată și urmărită îndeaproape atât de școală cât și de familie. Astfel, mai târziu, ea devine o parte din viață, un pas esențial în formarea gustului pentru lectură contribuind totodată la dezvoltarea inteligenței, sensibilității și imaginației.

Pentru a-i determina pe elevi să devină cititori pasionați, trebuie să le formăm cu răbdare și stăruință gustul pentru lectură.

Întâlnim adesea copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, însă preferă să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la școală. Chiar dacă se pare că au învins greutățile începutului, uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine a copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum feeric.

Având în vedere că se citește tot mai puțin, în activitatea didactică, am încercat să utilizez diferite strategii ale muncii cu cartea, care să-i facă pe elevi să îndrăgească eroii din povești și basme, dar în același timp și să-și dezvolte gustul pentru lectură.

Lectura, marea mea bucurie

- **Clubul de lectură**- întâlniri de discuții provocatoare având ca temă câteva cărți ce au fost date spre lecturare cu câteva săptămâni înainte. Aceste întâlniri pot fi eficiente, mai ales dacă sun gândite și exerciții creative pentru descifrarea mesajelor.

- **Schimburi de cărți.** Fiecare elev din clasă aduce câte o carte pe care o oferă unui alt coleg, în schimbul cărții aduse de acesta. Pentru încurajarea schimbului, învățătorul poate intra în acest joc oferind el însuși cărți elevilor.

- **Confecționarea unor cărți pe diferite teme.** Elevii au fost autorii textelor pe care le-am strâns într-o carte. Cititorii au fost tot elevii, având posibilitatea să citească compoziții ale colegilor.

- **Cuvintele zilei.** Elevii prezintă pe rând cuvinte sau expresii deosebite descoperite în textul citit în ultima săptămână.

- **Șezătorile literare.** Elevii sunt impulsionați să caute materiale, texte în versuri sau în proză, ghicitori, proverbe sau zicători, pentru a putea fi prezentate în cadrul activității.

- **Minibiblioteca clasei.** Fiecare elev aduce câte o carte realizând astfel o bibliotecă a clasei.

S-a făcut un instructaj, despre rolul bibliotecii din clasă, despre cum trebuie să se păstreze aceste cărți, despre modul cum trebuie să fie citite, fără a fi rupte, pătate sau pierdute. Elevii au posibilitatea să împrumute cărți și să le returneze la timpul potrivit.

- **Lecțiile de popularizare a cărților,** a unor scriitori, reprezintă, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura.

- **Expozițiile de carte** se pot organiza în clasă și cuprind cărți despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi- ex. Din viața plantelor, Povestiri despre animale, etc.

- **Biblioteca vie.** Metoda construiește un cadru pozitiv pentru conversații provocatoare care pot schimba stereotipuri și prejudecăți prin dialog. Biblioteca vie este locul în care oamenii sunt cărțile „de împrumutat”; ei sunt povestea. Biblioteca vie crează, de asemenea, oportunitatea de a promova și încuraja relațiile interpersonale între grupuri și persoane care nu interacționau în mod normal. Concret, este vorba despre un grup al cititorilor și unul al oamenilor-cărți. Aceștia din urmă vor spune o poveste, iar cititorii o vor asculta, putând să adreseze întrebări dacă doresc. La final cititorii pot relata povestea ascultată, pe scurt, celorlalți cititori.

Metoda se poate adapta pentru activitatea cu elevii, fie că se va desfășura activitatea în clasă sau într-un alt spațiu, bibliotecă, parc etc.;

- Se numesc elevii-cărți
- Se numesc cititorii
- Cititorii își aleg câte o carte și încep lecturarea într-un timp prestabilit
- Fiecare cititor împărtășește informațiile noi în plen

- **Semn de carte-după lectura interiorizată a textului.** Li se cere elevilor să completeze un semn de carte care să conțină 5 sarcini de lucru: notația primei reacții la lectură, notarea ideii reținute, a unei întrebări stârnite de text, a unui titlu de carte de care își amintesc în timpul lecturii, a cărții pe care ar fi ales-o ei pentru a ieși din labirint.

- **Copacul valorilor**-se desenează un copac al personajelor, pe frunze se scriu numelele personajelor iar pe fructe valorile după care se manifestă. Este o metodă care îi ajută să descopere și să conștientizeze valorile personajelor.

- **Posterul**- elevii trebuie să realizeze un poster cu prezentarea figurată a conținutului desprins din text.

- **Metoda cadranelor**-se împarte tabla în 4 părți și elevii primesc diferite sarcini de lucru:

- să noteze sentimentele trezite de personaj
- să dea un sfat personajului
- să dea un alt nume personajului, pornind de la trăsăturile acestuia
- să realizeze un desen al personajului

Lectura, marea mea bucurie

Dramatizările făcute cu elevii după unele texte literare i-au stimulat pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească.

Formarea gustului pentru lectură în cadrul familiei

Gustul pentru lectură poate fi stimulat și cultivat încă de la aceste vârste, astfel încât cartea să devină un prieten constant al copilului, izvor de înțelegere și cunoaștere.

Exemplul personal și mai ales acțiunile în comun, desfășurate împreună cu copilul sunt recunoscute de specialiști ca fiind cele mai bune metode de a stimula gustul pentru lectură al copilului. Astfel, cititul în fața copilului și în special cititul cu voce tare dau rezultate deosebite.

Motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare învățător în parte, clarificându-și el însuși anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în școală. Rolul învățătorului este de a urmări nu numai „cât”, ci și „ce” și „cum” citesc elevii săi. Nu numărul mare de cărți citite contează, ci valoarea artistică și educativă a acestora. Un obiectiv important pentru fiecare clasă, este trezirea interesului elevilor pentru lectură. Odată format, gustul pentru lectură se poate transforma într-o adevărată pasiune.

Influența pasiunii pentru citit, formată din anii copilăriei sau ai adolescenței poate să se resimtă toată viața. Dorința de a citi este constructivă numai în măsura în care se împletește organic cu însușirea elementelor de bază ale științei și culturii cu asimilarea noțiunilor fundamentale ale acestora.

Să nu uităm că, scopul lecturii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicățională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii, și să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om. Iubirea pentru carte se formează în mod sistematic, cu multă răbdare și îndrumare. Este cea mai frumoasă achiziție a elevului care se exprimă, ca aleasă satisfacție, pentru întreaga viață. Cititul cărților devine o utilă formă de recuperare a timpului și un excelent prilej de fascinație.

Bibliografie:

* Popescu Ion, 1983, *Lectura elevilor*, Editura Didactică și Pedagogică București

* Cornea Paul, 1988, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Minerva București

FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARII MICI

Prof. înv. primar MUȘAT MARIANA
Liceul Tehnologic „Sfântul Mucenic Sava”, Berca

1.1. Importanța lecturii pentru copii

„Cartea este un ospăț al gândurilor la care oricine este poftit”¹ De altfel, cartea este o comoară fără de preț, în care își adună cele mai frumoase gânduri, ca alții să le poată folosi în voie.

Alegerea cărților potrivite este doar un prim pas. Al doilea pas și tot atât de important este deprinderea lecturii, obținerea eficienței ei maxime în urma citirii unei cărți.

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se eco al capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Lectura, marea mea bucurie

Finalitățile lecturii la școlarul mic sunt următoarele:

- consolidarea deprinderii de citire corectă, fluentă, conștientă și expresivă;
- formarea și dezvoltarea gustului pentru lectură;
- lărgirea ariei de informație a elevilor;
- creșterea interesului pentru cunoașterea realității, în general;
- îmbogățirea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă;
- cunoașterea și dezvoltarea sentimentelor într-o gamă complexă;
- cunoașterea și înțelegerea valorilor etice;
- cultivarea sentimentelor, convingerilor și comportamentelor morale;
- definirea și aprecierea valorilor morale;
- formarea discernământului etic;
- dezvoltarea gustului estetic, cultivarea faptelor estetice;
- îmbogățirea și activizarea vocabularului, dezvoltarea capacității de exprimare;
- stimularea capacității creative;
- formarea idealurilor etice și estetice;
- dezvoltarea capacității de a gândi și de a se exprima în conexiuni interdisciplinare;
- lărgirea orizontului imaginativ, al capacității de imaginare a unor universuri posibile, ca anticipare a lumii viitorului.

Stimularea interesului pentru lectură

Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister.

De-a lungul carierei mele didactice, am observat că mulți copii se luptă ani de-a rândul cu lecturarea cursivă a unui text, rămânând în imposibilitatea de a savura propriile lecturi. În locul curiozității, apare efortul inhibant al descifrării semnelor grafice, dincolo de care se ascund idei atât de frumoase și interesante.

Pentru a-i determina pe elevii mei să devină cititori pasionați, mi-am propus să le formez cu răbdare și stăruință, gustul pentru lectură.

Am întâlnit adesea copii care ascultă cu mult interes o poveste frumoasă, citită de altcineva, însă preferă să-și piardă vremea în modul cel mai neașteptat, fără să fie tentați să citească ei înșiși altceva decât ceea ce li se cere la orele de curs. Chiar și la cei care au învins greutățile începutului, gustul pentru lectură nu este format. Uneori, nu au la îndemână cărțile potrivite, alteori, indiferența pentru lectură a persoanelor apropiate determină aceeași atitudine copiilor. În astfel de cazuri intervenția învățătorului este absolut necesară.

Voi prezenta în continuare câteva modalități de stimulare a interesului pentru lectură începând din clasa I. Știm că micii școlari sunt vrăjiți de carte, sunt purtați de aceasta în universul

Lectura, marea mea bucurie

minunat al cunoașterii. Învățătorul este dator să îndrume pașii tinerelor mlădițe pe acest nou drum, plin de neprevăzut.

În clasa I un rol important îl are **conversația problematizată**, care menține vie relația dascăl- elev. După studierea textelor din abecedar, pe care le-am analizat și comentat în mod amănunțit am recomandat lecturi potrivite vârstei , pe marginea cărora s-au purtat discuții. După ce textele au fost parcurse am lansat următoarele cerințe: *să formuleze întrebări pe care să le adreseze colegilor; să folosească cuvintele noi și expresiile artistice în contexte variate; să redea prin cuvinte proprii conținutul textelor citite; să recunoască ilustrațiile care înfățișează personaje sau scene din poveștile citite; să le așeze în ordinea desfășurării faptelor.*

Începând cu clasa a II-a, o altă formă de îndrumare a lecturii o constituie **formarea bibliotecii de clasă**, precum și a **bibliotecii personale**. Prima se compune din cărți aduse de copii și învățător, se stabilește un bibliotecar al clasei și se apoi se trece la împrumutarea cărților.

La clasele a III-a și a IV-a interesul elevilor pentru lectură se amplifică. La studierea unor autori am căutat să îi stimulez pe elevi să citească și alte opere scrise de aceștia. Am întocmit cu elevii **portofolii pentru fiecare scriitor cunoscut**, cuprinzând portretul, date biografice și aspecte esențiale din opera lor, prilej cu care am stârnit curiozitatea și interesul pentru lectură.

Ghicitorile literare sunt mijloace pasionante ce-i invită pe copii la lectură. Acestea se pot desfășura astfel : se citește un fragment și se cere elevilor să indice opera și autorul, sau să recunoască lectura în care erou principal este Nică etc.

Foarte apreciat de elevi este și **jocul cu versurile**: învățătorul recită unu-două versuri dintr-o poezie, iar elevii continuă.

Diafilmele, benzile audio și video cu povești constituie un alt important mijloc de îndrumare a lecturii. Ele prezintă operele literare în imagini vizuale și auditive. După lectură elevii pot face comparații, stabilind asemănări și deosebiri între întâmplările prezentate.

Lecțiile de popularizare a cărților, a unor scriitori, reprezintă, de asemenea, un mijloc de îndrumare a lecturii particulare. O carte pentru copii nou apărută se citește mai întâi de către învățător, apoi se prezintă elevilor. Aceștia își notează titlul și autorul, pentru a o putea procura.

Expozițiile de carte se pot organiza în clasă și cuprind cărți despre o temă anume ce pot fi lecturate de elevi- ex. *Din viața plantelor, Trecutul glorios al patriei, Povestiri despre animale.*

Șezătorile și medalioanele literare invită din nou elevii la lectură.

Dramatizările făcute cu școlarii după unele texte literare i-au stimulat pe elevi să citească mai mult din dramaturgia românească.

În afară de citirea independentă a lecturii particulare am folosit și **citirea în colectiv**. Această citire se realizează de către învățător sau elevi care citesc corect și expresiv; are rol de a aprofunda și purta discuții pe marginea lecturii citite.

Lectura necesită nu numai îndrumare, dar și control. Procedeele de efectuare a controlului sunt variate și depind de scopul urmărit imediat: anchetele, controlul fișelor de cititor de la bibliotecă, convorbiri cu elevii, fișe de lectură.

Pentru învățător este important de știut nu numai ce și cât citesc elevii, ci și cum înțeleg ei să citească o carte. Am considerat important ca elevii mei să înțeleagă ceea ce citesc, să fie în măsură să deosebească ceea ce este bun, util, constructiv și educativ, de ceea ce poate fi dăunător și, în sfârșit, să-și poată formula clar o opinie despre cartea citită.

1.3. Formarea gustului pentru lectură în cadrul familiei

Formarea deprinderilor intelectuale reprezintă o caracteristică de bază în primii ani de școală, iar familiei îi revine un rol extrem de important. Implicarea activă și pozitivă a părintelui este recunoscută ca fiind benefică în educația copilului. Gustul pentru lectură poate fi stimulat și cultivat încă de la aceste vârste, astfel încât cartea să devină un prieten constant al copilului, izvor de înțelegere și cunoaștere. Propun câteva modalități prin care părinții pot petrece momente plăcute alături de copiii lor și în același timp îi pot ajuta să pătrundă în lumea magică a cărților.

Lectura, marea mea bucurie

Sugestii pentru părinți:

□ Vizitați împreună cu copilul dumneavoastră biblioteca din oraș!

Biblioteca este una din cele mai bune, mai accesibile și nu în ultimul rând mai ieftine surse de lectură. Bibliotecile, chiar și cele mai mici, au pe rafturile lor atât cărți pentru copii cât și pentru părinți. Puteți cere sfatul bibliotecarului pentru a vă recomanda cărți potrivite domeniului de interes al copilului dumneavoastră.

□ Citiți împreună cu copilul dumneavoastră!

Exemplul personal și mai ales acțiunile în comun, desfășurate împreună cu copilul dumneavoastră, sunt recunoscute de specialiști ca fiind cele mai bune metode de a stimula gustul pentru lectură al copilului. Astfel, cititul în fața copilului și în special cititul cu voce tare dau rezultate deosebite. Vă sugerez câteva modalități atractive prin care să vă invitați copilul în universul textelor literare.

Mai presus de orice, copiilor le place să li se citească **cu voce tare**. Este un moment special pentru ei, când se simt aproape de părinți și iubiți de aceștia. Luați în considerare preferințele lor și oferiți-le câteva momente de lectură cu voce tare din aceste cărți.

1) Puteți încerca, de asemenea, să citiți **alternativ**; veți citi dumneavoastră o pagină dintr-o carte, iar următoarea o va citi copilul dumneavoastră ș.a.m.d. Sau puteți încerca să citiți alternativ capitolele unei cărți. Astfel, participarea dumneavoastră va fi resimțită de copil ca o recompensă pentru fiecare capitol citit.

• Extrem de atractiv este și cititul pe **mai multe voci**. Alegeți poezii, povești, povestiri sau chiar scurte piese de teatru și scenete în care dialogul este preponderent. Fiecare membru al familiei își alege un personaj și citește numai replicile acestuia. Se pot interpreta și mai multe roluri deodată, schimbându-vă glasul de fiecare dată când treceți de la un erou la altul sau cineva din familie poate să-și asume rolul de povestitor și să citească fragmentele descriptive. Acest joc dezvoltă, de asemenea, atenția și puterea de concentrare a copilului dumneavoastră.

□ Organizați jocuri literare împreună cu copilul dumneavoastră!

Orice copil învață cu mult mai multă plăcere și ușurință atunci când se joacă, decât dacă este forțat să învețe. Cunoscând acest lucru, dumneavoastră îi puteți vorbi și îl puteți învăța multe lucruri în timp ce vă jucați cu el sau chiar inventând mici jocuri împreună cu el. Mai mult, aceste jocuri pot fi derulate în paralel cu alte mici activități casnice în care doriți să vă implicați copilul, făcându-l astfel să nu le perceapă ca pe o corvoadă, ci ca pe un prilej plăcut de a fi împreună cu familia sa.

Exemplu de joc: TERMINĂ PROPOZIȚIA: Părintele va rosti începuturi de frază, solicitând copilului să le completeze. Pot fi formulate o serie de propoziții afirmative în vederea identificării elementelor de gândire pozitivă. Iată câteva exemple: - *Îmi place să.../ - Mă pricep la.../ Este bine când...*

De asemenea, pot fi formulate alte începuturi de fraze, ca punct de plecare pentru discuțiile ce vor urma. De exemplu: - *Când o să cresc mare vreau.../ - Dacă aș fi părinte, aș.../ - Cred că toți copiii ar trebui să.../ - Nu-mi place când.../ - Cea mai bună zi a fost când.../ - Dacă aș fi magician aș...*

□ Vorbiți mult cu copilul dumneavoastră despre cărți!

Există numeroase ocazii extrașcolare în care puteți să deschideți o discuție despre cărți cu copilul dumneavoastră. Profitați de acestea deoarece astfel copilul dumneavoastră nu va asocia lectura cu o activitate impusă exclusiv de școală, ci va descoperi cititul din proprie inițiativă, din curiozitate și de plăcere.

Pentru a-l îndemna să citească și a-i arăta că acest lucru este apreciat de dumneavoastră, manifestați-vă **interesul pentru ce a citit**. Rugați-l să vă povestească subiectul unei cărți, solicitați-i amănunte despre personaje și aventurile prin care trec acestea, întrebați-l

Lectura, marea mea bucurie

despre locurile descrise în carte. În egală măsură, îi puteți stimula curiozitatea dacă îi povestiți despre cărțile citite de dumneavoastră.

De asemenea, un simplu drum la magazin poate fi o bună ocazie pentru a-l stimula să citească. Îi puteți **stârni curiozitatea**, dacă îi povestiți despre forma, culorile, materialele sau proveniența diverselor lucruri din magazin, iar el va fi dornic să vă însoțească și data viitoare la cumpărături.

Vă sugerez ca ori de câte ori comportamentul sau reacțiile copilului dumneavoastră sunt similare cu cele ale unui personaj de poveste, să faceți această remarcă și să-i vorbiți copilului despre eroul respectiv.

Ieșiți împreună cu copilul dumneavoastră la cinematograful sau la teatru. După vizionare, stârniți interesul pentru lectură al copilului; discutați cu el despre cartea care stă la baza filmului sau a spectacolului respectiv, despre diferențele și asemănările dintre cele două despre avantajele cuvântului scris și/sau ale reprezentării vizuale.

□ **Încurajați copilul să descopere literatura de călătorie!**

Vacanțele sunt prilejuri când copiii pleacă în tabere, excursii sau la bunici. Puteți să vă încurajați copilul să se intereseze și să se exerseze în genul epistolar. Și nu uitați să-i puneți o carte în bagaj! Procedând astfel, puteți stimula copilul, atât să citească cât și să scrie.

Vorbiți în prealabil cu copilul dumneavoastră despre locurile unde urmează să-și petreacă o parte a vacanței; evocați, eventual, propriile dumneavoastră amintiri despre aceste locuri. Sugerați-i să se informeze despre **istoria și legendele specifice locurilor** pe unde va merge.

○ Chiar dacă este vorba numai despre o simplă plimbare în parc sau o ieșire la pădure, puteți găsi subiecte despre plante și animale prezente în literatura pentru copii. De asemenea, îi puteți sugera să țină un **jurnal de călătorie** în care să-și noteze impresii despre locurile pe unde trece, obiectivele pe care le vizitează, oamenii pe care îi întâlnește, prietenii pe care și-i face. Sunt foarte bine venite, în paginile acestui jurnal, desenele – peisaje, portrete, caricaturi – inspirate de călătoria sa. Puteți să-i amintiți că există scriitori celebri care au practicat acest gen, iar cărțile de călătorii și aventuri sunt apreciate și gustate de un public larg de cititori:

În concluzie, printr-o strânsă colaborare între școală și familie, micii școlari vor reuși să descopere bucuria lecturii și să aleagă din fiecare text citit ceea ce este esențial și util. Cu siguranță vom forma, vom cultiva, vom încuraja și vom susține interesul pentru lectură al elevilor, dacă vom urma sfaturile lui Anatole France: *“Nu vă mândriți cu predarea unui număr mare de cunoștințe. Stârniți numai curiozitatea. Mulțumiți-vă să deschideți mințile, nu le supraîncarcați. Puneți în ele scânteia.”*

PROIECT DIDACTIC

Prof. învă. primar TUDORACHE MARILENA
Școala Gimnazială Coșereni

CLASA: a II-a A

ARIA CURRICULARĂ: LIMBĂ ȘI COMUNICARE

DISCIPLINA: Limba și literatura română - LECTURĂ

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Țara

SUBIECTUL LECȚIEI: Textul literar

TIPUL LECȚIEI: Recapitulare și sistematizare a cunoștințelor

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Pe parcursul și la sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

OC1 – Să citească în ritm propriu, corect, cursiv, expresiv textele/ cerințele;

OC2 – Să ordoneze cronologic acțiunile descrise în texte pe baza întrebărilor;

OC3 – Să identifice/ recunoască titlurile și autorii textelor studiate;

OC4 – Să stabilească corespondența dintre propoziții/ versuri conform textelor studiate;

Lectura, marea mea bucurie

OC5 – Să completeze corespunzător „Ciochinele” și „Rebusul” conform cerințelor;

OC6 – Să formuleze întrebări / răspunsuri corespunzătoare textelor studiate „Explozia stelară”;

MOTRICE:

La sfârșitul lecției, elevii vor deveni capabili:

OM1 – să-și coordoneze activitatea oculomotorie pentru urmărirea centrului de interes vizat de propunător;

OM2 – să-și dirijeze activitatea motrică în funcție de solicitări;

OM3 – să utilizeze corect mijloacele de învățământ;

AFFECTIVE: Elevii:

OA1 – vor participa cu interes la lecție;

OA2 – vor exprima interes pentru actul comunicării;

OA3 – se vor mobiliza în realizarea solicitărilor propuse de învățător.

RESURSE :

A. Bibliografice:

1. oficiale: Curriculum Național. Programe școlare pentru învățământul primar; Carmen Iordăchescu, „Să dezlegăm tainele textelor literare – clasa a III-a”, Ed. Carminis, Pitești 2005.

2. pedagogice: Constanța Dmitriu, Ioan Dănilă, Sinteze didactice. File pentru „Caietul metodistului”, CCD Bacău, 1992

3. metodico- didactice: Anton Ilinca, Metodica limbii române în învățământul primar, Bacău Ed. Grigore Tabacaru, 1999; Vasile Molan, Marcela Peneș, Texte literare pentru învățământul primar, București, EDP, 1994.

B. Metodologice:

a) **Strategia didactică:** deductivă, algoritmică;

b) **Metode și procedee:** lectura explicativă, conversația, explicația, problematizarea, munca independentă, metode active: „Ciorchinele, Explozia stelară”, Rebus;

c) **Forme de organizare:** frontală, individuală;

d) **Mijloace didactice:** planșe, fișe de lucru, culegere;

C. Temporale: 50 minute

DEMERS DIDACTIC

NR. CRT.	SECVENȚELE LECȚIEI	OB.	CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII	RESURSE			EVALUARE
				METODE	MIJLOACE	FORME	
1.	CAPTAREA ATENȚIEI – 3 min.	OM 1 OA1	Pregătirea materialelor necesare desfășurării lecției de lectură. Se realizează prin intermediul unor imagini/planșe ce prezintă succint situații din textele citite.	Conversația	Imagini/planșe culegere	Frontal	Observarea sistematică
2.	ENUNȚAREA OBIECTIVELOR - 1 min.	OC1 OC3 OC5	Enunțarea obiectivelor folosind un limbaj accesibil elevilor. Se precizează pe scurt sarcinile de învățare propuse pe parcursul activității.	Explicația		Frontal	
3.	ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR - 10 min.	OC1 OM 2 OA2 OC1	Se reactualizează informații despre textul literar (titlul, autor, text epic/liric) folosindu-se metoda	Conversația Problematizarea	Anexa nr.1 culegere	Frontal individual	Evaluare scrisă Evaluare orală

Lectura, marea mea bucurie

4.	PREZENTAREA CONȚINUTULUI - 3 min.	OC2 OC6 OA3 OM1	„Ciorchinelui”. Se cere elevilor să descopere legătura dintre unele texte. Se va scrie titlul la tablă.	„Ciorchin ele”			
5.	DIRIJAREA ÎNVĂȚĂRII - 11 min.	OC1 OC5 OM3 OA3 OA2	Elevii sunt îndrumați să precizeze numele unui mare poet național (Mihai Eminescu). Se va lucra pe baza unui text (Scrisoarea III) metoda „Explozia stelară” urmărindu-se formularea de întrebări/ răspunsuri cât și recunoașterea personajelor.	Conversația	Anexa nr.2	Frontal	Observa rea sistemati că Evaluare orală
6.	OBȚINEREA PERFORMAN ȚEI - 8 min.	OC1 OC4 OM3 OA3	Se dirijează elevii în completarea unui „Rebus” prin care vor descoperi despre o oră importantă din orarul lor.	Lectura explicativă problema tizarea „Explozia stelară” Conversația Exercițiul	Anexa nr.3	Frontal	Evaluare scrisă Evaluare orală
7.	FEED-BACK- ului - 2 min.	OM1 OA2	Se solicită identificarea unor personaje din textele învățate la ora de lectură.	Problema tizarea „Rebus”		Individ ual	
8.	EVALUARE - 7 min.	OM1 OA3	Se propune elevilor o „Fișă de lucru” în care vor asocia diverse enunțuri pentru a obține propoziții corespunzătoare textelor învățate. Se va verifica activitatea independentă.	Exercițiul Munca independ entă problema tizarea	Anexa nr.4 Fișă de lucru	Frontal	Evaluare scrisă Aprecie rea verbală
9.	RETENȚIE – 3 min.		Se revine asupra mesajelor/ învățăturii textelor. Se accentuează rolul lecturii în activitatea școlarilor.	Conversa ția		Frontal	Observa rea sistemati că Evaluare orală
10.	TRANSFER - 2 min.		Se indică tema pentru acasă (lecturarea altor poezii de Vasile Alecsandri);	Explicația			

Lectura, marea mea bucurie

SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III

Prof. înv. primar MIHAI NICOLETA

Școala Gimnazială „Alexandru Odobescu”, Urziceni, Județul Ialomița

TEMA - SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III

CLASA a II-B

SCOP - Familiarizarea copiilor cu cuvântul scris

- Cultivarea capacității de a înțelege mesajul unei opera literare
- Cultivarea capacităților de exprimare liberă și îngrijită

OBIECTIVE SPECIFICE:

1. Pentru cadre didactice:

- continuarea parteneriatului cu clasa a IV- a A de la Școala gimnazială "I.H. Rădulescu", Urziceni
- continuarea parteneriatului cu grupa mare de la Grădinița Rază de Soare
- continuarea parteneriatului cu părinții copiilor

2. Pentru copii:

- să aprecieze lectura
- să știe să aprecieze o operă literară
- să analizeze situațiile și personajele din textele literare în mod personal
- să exprime păreri vis- a vis de cele ale colegilor
- să dialogheze relaxat cu copiii și adulții implicați în desfășurarea acestui program

3. Pentru părinți:

- să înțeleagă rolul important pe care îl au în educarea copiilor lor
- să înțeleagă importanța dezvoltării vorbirii copiilor în vederea școlarizării
- să conștientizeze care sunt beneficiile pe care le aduce grădinița, ca partener real, în acest scop.

SCRISOARE DE INTENȚIE PENTRU PĂRINȚI

Ținând cont de importanța educării și cultivării unui limbaj ales, necesar copiilor pe tot parcursul școlarizării și al vieții și de rezultatele deosebite pe care le-am obținut anul trecut școlar, ne-am gândit să continuăm derularea Programului educațional SĂ CITIM PENTRU MILENIUL III. Vă amintim că acest program este propus de Ministerul Educației și Cercetării și are ca scop tocmai susținerea copiilor în educarea și dezvoltarea vorbirii, cultivarea atitudinii pozitive față de carte și a gustului pentru lectură. Pentru obținerea rezultatelor scontate este necesar să ne sprijinim reciproc.

Vă multumim,

CREAREA REȚELEI:

- Cadrele didactice din unitățile școlare implicate- copii – părinți – învățătoare – elevi – membrii ai comunității locale – sponsori.

NATURA CONTRACTULUI ÎNTRE PARTENERI: - elaborarea unui proiect comun

MODALITĂȚI PRACTICE:

- susținere și sprijin prin:
- participarea părinților la actul educațional
- informarea, observarea și susținerea directă a activităților
- donații ale părinților pentru finanțare

RESURSE:

- umane**-educatoarele celor două grupe, părinții copiilor, elevi , învățătoare, membrii ai comunității locale
- materiale**-sălile de grupă, cărți, reviste, planșe, poze, casetofon, aparat de fotografiat, etc.
- financiare**-donații ale părinților, sponsori
- de timp**-2022-2023

Lectura, marea mea bucurie

LOC DE DESFĂȘURARE: ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ALEXANDRU ODOBESCU", URZICENI

EFECTE ASUPRA COPIILOR:

- îmbogățirea și activizarea vocabularului
- cultivarea atitudinii pozitive față de cuvântul scris
- educarea atitudinii de grijă față de carte
- consolidarea deprinderii de a exprima păreri personale despre o operă literară sau un personaj

EFECTE ASUPRA GRĂDINIȚEI:

- realizarea de parteneriate
- promovarea imaginii și activității grădiniței

EFECTE ASUPRA SISTEMULUI EDUCATIV:

- schimb de idei
- cunoașterea de către autoritățile locale a realizărilor grădiniței, precum și a problemelor cu care se confruntă

MOTIVELE REUȘITEI:

- învățăm din experiența celorlalți
- părinții își cunosc mai bine copiii
- munca în echipă
- încrederea în ceilalți
- cultivarea toleranței
- cultivarea și exersarea capacităților de comunicare și a răbdării

EVALUARE:

- evaluarea continuă se realizează pe parcursul întregului an prin dramatizări, crearea de povestiri, repovestiri, realizarea de albume, concursuri...etc.

BIBLIOGRAFIE:

- * **BOCA,M.,CHICHIȘAN, E.,**-Documentar metodic pentru activitățile de educare a limbajului la preșcolari, București,2001.
- * **LOVINESCU,A.,**-Jocuri-exerciții pentru preșcolari.E.D.P. București, 1979.
- * **M.E.Î.,**Preșcolarul și literatura, E.D.P., București, 1981.
- * **SĂNDINA,STAN**-Arta vorbirii scenice,E. D. P. București, 1972.
- * **CURRICULUM ȘCOLAR**- Ghid metodologic, Institutul de Științe ale educației, București, 1996.

Termen	Activitatea	Obiectiv urmărit	Resurse
Oct 2022	VIZITĂ LA ȘCOALĂ	-continuarea parteneriatului -reluarea relațiilor	-educatoare -învățătoare -copii -elevi -părinți
	VIZITĂ LA GRĂDINIȚĂ	-stabilirea activităților ce se vor desfășura în comun	-educatoarele -copiii -părinți
	POVESTEA MEA !	-povestiri create de copii	-copiii -educatoarea
Nov 2022	CUM S-A SCHIMBAT COPIUL MEU?	-schimb de opinii între părinții copiilor celor două grădinițe	-educatoarele -părinții
	ÎMI PREZINT CARTEA PREFERATĂ	-să își prezinte cartea folosind limbajul contextual;	-copiii -educatoarea

Lectura, marea mea bucurie

Dec 2022	POVESTEA MEA! ÎMI PREZINT CARTEA PREFERATĂ	-repovestirea unei povești citite acasă -să își prezinte cartea de povești din care le citesc părinții acasă	-copiii -educatoarea
	CONFECTIONEZ FELICITĂRI DE CRĂCIUN PENTRU FAMILIA MEA!	-confeccionare -să scrie urări scurte după modelul elevilor, cu litere mari de tipar	-copiii -elevii -educatoarea -învățătoarea
Ian 2023	ATELIERUL DE ÎNGRIJIRE A CĂRȚILOR	-repararea cărților deteriorate din biblioteca clasei;	-copiii -educatoarea -părinți
	CĂRTICICA MEA DE ISTORIE!	-confeccionarea unei cărțicle cu imagini cu ajutorul elevilor;	-copiii -elevii -cadrele didactice
Feb 2023	POVESTEA LITERELOR!	-scenetă prezentată de elevi;	-copiii -elevii -cadrele didactice -părinți
	POVESTEA MEA!	-repovestirea unui basm ascultat acasă acasă;	-copiii -educatoarea
Mar 2023	URĂRI ÎN IMAGINI PENTRU MAMA MEA!	-decupare și confeccionarea unei cărți cu imagini sugestive;	-copiii -educatoarea
	POVESTEA MEA!	-repovestiri ale copiilor;	-copiii -educatoarea
	VIZITĂ LA LIBRĂRIE	-să aleagă și să cumpere singuri cărți pentru copii;	-copiii celor două grupe -educatoarele -părinți
Apr 2023	POVEȘTI ÎNCURCATE!	-CARNAVAL- -să grupeze personajele în funcție de povestea din care fac parte	-copiii celor două grădinițe -educatoarele -părinții
	SĂ VORBIM DESPRE LIMBA ROMÂNĂ!	-întâlnire cu un profesor de limba română	-profesor -educatoarea -copiii
Mai 2023	ALBUM DE MAI!	-confeccionarea unui album cu imagini de flori	-copiii -educatoarea
	ȘCOLARII ASCULTĂ POVESTEA MEA!	-repovestirea unei povești însușite acasă	-copiii -elevii -cadrele didactice
Iunie 2023	NE CITESC ȘCOLARII!	-scurte lecturi susținute de elevi	-copiii -elevii -cadrele didactice
	CONCURS-CEL MAI BUN POVESTITOR!	-CONCURS DE POVESTIRI ÎNTRE COPIII CELOR DOUĂ GRĂDINIȚE – cu premii	-copiii -educatoarele -părinții copiilor

Lectura, marea mea bucurie

LECTURA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. învă. primar ANGHEL FLORINA-NICOLETA
Școala Gimnazială „Eroilor”, Lipănești, Județul Prahova

La originea cuvântului lectură se află rădăcina indo-europeană „leg”= împreunare, reunire. În limbile moderne, termenul vine din latinescul târziu „lectura” (derivat din „lectum”, supin al lui „legere”, impus în defavoarea latinescului clasic „lectionis”, trecut în franceză „lecture”, de unde a emigrat în engleză și în alte limbi). Ideea actului lecturii presupune de fapt „împreunarea”, sinteza semnelor grafice, la origine având latinescul „lego”(a strânge, a aduna , a reuni), așa cum se vede în expresia *legere oculis*= „a lega literele cu ochii” sau în expresia *scriptum legere*= „a reuni litere spre a descifra sensul”.

O dată cu înscrierea elevului în clasa întâi , după parcurgerea clasei pregătitoare, se poate trece la realizarea lecturii independente. Lectura va putea fi desfășurată acum de copil , bineînțeles sub îndrumarea învățătoarei. Aceasta este cea care îi învață pe copii tainele citit-scrisului. În primii ani de școală, învățătoarea este percepută ca o a doua mama pentru toți elevii, iar menirea ei este de a face școala să pară semnificativă și prietenoasă. În funcție de pregătirea ei pedagogică și de strategiile pe care le va folosi în predare, învățătoarea va fi capabilă să prezinte într-o manieră cât mai atractivă pentru copii cărțile, în felul acesta punând bazele formării intelectuale ale copiilor.

În clasa întâi, în perioada preabecedară, învățătoarea va continua ceea ce educatoarea a realizat în grădiniță, adică va citi expresiv lecturi copiilor arătându-le imagini cât mai viu colorate. Greșeala cea mai frecventă, care are loc în rândul părinților se face tocmai în această perioadă. Ei consideră că odată cu începerea școlii , copiii lor sunt capabili să citească singuri, nemaifiind nevoie de intervenția lor. Total greșit dacă stăm să ne gândim că în această perioadă, în care atenția lui se concentrează pe descifrarea semnelor, cititul nu reprezintă nici pe departe o plăcere. Până ajunge la capăt, el uită începutul. Aici intervine adesea descurajarea în procesul lecturii. În această perioadă părintele trebuie să continue el să îi citească cu glas tare, fie bucăți din manual, fie povești și povestiri.

În clasa a doua, după parcurgerea etapei postalfabetare, se pune accent pe:

- formarea deprinderilor de citire corectă, conștientă și, dacă este posibil, expresivă.
- formarea deprinderilor de exprimare corectă.
- formarea deprinderilor de scriere corectă a textelor de mici dimensiuni.

Obiectivul central al lecțiilor din clasa a doua nu este învățarea tipicului de realizare a analizei literare a unui text, ci consolidarea deprinderii de citire a textelor și formarea capacității de a reda conținutul textului citit. „O îndrumare corespunzătoare a lecturii, precum și antrenarea elevilor în activități diverse, concentrate pe însușirea corectă a cititului, vor conduce și la motivarea copiilor pentru cititul cărților, pentru descoperirea comorilor ascunse în cuvinte”. (Bărbulescu, Beșliu, 2009, p. 119).

Un rol important în recomandarea cărților elevilor din ciclul primar îl are și aspectul grafic al volumului și calitatea hârtiei. Pentru primele clase este indicat să se aleagă cărți tipărite cu litere mari, cu multe imagini, pentru ca micul cititor să se oprească și admirând imaginile să recunoască în ele aspecte din textul citit. Aceste opriri nu au doar rolul de a odihni, ci și de a da prilej copilului să mediteze asupra celor citite.

În ultimele două clase ale ciclului primar, atitudinea școlarului față de lectură se modifică. Acum el înțelege în ce situații este necesar un anumit efort intelectual și își modelează memorarea voluntară în raport cu specificul sarcinilor. În clasa a treia și clasa a patra elevii nu doar citesc lecția și rețin anumite fragmente, acum ei vor realiza planul simplu de idei, harta poveștii și vor exersa citirea pe roluri.

Lectura, marea mea bucurie

Deși importanța lecturii crește odată trecerea de la o clasă la alta, trebuie reținut că există unele greșeli de evitat care se fac în raport cu lectura. Spre exemplu o greșeală majoră care trebuie evitată este transformarea lecturii în obligație. Aceasta modalitate de a aborda lucrurile îl va distanța pe copil de carte.

Datorită supraaglomerării materiilor de la școală, care necesită o tratare minuțioasă, timpul liber care îi rămâne copilului este unul foarte scurt, iar inserarea lecturii în timpul acesta va fi ceva care aglomerează mintea școlarului. Dacă elevului i se va cultiva plăcerea pentru lectură, atunci el va fi capabil să-și organizeze timpul în așa fel încât cititul să se regăsească printre activitățile lui zilnice.

Se știe că basmul, încă din cele mai vechi timpuri, a încântat copilăria multor generații. Această specie a genului epic reprezintă una dintre lecturile care încă stârnește curiozitate în rândul elevilor din ciclul primar.

Lectura basmului contribuie la dezvoltarea imaginației la copii, atitudinea acestora fiind afectată într-o oarecare măsură de sentimente transmise de acest tip de operă (lupta dintre bine și rău).

Chiar dacă în ultimul timp lectura nu mai prezintă o prea mare importanță în rândul copiilor, din cauza amplitudinii pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale, cartea va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire.

Lectura suplimentară poate deveni un coșmar pentru copil și chiar pentru părinții copilului, stresați de refuzul elevului de a citi ceea ce i s-a cerut la școală de către învățătoare, dacă învățătoarea nu abordează această activitate în așa fel încât lectura să îndeplinească rolul ei în educație cât și să constituie o activitate de relaxare a copilului. Pentru ca lectura suplimentară să fie eficientă, alegerea operelor literare recomandate trebuie să respecte anumite criterii precum:

- sfera de interes și de preocupări a elevilor (abordarea genurilor și speciilor literare adecvate, punându-se accent pe operele îndrăgite de copii, texte cu puține regionalism și arhaisme).
- dezvoltarea psihică a elevului (gândire, imaginație, limbaj).
- calitățile educative și estetice ale textului.
- gradul de înțelegere a mesajului conținut în opera literară
- gradul de complexitate a operei (număr corespunzător de personaje, acțiune simplă pentru a putea fi reținută, mărimea textului adecvată vârstei etc.)
- posibilitatea de a intra în posesia cărții (o operă cunoscută care are un tiraj mare de exemplare în biblioteci)

Pentru un randament cât mai bun al lecturii, astfel încât cartea să reprezinte pentru copil o plăcere și nu o obligație, cadrul didactic trebuie să știe că „gustul pentru citit nu vine de la sine și dintr-o dată, ci se formează printr-o muncă de durată care înglobează răbdare , perseverență, voință și, mai ales, presupune continuitate”. (Bărbulescu, Beșliu, 2009, p. 130)

Pentru clasele primare sunt potrivite lecturile suplimentare care îndeplinesc cerințele de accesibilitate și dezvoltă teme în sfera de cunoștințe a copiilor. Cele mai apropiate copiilor sunt textele cu acțiuni din lumea fantasticului, în care, până la urmă, binele învinge răul, indiferent de forma pe care o îmbracă. Textele lirice, în special cele în versuri, oferă modele de exprimare și trezesc sentimente, provoacă emoții. Elevii atrași de creațiile științifico-fantastice, de aventuri, nu trebuie opriți să citească, ci stimulați să caute și astfel de texte, căci „copilul, acest cititor naiv, identifică lumea textului cu universul referențial al acestuia”. (Duda, 1998, p. 223)

Așadar bazele lecturii sunt puse încă de la o vârstă fragedă, 3 - 4 ani, având continuitate și în ciclul primar atunci când se realizează lectura independentă. Pentru ca elevii să lectureze din plăcere și nu din obligație este necesar să i se cultive acestuia interesul pentru citit, lectura să se facă stadal , în funcție de particularitățile de vârstă ale copiilor. Chiar dacă în ultimul timp

Lectura, marea mea bucurie

mijloacele audio-vizuale au luat amploare în difuzarea culturii „cartea a rămas și va rămâne unul din cele mai eficiente mijloace de instruire”. (Logel *et al* , 2009, p. 84)

Rolul educativ al lecturii pare, în ultimul timp, a fi înlocuit de impactul noilor tehnologii. Consecințele sunt îngrijorătoare și se manifestă concret la orele disciplinei, fie prin refuzul de a citi o carte, fie prin dificultăți de receptare și interpretare a cărților citite, fie prin dificultăți în exprimarea unor opinii și judecăți și producerea unor mesaje scrise pertinente și coerente în legătură cu cele citite.

În ciuda efortului dascălilor, lectura nu se numără printre pasiunile elevilor, poate și pentru că programele actuale propun o viziune destul de tehnică și abstractă asupra a ceea ce înseamnă cititul unei cărți. Concepte teoretice greoaie tind să transforme cititul într-o corvoadă, într-o obligație a elevului și să o îndepărteze de natura sa nobilă de experiență personală profundă, atractivă și modelatoare.

Cu toate acestea, rolul educatoarelor, al învățătoarelor, al tuturor profesorilor este acela de a dovedi calitățile unui bun pedagog, reușind prin tehnici bine stabilite să cultive în rândul elevilor interesul pentru lectură, să le dezvolte creativitatea, imaginația și spiritul de observație, ținând totuși cont că trăim într-o lume în care mijloacele audio-vizuale tind să ne conducă chiar și viața.

METODA "PĂLĂRIILOR GÂNDITOARE"

"Fata babei și fata moșneagului", de Ion Creangă

Prof. învă. primar CURPAȘ ANA-CORNELIA
Școala Gimnazială "Oltea Doamna", Oradea

1. Moment organizatoric

Se va asigura un climat optim pentru desfășurarea lecției.

2. Captarea atenției

Cum te simți?

Pe tablă vor fi aplicate două fețe (veselă, tristă), fiecare elev optând pentru o variantă.

Pentru ca operațiunea să se realizeze într-un timp scurt, acțiunea va fi realizată, în același timp, de către toți membrii unei echipe. Elevii vor atașa eticheta cu numele personal în dreptul feței pentru care optează.

3. Anunțarea temei și a obiectivelor

Ce este metoda "Pălăriilor gânditoare"?

Se explică modul în care se aplică această metodă.

- * Pălăria albastră – clarifică
- * Pălăria albă – informează
- * Pălăria verde – generează idei noi
- * Pălăria galbenă - aduce beneficii creativ
- * Pălăria neagră - identifică greșelile
- * Pălăria roșie - spune ce simte despre

4. Fixarea și consolidarea cunoștințelor

Fiecare grupă va lucra o fișă de lucru timp de 10 minute după care vor avea loc discuții.

Pălăria albă – informează

Elevii vor dezlega trei ghicitori. Celelalte grupe vor avea pe masă imagini din poveștile – ghicitori pe care le vor asocia cu titlul poveștilor.

Un lup, o capră și trei iezi / Nu-ți vine să crezi / C-au pățit așa ceva / În povestea sa.

(Capra cu trei iezi)

A fost odată un cocoș / Care s-a întors la moș. (Punguța cu doi bani)

Când ursul coada o trăgea / Vulpea rău se văieta. (Ursul păcălit de vulpe)

Lectura, marea mea bucurie

Apoi, elevii selectează portretul autorului care a scris cele trei povești dintr-un set de mai multe portrete și prin metoda „Brainstorming” vor prezenta informații despre viața și opera lui Ion Creangă. În final, se prezintă viața și opera lui Ion Creangă în format ppt.

Pălăria albastră – clarifică

Pornind de la titlul poveștii, solicit identificarea personajelor principale. Se va face o clasificare: principale – secundare, reale – fantastice, pozitive – negative. Pentru aceasta se va aplica metoda „Ciorchinele”. Vor interveni și celelalte grupe: pălăria albastră, pălăria galbenă și pălăria neagră – vor realiza o caracterizare care este prezentată de autor, de personaje, de situații.

Pălăria galbenă - aduce beneficii creativ

Solicit stabilirea modului în care baba își vede propria fiică și cum este percepută de către personajele cu care se întâlnește.

Pălăria neagră - identifică greșelile

Se va identifica părerea babei despre fata moșneagului.

Pălăria albă – informează

Discuția dintre moșneag și fiica lui va fi prezentată sub forma jocului de rol. Pentru aceasta se va folosi și o vestimentație adecvată: cojocelul țărănesc.

Pălăria roșie - spune ce simte despre

Elevii sunt provocați să se gândească ce ar fi făcut ei, dacă ar fi fost în locul fetei sau ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi plecat. Se discută despre ce simte fata în urma dialogului cu tata.

Pălăria neagră - identifică greșelile

Se stabilește atitudinea greșită a tatălui față de fiică și **pălăria roșie** intervine pentru a vorbi despre sentimentele tatălui.

Pălăria verde – generează idei noi

Elevii își exprimă dezacordul față de comportamentul tatălui și oferă alte variante de rezolvare a conflictului.

Pălăria albă – informează

Având la dispoziție setul cu planșe ale acestei povești, elevii vor prezenta drumul parcurs de fata moșului.

Pălăria albastră – clarifică

Povestirea va fi completată prin stabilirea calităților fetei moșului care sunt evidențiate în întâlnirile cu celelalte personaje.

Pălăria verde – generează idei noi

Pornind de la drumul redat de echipa **pălăriei albe**, se vor prezenta proverbe potrivite situațiilor date.

Pălăria neagră - identifică greșelile

Povestea drumului se reia, dar de data aceasta personajul este fata babei. Discuția dintre fata babei și personajele întâlnite va fi prezentată sub forma jocului de rol.

Pălăria roșie - spune ce simte despre

Solicit prezentarea sentimentelor trăite de personajele care nu au primit ajutor. Elevii vor constata că cele două fete au avut aceleași oportunități pe drum, dar numai fata cea harnică și inimoasă s-a putut bucura la final.

Pălăria albă – informează

Elevii vor prezenta finalul poveștii.

Pălăria albastră – clarifică

Vor descoperi învățătura poveștii.

Pălăria roșie - spune ce simte despre

Elevii își vor exprima trăirile existente la finalul acestei povești. Se va discuta despre personajul preferat, despre ceea ce s-a învățat de la acesta.

Lectura, marea mea bucurie

5. Evaluarea cunoștințelor În finalul lecției, care s-a desfășurat pe parcursul a 2 ore, s-a aplicat o probă de evaluare.

Fișe aplicate celor 6 grupe Pălăria albă → informează

1. Dezleagați ghicitorile și completați titlurile poveștilor.

Un lup, o capră și trei iezi Nu-ți vine să crezi C-au pățit așa ceva În povestea sa. (_____)	A fost odată un cocoș Care s-a întors la moș. (_____)	Ursul când coada o trăgea Vulpea rău se văieta. (_____)
--	---	---

2. Scrieți tot ce știți despre viața și opera autorului pe care l-ați descoperit.

3. Prezentați, pe scurt, drumul „faptelor bune” parcurs de fata moșneagului.

Pălăria roșie → spune ce simte despre...

1. Răspundeți la următoarele întrebări:

- Ce ai fi simțit/gândit dacă ai fi fost fata moșneagului, iar acesta te-ar fi alungat de-a casă?

- Ce ai fi simțit/gândit dacă ai fi fost un personaj ajutat de fata moșneagului?

- Ce ai fi simțit/gândit dacă ai fi fost un personaj pe care nu l-a ajutat fata babei?

- Ce ai simțit/gândit , la finalul poveștii când fiecare fată și-a primit răsplata?

Pălăria galbenă → aduce beneficii creativ

1. Cum o vede baba pe fata ei? Scrieți citatul din text. Dacă nu știți răspunsul, aveți indicii în plicul grupei voastre.

2. Cum o percep personajele poveștii pe fata moșneagului? (Scrieți două însușiri)

3. Scrieți un alt final al poveștii.

Lectura, marea mea bucurie

Pălăria neagră → identifică greșelile

1. Cum o percepe baba pe fata moșneagului? Scrieți citatul din text. Dacă nu știți răspunsul, aveți indicii în plicul grupei voastre.

2. Ce gândesc personajele poveștii pe fata babei? (Scrieți două însușiri)

3. Prezentați, pe scurt, drumul „faptelor rele” parcurs de fata babei.

Pălăria verde → generează ideile noi

1. Dacă tu ai fi fost moșul, ți-ai fi alungat copila? De ce?

2. Cum ai fi soluționat conflictul, dacă ai fi fost moșneagul?

3. Scrieți cel puțin trei proverbe care se potrivesc acestei povești. Dacă nu știți răspunsul, aveți indicii în plicul grupei voastre.

Pălăria albastră → clarifică

1. Citește cu atenție textul și stabilește, într-un enunț, cum e fata moșului în relație cu personajele întâlnite.

„... îi ieși înaintea o cățelușă, bolnavă ca vai de capul ei și slabă, de-i numărai coastele; și cum o văzu pe fată, îi zise:

- Fată frumoasă și harnică, fie-ți milă de mine și mă grijește, că ți-oiu prinde și eu bine vreodată!

Atunci fetei i se făcu milă și, luând cățelușa, o spălă și-o griji foarte bine.(...) Nu merse ea tocmai mult, și numai iaca ce vede un păr frumos și înflorit, dar plin de omizi în toate părțile. Părul, cum o vede pe fată, zise:

- Fată frumoasă și harnică, grijește-mă și curățește-mă de omizi, că ți-oiu prinde și eu bine vreodată!

Fata, harnică cum era, curăța părul de uscături și de omizi (...) vede o fântână mălită și părăsită. Fântâna atunci zise:

- Fată frumoasă și harnică, îngrijește-mă, că ți-oiu prinde și eu bine vreodată!

Fata rânește fântâna și-o grijește foarte bine; apoi o lasă și-și caută de drum. Și, tot mergând mai departe, numai iaca ce dă de-un cuptor nelipit și mai-mai să se risipească. Cuptorul, cum vede pe fată zice:

- Fată frumoasă și harnică, lipește-mă și grijește-mă, că poate ți-oiu prinde și eu bine vreodată!”

2. Formulează o propoziție despre învățătura lecției. Poate fi un proverb.

Lectura, marea mea bucurie

ACTIVITĂȚI DE ÎNCURAJARE A LECTURII

Prof. ILOAE OANA

Școala Gimnazială "D. D. Pătrășcanu", Tomești

Prin activitățile de încurajare a lecturii sporim înțelegerea, cunoașterea, aplicarea, interpretarea, conexiunea și evaluarea critică a textului parcurs. Sintetizând, prin realizarea actului lecturii se dezvoltă etapizat competențele de literație: literația de bază (cunoașterea și utilizarea elementelor de scriere și citire), literația funcțională (înțelegerea noțiunilor scrise și vorbite prin integrarea și funcționarea în societate), literația multiplă (utilizarea și aplicarea competențelor de înțelegere și de conexiune între informațiile noi și cele cunoscute).

Activitățile de încurajare a lecturii:

- **Lectura de plăcere (alegerea unei cărți după criterii personale)**

- **Audiobook** . Există diferite moduri de a te bucura de o poveste. Pe lângă descoperirea poveștii în mod tradițional, cartea audio este o **formă** care se bucură astăzi de un mare succes. O carte audio transmite emoție prin voce.

- **Vizionarea de piese de teatru/ filme, având la bază un text literar.**

- **Vizita la muzee**

- **Întâlniri reale (fizic sau online) și imaginate cu autorii textelor citite**

- **Biblioteca și librăria**

Jurnalul unor activități de lectură

Activitatea 1 (clasa a VII-a):

1. Se iau pentru caracterizări fragmente de text cu personaje din romane contemporane, adolescenți, iubire, conflicte.

Reacții: Nici pe mine nu mă înțelege nimeni! Și eu arăt nașpa! Nu am cunoscut încă iubirea. Mânca așa ceva? Straniu! Țștia-s prieteni?!

2. Se folosesc descrieri neobișnuite: casă bântuită, marțieni.

3. Anunț: avem de citit o carte/text. Tăcere.

4. Trebuie să prezentăm colegilor ce am citit.

5. Cum se chema cartea cu cimitirul? Este la bibliotecă?

6. D-na bibliotecară îmi spune ca au venit după cărți cu... au luat ce au vrut, după copertă, titlu...

7. O săptămână de vacanță

8. Mi se cere să amânăm ziua de prezentare... pe 15. (Ups! Nu au mai citit!)

9. Se citește pe sub bănci, să termine, mai puțin telefoane....

10. Au citit, au scris, au prezentat. Au rezumat, au criticat sau lăudat titlul, au avut emoții să fie în fața colegilor și au ales citatul de postat. (E citatul pe care l-ar posta pe orice rețea și lumea ar da share.)

11. Pe 16 s-au terminat prezentările, fiecare a prezentat, chiar dacă mai mulți elevi au citit aceeași carte: **Inocenții** – I. Pârvulescu, **Exuvii** – Simona Popescu, **Povești de vară și iarnă cu Isidor** – Veronica Niculescu, **Romanul adolescentului miop n** – M. Eliade. **Fluturi** – Irina Binder și, inevitabil, câteva titluri cu autori străini.

Valori: lectura, bucuria, viața, prietenia, familia, călătoria și ... să fii șeruit (pare că pentru generația aceasta valoarea este dată de vizualizare, like, share; cantitate - în detrimentul calității).

Activitatea 2 (clasa a VI-a):

1. Citim împreună textul **Un băiat citit** de Mircea Sântimbreanu.

2. Alcătuim profilul băiatului citit. (Cum arată? Câți ani are? De ce citește așa mult? De ce cărțile sunt tot mai groase? Cu ce viteză citește? Cum alege cărțile? De ce citește în ore, la școală, și nu citește acasă?) Aflăm că sunt și fete așa... citite. Și filmele se povestesc la fel!

Lectura, marea mea bucurie

3. Considerăm că povestirea e încifrată, e un mister și încercăm să fim detectivi, să aflăm ce a citit băiatul din text.

4. Pentru aflarea răspunsurilor folosim lecturi personale, biblioteca și telefonul.

5. Oare nu e aceeași carte? Încurcă oare copertile? Peste tot unii vin și alții pleacă?

6. Avem răspunsuri:

- Cartea cu un câine pe copertă: **Dumbrava minunată, Colț Alb, Bubico, Zdreanță, Idefix** (benzi desenate), **Bunica mi-a zis să-ți spun că-i pare rău, Fata babei și fata moșneagului, Sam, cățelul furat, Jurnalul unui câine poznaș.**

- Cartea cu copertă galbenă: **Recreația mare, Jurnalul unui puști, Cartea cu Apolodor**

- Celelalte cărți... e lista lor de lectură! Din nou, inevitabil, câteva titluri cu autori străini.

Valori: lectura, timpul, perseverența, libertate, loialitate, prietenie.

Activitatea 3 (clasa a V-a):

Suntem la biblioteca școlii: Urmărim un film documentar de prezentare a zeilor Olimpului. Elevilor li se cere să noteze fiecare zeu. Urmează o discuție legată de zei, eroi, muritori și valori. Fiecare participant la activitate scrie un dialog imaginar între doi zei, care își apără puterea/valoarea. Se face legătura între **Legende Olimpului** - Al. Mitru și **Hoțul fulgerului** - R. Jordan. Toți elevii primesc spre lectură câte un volum din **Legende Olimpului**. Urmează aproximativ zece minute de lectură în lanț, cu voce tare, până la pauză. Lectura va continua acasă.

Drumul spre cunoaștere și dezvoltare trece prin lectură, căci astfel se transmite cunoașterea, informația științifică și emoțională imprimată în memoria colectivă, asigurându-se calitatea vieții generațiilor ce vor urma.

PROIECT DIDACTIC

ÎN CADRUL PROIECTULUI EDUCATIV "ÎNVĂȚĂM SĂ PREȚUIM CARTEA"

Prof. învă. primar ANTON CRISTINA

Școala Gimnazială "Oltea Doamna", Oradea

Clasa: I B

Subiectul: Cartea – comoară de mărgăritare

Tipul lecției: Predare - învățare

Obiectiv general:

Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă în perioada ciclului primar, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului, dar și a dobândirii tehnicilor de muncă intelectuală.

Obiective operaționale:

O1 – să se familiarizeze cu părțile componente ale unei cărți

O2 – să exerseze comunicarea orală

O3 – să înțeleagă importanța lecturii

O4 – să creeze cu ajutor o cărticică de povești

O5 – să manifeste interes pentru citit - scris

O6 – să -și formeze o atitudine de grijă și respect față de carte

Strategii didactice:

1. Resurse procedurale:

M1 – metoda "Explozia stelară"

M4 – lectura

M2 – metoda „Brainstormingul"

M5 – explicația

M3 – metoda "Turul galeriei"

M6 – jocul de rol

2. Resurse materiale:

m1 – cărticele cu povești realizate de copii

m2 – fișe cu poezii/ghicitori

m3 – PPT "Cum realizăm o cărticică?"

Lectura, marea mea bucurie

3. Forme de organizare:

-frontală -pe grupe -independentă

Desfășurarea lecției:

1. Moment organizatoric : Se asigură climatul necesar desfășurării optime a activității.

2. Captarea atenției: Se citesc ghicitorile din Anexa 1. Fiecare ghicitoare este însoțită de o imagine sugestivă. Din ultima ghicitoare elevii desprind mesajul următor: pentru a te bucura de o carte , trebuie să știi să citești.

3. Anunțarea temei și a obiectivelor: Se anunță titlul lecției și se enumeră obiectivele într-un limbaj accesibil elevilor.

4. Dirijarea învățării: Elevii sunt conduși cu ajutorul întrebărilor expuse pe tablă (**Explozia stelară**):

- De ce cartea este asemănată cu o grădină magică?
- Cine scrie cărțile?
- Pentru cine le scrie?
- Cum se numesc persoanele care scriu cărți? Dar cei care citesc cărțile/
- Care sunt cărțile voastre preferate? Cine vă citește din cărți?
- De ce adorăm cărțile/?

Se trage următoarea concluzie: este important să știi să scrii și să citești!

Elevilor li se reamintește faptul că și ei au fost autori de cărți, în clasa pregătitoare, atunci când realizau mici cărțicele pentru literele învățate.

Se vizionează PPT-ul "Cum se realizează o carte?"

5. Fixarea cunoștințelor: Joc de rol

Sunt pregătite jetoane pe care sunt scrise cuvintele: file, autor, coperte, pagină, titlu. Elevul care extrage un jeton va descrie ce parte a cărții este, iar colegii vor recunoaște și îi vor spune numele.

Se audiază poezia "În bibliotecă" de Ana Blandiana. Se poartă o scurtă discuție în legătură cu textul audiat:

- Ce cărți a ronțăit șoricelul?
- De ce credeți că a vrut să le mănânce?
- Ce cărți aveți în bibliotecă?
- Ați vrea să ascultați o poezie/poveste sau să o citiți?
- De ce?

Se propune elevilor realizarea unei cărțicele care să conțină poezia "În bibliotecă" scrisă de Ana Blandiana, iar ei să realizeze ilustrațiile. Se lucrează în echipe , împreună cu colegul de bancă. Fiecare echipă primește materialele necesare . Se explică pașii de lucru în realizarea unei cărți.

6. Evaluarea activității: La sfârșitul activității elevii vor realiza o expoziție cu lucrările lor.

7. Încheierea activității. Aprecieri: Elevii obsevă posterele afișate. Vor formula aprecieri în legătură cu lucrările colegilor.

ANEXA 1

1.) Are pagini colorate

Și scrie în ea de toate.
Și cu cât o îndrăgești,
Tot mai mult o folosești.

3.) Are foi și scoarță

Dar nu e copac,
Minte are-n cap.
Cine-o înțelege



2.) Are foi și nu e pom,

Îți vorbește și nu-i om,
Dă exemple, sfaturi multe
Celor ce vor să le-asculte!

4.) E o grădină mândră, semănată

Cu poezii, cu glume și povești,
Dar nu se lasă lesne vizitată
Decât când știi, copile, să citești



Lectura, marea mea bucurie

Anexa 2

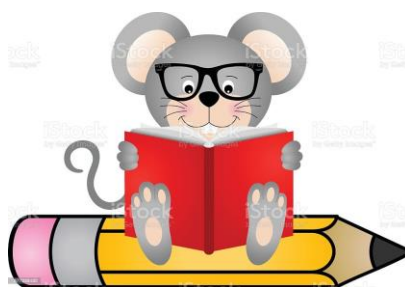
În bibliotecă

de Ana Blandiana

Ce spaimă, ce emoții și ce scandal:
Am descoperit printe cărți un șoarece intelectual!
La început, ca să nu pară
Că are gusturi prea ciudate,
A mâncat într-o doară
Cartea de bucate;

Apoi, ca să nu mă sperie prea tare,
Câtva timp a înfulecat numai dicționare;
Și-a dus ipocrizia atât de departe,
Încât a jurat să nu se mai atingă de nici o carte.
Dar n-a rezistat mai mult de o zi
Și a început poezii a ronțai.

Ba, pentru că îl tentează drumul spre glorie,
A înghițit și câteva cărți de istorie.
Iar tabla înmulțirii fiindu-i simpatică
A gustat și din câteva cărți de matematică.
Cât rămăsese numai la literatură
Nu mă speriasem peste măsură,
Abia acum a ajuns o tragedie,
Când a început să înfulece și filosofie.



CĂLĂTORIA MAGICĂ ÎN LUMEA CĂRȚILOR

ACTIVITĂȚI DE MOTIVARE ȘI ATRAGERE A ELEVILOR CĂTRE CARTE ȘI LECTURĂ ÎN CICLUL PRIMAR

Prof. învă. primar COMĂNESCU VIORICA SIMONA
Școala Gimnazială "Ion Agârbiceanu", Bucium

Învățarea plăcută și dezvoltarea creativității sunt adesea stimulate de cărți și lectură. În ciclul primar, este esențial să construim o bază solidă de interes și apreciere pentru cărți, călăuzind elevii spre o lume fascinantă a aventurilor și a cunoașterii. Prin intermediul activităților de motivare și atragere către carte, putem transforma lectura într-o experiență memorabilă și captivantă pentru cei mai mici cititori. Motivarea și atragerea elevilor către carte și lectură în ciclul primar reprezintă o misiune esențială pentru a construi o bază solidă pentru învățare și dezvoltare personală. Prin intermediul activităților interactive și captivante, putem deschide ușile unei lumi magice a cărților, încurajându-i pe cei mici să descopere pasiunea pentru lectură. Lectura este o călătorie captivantă, în care fiecare pagină oferă o nouă aventură și oportunitatea de a descoperi noi orizonturi. Prin aceste activități, îi însoțim pe elevi în această călătorie magică și îi încurajăm să își construiască un viitor plin de cunoaștere și creativitate.

Pentru a stârni entuziasmul față de lectură, putem organiza sesiuni de lectură în grup, în care elevii sunt implicați activ în povestea citită. Fiecare copil poate interpreta un personaj din carte sau să participe în reprezentarea poveștii prin dramatizare. Această abordare interactivă îi va captiva pe elevi și le va dezvolta imaginația.

"Ziua cărților preferate" poate constitui un proiect prin care deschidem porțile creativității prin organizarea unei zile speciale dedicate cărților preferate ale elevilor. Fiecare copil poate aduce cu el cartea sa preferată și o poate împărtăși cu colegii într-o scurtă prezentare. Această activitate încurajează schimbul de păreri și sugestii între copii, dezvoltând spiritul de echipă și colaborare.

Încurajarea lecturii prin crearea unei mini-biblioteci în colțul clasei, plină de cărți potrivite pentru vârsta copiilor este o altă modalitate frecvent întâlnită în clasele din ciclul primar. Elevii pot lua cărți acasă sau le pot citi în timpul liber, în clasă. Pentru a face experiența mai interactivă,

Lectura, marea mea bucurie

puteți organiza un sistem de marcatori sau jurnale de lectură, în care fiecare copil să-și noteze impresiile despre cărțile citite.

Concursurile de citit reprezintă o metodă eficientă de a-i motiva pe elevi să își dezvolte abilitățile de lectură și să exploreze noi titluri. Organizați concursuri de citit săptămânale sau lunare, iar elevii care înregistrează cele mai multe pagini citite sau cărți finalizate pot fi recompensați cu premii mici, cum ar fi semne de carte colorate, medalii sau diplome de "Cititor Avid".

De asemenea vizitele la bibliotecă este o modalitate modalități prin care elevii vor descoperi o varietate de cărți interesante și vor avea ocazia să împrumute unele dintre ele. De asemenea, pot fi organizate întâlniri cu autori locali sau cu scriitori celebri, care să le împărtășească poveștile din spatele cărților și să le motiveze să-și dezvolte propriile povești.

Exemplu de bună practică:

Proiectul "Ziua cărților preferate" are ca scop să promoveze pasiunea pentru lectură și să încurajeze implicarea activă a elevilor în a împărtăși cărțile lor preferate cu colegii și profesorii.

Prin intermediul acestei activități, dorim să creăm un mediu prietenos și deschis în școală, care să stimuleze interesul pentru lectură și să dezvolte abilitățile de comunicare și prezentare ale copiilor.

Obiective:

1. Motivarea elevilor să citească mai mult și să descopere bucuria lecturii.
2. Dezvoltarea abilităților de prezentare și comunicare prin împărtășirea experiențelor legate de cărțile preferate.
3. Crearea unui mediu propice pentru schimbul de opinii și sugestii legate de lectură între elevi.
4. Promovarea colaborării între elevi și profesori în cultivarea interesului pentru cărți și literatură.

Activități propuse:

1. Anunțarea proiectului:
 - Prezentarea proiectului "Ziua cărților preferate" în fața elevilor, explicându-le scopul și importanța acestuia.
 - Distribuirea de broșuri și afișe (realizate de elevi) pentru a informa elevii și părinții despre eveniment și cum să se pregătească pentru acesta.
2. Înscrierea în proiect:
 - Elevii au fost încurajați să se înscrie în proiect și să aleagă cărțile preferate pe care doresc să le împărtășească în cadrul evenimentului.
 - Fiecare elev a completat un mic formular în care a prezentat titlul cărții, autorul și motivul pentru care a ales acea carte ca fiind preferată.
3. Pregătirea prezentărilor:
 - Elevii au primit sprijin din partea profesorilor pentru a pregăti prezentările. Au fost încurajați să vorbească despre povestea cărții, personajele preferate și momentele memorabile din aceasta.
 - Au fost organizate sesiuni de pregătire în clasă, unde elevii au primit sfaturi și ghidare pentru o prezentare captivantă.
4. Ziua cărților preferate:
 - În cadrul unei zile speciale, fiecare elev a prezentat cartea lui preferată în fața colegilor și a profesorului.
 - Prezentările au fost realizate în formă de discurs, dramatizare, recital de poezii sau orice altă formă creativă pe care elevii au ales-o pentru a-și împărtăși pasiunea pentru lectură.
 - Elevii au adus adus exemplare ale cărții pentru a le împărtăși cu colegii sau pentru a le lăsa în mini-biblioteca din colțul clasei.

Lectura, marea mea bucurie

5. Expoziție de cărți:

- După prezentări, cărțile preferate ale elevilor au fost fi expuse în cadrul unei expoziții în școală.
 - Fiecare carte a fost însoțită de un mic comentariu sau recomandare din partea autorului său, oferind astfel sugestii pentru viitoare lecturi.
6. Feedback și evaluare: Elevii au fost încurajați să își împărtășească feedback-ul cu privire la proiect și să discute despre experiența lor în cadrul "Zilei cărților referate".

Evaluarea proiectului a fost realizată prin intermediul chestionarelor de feedback și prin observațiile cadrelor didactice. Proiectul "Ziua cărților preferate" a avut drept scop stimularea interesului pentru lectură, să dezvolte abilitățile de prezentare și comunicare ale elevilor și să încurajeze schimbul de idei și recomandări legate de cărți. Prin intermediul acestui proiect, am dorit să creăm un mediu în care lectura devine o activitate plăcută și valorizată, care să îi motiveze pe elevi să exploreze noi cărți și să descopere noi lumi prin literatură.

Bibliografie:

- * Costea Octavia, Didactica lecturii, o abordare funcțională, Ed. Institutul European, Iași, 2007.
- * Pamfil Alina, Limba și literatura română, perspective complementare, Editura Paralela 45, Pitești, 2009.

PROIECT EDUCAȚIONAL „CARTEA, IZVOR DE ÎNȚELEPCIUNE”

Prof. înv. primar CUCĂILĂ IOANA
Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria”, Deva

PERIOADA DERULĂRII PROIECTULUI: octombrie 2022– iunie 2023

GRUPUL ȚINTĂ: elevii clasei a IV-a B

PREZENTAREA PROIECTULUI

Argument

Cartea cu „slope de foc” devine un ritual al cunoașterii, peregrinare și transcendere în timp și spațiu. Suntem unde vrem și când vrem. Cartea ne leagă fie de începuturile ancestrale, fie de viitorul prea mecanizat, pulverizând ființa în nemărginirea universul imaginar, sau dimpotrivă reunește cosmosul fragmentar chiar înăuntrul ființei noastre. Paul Cornea spunea în lucrarea sa *Introducere în teoria lecturii* „...că nici computerul, nici televizorul nu vor duce la dispariția cărții, că lectura va continua să joace un rol cardinal în viața oamenilor, că accelerarea progresului tehnic va fi mereu însoțită de remedierea compensatoare a unui spațiu liber pentru închipuire, visare și căutare de sens... Cred, vreau să cred că vom continua să citim chiar dacă nu vor mai fi cărți. O vom face, la nevoie, pe ecrane portabile sau fixe, de buzunar ori de mari dimensiuni, dar vom continua s-o facem câtă vreme vom persevera să gândim și să producem bunuri simbolice.”

Proiectul este inițiat ca și un demers al nevoii de provocare la lectura. Competențele de comunicare și inter-relaționare vor fi dezvoltate în cadrul unor activități ce vor stârni curiozitatea, capacitatea de muncă în echipă și abilitățile de exprimare prin fiece formă de artă.

Obiectivul general /scopul

Stimularea potențialului creator al copiilor cu aptitudini artistic-literare din clasele I-IV, implicarea lor în activități de creație, dezvoltarea simțului estetic;

Obiectivele specifice ale proiectului

- ✓ stimularea gustului pentru lectură;
- ✓ apropierea copiilor de carte și de bibliotecă;
- ✓ formarea unei atitudini de grijă și respect față de carte;
- ✓ familiarizarea copiilor cu diferite tipuri de scriere;
- ✓ îmbunătățirea comunicării orale și stimularea interesului pentru citit-scris;
- ✓ cunoașterea instituțiilor care se ocupă de apariția, distribuirea sau păstrarea cărților;
- ✓ stimularea imaginației și a creativității verbale;

Numărul 6, 2023

Lectura, marea mea bucurie

PROGRAM DE ACTIVITĂȚI

Nr. crt.	Denumirea și conținutul activității	Responsabil	Participanți	Termen/ perioada
1.	<i>Lansarea oficială a proiectului</i> - Prezentarea activității conform graficului; - Mediatizarea proiectului;	Prof.Cucăilă Ioana Bibliotecar Bolea Cornelia	Elevi, părinți	Noiembrie 2022
2.	- <i>“Biblioteca din clasă”</i> - Amenajarea în școală a unui colț “Biblioteca”;	Prof. Cucăilă Ioana	Elevi, părinți	Decembrie 2022
3.	<i>“Cărțile din viața noastră”</i> – colectarea fișelor de lectură;	Prof. Cucăilă Ioana	Elevi	Ianuarie 2023
4.	<i>“Mărtisorul literaturii române”</i> - aniversare Ion Creangă – dramatizare “Soacra cu trei nurori”;	Prof. Cucăilă Ioana	Elevi	Martie 2023
5.	<i>“Cartea- izvor de înțelepciune”</i> - vizită la Biblioteca Județeană Hunedoara;	Prof. Cucăilă Ioana Bibliotecar Bolea Cornelia	Elevi	Aprilie 2023
6.	<i>“În lumea poveștilor”</i> – dramatizări, prezentare de scenete – biblioteca școlară;	Prof. Cucăilă Ioana Bibliotecar Bolea Cornelia	Elevi	Mai 2023
7.	<i>“Evaluare”</i> - activități de evaluare a proiectului: adunarea și organizarea datelor obținute, organizarea unui album foto, exprimarea unor păreri, opinii în legătură cu activitățile desfășurate;	Sala de clasă	Elevi, cadre didactice, conducerea școlii	Iunie 2023

EVALUARE

a) Evaluare cantitativă :

- ✓ Număr de lucrări adunate în mape;
- ✓ Numărul de persoane care se implică activ în derularea activităților;

b) Evaluare calitativă:

- ✓ Dezvoltarea motivației și sensibilizării copiilor prin activitățile realizate;
- ✓ Gradul de implicare și de comunicare a unităților partenere;
- ✓ Valoarea lucrărilor prezentate la expoziție;
- ✓ Stimularea interesului pentru activitatea de grup;

c) Modalități și instrumente de evaluare

- Autoevaluarea activităților;
- Portofolii;
- Dezbateri, exemple de bună practică ;
- Fotografii, filme, pliante, afișe etc.;
- Premiera și evidențierea lucrărilor.

Lectura, marea mea bucurie

METODE DE STIMULARE A INTERESULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARUL MIC

Prof. învă. primar FRANDEȘ MONICA MARIA
Școala Gimnazială Hodac, Localitatea Hodac

Prin citirea unei cărți, o lume întreagă, se așterne în fața cititorului care devine „Stăpânul Lumii” pe care tocmai o descoperă ca pe un teritoriu neexplorat încă. Lucrul cu cartea este de neînlocuit pe parcursul școlarizării. Este necesar să- l apropiem pe copil, în mod conștient de universul cărții. El trebuie să simtă bucuria lecturii, fiecare carte fiind „ o călătorie prin suflete, gânduri și frumuseți” (Mihail Sadoveanu).

Lectura este cea mai eficientă metodă de introducere a școlarului în lumea mirifică a cărților, în munca intelectuală.

Lectura după imagini - este o activitate de educare a limbajului specifică micii școlarități.

Această activitate are două componente de bază:

- observarea directă a imaginilor;
- dezvoltarea capacităților de receptare și de exprimare a mesajelor.

Aceasta pune un accent sporit pe analiza, descrierea și interpretarea datelor, a acțiunilor înfățișate în imagini. Activitatea dată are rolul de fixare și sistematizare a cunoștințelor elevilor, dobândite la alte activități didactice, fiind un mijloc eficient de a-i determina pe elevi să se exprime prin intermediul imaginilor dintr-un tablou sau dintr-un șir de tablouri. Copiii trebuie să analizeze imaginile, să le descrie, să le interpreteze și să le compare, folosind un limbaj propriu. Nu trebuie folosite multe imagini pentru a nu dispersa atenția copiilor.

- Materialul intuitiv trebuie să satisfacă următoarele cerințe:

- să corespundă programei, fiind accesibil și interesant;
- să asigure realizarea obiectivelor cognitive și afective;
- să îndeplinească cerințe didactice: claritate, vizibilitate, accesibilitate, atractivitate;
- să aibă valoare estetică;
- să asigure unele reprezentări corecte;
- să contribuie la exersarea capacității de comunicare orală prin prezentarea unor acțiuni, prin prezentarea unor relații între personaje;
- să aibă dimensiuni corespunzătoare pentru a permite analiza și compararea elementelor componente, să permită perceperea fără dificultate a imaginii.

- **Algoritmul lecturii după imagini:**

- **Primele reacții, primele impresii.** Ce observi în imagine? Pe cine/Ce?
- **Situarea în spațiu.** Cum crezi, unde poate avea loc acțiunea din imagine? În ce loc? În ce țară? În ce oraș/sat?
- **Situarea în timp (cronologic, meteorologic).** În ce anotimp? După ce ți-ai dat seama? Ce schimbări în natură, ce fenomene ale naturii observi în imagine? Ce fenomene ale naturii recunoști în imagine?
- **Identificarea unui personaj din imagine.** Cum crezi că îl cheamă pe personaj? Cum crezi, câți ani are personajul? Dacă e adult, ce profesie crezi că are? Descrie aspectul fizic, vestimentația. Numește o calitate și un defect ale personajului. Ce crezi că îl deosebește de alte personaje?
- **Motivele prezenței acestui personaj în acel loc.** Ce personaje mai observi în imagine? Cum crezi, ce relații există între personajele din imagine?
- **În afara câmpului vizual.** Ce se află la dreapta imaginii și nu se vede? Ce se află la stânga? În spate? Deasupra? Dedesubt?
- **Senzații.** Ce se aude? (muzică, zgomote, sunete, conversații etc.) Ce se simte? Ce se respiră? (parfumuri, mirosuri, esențe, emanații etc.)
- **Conținuturi.** Ce poate avea personajul în buzunare, în casă, în dulap?

Lectura, marea mea bucurie

- *Imaginarea textelor care nu se văd dar care sunt susceptibile de a fi prezente ici-colo.* Scrie în baza acestei imagini un bilețel părinților; o scrisoare bunicilor; un anunț.
- *În afara timpului.* Ce crezi că s-a întâmplat în același loc în urmă cu un minut/ o oră/un an/10 ani? Ce se va întâmpla în exact același loc într-un minut/o oră etc.?
- *Motivația fotografului.* Cum crezi, cine a realizat această imagine? De ce? Ce a dorit fotograful să arate sau să dovedească prin această fotografie Întitulează imaginea.
- *Intertextualitate.* Ce învățătură desprinzi din imagine? Ce momente ale textului sunt ilustrate în imagine? Ce texte literare ai citit la tema imaginii?
- *Culori predominante.* Ce culori vezi în imagine?

Răspunsurile copiilor trebuie să fie de asemenea: clare, precise, corecte, concise, să fie o formulare conștientă bazată pe înțelegerea aspectelor principale ale ilustrației.

Activitatea de lectură după imagini contribuie la dezvoltarea capacităților intelectuale, a proceselor psihice, la exersarea și îmbunătățirea deprinderilor de exprimare corectă și fluentă precum și la dezvoltarea unor trăiri afective, morale și estetice.

Lectura după imagini „Fata babei și fata moșneagului”, de Ion Creangă

METODA R.A.I. (Răspunde, Aruncă, Interoghează)

Este o metodă activă și antrenantă ce poate fi utilizată în orice moment al procesului de învățare, consolidează ideile și conceptele, favorizează auto și interevaluarea.

Metoda R.A.I. are la bază stimularea și dezvoltarea capacităților copiilor de a comunica (prin întrebări și răspunsuri), despre ceea ce au învățat. Urmărește realizarea feed-back-ului printr-un joc de aruncare a unei mingi ușoare sau a unei jucării.

Elevii sunt dispuși în cerc, se folosește o minge sau o jucărie. Copilul care aruncă mingea, trebuie să formuleze o întrebare, din cunoștințele însușite și să o adreseze copilului care o prinde. Cel care prinde mingea, răspunde la întrebare, apoi o aruncă mai departe, altui coleg, punând o nouă întrebare. Copilul care nu știe răspunsul, iese din joc, la fel ca și cel care este descoperit că nu cunoaște răspunsul la propria întrebare.

Este o metodă de fixare și sistematizare a cunoștințelor, dar și de verificare, care urmărește realizarea feed-back-ului.

Explozia stelară

Este o metodă de stimulare a creativității, o modalitate de relaxare a copiilor care se bazează pe formularea de întrebări pentru rezolvarea de probleme și noi descoperiri. Denumirea originală a metodei este „starbursting” (engl. star = stea; burst = a exploda).

Metoda exploziei stelare asigură obținerea unui număr mare de întrebări ce conduc la cât mai multe conexiuni între idei și concepte. Elevii pot fi solicitați să formuleze și răspunsuri la întrebările colegilor. Antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susținut și înarmarea acestora cu capacități necesare unei activități de învățare productivă reprezintă modalitatea cea mai eficientă de educare în spiritul unei atitudini conștiente și active. Atmosfera în care se desfășoară lecția este una de relaxare, dar și de interes.

Material: o stea mare, 5 stele mici galbene, tablouri, ilustrații, jetoane.

• Etapele metodei:

1. Elevii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se scrie ideea central, titlul sau o ilustrație semnificativă.
2. Pe cele 5 stelețe se scrie câte o întrebare (de exemplu: CINE?, CE?, UNDE?, CÂTE?, DE CE?), iar 5 copii extrag câte o întrebare. Fiecare din cei 5 elevi își aleg câte 3-4 colegi organizându-se astfel în 5 grupuri mici.
3. Se stabilește timpul de lucru (aprox. 5'). Membrii grupurilor cooperează în elaborarea întrebărilor.

Lectura, marea mea bucurie

4. La expirarea timpului, elevii revin în semicerc în jurul stelei mari și comunică întrebările elaborate. Celelalte grupuri răspund la întrebări sau formulează întrebări la întrebări.

5. Se apreciază întrebările elevilor, efortul acestora de a elabora întrebări corecte precum și modul de cooperare și interacțiune.

- **Avantaje:**

- Se utilizează în activități diverse: lecturi după imagini, convorbiri, povestiri, jocuri didactice, matematică, poezii, în evaluare;
- Facilitează crearea de întrebări în grup și individual pentru a repovesti conținutul poveștii urmărind succesiunea logică a evenimentelor;
- Stimulează comunicarea orală, creativitatea de grup, individuală și spontaneitatea;
- Facilitează crearea de întrebări în grup și individual, pentru rezolvarea problemei propuse;
- Exersează și dezvoltă gândirea cauzală, divergența, deductivă, limbajul, atenția distributivă și antrenează inteligențele multiple;
- Stimulează participarea activă;
- Dezvoltă abilitatea de a lucra în echipă;

- **Limite:**

- Depinde de calitățile moderatorului de a anima și dirija discuția pe făgașul dorit;
- Uneori poate fi prea obositor sau solicitant pentru unii participanți.

Cu toată amplasarea pe care au luat-o mijloacele audio- vizuale în difuzarea culturii, cartea a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire. Lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile pe care le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație. Ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ- educative, care își pun amprenta pe întregul comportament al cititorului. Tocmai de aceea se consideră că cititul reprezintă unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale.

Bibliografie:

- * Pamfil, A., (2016), Limba și literatură română în școala primară, Perspective complementare, Ediția a II-a, Editura Art, București.
- * Parfene, C., (1999), Metodica studierii Limbii și Literaturii Române în școală, Editura Polirom, Iași.
- * Szekely, E., (2005), Didactica Limbii și Literaturii Române la ciclul primar, Editura Universității Petru Maior, Târgu Mureș.

BUCURIA LECTURII

Prof. înv. primar ASTALĂȘ LILIANA
Școala Gimnazială "Avram Iancu", Dej, Județul Cluj

Ziua Internațională a Cărții se sărbătorește anual pe 23 aprilie și este organizată de UNESCO în scopul promovării lecturii, publicării și a drepturilor de autor. Prima astfel de manifestare s-a desfășurat în 1995. 23 aprilie marchează și trecerea în eternitate a doi titani ai literaturii universale: William Shakespeare și Miguel de Cervantes, precum și a altor scriitori: scriitorul peruan Inca Garcilaso de la Vega (1616), poetul englez William Wordsworth (1850), scriitorul francez Jules Barbey d'Aureville (1889) și poetul englez Rupert Brooke (1915).

Prin Hotărârea de Guvern nr. 293 din 14 aprilie 2005, ziua de 23 aprilie a fost declarată „Ziua Bibliotecarului din România”, astfel că în România, începând cu 2005, în ziua de 23 aprilie se sărbătorește și Ziua Bibliotecarului, concomitent cu Ziua Internațională a cărții și a drepturilor de autor. La începutul lui februarie, mai exact în prima zi de miercuri a lunii februarie, sărbătorim în fiecare an cititul cu voce tare, în fața unui grup- Ziua Internațională a Cititului Împreună. În 2022, prin Legea 21 din 14/01/2022, 15 februarie a fost declarată Ziua Națională a Lecturii - pentru ca

Lectura, marea mea bucurie

instituțiile publice și private să organizeze activități culturale, sociale și educaționale care să evidențieze importanța lecturii, în special în formarea copiilor și a tinerilor.

Aceste zile de sărbătoare marchează atât importanța cărților cât și a lecturii, oferă ocazia desfășurării diverselor activități culturale, în variate spații (școală, bibliotecă, parc, teatru, săli multimedia, cafenea, ceainărie și alte).

Lectura - ca activitate intelectuală - este determinată de contribuția sa la dezvoltarea personalității copilului: îmbogățește orizontul de cultură al elevilor, oferă exemple de conduită morală superioară, le prezintă cazuri de comportamente care-i îndeamnă la reflexii, pentru a distinge binele de rău și a urma binele, dezvoltă gândirea, imaginația, capacitatea de comunicare. Scopul principal al activităților de lectură este dezvoltarea gustului pentru citit, căruia i se adaugă și alte deziderate: stimularea interesului pentru cunoașterea realității, sporirea volumului de informații, îmbogățirea vieții sufletești, cultivarea unor trăsături morale pozitive.

Gustul pentru lectură se poate realiza prin: expunerea prin povestire, conversația sau dezbateră literară, convorbirea sau dialogul, munca cu cartea, recenzia unor cărți, lecții de popularizare a cărții, organizarea expozițiilor de carte, șezători literare, medalion literar consacrat aniversării unui scriitor, concursuri, lectura pe parcursul vacanței, întâlniri cu scriitori, biblioteca familiei, vizită la bibliotecă, dramatizarea unor texte literare, memorarea unor poezii și apoi recitarea lor, exerciții de creație, libertatea de a alege ce să citească.

Cititul poate fi o activitate prin care ne putem regăsi pe noi înșine prin intermediul personajelor, făcându-ne astfel să uităm de propria singurătate. Lectura este importantă deoarece prin intermediul cărților ne dezvoltăm intelectual și spiritual, putem experimenta stări, emoții, trăiri, sentimente alături de adevărați eroi, ne transpunem în locuri și perioade istorice în care nu am avut șansa de a trăi. Lectura simbolizează cunoașterea și setea de absolut, factorul primordial și calea prin care poți da frâu liber imaginației. Lectura dezvoltă limbajul, psihicul, imaginația, gândirea și creativitatea. Lectura înseamnă relaxare. Citind, descoperi în lecturile tale modele bune sau rele, modele de la care poți învăța și modele pe care nu ar trebui să le urmezi niciodată. Citind, te dezvolti personal, împrumuți câte puțin din felul de a fi al fiecărui personaj, construindu-ți, cu timpul, propriul stil de a trăi. A citi înseamnă a învăța, a evada din lumea cotidiană și a călători într-o lume în care totul este posibil și nimic nu are limite. Lectura înseamnă mai mult decât citirea unor rânduri scrise negru pe alb, ea este cunoașterea propriei persoane și dezvoltarea imaginației, influențându-ne modul în care gândim și interacționăm cu ceilalți. Lectura – un mijloc foarte plăcut de detașare de la viața de zi cu zi și de la toate problemele. Lectura reprezintă cel mai eficient mod de a-ți lărgi spectrul cunoașterii. Analizând ceea ce citești, poți să cunoști noi moduri de abordare a unor situații sau să deduci principiile la care se raportează oamenii în viața de zi cu zi. Cărțile sunt adevărate izvoare de înțelepciune.

Dar pentru că trăim într-o epocă în care televiziunea și computerul pătrund puternic în viața tuturor, dar mai ales a școlarului mic, cu influențe benefice în evoluția sa, dar și cu minusuri, mai ales în sfera sa afectivă consider necesară studierea suplimentară a textelor aparținând atât literaturii române, cât și celei universale.

Opționalul „Traistuța cu basme și povești” vine să acopere necesitatea de lectură a micilor școlari și vizează parcurgerea și înțelegerea unor valoroase opere literare -în proză sau lirice, populare sau culte, atractive și accesibile, ca mesaj vârstei elevilor. Ajutând elevii să se aplece cu răbdare și interes asupra textului literar, sperăm ca în viața lor prezentă, dar și viitoare, cartea va ocupa un loc meritat devenind „prietenul” lor nedespărțit. Deși nu știe să citească, elevul poate descoperi frumusețea și înțelepciunea textului literar prin intermediul învățătorului, al familiei, al colegilor care știu deja să citească. Prin acest opțional se dorește atragerea spre carte a copiilor pentru a descoperi misterele ascunse între copertele acestora.

Literatura pentru copii este o sursă de îmbogățire spirituală, ea dispunând de valențe multiple estetice și morale sigure, cultivându-le copiilor sentimentele alese prin modelele oferite

Lectura, marea mea bucurie

de textele selectate sau învățându-i pe aceștia să dezaprobe modelele negative întâlnite, lărgindu-le aria de cunoaștere.

Elevii mici sunt ajutați să diferențieze binele de rău, să își ia drept model personaje pozitive, să aprecieze calitățile și să critice greșelile și năravurile personajelor negative. Prin realizarea acestui opțional se urmărește formarea și dezvoltarea personalității copiilor, dar și dezvoltarea unor aptitudini literare, descoperirea plăcerii cititului, o îndrăgirii cărților. Literatura pentru copii nu este doar frumoasă, dar îi și trimite pe aceștia într-o lume „de poveste”, căci vor trăi profund alături de Feți-Frumoși și de Ilene Cosânzene, de oameni cu minți ascuțite, de animale cunoscute și de altele cu puteri nemărginite. Cândva mirific, acest univers al cărții trebuie redescoperit de către micii școlari, prin inițierea și parcurgerea unor teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să readucă în conștiința lor adevărul sens al copilăriei cu sentimente, aspirații și îndrăzneală ca o înaripare entuziastă cu idealuri înalte.

Din acest motiv, am ales ca prin textele în proză și în versuri, prin lumea fascinantă a poveștilor și poeziilor, prin personajele atât de îndrăgite elevilor, să-i ajut pe aceștia să-și învingă sentimentele de teamă și inhibiție, să gândească logic, dezvoltând în acest mod, cât mai mult posibil, capacitatea de exprimare orală. Elevii dobândesc deprinderi de receptare corectă a textului audiat, de folosire precisă și nuanțată a cuvintelor, de formulare clară și personală a unor mesaje proprii, de argumentare a unui punct de vedere.

În concluzie, lectura este foarte importantă la orice vârstă, aducând doar beneficii. Lectura este o modalitate de dezvoltare continuă. Lectura este un aspect important în viața individului, indiferent de forma pe care o are: carte, revistă, ziar, carte audio.

Bibliografie:

* Crăciun, Corneliu, 2002, *Metodica predării limbii române în învățământul primar*, Editura Emia, Deva

* Alexandru, Gheorghe, Șincan, Eugenia, 1993, *Îndrumător metodic pentru învățători, părinți și elevi*, Editura „M. Duțescu”

* www.agerpres.ro - „15 februarie - Ziua națională a lecturii”.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ELEVILOR CU AJUTORUL LECTURII

Prof. înv. primar MARTIN RAMONA NICOLETA
Școala Gimnazială "Răducanu Rosetti", Căiuți, Bacău

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea individului și societății. Dezvoltarea competențelor elevilor este o prioritate în procesul de învățare, iar lectura joacă un rol esențial în acest context. Lectura nu doar că îmbogățește cunoștințele elevilor, dar contribuie și la dezvoltarea lor personală și socială, facilitând formarea unor indivizi critici, creativi și bine informați.

Lectura este o activitate esențială în viața oricărui elev, fiind o sursă inepuizabilă de cunoaștere, dezvoltare personală și plăcere. Ea deschide porțile către noi lumi, cultivă imaginația și creativitatea, dezvoltă abilități de comunicare și exprimare, contribuind astfel la formarea unor indivizi educați și informați.

Încă de la o vârstă fragedă, copiii intră în contact cu cărțile și poveștile. Lectura devine un univers al cunoașterii, un mod de a explora lumi fantastice și reale, de a descoperi personaje memorabile și de a învăța din experiențele acestora. Prin intermediul cărților, elevii pot explora istoria, geografia, științele, arta și multe alte domenii. Prin urmare, lectura devine un instrument esențial în procesul de învățare și dobândire a cunoștințelor.

Cititul regulat îmbunătățește și dezvoltă abilitățile lingvistice ale elevilor. Aceștia își dezvoltă vocabularul și învață noi cuvinte și expresii care le îmbogățesc limbajul și le permit să se

Lectura, marea mea bucurie

exprime mai precis și mai eficient. Totodată, cititul îi ajută să înțeleagă structura propozițiilor și a textelor, contribuind la dezvoltarea competențelor de gramatică și sintaxă.

Prin intermediul cărților, elevii sunt invitați să-și folosească imaginația și să-și dezvolte creativitatea. Universurile fantastice și poveștile captivante îi provoacă să-și creeze propriile scenarii și să-și imagineze noi aventuri. Această aptitudine creativă dezvoltată prin lectură are un impact pozitiv asupra abilității lor de a găsi soluții inovatoare și de a aborda problemele din multiple perspective.

Pe lângă aspectele educative, lectura reprezintă și o formă de relaxare și evadare pentru elevi. În paginile cărților, aceștia pot găsi refugiu în momentele dificile și pot scăpa de stresul cotidian. Lectura oferă o modalitate sănătoasă de petrecere a timpului liber și de eliberare a tensiunii acumulate.

Prin lectură, elevii intră în contact cu personaje diverse, care trăiesc experiențe și emoții diferite. Această expunere la diversitatea umană îi ajută să dezvolte empatia și înțelegerea față de ceilalți. Lectura poate aduce în atenția lor probleme sociale, dileme morale și provocări personale, ceea ce îi ajută să devină mai sensibili și mai deschiși către nevoile și experiențele celor din jur.

Dezvoltarea lecturii elevilor poate fi îmbunătățită semnificativ prin implicarea în activități extracurriculare care să-i motiveze să citească mai mult și să exploreze diverse genuri literare. Aceste activități pot fi organizate atât la nivelul școlii, cât și în comunitate sau în colaborare cu bibliotecile locale. Iată câteva sugestii pentru activități extracurriculare care pot sprijini dezvoltarea lecturii elevilor:

- Cluburi de lectură în școală, unde elevii pot discuta despre cărțile pe care le-au citit, își pot împărtăși impresiile și pot descoperi noi titluri sugerate de colegi sau profesori;
- Evenimente dedicate lecturii – festivaluri sau săptămâni ale cărții, unde elevii pot participa la activități legate de cărți, cum ar fi concursuri de citit cu voce tare, recitări de poezii sau dramatizări;
- Amenajarea unor spații în școală destinate lecturii, cu biblioteci bine echipate și cu o varietate de cărți potrivite pentru diferite vârste și interese ale elevilor;
- Invitarea unor autori locali sau cunoscuți să vină în școală pentru a susține prelegeri și sesiuni de întrebări și răspunsuri cu elevii. Aceste evenimente pot stimula interesul pentru lectură și pot oferi o perspectivă valoroasă asupra procesului de scriere și publicare a cărților;
- Participarea la concursuri de scriere, unde pot dezvolta abilități de exprimare și creativitate. Acest lucru poate face lectura și scrierea să devină activități mai atractive și interactive;
- Colaborarea elevilor la proiecte de lectură în echipă, cum ar fi realizarea unui blog literar sau a unui ziar școlar cu recenzii de cărți și articole despre literatură;
- Organizarea unor lecturi publice sau evenimente în care elevii să poată citi fragmente din cărțile preferate sau crearea de oportunități pentru ei să citească în public la diverse ocazii, precum serbări sau manifestări culturale;
- Stabilirea unor parteneriate cu biblioteci sau librării locale pentru a oferi elevilor acces la o gamă variată de cărți și pentru a promova lectura prin diverse activități comune;
- Implicarea elevilor în proiecte de voluntariat care să promoveze lectura în comunitate, cum ar fi lecturi pentru copii mai mici sau pentru persoanele în vârstă;
- Implementarea unui sistem de premii și recompense pentru cei mai activi cititori sau pentru cei care au făcut progrese notabile în dezvoltarea abilităților de lectură.

Toate aceste activități extracurriculare pot să contribuie la formarea unor obiceiuri de lectură sănătoase în rândul elevilor și pot stimula pasiunea pentru literatură și învățare pe tot parcursul vieții.

Lectura, marea mea bucurie

Lectura este cu siguranță un mijloc puternic și benefic de dezvoltare a elevilor. Acestea nu doar sporește performanțele școlare ale elevilor, ci ajută să devină indivizi mai deschiși, creativi și empatici. Prin intermediul cărților și textelor variate, elevii pot explora noi idei și perspective, pot înțelege mai bine lumea din jurul lor și pot dezvolta capacități esențiale pentru reușita pe termen lung. Astfel, promovarea lecturii în școli și în rândul familiilor ar trebui să fie o prioritate, deoarece investiția în dezvoltarea elevilor prin lectură aduce beneficii imense societății și individului în sine.

Lectura reprezintă, fără îndoială, marea bucurie a elevilor. Ea le oferă posibilitatea de a explora lumi noi, de a se dezvolta în moduri multiple și de a-și deschide mintea și sufletul către cunoaștere și înțelegere. Importanța lecturii în educația și dezvoltarea elevilor nu poate fi subestimată, deoarece aceasta influențează în mod pozitiv toate aspectele vieții lor. Profesorii, părinții și comunitatea în ansamblu ar trebui să sprijine și să încurajeze lectura în rândul elevilor, recunoscând-o ca pe o resursă neprețuită pentru viitorul lor.

Inovarea prin dezvoltarea competențelor elevilor cu ajutorul lecturii este un proces esențial în sistemul educațional modern. Prin punerea în aplicare a metodelor inovatoare de predare a lecturii și implicarea activă a părinților și comunității, putem contribui la formarea unor generații educate, empatică și pregătite să facă față provocărilor viitorului. Lectura rămâne o cheie către cunoaștere și dezvoltare personală, iar dezvoltarea competențelor elevilor prin intermediul ei este un demers benefic pentru întreaga societate.

Bibliografie:

- * Mariana Cojocaru, 2016, *"Educația pentru lectură. Abordări teoretice și strategii practice"*, Editura Polirom;
- * Colectiv, 2017, *"Educație și dezvoltare. Perspective actuale"*, Editura Universității din București.